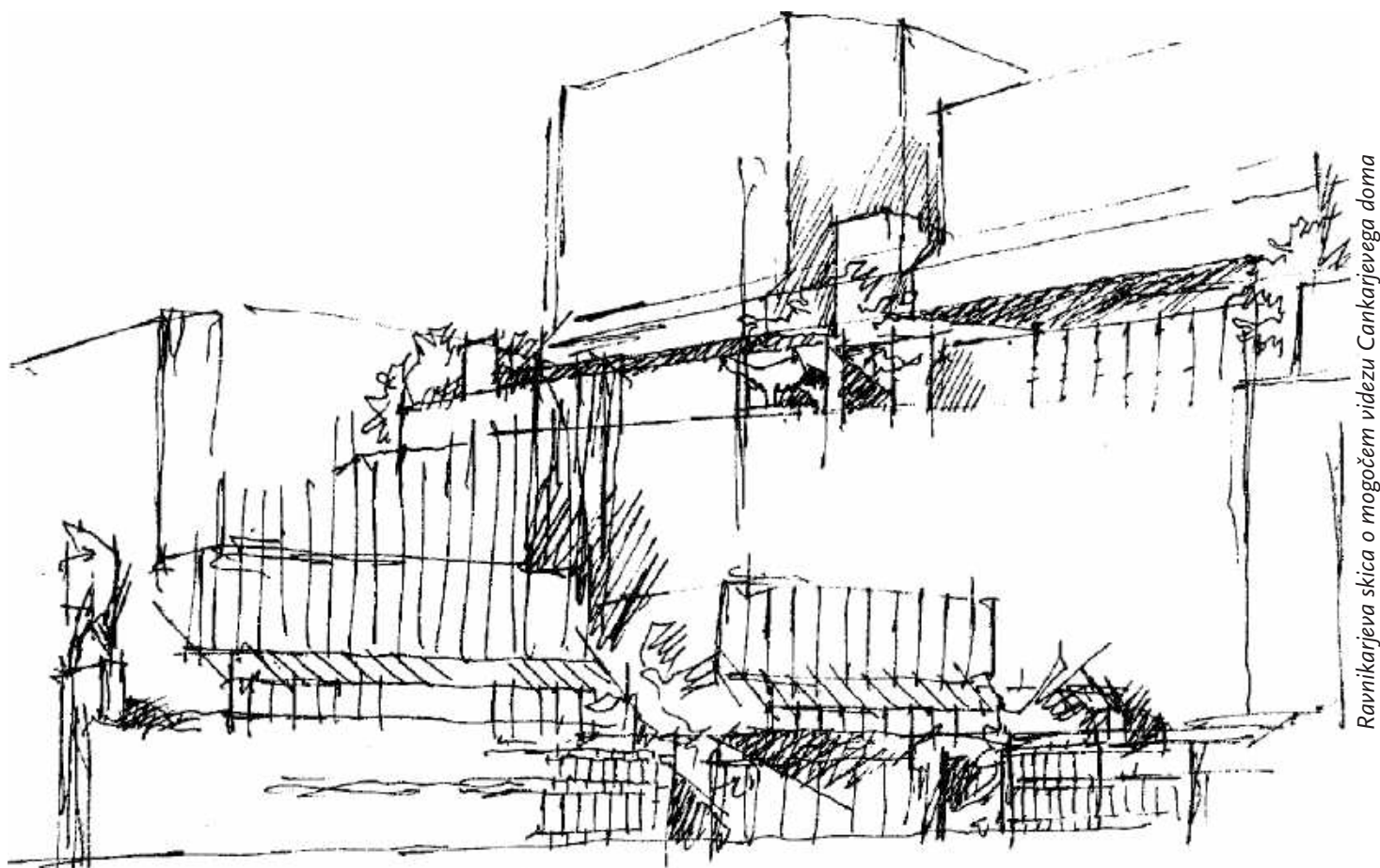

Program in finančni načrt Cankarjevega doma za leto 2023

Ravnikarjeva skica o mogočem videzu Cankarjevega doma

*Natisnjeno na papirju, ki je izdelan skladno
z ekološkimi standardi za trajnostno rabo gozdnih virov.*

***Program in finančni načrt
Cankarjevega doma
za leto 2023***

Splošni podatki o Cankarjevem domu

Naziv: Cankarjev dom, kulturni in kongresni center

Sedež: Ljubljana

Naslov: Prešernova cesta 10, 1000 Ljubljana, Slovenija

Matična številka: 5099471000

Ident. št. za DDV in davčna številka: SI 27164136

Šifra proračunskega uporabnika: 35777, določeni proračunski uporabnik

Šifra dejavnosti: 90.040

Številka vpisa v sodni register: 10149200

T 01 24 17 100

E info@cd-cc.si

S <http://www.cd-cc.si>

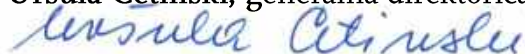
Program dela za leto 2023 so pripravili:

- ▶ Uršula Cetinski, generalna direktorica
  - ▶ Karmen Klučar, direktorica tehničnega sektorja
  - ▶ mag. Brigita Pečovnik, direktorica kongresno-komercialnega programa
  - ▶ mag. Marjeta Pečarič, direktorica poslovnega sektorja
  - ▶ mag. Aleš Drenik, vodja programa resne glasbe, opere in baleta
  - ▶ Bogdan Benigar, vodja programa jaza in glasb sveta
  - ▶ Andrej Jaklič, vodja gledališkega in sodobnoplesnega programa
  - ▶ Simon Popek, vodja filmskega programa
  - ▶ Barbara Rogelj, vodja kulturnovzgojnega in humanističnega programa
  - ▶ Katja Ogrin, kustosinja
  - ▶ Janja Kolenc, vodja službe za kadrovske in splošne zadeve
  - ▶ Saša Globačnik, vodja službe za trženje programa in odnose z javnostjo
  - ▶ Irena Verdinek, koordinatorka programa
  - ▶ Uroš Primc, samostojni strokovni sodelavec
- ter druge sodelavke in sodelavci iz Cankarjevega doma.

Jezikovni pregled: Sonja Vesel Košmrlj

Odgovorna oseba:

Uršula Cetinski, generalna direktorica

Ljubljana, 17. februarja 2023

Vsebina

CANKARJEV DOM V LETU 2023 Z ODPRTJEM NOVEGA, SEDMEGA ODRA	5
I KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM	9
1. RESNA GLASBA, OPERA	9
1.1 Simfonična glasba	9
1.2 Glasbeno-scenska dela	15
1.3 Vokalna glasba	16
1.4 Komorna glasba	16
1.5 Sodobna glasba	19
2. DRUGA GLASBA	21
2.1 Glasbe sveta	22
2.2 Jazz in mejne glasbene zvrsti	25
2.3 Popularna glasba	33
3. UPRIZORITVENE UMETNOSTI (gledališče, ples in balet)	35
3.1 Slovenske gledališke koprodukcije	36
3.2 Gledališka gostovanja iz Slovenije	39
3.3 Gledališka gostovanja iz tujine	39
3.4 Plesne koprodukcije	40
3.5 Plesna gostovanja iz Slovenije	42
3.6 Plesna gostovanja iz tujine	42
3.7 Folklor	47
4. FILMSKI PROGRAM	48
4.1 Filmski festivali	49
4.2 Filmski cikli	53
4.3 Filmi v distribuciji	53
4.4 Izredne projekcije, drugo	54
5. KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM	55
5.1 Kulturna vzgoja	57
5.2 Ustvarjalnost mladih	73
5.3 Humanistika	73
5.4 Literatura	76
6. RAZSTAVNI PROGRAM	79
6.1 Razstave v Galeriji Cankarjevega doma	79
6.2 Razstave v večnamenskih prostorih Cankarjevega doma	81
6.3 Fotografske razstave v Mali galeriji	84
II KONGRESNO-KOMERCIALNI PROGRAM (DEJAVNOST NA TRGU)	86
1. Kongresi, konference in strokovna srečanja	86
2. Sejmi in festivali	88
3. Izobraževalne prireditve	89
4. Korporativni dogodki različnih organizacij	89
5. Kulturne prireditve drugih organizatorjev	90
6. Družabni dogodki	90
7. Dogodki vladnih in nevladnih organizacij	91
8. Ključni cilji kongresno-komercialne dejavnosti CD v letu 2023	91
III POVZETEK FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2023	92

CANKARJEV DOM V LETU 2023 Z ODPRTJEM NOVEGA, SEDMEGA ODRA

Cankarjev dom, kot si ga je zamislil Edvard Ravnikar, čigar 30. obletnice smrti se bomo spominjali 23. avgusta 2023, program izvaja na šestih odrih različnih oblik, velikosti in zmogljivosti, v letu 2023 pa bo poslopje obogateno z novim odrom in novo dvorano, ki za zdaj še nima imena. To bo manjša dvorana v petem nadstropju Cankarjevega doma, primerna za šestdeset do sedemdeset gledalcev, edina v hiši z dnevno svetlobo, kar bo lahko posebno dobrodošlo za dopoldanske kulturnovzgojne in druge prireditve. V novi dvorani bo poudarek na intimnejših umetniških stvaritvah ali srečanjih, pri katerih bodo izstopali programi v sodelovanju z različnimi nevladnimi organizacijami in posamezniki. Nova dvorana, ki je za Cankarjev dom in za slovensko kulturo nasploh pomembna pridobitev, bo svoja vrata javnosti odprla aprila 2023.

Prenovljene garderobe v zaodrjih Cankarjevega doma

V letih 2022 in 2023 je Cankarjev dom prenovil trideset garderobnih prostorov, ki s primernim vzdrževanjem ohranjajo tudi vlogo zaklonišč. Za leto 2023 ostane potrebnih prenove še nekaj skupnih prostorov v zaodrjih Cankarjevega doma. Prenovljeni garderobni prostori zvišujejo standard priprav na odrske prireditve, in sicer tako za umetnike kot za sodelavce iz podpornih poklicev.

Odnos človeka do narave

Sta pa v ospredju programa 2023 predvsem dve temi, in sicer odnos človeka do Zemlje, kar je povezano z veliko naravoslovno razstavo *V vrtincu sprememb*, in poudarjena zastopanost plesnih vsebin, od sodobnega plesa do baleta, ki v letu 2023 dobiva tudi i. Mednarodni baletni festival Plesne noči.

Naravoslovna tematika, povezana z razstavo *V vrtincu sprememb*, ki smo jo pripravili v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije, s katero Cankarjev dom opozarja tudi na pomembnost muzealstva v naravoslovju, se pojavlja na različnih programskih področjih. V to tematiko se vpenjajo različne manjše razstave, ki bodo na ogled v Mali galeriji Cankarjevega doma; odnos človeka do narave in prizadevanja za trajnostno ravnanje v ospredje postavljajo številni dogodki v okviru humanističnega programa, s tematiko se ukvarjajo različna odrska dela za obiskovalce vseh starosti.

Nov mednarodni baletni festival Plesne noči

Leto 2023 bo v Cankarjevem domu močno plesno obarvano. Osrednja koprodukcijska predstava v sodelovanju s SNG Opera in balet Ljubljana, s katero vstopamo v novo leto, bo balet *Giselle* Adolpha Adama. Koreograf je José Carlos Martinez, večkrat nagrajevani in spoštovani španski plesalec in koreograf, čigar delo je pomembno zaznamovalo tudi repertoar Pariške opere.

V letu 2023 bo Cankarjev dom dajal zavetje več projektom festivala Gibanica, bienala slovenske sodobne plesne umetnosti, ki je začel delovati leta 2003, se pravi pred dvajsetimi leti. Takrat je bil med soustanovitelji festivala tudi Cankarjev dom, prvi selektorici programa sta bili Uršula Cetinski in Irena Štaudohar.

Cankarjev dom v sodelovanju s SNG Opera in balet Ljubljana pripravlja 1. Mednarodni baletni festival Plesne noči, ki se bo zgodil v drugi polovici junija 2023. Posvečen bo 30. obletnici smrti Rudolfa Nurejeva. SNG Opera in balet Ljubljana se lahko pohvali z vrhunskim baletnim ansamblom in solisti kot tudi z različnimi referenčnimi koreografi iz Slovenije in tujine. V zadnjih letih uspešno prodira tudi v mednarodni prostor, in sicer na ugledna baletna prizorišča. SNG Opera in balet Ljubljana kakor tudi SNG Maribor sodita med ugledne producente in ustvarjalce klasičnega in sodobnega baletnega repertoarja v Evropi. Cankarjev dom pa je osrednji slovenski oder za baletni in sodobnoplesni repertoar z različnih delov sveta.

Z odločitvijo za organizacijo 1. Mednarodnega baletnega festivala Plesne noči, ki se bo junija 2023 zgodil tako v Cankarjevem domu kot v SNG Opera in balet Ljubljana, zasledujemo več ciljev: okrepiti prepoznavnost slovenskega baleta v Sloveniji in poudariti propulzivnost slovenske baletne produkcije; okrepiti gostovalno raznovrstnost, pestrost baletnih predstav iz tujine; povečati možnosti za izmenjavo baletnih predstav med slovenskimi in tujimi producenti; širiti krog obiskovalcev baletnih predstav pri vseh generacijah, še prav posebno pri mladih; širiti medijsko zanimanje za baletno umetnost; spodbujati razvoj refleksije baleta; obravnavati ključna vprašanja za razvoj baletne umetnosti v Sloveniji in soustvarjati strategije za njen prodor na tuje odre; pripravljati spremljevalne vsebine (razstave, filmi, pogovori, simpoziji, mednarodne konference, družabna srečanja itd.), ki širijo znanje o baletu in o z njim povezanih fenomenih; festival bo vzpostavil sodelovanje s pomembnimi deležniki za razvoj baleta v Sloveniji in tujini (na prvem festivalu: RTV Slovenija (TV Slovenija, Radio Ars), gostujoča baletna gledališča iz Slovenije in tujine, Društvo baletnih umetnikov Slovenije itd.).

Poleg festivalov Gibanica in Plesne noči se sodobni ples in balet pojavljata tako v domačem kakor tudi v mednarodnem gostovalnem programu Cankarjevega doma in v okviru različnih koprodukcij.

Nova kulturnovzgojna festivala v sodelovanju z Vodnikovo domačijo

Že uveljavljenim, »tradicionalnim« festivalom v produkciji ali koprodukciji Cankarjevega doma, med katerimi so v ospredju Liffe, Jazz festival Ljubljana, Festival dokumentarnega filma, Pripovedovalski festival, Transgeneracije, Mednarodni festival gorniškega filma, Zvončki in trobentice, Fabula itd., se poleg Plesnih noči pridružujeta tudi nova kulturnovzgojna festivala, junijski in decembrski, ki ju pripravljamo v sodelovanju z Vodnikovo domačijo.

V programu Resne glasbe bodo z nastopom novega programskega vodje tega segmenta kulturno-umetniškega programa, Aleša Drenika, v letu 2023, predvsem pa v 2024 uvedene nove programske vsebine. V programu Druge glasbe se že uveljavljenim ciklom in abonmajem pridružuje vsakoletni Jazz festival Ljubljana, ki se po večletnem premoru z uvodnim večerom vrača v Križanke, v preostalih dneh pa domuje v dvoranah Cankarjevega doma in na zunanjem prizorišču pred njim (Park Sveta Evrope). Uprizoritvene umetnosti ostajajo mednarodne in razvejane, pokrivajo pa vsa programska področja razen razstavnega in filmskega. Večji del razstavnega programa se posveča trajnostnim oz. naravoslovnim temam, povezuje pa se tako s humanistiko, kulturno vzgojo kot tudi s filmom in uprizoritvenimi umetnostmi.

Kongresno-komercialni program: znanstvena refleksija naravoslovja in stičišče družabnih dogodkov

V kongresno-komercialnem programu se strokovna srečanja, (mednarodne) konference in simpoziji dotikajo različnih segmentov znanosti in naravoslovja, nekatere prireditve pa pozitivno vplivajo na oblikovanje in delovanje skupnosti, denimo Festival za tretje življenjsko obdobje kot posrečen primer medgeneracijskega dialoga.

Priporočene vsebine Ministrstva za kulturo: Karel Destovnik Kajuh, Ivan Tavčar, Edvard Ravnikar, Frankfurtški knjižni sejem

V okviru humanističnega oz. literarnega programa Cankarjevega doma bomo pripravili literarni glasbeni predstavi, in sicer uglasbeni recital Kajuhovih pesmi v sodelovanju z literarno redakcijo Radia Ars in v interpretaciji igralcev SSG Trst ter bralno uprizoritev dramatizacije Tavčarjeve povesti *V zali*, ki bo nastala v sodelovanju z Arsovo dramsko redakcijo.

30. obletnico smrti Edvarda Ravnikarja bomo pospremili z dvema razstavama: v Veliki sprejemni dvorani CD bo na ogled razstava *Načrtovanje trga slovenske prestolnice* (v sodelovanju z Muzejem za arhitekturo in oblikovanje), v Mali galeriji pa razstava *Edvard* v sodelovanju z Ravnikar Gallery Space.

V okviru programa Resne glasbe smo predvideli tudi gostovanje sestava Ensemble Modern s koncertom sodobnih slovenskih skladateljev, ki bo leta 2023 premierno izveden v Alte Oper Frankfurt v okviru sodelovanja Slovenije na Frankfurtškem knjižnem sejmu, kjer bo naša država gostja te pomembne literarne in predvsem knjigotrške prireditve. Menimo, da je prav, da tudi tisti del slovenske javnosti, ki ne bo potoval v Frankfurt, doma užije nekatere presežne dogodke, ki bodo nastali ravno za ta izjemni dogodek.

Z razstavo *John F. Kennedy in časopis* se bomo spomnili na 60. obletnico atentata na ameriškega predsednika.

Prenove poslopja in kadrovske okrepitve

V letih 2021 in 2022 je bilo v Cankarjevem domu na področju investicij in investicijskega vzdrževanja, kot je bilo deloma že omenjeno, uspešno izpeljanih več pomembnih projektov. Za 2023 kakor tudi za nadaljnja leta je v skladu s strategijo Cankarjevega doma pripravljenih več pomembnih načrtov, ki zadevajo prenovo prostorov in nakup opreme. Realizacija je odvisna predvsem od javnega sofinanciranja.

V letu 2022 je bilo več odpovedi zaradi upokojitev ali zaposlitev pri drugem delodajalcu. Pri slednjih so zaposleni navajali predvsem dva razloga: višje plače v gospodarstvu ali v drugih delih javnega sektorja, ki niso povezani s Kolektivno pogodbo za kulturne dejavnosti v RS, in ugodnejši delovni čas.

Tako da je v letu 2023 treba popolniti tista delovna mesta, ki po odhodu sodelavcev še niso zasedena, saj so bili razpisi neuspešni; kot razlog, zakaj se zainteresirani kandidati niso odločili za Cankarjev dom, pa so navedli predvsem prenizko plačo. Poleg tega so v kadrovskega načrtu navedene še nujne dodatne zaposlitve, ki jih potrebujemo zaradi več dejavnikov: dodatna dvorana v Cankarjevem domu, vsako leto večja zbirokratiziranost poslovanja, močno povečano število sodelovanja z nevladnimi organizacijami, ki potrebujejo več kadrovske podpore kot javni zavodi, s katerimi sodelujemo, nujne postcovidne okrepitve pri promociji in trženju prireditev.

Popandemična promocija kulturnih prireditev

V letu 2022 se glede števila gledalcev oz. odstotka zasedenosti dvoran nismo kar vrnili na rezultate iz leta 2019, čeprav je Cankarjev dom že postal živahno umetniško in družabno središče. Dve leti zapiranja Cankarjevega doma ter občasnega odpiranja, ukinjanja in premeščanja prireditev je vplivalo na obisk prireditev tako v letu 2022, pričakovati pa gre tudi na vpliv v 2023.

Na promocijo kulturnih prireditev bosta v letu 2023 vplivali rast cen plačljivih orodij (denimo plakatiranje, plačljivo oglaševanje, tisk ...) kot tudi draginja, kjer utegne povišanje stroškov za hrano,

najemnine, oblačila itd. zmanjšati sredstva, ki jih bodo posamezniki ali družine namenili za obisk kulturnih prireditev.

Poleg tega bo največji izziv za promocijo in marketing, kako vzeti v zakup spremenjene navade posameznikov in skupin oz. osebnostne spremembe, ki jih je povzročila pandemija. Različni viri navajajo, da so v samo dveh letih nastale osebnostne spremembe in s tem tudi spremembe življenjskih navad, ki bi sicer morda nastale v daljšem obdobju desetih let. O tem poroča več raziskav, ena od njih je bila opravljena na Florida State University College of Medicine ter je zajela 7.109 posameznikov med 18. in 109. letom, ki so jih testirali trikrat: na začetku pandemije, med njo in po njej. Pandemija je osebnostno spremenila predvsem populacijo mlajših odraslih. Povečali sta se nevrotičnost, introvertiranost, zmanjšale pa odprtost, zaupljivost in odgovornost. Manjša je tudi želja po vzpostavljanju socialnih stikov, kar zagotovo vpliva tudi na obisk kulturnih prireditev v živo.

V Cankarjevem domu opažamo, da je pri določenem delu občinstva še vedno v igri tudi nezaupljivost do zaprtih prostorov, manj odločanja za nakupe vnaprej (npr. abonmaji) in več odločitev v zadnjih dneh pred prireditvijo, k čemur prispevajo tako negotovost glede zdravja kot osebne finance. Opažamo tudi, da se je zmanjšalo zaupanje do novih programskih vsebin (mlajši ali še neznani oz. neuveljavljeni avtorji), za katere se obiskovalci še težje odločajo kot pred pandemijo, prednost pa dajejo že znanemu in uveljavljenemu, kjer je možnosti za negativna presenečenja manj. Uveljavljanje novih vsebin ni bilo lahko tudi pred pandemijo, po njej pa je postalo še zahtevnejše početje.

Spremenjene navade občinstva bodo za Cankarjev dom tudi pozitiven izziv, saj verjamemo v kurativno moč kulture oz. naših prireditev, ki zvišujejo kakovost življenja naših obiskovalcev ter ugodno vplivajo na njihove spoznavne, duhovne, intelektualne in čustvene sposobnosti.

V letu 2023 se bomo v Cankarjevem domu vsekakor posvečali spremenjenim navadam našega občinstva, čemur bomo prilagajali promocijske vsebine in orodja.

I KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (javna služba)

I. RESNA GLASBA, OPERA

Program predstavlja zvrstno različne prireditve simfonične, glasbeno-scenske, komorne in vokalne glasbe ter koncerte sodobnih glasbenih smeri. V okviru programa udeležujemo redna dolgoročna partnerstva z Orkestrom Slovenske filharmonije in s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija ter sodelovanja z drugimi javnimi zavodi na področju glasbene umetnosti kot tudi z Akademijo za glasbo Univerze v Ljubljani.

Velik delež programa nastaja v koprodukcijskem sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Med njimi so Zavod Sploh s ciklom Zvokotok, Slovensko komorno glasbeno gledališče z bogato glasbeno-scensko produkcijo, Glasbena mladina Slovenije in društvo Glasbena mladina ljubljanska na področju simfoničnih matinej za otroke in mladino, Akademski pevski zbor Tone Tomšič UL.

V okviru lastnega programa predstavljamo Zlati abonma z izborom mednarodnih orkestrskih sestavov, in Srebrni abonma, ki predstavlja mednarodne mojstre komorne glasbe, ter niz koncertov za izven.

Program resne glasbe, opere in deloma baleta za leto 2023 je v grobem zasnovala dolgoletna vodja tega segmenta Ingrid Gortan, ki se je po enaindvajsetih letih upokojila. Decembra 2022 je programsko vodenje programa resne glasbe, opere in baleta prevzel Aleš Drenik, akademski glasbeni klarinetist in profesor klarineta ter magister znanosti (področje podjetništva); od leta 2005 do 2013 poslovni vodja programa Slovenske filharmonije, od 2013 do 2018 programski menedžer Kraljeve operne hiše Muscat (ROHM) ter od 2018 menedžer orkestra v Praški filharmoniji (PKF).

I.1 Simfonična glasba

Abonmajski koncerti Orkestra Slovenske filharmonije

Same mogočne skladbe – SMS: 6 koncertov (četrtek: SMS I, petek: SMS II)

Filharmonični klasični koncerti – FKK: 6 koncertov (četrtek: FKK I, petek: FKK II)

Sodobne orkestrske skladbe – SOS: 4 koncertov (sreda)

Orkester Slovenske filharmonije izvaja v Gallusovi dvorani svojo osrednjo abonmajsko dejavnost. V letu 2022 nadaljujejo s petimi cikli v treh abonmajskih sklopih, ki sledijo vsebinsko in slogovno jasneje opredeljenemu oblikovanju sporedov. Shema v abonmajih FKK in SMS ima dve izvedbi, s ponovitvijo koncertnega programa, cikel Sodobne orkestrske skladbe z enim koncertom pa je nadgrajen s pokoncertnimi srečanji publike z izvajalci ali skladatelji v Stekleni dvorani Lili Novy. Skupno bodo v letu 2023 pripravili 26 koncertov.

Oblikovanje programov ter izbira solistov in dirigentov sta v izključni domeni programskega vodstva Orkestra Slovenske filharmonije, ki svoj letni program tudi samostojno finančno ovrednoti

in ločeno predstavi ustanovitelju. Cankarjev dom v prijavi programa dela tako navede le koncertne termine, ki so rezervirani za abonmajsko dejavnost Orkestra Slovenske filharmonije v Gallusovi dvorani. Ti termini so del vsakoletnega aneksa h krovni pogodbi med inštitucijama; enega od izvirnih izvodov dostavimo tudi Ministrstvo za kulturo. Poleg tehnične izvedbe sodelujemo pri teh koncertih z realizacijo dogovorjenega deleža promocije in s prodajo vstopnic za izven.

Datumi abonmajskih koncertov Orkestra Slovenske filharmonije v Gallusovi dvorani:

Pomladanski del sezone:

15. februarja 2023: SOS 3 – Potovanje skozi čas
23. in 24. februarja 2023: FKK 3 – Mladostni grehi
15. marca 2023: SOS 4 – Ure in oblaki
23. in 24. marca 2023: SMS 4 – Dobrodošel gost
30. in 31. marca 2023: FKK 4 – Sanje, prividi, blodnje
26. aprila 2023: SOS 5 – Zvočna prostranstva
11. in 12. maja 2023: SMS 5 – Neskončne melodije
1. in 2. junija 2023: FKK 5 – Iskro, iskrivo
15. in 16. junija 2023: SMS 6 – Hvalnica

Jesenski del sezone:

28. in 29. septembra 2023: SMS 1
5. in 6. oktobra 2023: FKK 1
12. in 13. oktobra 2023: SMS 2
15. november 2023: SOS 2
23. in 24. novembra 2023: FKK 2
14. in 15. decembra 2023: SMS 3

Abonmajski koncerti Simfoničnega orkestra RTV Slovenija – Kromatika

Simfonično ponudbo v Gallusovi dvorani oblikuje tudi Simfonični orkester RTV Slovenija, ki enkrat mesečno pripravi koncert osrednjega cikla Kromatika. Večino od devetih koncertov RTV Slovenija posname in odloženo predvaja predvsem v sporedih Radia Slovenija (Programa Ars). Umetniška vodja orkestra je Maja Marija Kojc, glavni dirigent je Rossen Milanov. Njihovo oblikovanje sporedov je samostojno, prav tako izbor gostujočih dirigentov in solistov.

Datumi in programi koncertov Simfoničnega orkestra RTV Slovenije v Gallusovi dvorani:

Kromatika 5

Simfonični orkester RTV Slovenija
Dirigent: Mihhail Gerts
Solistka: Barbara Jernejčič Fürst, mezzosopran
Program:
Franz Schubert, Rozamunda, ciprska princesa, izbor
Alban Berg, Sedem zgodnjih pesmi
Hans Rott, Simfonija št. 1 v E-duru
16. februarja 2023, Gallusova dvorana

Kromatika 6

Simfonični orkester RTV Slovenija
Dirigent: Rossen Milanov
Solist: Jure Gradišnik, trobenta
Program:
Wolfgang Amadeus Mozart, Baletna glasba iz opere Idomenej, KV 367

Damijan Močnik, Koncert za trobento in orkester
Franz Schubert, Simfonija št. 4 v c-molu, D. 417, Tragična
9. marca 2023, Gallusova dvorana

Kromatika 7

Simfonični orkester RTV Slovenija
Zbor Slovenske filharmonije
Dirigent: Rossen Milanov
Zborovodja: Jerica Bukovec
Program:
Claude Debussy, Trije nokturni za ženski zbor in orkester, L. 91
Franz Liszt, Simfonija Dante, S. 109
6. aprila 2023, Gallusova dvorana

Kromatika 8

Simfonični orkester RTV Slovenija
Dirigent: Rossen Milanov
Solistka: Claire Huangci, klavir
Program:
Maurice Ravel, Pavana za umrlo princeso, M. 19
Maurice Ravel, Koncert za klavir in orkester v G-duru, M. 83
Igor Stravinski, Petruška
18. maja 2023, Gallusova dvorana

Kromatika 9

Simfonični orkester RTV Slovenija
Dirigent: Dawid Runtz
Program:
Richard Strauss, Don Juan, op. 20
Bedřih Smetana, Moja domovina, JB 1:112
Antonín Dvořák, Simfonija št. 9 v e-molu, Iz novega sveta, op. 95
8. junija 2023, Gallusova dvorana

Datumi koncertov v jesenskem delu leta:

14. september 2023
3. oktober 2023
16. november 2023
5. december 2023

Zlati abonma

Osrednji abonma lastne produkcije je gostovalni izbor mednarodnih glasbenih sestavov. Zlati abonma vpenja naš simfonični prostor v mednarodno gostovalno mrežo, domačemu občinstvu pa ponuja nujen primerjalni vpogled za presojanje domačih dosežkov razmahnjene simfonične dejavnosti. Pomembno dopolnjuje tudi slogovni okvir, predvsem z baročnimi deli.

V letu 2023 je večji poudarek na vokalno-inštrumentalnih skupinah, ki so živahneje razmahnile gostovalno dejavnost po omejitvah zaradi epidemioloških ukrepov. Načrtujemo skupaj pet projektov, kar omogoča dovolj raznovrsten pregled mednarodnega dogajanja, Poglavitni dejavnik izbire ostajajo visoka izvedbena odličnost sestavov, referenčnost dirigentov, pester nabor izstopajočih solistov in tehtnost sporedov.

Komorni zbor Stuttgart**Dvorna kapela Stuttgart***Kammerchor Stuttgart, Hofkapelle Stuttgart*

Dirigent: Frieder Bernius

Solisti: Miriam Feuersinger, sopran; Elvira Bill, alt; Patrick Grahl, tenor; Tobias Berndt, bas;

Gotthold Schwarz, Jezus

Program: Johann S. Bach, Pasijon *po Mateju*, BWV 244

Bachova mojstrovina je ena najzahtevnejših stvaritev zahodnega glasbenega izročila, ob tem pa glasbena manifestacija velikih religioznih pričevanj in humanistične predanosti.

Prepričljivo izpoved o vesti, sočutju, pogumu, sprejemanju in upanju obljublja zvoneča zasedba solističnih interpretov, ki bodo svoje odlike združili s stebroma stuttgartske glasbene poustvarjalnosti – z virtuoznim Komornim zborom in avtentično Dvorno kapelo, pod taktirko slogovno vsestranskega in k izvirnemu zvočnemu idealu usmerjenega utemeljitelja Friederja Berniusa.

*28. marca 2023, Gallusova dvorana***Kraljevi škotski nacionalni orkester***Royal Scottish National Orchestra*

Dirigent: Thomas Søndergård

Solista: Christian Schmitt, orgle; Matthias Höfs, trobenta

Program:

James MacMillan, Britannia

Fazil Say, Koncert za orgle, trobento in orkester

Jean Sibelius, Simfonija št. 1 v e-molu, op. 39

Kraljevi škotski nacionalni orkester je eden najstarejših na Otoku. Od leta 2017 ga vodi pronicljivi Thomas Søndergård, ki je tudi vrhunski tolkalec.

Napovedani repertoar je severnjaško zastavljen, v koncertantnem delu pa pričakujemo novo skladbo turškega pianista in skladatelja Fazila Saya. Prvo izvedbo pripravljata izkušena nemška glasbenika, ki smo ju pred leti gostili na recitalu v Ljubljani.

*10. maja 2023, Gallusova dvorana***Orkester Tonkünstler Tonkünstler-Orchester**

Dirigent: Yutaka Sado

Program:

Joseph Haydn, Simfonija št. 90 v C-duru, Hob. I:90

Anton Bruckner, Simfonija št. 6 v A-duru, WAB 106

Orkester Tonkünstler je s svojimi rezidencami v dunajski dvorani Musikverein, Festivalni dvorani St. Pölten in na poletnem festivalu Grafenegg med največjimi in najpomembnejšimi avstrijskimi glasbenimi ambasadorji. Na sporedu bosta tako deli dveh velikanov avstrijske glasbene dediščine J. Haydna in A. Brucknerja.

*6. junija 2023, Gallusova dvorana***Dunajski simfoniki**

Dirigent: Jaap van Zweden

Solistka: Simone Lamsma, violina

Po devetih letih se v Zlati abonma vračajo dunajski simfoniki. Kot dunajski kulturni ambasador in glavni koncertni orkester, skrbi za levji delež simfonične dejavnosti, ki sestavlja glasbeno življenje mesta. Ohranjanje tradicionalnega, dunajskega orkestrskega zvoka zavzema osrednjo vlogo v številnih umetniških prizadevanjih orkestra. Je eden najprestižnejših evropskih ansamblov in šteje 128 članov. Koncert bo vodil eden izmed mednarodno najbolj uveljavljenih dirigentov, Jaap van Zweden, trenutno tudi šef dirigent Newjorške filharmonije. Program bo obsegal dela Wagnerja, Brittna in Beethovna.

20. oktobra 2023, Gallusova dvorana

Madžarski narodni filharmonični orkester

Dirigentka: Alevtina Ioffe

Solist: Alexander Malofeev, klavir

Eden vodilnih madžarskih simfoničnih orkestrrov praznuje leta 2023 svojo stoletnico. Ko je leta 1997 Zoltán Kocsis postal generalni glasbeni direktor je v skoraj dveh desetletjih orkester doživel največji razvoj in dosegel vsestranskost, ki se spodobi nacionalnemu simfoničnemu orkestru. Kljub svoji velikosti orkester dejansko deluje bolj kot komorni orkester v smislu občutljivosti, s katero člani poslušajo in delujejo v tandemu drug z drugim. Razburljiv koncertni program, ki bo, kot gre pričakovati, vključeval tudi dela F. Liszta in B. Bartók bo vodila iskana dirigentka, Alevtina Ioffe. Solist bo 22 letni pianist Alexander Malofeev, ki kljub svoji mladosti že vrsto let navdušuje ne le s tehnično briljantnostjo temveč tudi z interpretativno zrelostjo.

3. decembra 2023, Gallusova dvorana

Simfonični koncerti za mladino

Glasbena mladina Slovenije in Glasbena mladina ljubljanska sta nosilki programa, ki skrbi za prva srečanja otrok in šolske mladine z v živo izvedeno simfonično glasbo v koncertnem okolju. Matineje so pomemben del kulturnovzgojnega programa in v Gallusovo dvorano privabijo vsako leto več kot dvajset tisoč otrok iz vse Slovenije. Sporedi so prilagojeni šolskim programom glasbene vzgoje, oblikovani pa so po tematskih in starostnih sklopih. Živo koncertno srečanje z najbolj priljubljenimi klasičnimi deli simfonične zakladnice dopolnjujejo slikovne, video in igrane vsebine. Organizaciji Glasbene mladine poskrbita za dramaturški del programa in organizirata prodajo vstopnic šolskim skupinam iz vse Slovenije, glasbeno realizacijo prispevata Orkester Slovenske filharmonije in Simfonični orkester RTV Slovenija, Cankarjev dom pa zagotavlja tehnično podporo izvedbe in dogovorjeni delež promocije koncertov.

Simfonične matineje Orkestra Slovenske filharmonije za Glasbeno mladino Slovenije

Uspešno sodelovanje orkestra z Glasbeno mladino Slovenije se nadaljuje s programom šestnajstih matinej za otroke in mladino. Načrtujemo štiri vsebinske sklope s po štirimi enournimi matinejami, ki ilustrirajo glasbene teme z igranimi in video vsebinami. V prvem delu sezone bomo predstavili novo matinejo, ki razgrinja klasična evropska dela iz animiranega filma *Čarovnikov vajenec*, ter ponovili priljubljeno glasbeno pravljico *Peter in volk*. Zanimanje za te koncerte je zelo živahno ter lahko jih označimo kot najbolj množičen in priljubljen program kulturnovzgojnih vsebin v državi.

S skladatelji v Disneyjeve risanke

Orkester Slovenske filharmonije

Dirigent: Samuel Burstin

Povezovalc: Klemen Kovačič

Program:

Ludwig van Beethoven, Simfonija št. 5 (odlomek)

Camille Saint-Saëns, Živalski karneval

Edward Elgar, Blišč in ceremonija, op. 39

Johann Sebastian Bach, Tokata v d-molu

Peter Iljič Čajkovski, Hrestač (odlomek)

Modest Petrovič Musorgski, Noč na Golem brdu (odlomek)

Program je namenjen osnovnošolcem od 4. do 6. razreda (OŠ2).

7. in 8. marca 2023, Gallusova dvorana, 4 matineje

Orkester, Peter in volk

Orkester Slovenske filharmonije

Dirigentka: Mojca Lavrenčič

Povezovalac: Tadej Pišek

Program:

Sergej Prokofjev, Peter in volk

Peter Iljič Čajkovski, Cvetlični valček iz baleta Hrestač

Program je namenjen predšolskim otrokom 4+ (V4+) in učencem do 4. razreda (OŠI) osnovne šole.

4. in 5. aprila 2023, Gallusova dvorana, 4 matineje

Jesenski termini Simfoničnih matinej Glasbene mladine Slovenije:

12. in 13. septembra 2023, Gallusova dvorana, 4 matineje

17. in 18. oktobra 2023, Gallusova dvorana, 4 matineje

Koncerti v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko

Partnerstvo z Glasbeno mladino ljubljansko na področju simfonične glasbe se v pomladi 2023 udejanja v matinejah s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija v jeseni 2023 pa z Orkestrom slovenske filharmonije. Namenjene so starejšim starostnim skupinam osnovnošolcev, srednješolcev, program pa sledi učnim vsebinam višjih letnikov osnovnošolskega izobraževanja ali srednjih šol.

Dopoldan s Simfoniki RTV Slovenija

Operno popotovanje od baroka do muzikala

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: Davorin Mori

Solista: Urška Kastelic, sopran; Domen Križaj, bariton

Povezovalka koncerta: Rebeka Radovan

Scenaristka: Veronika Brvar

Program: W. A. Mozart, G. F. Händel, G. Bizet, F. Lehár, F. Loewe, G. Verdi

Namenjeno študentom, srednješolcem in osnovnošolcem od (6.) 7. razreda

14. aprila 2023, Gallusova dvorana, 2 matineji

Mladi mladim z Orkestrom Slovenske filharmonije

Dirigent, moderator in program bodo znani pozneje.

7. novembra 2023, Gallusova dvorana, 2 matineji

Drugi simfonični koncerti

Novoletni koncert

Francoski poljub

Orkester Slovenske filharmonije

Dirigent: David Niemann

Solistka: Fleur Barron, mezzosopran

Spored: J. Offenbach, G. Bizet, M. Ravel, J. Matičič, H. Berlioz, C. Debussy, É. Piaf,

Barbara, Ch. Aznavour

1. januarja 2023, Gallusova dvorana

Nemški narodni

Nemški narodni mladinski orkester, ki združuje najboljše nemške glasbenike od štirinajstega in devetnajstega leta starosti, je 1969 ustanovil nemški Glasbeni svet. Od leta 2013 deluje pod botrstvom Berlinskih filharmonikov, in pogosto potuje po svetu kot kulturni ambasador Nemčije.

Koncert s solistom, violinistom svetovne slave; Christianom Tetzlaffom, ki je tudi sam bil član in koncertni mojster orkestra od leta 1979 do 1983, smo v program uvrstili naknadno, saj se je gostovanje ponudilo kot priložnost "v zadnjem trenutku". Koncert v sodelovanju z nemškim Glasbenim svetom, Veleposlaništvom Zvezne republike Nemčije in Goethe-Institutom Ljubljana smo izvedli v dvorani Marjana Kozine v Slovenski filharmoniji.

18. januar 2023, dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Simfonični orkester Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani

Dirigent, program in solisti bodo znani pozneje.

4. aprila 2023, Gallusova dvorana

Otvoritveni koncert nove sezone Slovenske filharmonije

Dirigent, program in solisti bodo znani pozneje.

7. septembra 2023, Gallusova dvorana

Božični koncert

Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent, program in solisti bodo znani pozneje.

17. decembra 2023, Gallusova dvorana

1.2 Glasbeno-scenska dela

Program glasbenega gledališča bomo razvijali v koprodukcijskem sodelovanju s Slovenskim komornim glasbenim gledališčem.

Ana Sokolović: Svatba

Komorna opera je napisana za šest ženskih glasov a cappella s spremljavo tolkal, ki jo izvajajo pevke same. Glasbo in libreto podpisuje srbska skladateljica, ki se je po študiju kompozicije preselila v Kanado in razvila izjemno ustvarjalno kariero. Po odličnem sprejemu treh uprizoritev nove postavitev komorne opere v septembru 2022, in prav tako odmevni dodatni oktobrski ponovitvismo se odločili še za eno uprizoritev, 29. marca 2023, ponovno v Štihovi dvorani. Predstava v produkciji Slovenskega komornega glasbenega gledališča je izvedbeno izjemno zahtevna a hkrati navdušuje raznovrstno publiko.

29. marca 2023, Štihova dvorana

Stephen Sondheim: A Little Night Music (Mala nočna glasba, 1973), muzikal

Sondheim je poznan po ironičnih besedilih in kompleksni glasbi. Za to delo je napisal tako glasbo kot libreto, pri tem ga ja navdahnili film *Nasmeški poletne noči* (1955) Ingmarja Bergmana, v kateri sledimo prepletu zgodb in odnosov različnih parov. Muzikal je zastavljen kot farsa, a vključuje tudi trenutke izrazite osebne stiske in bolečine. Partitura se po zahtevnosti približuje vokalnim parametrom operete in tako presega običajni standardni vokalni slog broadwayske glasbene komedije.

V koprodukciji s Slovenskim komornim glasbenim gledališčem

14. septembra 2023 (premiera), Linhartova dvorana, 3 ponovitve

Bojana Šaljić Podešva/Saška Rakef: Ko sem še ...

Nova komorna opera se ukvarja z demenco ter z njo povezanimi družbenimi predsodki in strahovi. Demenca kot bolezen in kot spekter neobičajnih stanj zavesti nastavlja ogledalo

dinamiki naše skupnosti: odpira vprašanja medgeneracijske solidarnosti, našega odnosa do starosti, bolezni, smrti. Občutljivi avtorici bosta ustvarili poetično in globoko refleksijo o bivanju, povedano skozi življenjsko zgodbo posameznice – nekoč uspešne ženske, stare približno devetdeset let.

Glasbeno ogrodje sestavljajo štirje v živo izvedeni pevski glasi in štirikanalni posnetek. Material tega bo prav tako izpeljan iz nasnemanj in transformacij predhodno posnetih pevskih glasov, v smislu doseganja razširjenih tehnik in barvnih možnosti. Te bo dopolnjeval tudi komorni inštrumentalni ansambel v živo.

Produkcija: Slovensko komorno glasbeno gledališče

Od 18. do 21. novembra 2023, Štihova dvorana, premiera in tri ponovitve

1.3 Vokalna glasba

Daljše obdobje zdravstvene izpostavljenosti petja in posledičnih velikih težav pri vzdrževanju pevske kondicije pri vajah, produkciji in koncertnem življenju so sicer začasno zavrli razmah in ustvarjalnost žanra, vendar se ta zopet postavlja v nekdanje tirnice. Po neuspešnih dogovorih iz leta 2020 povzemamo sodelovanje s tekmovanjem za novi slovenski samospev, podpiramo pa tudi APZ Toneta Tomšiča v ambiciozno zastavljenem mednarodnem sodelovanju.

spevSLAM 2023

Tekmovanje novega slovenskega samospeva je slovenska različica ameriškega tekmovanja New Art Song Competition, ki se je začelo leta 2015 v New Yorku, se zatem razširilo po ZDA kot tudi Veliki Britaniji in Kanadi. Posebnost tekmovanja je, da ob prijavi dobi možnost nastopa le prvih deset ekip, ki jih sestavljajo avtorja glasbe in besedila, pevec in glasbeni spremljevalec. O zmagovalcih odloča občinstvo. To bo že četrta po vrsti.

2. marca 2023, Klub CD

Carl Orff: Carmina Burana

Kantata za soliste, zbor in tolkalni orkester (prir. Reinhard Summerer)

APZ Tone Tomšič Univerze v Ljubljani

Mešani zbor Glasbene matice Ljubljana

Studio Percussion iz Gradca

Dirigentka: Rahela Durič Barič

Scenska kantata nemškega skladatelja Carla Orffa iz leta 1936 ob trdnem mestu v zborovskem repertoarju še vedno nagovarja skladatelje k novim interpretacijam. Pred nekaj leti se je Reinhard Summerer na pobudo umetniškega vodje graškega Studio Percussion lotil predelave, ki inštrumentalni delež naslanja na razširjeno zvočnost kar 19 tolkalcev.

Prva izvedba je bila leta 2019 v Gradcu; izvedbo je vodila mariborska dirigentka Rahela Durič Barič in Akademski pevski zbor Tone Tomšič je predlog o ponovni postavitvi sprejel z navdušenjem.

3. junija 2023, Gallusova dvorana

1.4 Komorna glasba

Program komorne glasbe razvijamo v dveh koncertnih ciklih in različnih dogodkih za izven. Mednarodno zastavljeni Srebrni abonma predstavlja vrhunsko muziciranje tujih in domačih umetnikov, cikel Mladi mladim pa izstopajoče mlade glasbenike, pevce in skladatelje v profesionalnem koncertnem okolju.

Vodilo pri izboru umetnikov komornega sporeda je izvajalska odličnost, izbiramo jih tudi v smislu čim širše inštrumentalne, zasedbene in slogovne raznovrstnosti. Cikel oblikujemo z mislijo na

doseganje čim širšega kroga zainteresiranih poslušalcev in pokrivanja različnih instrumentalnih kombinacij. Posebno pozornost namenjamo mladim izvajalcem in predstavljanju slovenske literature, ob tem pa zaobjemamo najširšo paleto vseh zgodovinskih obdobj. Pozorni smo na omogočanje dostopnosti dogodkov, ki jo širimo tudi z radijskimi prenosi.

Srebrni abonma

Sir András Schiff klavir

Program bo objavljen pozneje.

Schiff predstavlja enega najbolj razgledanih in radovednih umetnikov našega časa, saj se udejanja na veliko izvajalskih področjih, srednjeevropsko kulturno ozadje in poudarjen intelekt ter impresivna želja po raziskovanju novega pa ga uvrščajo med najbolj zanimive evropske pianiste. Za glasbene zasluge je bil leta 2014 povzdignjen v viteški red, niz odmevnih nagrad in priznanj je v 2021 dopolnil z ugledno nagrado Jean Gimbel Lane za pianistično poustvarjalnost. Na zadnjih recitalih uvaja način napovedovanja programa neposredno z odra, ko predstavi tudi povezave in kompozicijske posebnosti izbranih skladb.

7. marca 2023, Gallusova dvorana

Barnabás Kelemen, violina

Mihály Berecz, klavir

Program:

Wolfgang A. Mozart, Sonata za violino in klavir v B-duru, KV 454

Maurice Ravel, Sonata št. 2 za violino in klavir, M 77

Franz Schubert, Sonatina za violino in klavir št. 3 v g-molu, D 408

Béla Bartók, Sonata za violino in klavir št. 1

Barnabás Kelemen je eden najbolj vidnih madžarskih glasbenikov, dobitnik nagrad Gramophon Classical 2020 in BBC Music Magazine 2020. Z izjemnim občutkom za slog in vsestransko tehnično spretnostjo obvladuje razvejano paleto violinske literature. Z njim bo zmagovalec berlinskega pianističnega tekmovanja 2017 in dobitnik prestižne Bachove nagrade Harriet Cohen, ki jo podeljuje Kraljeva glasbena akademija v Londonu (2018).

V sodelovanju z Lisztovim inštitutom Ljubljana

12. aprila 2023, Gallusova dvorana

Aco Bišćević, tenor

Godalni kvartet Reicha

Program: Kantate Johanna S. Bacha, Carla H. Grauna in Georga F. Händla

Aco Bišćević se vse od svojega sodelovanja v programu za mlade pevce Salzburškega festivala leta 2013 uveljavlja v različnih evropskih produkcijah opernih hiš in festivalov. Njegovo poustvarjalno strast je pritegnil spored, ki ga bo pripravil s člani češkega Kvarteta Reicha, specialisti za historične izvajalske prakse. Prožni glas visokega tenorja se odlično izraža v baročnem repertoarju; za ljubljanski recital pripravlja prvo sodobno izvedbo izbranih kantat Carla Heinricha Grauna. Bišćević bo še ne izvedene kantate iz Graunovega repertoarja tudi sam transkribiral, pripravlja pa tudi zgoščenko.

31. maja 2023, Gallusova dvorana

Emmanuel Ceysson, harfa

Godalni kvartet Tartini

Eden izmed vodilnih harfistov, je od leta 2000 solo harfist losangeleške filharmonije pod taktirko slovitega Gustava Dudamela. Številne prestižne mednarodne nagrade (mdr. zlata medalja na Ameriškem mednarodnem tekmovanju harfistov leta 2004, in prva nagrada na tekmovanju ARD leta 2009 v Münchnu) so mu utrle pot do uspešne solistične kariere. V izjemno raznovrstnem programu, ki harfo predstavi v praktično vseh slogovnih obdobjih se bo harfistu pridružil Godalni kvartet Tartini, ki v letošnjem letu praznuje 40. obletnico

delovanja. Legendarni slovenski godalni kvartet bo v okviru Srebrnega abonmaja nastopil prvič.

19. septembra 2023, Gallusova dvorana

Ensemble Modern

Program: Vinko Globokar, Petra Strahovnik, Matej Bonin, Nina Šenk, Vito Žuraj

Sestav, specializiran za izvajanje sodobne glasbe, bo oktobra 2023 v Alte Oper Frankfurt v okviru prireditev častnega gostovanja Republike Slovenije na tamkajšnjem knjižnem sejmu posvetil koncert slovenski sodobni glasbi. Spored bo vključeval uglasbitve poezije slovenskih literatov, podajala jih bo eno najprodnornejših slovenskih sopranist Nika Gorič. Koncert bomo ponovili tudi v Sloveniji, kjer bodo člani izvedli tudi mojstrske tečaje.

V sodelovanju z Goethe-Institutom, Narodnim domom Maribor in Javno agencijo za knjigo republike Slovenije.

2. oktobra 2023, Gallusova dvorana

The King's Singers, vokalni sekstet

The King's Singers že več kot petdeset let predstavljajo zlati standard v a cappella petju na največjih svetovnih odrih. Znani so po svoji povezanosti in sodelovanju s svojim občinstvom, svoji neprimerljivi tehniki, vsestranskosti in spretnosti izvajanja ter po svojem dovršenem muziciranju, pri čemer črpajo tako iz bogate dediščine skupine kot pionirskega duha, da ustvarijo izjemno bogastvo izvornih del in edinstvenih sodelovanj.

14. novembra 2023, Gallusova dvorana

Urban Stanič, klavir

13. decembra 2023, Gallusova dvorana

Javni nastop študentov orgel Akademije za glasbo v Ljubljani

Program in izvajalci bodo znani pozneje.

30. maja 2023, Gallusova dvorana

Srebrni abonma, koncerta iz sprotne ponudbe

V jesenskem delu sezone načrtujemo še dva koncerta Srebrnega abonmaja, predvidoma bomo predstavili pianista, redni letni orgelski recital mednarodnega umetnika ali drug projekt iz gostovalne ponudbe.

Jesen 2023, Gallusova dvorana, dva koncerta

Mario Perestegi, orgle

Pomlad ali jesen 2023, Gallusova dvorana

Mojca Gal & Ad Fontes

Violinistka in ansambel stare glasbe iz Basla

Pomlad ali jesen 2023, Klub CD

Duo Aratik

Jure Cerkovnik & Aljaž Cvirn, kitarski duo

Pomlad ali jesen 2023, Klub CD

Urban Stanič, klavir

13. decembra 2023, Gallusova dvorana

Javni nastop študentov orgel Akademije za glasbo v Ljubljani

Program in izvajalci bodo znani pozneje.

30. maja 2023, Gallusova dvorana

Mladi mladim

Cikel je namenjen predstavitvam mladih umetnikov in njihovim prvim koncertom v profesionalnem okolju. Že vrsto let ga pripravljamo v sodelovanju z društvom Glasbena mladina ljubljanska. Predstavljamo šest koncertov, razdeljenih v koncertne polovičke ter smiselno razdeljene med predstavitve solističnih glasbenikov, komornih skupin, pevcev in tudi mladih skladateljev. Koncertanti so izbrani na podlagi programskega razpisa, ki spodbuja mlade izvajalce k vključevanju slovenske ustvarjalnosti ter udejanjanju odrsko manj prisotnih kakovostnih skladb, poleg tega pa pozornost namenja tudi avtorskim večerom. Vse koncerte posname in radijsko posreduje Program Ars RTV Slovenija.

Jelena Pejić, violina
Kvartet 4PHONIUM

11. januarja 2023, Klub CD

Barbara Spital, flavta
Ela Krstić, violina

6. marca 2023, Kosovelova dvorana

Nuša Planinc, violončelo
Manca Rupnik, violina

13. aprila 2023, Kosovelova dvorana

Termini cikla Mladi mladim:

18. oktobra 2023, Kosovelova dvorana CD

27. novembra 2023, Kosovelova dvorana CD

6. decembra 2023, Slovenska filharmonija, dvorana Slavka Osterca

1.5 Sodobna glasba

Program sodobne glasbe razvijamo v sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Poleg omogočanja stika z mednarodnimi vsebinami program krepi tudi izraznost domačih ustvarjalcev in poustvarjalcev.

Med sodobne vsebine lahko uvrstimo tudi projekte, ki so sicer vključeni v druga poglavja: ponovitev komoren opere Svatba skladateljice Ane Sokolović, Tekmovanje novega slovenskega samospeva spevSLAM2023, , projekt Ensemble Modern s slovenskimi skladatelji (Srebrni abonma), pa tudi novo glasbeno-gledališko delo tandema Šaljić/Rakef.

Zvokotok v CD

Nadaljujemo sodelovanje z Zavodom Sploh in ciklom Zvokotok. V letu 2023 bo kuratorica Nina Dragičević širila koncepcije in domet zvočnega. Cikel tako v središče postavlja zvočni potencial kulturnih, navsezadnje civilizacijskih produktov, kot sta tekst (tudi intertekstualnost) in vizualno. V CD bomo predstavili dva koncertna večera od petih načrtovanih.

Zvokotok I v CD: Felix-Antoine Morin in Asemic Sound Mappings,

5. marca 2023, Štihska dvorana

Zvokotok II v CD: Irena Tomažin Zagoričnik in konkretna poezija,

16. aprila 2023, Klub CD

RECITAL III. [infra.norma.meta]

RECITAL IV. [infra.nomra.meta]

.abeceda [ansambel za novo glasbo] z rezidenčnimi in gostujočimi skladatelji

Ansambel .abeceda [ansambel za novo glasbo] združuje mlade profesionalne glasbenike, ki izvajajo sodobno glasbo. Sicer standardna komorna zasedba je obenem platforma, kjer dobijo mladi skladatelji priložnost, da ustvarjajo, preizkušajo in predstavljajo nova glasbena dela. Na dveh koncertih v letu 2023 bo ansambel izvedel kompozicije ustvarjalcev v rezidenci in gostujočih skladateljev iz Slovenije in tujine. Svoja dela bodo predstavili tudi mladi ustvarjalci, ki delujejo v različnih .abecedinih programih.

25. maja 2023, Dvorana Duše Počkaj

28. septembra 2023, Dvorana Duše Počkaj

Gimnastika ne/smisla III

Pripravljamo tretji del skladateljskega raziskovanja Mateja Bonina, ki nadaljuje zastavljene izzive projekta Gimnastika ne/smisla I (2014–16, Klub CD) in Gimnastika ne/smisla II (februar 2022, Linhartova dvorana CD).

Zamisel in glasba: Matej Bonin

Dramaturgija: Matej Bonin, Marko Turkuš, Marko Čeh

Soavtorji in izvajalci: Špela Mastnak, Lola Mlačnik, Jože Bogolin, Jan Čibej, Simon Klavžar, Luka Poljanec, tolkala

V sodelovanju z Zavodom Sploh

21. junija 2023, Linhartova dvorana

Forum nove glasbe v CD

Kuratorka: Agata Zibel

Program in izvajalci bodo znani pozneje.

V sodelovanju s Forumom nove glasbe

20. novembra 2023, Klub CD

Spremljevalni dogodki

Slovenska filharmonija bo po koncertih abonmaja Sodobne orkestrske skladbe izvajala spremljevalne dogodke v Stekleni dvorani Lili Novy, ki so oblikovani kot pokoncertna druženja s skladatelji ali izvajalci.

Glede na vsebinska izhodišča koncertov sodobne glasbe ali premiere novih del načrtujemo izvedbe treh predkoncertnih srečanj.

Pomlad, jesen 2021, Klub Lili Novy, Klub evropske literature, 8 dogodkov

2. DRUGA GLASBA

Izpostavljam vrhunce leta: Aynur, Mariza, John Zorn New Masada Quartet, Mary Halvorson, Vollmaier: Ligeti in Hania Rani. Program Druge glasbe sestavlja 50 koncertnih dogodkov, Jazz festival Ljubljana (predvidoma 30 dogodkov) in gostovanja v tujini.

Od uvedbe Cankarjevih torkov leta 2008 je program druge glasbe Cankarjevega doma sestavljen iz treh programskih stebrov, to so Glasbe sveta, Jazz in mejne zvrsti ter Popularna glasba in drugi projekti, ki vsebinsko tako izstopajo, da jih ni mogoče uvrstiti v prvi skupini.

Osrednji glasbeni projekt Druge glasbe tudi v letu 2023 ostaja Jazz festival Ljubljana, ena najstarejših prireditev te vrste v Evropi. Izvedba Evropske jazz konference v letu 2017, nagrada Europe Jazz Network za najbolj drzen in inovativen program 2018 ter obsežen in po oceni strokovne javnosti zelo kakovosten program ob njegovi 60-letnici so okrepili mednarodno referenčnost Cankarjevega doma na tem področju, kot tudi unikatna prilagojena izdaja festivala leta 2020, ko je Jazz festival Ljubljana ohranil mednarodni program s premiernim prenosom izvajalcev, ki so posnetke naredili ekskluzivno za Ljubljano, medtem ko so domači izvajalci nastopili na festivalu dvakrat, v živo za občinstvo v Linhartovi dvorani in Parku Sveta Evrope ter s produkcijo posnetkov, ki smo jih ob festivalu posredovali na Facebook profilu in Youtube kanalih Cankarjevega doma. Vendar festival ni počival na lovorikah. Zadnja izvedba festivala je pod programskim vodstvom Bogdana Benigarja doživela ponoven razcvet ob izjemnih odzivih laične ter strokovne javnosti (domače in tuje). Tako je francoski novinar Matthieu Jouan v naslovu recenzije za Citizen Jazz o festivalu zapisal: »Ljubljanski jazz, prihodnost je že tu: Festival v slovenski prestolnici je držal obljube in še več.«

Takšno navdušenje pa je najboljši čas za vpeljavo sprememb, predvsem s programsko širitvijo, za katero smo angažirali tudi novega programskega sovodjo. Tako bo novi programski sovodja festivala Borja Močnik, priznani avtor radijskih oddaj in glasbenih oprem, didžej, publicist in glasbenik. Pridružil se bo programski ekipi, ki jo od l. 2009 koordinira vodja programa jaza in glasb sveta v CD, Bogdan Benigar. Močnik se bo osredotočil predvsem na programe na zunanjih prizoriščih, medtem ko bo Benigar zadolžen za koncerte v dvoranah Cankarjevega doma. Dré A. Hočevar ostaja kurator programa .abeceda, izbral pa bo tudi umetnika v rezidenci. Vsi trije avtorji programa bodo skupaj iskali najboljše rešitve, da bo festival zaokrožena programska celota tudi v letu 2023 in da bo kot prejemnik nagrade Europe Jazz Network (2018) »za najbolj drzen program« ohranil mesto med najboljšimi jazz festivali v Evropi. 64. Jazz festival Ljubljana bo potekal od 5. do 8. julija 2023.

Novost glede na zadnja leta je otvoritveni večer, ki bo v ljubljanskih Križankah. Preostale dni bo festival potekal v Parku Sveta Evrope (park pred CD) in v dvoranah Cankarjevega doma. Programsko bo festival zasnovan tako, da bomo obdržali ravnovesje med popularnejšim jazzom in improvizirano glasbo ter prihajajočimi generacijami (tudi slovenskimi) in bo tudi tokrat temeljil na več vsebinskih fokusih, pri katerih dajemo poseben poudarek projektu koncertov in delavnic mlajših glasbenikov z naslovoma Abeceda in Mladi raziskovalci. Po vzoru Fire! Orchestra Ljubljana se tudi prihodnje leto obeta posebno sodelovanje med tujimi in domačimi glasbeniki v projektu Ben LaMar Gay Ensemble Ljubljana, poseben projekt festivala pa bo tudi sodelovanje norveškega bobnarja Garda Nillsena s tremi umetnicami, ki so med najbolj izstopajočimi slovenskimi jazzovskimi vokalistkami nove generacije, Nino Virant, Patricijo Škof in Veroniko Kumar. Že novembra 2022 smo sklenili dogovor o dveh koncertih, in sicer se v Ljubljano vrača John Zorn ob njegovi 70-letnici. Predstavil bo svoj zadnji projekt New Masada Quartet, na festivalu pa bo nastopil tudi trenutno najbolj iskan jazzovski big band Gard Nilssen Supersonic Orchestra.

Ob izvedbi programa si bomo prizadevali, da bi 64. Jazz festival Ljubljana lahko razglasili za prvi »zero waste« festival v Sloveniji.

Jazz festival Ljubljana bo obnovil tudi sodelovanje z Jazz festivalom Saalfelden pri izmenjavi glasbenikov in na področju promocije, kar je bilo zaradi epidemije covida prekinjeno.

Program Cankarjevih torkov bo leta 2023 še vedno ohranil velik delež domačih izvajalcev. Za nastope domačih izvajalcev pričakujemo premierne predstavitve novih del oziroma novih projektov. V program Cankarjevih torkov je tudi tokrat vključen festival Zvončki in trobentice s petimi nastopajočimi slovenskimi izvajalci. Mednarodni program ohranjamo na zelo kakovostni ravni.

Bogat prispevek h kakovosti programa pričakujemo tudi od radijske produkcije s tremi koncerti Big Banda RTV Slovenija.

Glede na načrtovani obisk bo najmočnejši del mednarodnega programa Druge glasbe predstavljal koncertni cikel Glasbe sveta z vrhunskimi umetniki iz Afrike, Azije, Amerike in Evrope.

Pri izvedbi programa bomo sodelovali z različnimi nevladnimi organizacijami, med drugimi z Zavodom Druga godba pri koprodukciji festivala Druga godba in koncertnega cikla Sogodbe. Izpostaviti je treba tudi mednarodno sodelovanje s tujimi promotorji. Skupaj z Budimpeškimi glasbenim centrom bomo sodelovali pri festivalu Slovenian Jazz & Beyond, nadaljevali pa bomo sodelovanje pri programu Europeans Now v organizaciji Unstable Network pri Europe Jazz Network, kar bo v letu 2023 omogočilo koncerte slovenskega glasbenika na Dunaju, Sarajevu, Gentu, Oslu in nekaterih drugih mestih.

Pri koncertih popularne glasbe in šansona izpostavljamo koncerta nove zvezdnice Hanie Rani.

2.1 Glasbe sveta

Program sestavlja abonma Glasbe sveta s šestimi rednimi koncertnimi večeri, štirimi kot delom sezone 2022/23 in dvema kot delom sezone 2023/24. Program obsega še koprodukcijsko sodelovanje z Zavodom Druga godba pri štirih koncertnih večerih 39. mednarodnega festivala Druga godba in enim koncertnem večeru koncertnega cikla Sogodbe, enim koncertom domače izvajalke v Linhartovi dvorani.

Koncertni cikel Glasbe sveta

Glasbe sveta v letu 2023 združujejo svojo devetnajsto in dvajseto sezono. Program skuša vsako leto prikazati aktualno dogajanje glasb sveta, ki ga v Evropi predstavljajo glasbeni sejmi Womex (World Music Expo) ter številni drugi festivali in lokalni koncerti. Abonma Glasbe sveta tako nadaljuje potovanje po več celinah z izbranimi najaktualnejšimi stvaritvami glasbenikov, ki se navdihujejo iz lokalne tradicije in so že desetletja vpeti v urbano življenje. Nekateri posegajo v dediščino velikih mojstrov preteklosti, drugi so že sami del te tradicije. Vsekakor pa gre za izbor zelo različnih glasbenih zvrsti, ki jim glasbeniki dajejo svojevrsten avtorski pečat. Večji del programa bo namenjen glasbam z juga poloble. Jug namreč ostaja sinonim za sproščenost, veselje tudi v žalosti in hrepenenju.

Aynur

Največja zvezdnica turške glasbe z enim najlepših glasov na svetu.

Ena najbolj znanih glasbenic v Turčiji, Aynur, je pripadnica kurdske etnične skupnosti, njena glasba pa temelji na kurdskih ljudskih pesmih. Številne med njimi so stare več kot tristo let, pevka pa jih podaja sodobno in sveže ter presunljivo pripoveduje o življenju in trpljenju Kurdov. Na koncertih poje v turščini in kurdščini. Aynur sodeluje z znanimi glasbeniki in skupinami, kot so svetovno znani violončelist Yo-Yo Ma in Silk Road Ensemble, Kayhan Kalhor in drugi. Nastopila je tudi v dokumentarnem filmu *Istanbul*

Hatirasi/Köprüyü Geçmek-Crossing the bridges Fatiha Akina ter dokumentarcu o Yo-Yo Ma in Silk Road Ensemble z naslovom *The Music of Strangers* v režiji Morgana Nevilla.
26. januarja 2023, Linhartova dvorana

Elida Almeida

Odlični afro soul, prepojen z ritmi in napevi Zelenortskih otokov.

Zelenortska pevka je svoje vokalne tehnike razvila s preprostim cerkvenim petjem. Že ob prvem albumu je požela občudovanje in nase opozorila ves svet; video skladbe Nta Konsigui si je na YouTube ogledalo 3,7 milijona ljudi. Na drugem albumu Kebrada (ime vasi, v kateri je odraščala) uveljavlja svojo afriško identiteto in zelenortske ritme – batuque, funaná, coladera in tabanka – začinjene z latino energijo. Nostalgичne balade, obarvane s popom, izžarevajo njen ognjeviti temperament in veselje do življenja. Nastopa na pomembnih glasbenih prizoriščih Evrope, Afrike in Severne Amerike, leta 2015 pa je osvojila tudi nagrado Découvertes RFI.

2. marca 2023, Linhartova dvorana

Mariza

Velika vrnitev ikone fada.

V zadnjih dveh desetletjih je Mariza iz lizbonske umetnice, znane le ozkemu krogu občudovalcev, prerasla v eno najbolj cenjenih mednarodnih glasbenih zvezd. Prve zametke slave je prinesel prvenec *Fado em mim* iz leta 2001, ki so mu hitro sledili odmevni mednarodni nastopi in povabila prestižnih festivalov ter nagrada BBC Radia 3 za najboljšo evropsko umetnico glasbe sveta. Razburljiv prvi album *Fado em mim* razkriva mlado pevko z razkošnim, zvonkim glasom in močno umetniško osebnostjo. Čeprav vsebuje več uspešnic Amálie Rodrigues, je Mariza vsakršen dvom pregnala z globoko osebnim pristopom k zapuščini velike fado dive. Po veliki uspešnici *Ó Gente da Minha Terra* mladega skladatelja Tiaga Machada je Marizina pot vodila samo še navzgor: z izdajami večkrat platinastih albumov in nastopi na nekaterih najpomembnejših odrih sveta – scenografijo v losangeleški Koncertni dvorani Walta Disneyja je posebej za umetnico zasnoval sam Frank Gehry, eden največjih arhitektov na svetu. Po kraljici fada Amálii Rodrigues še nobena portugalska umetnica ni dosegla tako zmagovite mednarodne uveljavitve, nanizala uspehov enega za drugim na najprestižnejših odrih sveta ter prejela tako bleščečih ocen najzahtevnejših glasbenih kritikov planeta, številnih mednarodnih nagrad in priznanj. Njen repertoar ob trdni ukoreninjenosti v klasičnem in sodobnem fadu danes vključuje občasne zelenortske skladbe (morna), nepozabne brazilske in španske pesmi ali katerokoli drugo, umetnici ljubo temo. Mariza je že davno presešla razsežnosti zgolj eksotične epizode v glasbi sveta ter se uveljavila kot velika mednarodna umetnica, neprimerljivo izvirna in skrajno nadarjena glasbenica na vrhuncu svoje umetniške poti. Mlado dekle iz Mozambika, odraščajoče v lizbonski soseski Mouraria, je usvojilo korenine portugalske glasbene kulture in se razvilo v univerzalno umetnico, ki se razpira svetu, ne da bi kdaj izgubila portugalsko identiteto. Tako domače kot mednarodno občinstvo ji naklonjenost vračata z neizmerno hvaležnostjo. Ljubljano je osvojila že dvakrat na razprodanih koncertih v Križankah (Druga godba 2007) in v Cankarjevem domu (2016). Ob njeni vrnitvi je posnela novi album, ki bo izšel spomladi. Koprodukcija Cankarjev in Druga godba (koncert je tudi v sklopu 39. mednarodnega festivala Druga godba)

29. maja 2023, Gallusova dvorana

Staples Jr. Singers

Legendarna gospel in soul zasedba iz Misisipija, ki je zaslovela v sedemdesetih in se vrača na odre po ponovni izdaji albuma za založbo Luaka Bop Davida Byrna.

Annie Brown Caldwell, glas; Willie Caldwell Sr., električna kitara; Willie Caldwell Jr., električni bas; Abel Caldwell, bobni; Edward Brown, glas; ARC Brown, glas, električna kitara

Gospelovska zasedba Staples Jr. Singers je od izdaje prvega in edinega albuma *When Do We Get Paid* (1975) do svetovne prepoznavnosti čakala skoraj petdeset let! Družinska (takrat najstniška) zasedba dveh bratov in sestre Brown živi novo pomlad, potem ko je založba Luaka Bop (založba Davida Byrna) letos ponovno objavila album, ki je pri kritikih naletel na

same presežnike. Zmes zvonke, pojoče kitare, preprostih aranžmajev in zanesenih vokalov v slogu »klica in odgovora« so pri tedniku Der Freitag poimenovali »nebeška glasba«, Die Zeit pa jo je razglasil za »glasbo preteklosti, usmerjeno v prihodnost«.

13. julija 2023, Linhartova dvorana

Iz sprotne ponudbe

V času oddaje programa se še dogovarjamo o nastopih treh izvajalcev.

Jesen 2023, Gallusova dvorana in Klub Cd

Zvezdana Novaković

ČARALICE

Nastopajo: Avtorica projekta, skladateljica, vokalistka in producentka Zvezdana Novaković ZveN ter spremljevalne vokalistke in posebni gostje, Urška Centa, ples

Spremljevalne vokalistke, ples in tolkala: Jasna Žitnik, Ursula Luthar, Petra Prosen, Maja Zagmajster, Neža Janša, Sonca Menart, Zarja Menart, Kaja Horvat, Eva Mulej

Posebni gostje: Irena Cerar, Daša Medvešček, Boris Čok, Alenka Gololičič

V manj kot stoletju je človek pripomogel k množičnemu izumrtju živih bitij in prignal Zemljo na rob ekološke katastrofe. Živimo na Zemlji, a kot da je ne slišimo! Naši predniki pa so znali modro prisluhniti naravi in njenim ciklom, z ritualnimi pesmimi so se z njo povezali in jo častili. V Linhartovi dvorani se obeta prav poseben glasbeno-performativni večer. Pri naših italijanskih sosedih na ta dan praznujejo rojstvo čarovnica Befana, večer prej slovenska Pehtra baba, obe babi pa ljudem prinašata darila. Dogodek bo tako prežet s čarovnijo zvoka, čarnih besed, giba in resonirajočim petjem naših prednikov, ki ga bodo obudile Zvezdana Novaković ZveN in spremljevalne vokalistke.

S kratkim pogovorom bodo večer obogatili tudi izbrani gostje, s katerimi je Zvezdana sodelovala ter z njimi poglobila svoje staroversko védenje, se spoznala s staroverskimi pesmimi in odkrila avtohtono slovensko staroversko piščal – kabrcu, ki bo tokrat zazvenela v živo.

Zvezdana Novaković ZveN je vsestranska glasbena ustvarjalka in performerka. Sprehodila se je od etna mimo gledališke glasbe do z elektroniko obogatene eksperimentiranja. ZveN je v krepkem desetletju delovala na toliko področjih in pri toliko projektih, da jih je težko popisati. Razpon sega od gledaliških do koncertnih odrov, od skupine Laibach do Svetlane Makarovič, od Bolgarije do Brazilije, od starodavnih tradicij do elektronike, od lutk do uprizoritvenih presežkov Jerneja Lorencija, od klasike do jaza, od poučevanja vokalnih tehnik mimo študija kompozicije do vodenja pevskih zborov, od nacionalne opere do alterklubov, od pripovedovanja do harfe. Vse pa povezuje njen glas. Njen ZveN. »Težko je to postaviti v en paket. Je pa mogoče. A uvesti je treba nova pravila,« pravi.

6. januarja 2023, Linhartova dvorana

39. mednarodni festival Druga godba

Poleg koncerta Marize, ki bo del abonmaja Glasbe sveta, bomo v sodelovanju z Zavodom Druga godba organizirali še tri koncertne večere, in sicer otvoritveni koncert v Linhartovi dvorani in dva v Klubu CD, eden izmed njih bo slovenski »showcase« s tremi izvajalci. Program bo oblikoval programski odbor Druge godbe v sestavi Bogdan Benigar, Ira Kolbezen, Senada Čorović, Nika Vogrič Dežman in Zoran Pistotnik. Vse neposredne stroške bo zagotovila Druga godba, vložek Cankarjevega doma pa bodo dvorane, tehnična izvedba in podpora pri promociji.

22., 23. in 28. maja 2023, Linhartova dvorana in Klub CD

Koncertni cikel Sogodbe

V sodelovanju z Zavodom Druga godba bomo organizirali koncert v Linhartovi dvorani. Vse neposredne stroške tega bo zagotovila Druga godba, vložek Cankarjevega doma pa bodo dvorane, tehnična izvedba in podpora pri promociji.

Jesen 2023, Linhartova dvorana

2.2 Jazz in mejne glasbene zvrsti

Program sestavljajo Cankarjevi torki, 64. Jazz festival Ljubljana, koncerti Big Banda RTV Slovenija ter šest posamičnih domačih in enega tujega izvajalca. Cankarjev dom bo sodeloval tudi pri predstavitvi slovenskega jazz v klubu BMC v Budimpešti, ki je plod Evropske jazz konference v Ljubljani, ter pri gostovanju slovenskega glasbenika v programu Europeans Now, ki ga kreira Unstable Network v sklopu aktivnosti Europe Jazz Network s podporo programa Ustvarjalna Evropa.

Cankarjevi torki

V Klubu CD Cankarjevi torki s programsko svežino in nenehnim dogajanjem zapolnjujejo in nadgrajujejo glasbeno ponudbo v Ljubljani in predstavljajo jedro programa druge glasbe. Konceptualno program koncertov tega glasbenega sklopa temelji na naslednjih načelih:

- kontinuirano predstavljanje jazzovske umetnosti, ki razvija svobodni duh in oblikuje kritično glasbeno misel;
- dopolnjevanje in posodabljanje programskih vsebin ljubljanskega Jazz festivala ter s tem oblikovanje jazzovske kakovosti v prostoru, ki naj bi dopolnila ali razširila programske zagate, povezane z Jazz festivalom kot enkratnim dogodkom;
- skrb za širino jazzovske ponudbe Cankarjevega doma; z uvrščanjem koncertov mejnih glasbenih zvrsti želimo povečati splošno kulturno ali glasbeno zavest v domačem kulturnem okolju;
- spodbujanje ustvarjalnosti, povezane z jazzom in drugo sodobno glasbo;
- predstavitev mlajše generacije slovenskih jazzovskih izvajalcev v sklopu enodnevnega festivala Zvončki in trobentice;
- mednarodno sodelovanje z BMC v Budimpešti in programom Europeans Now v okviru sodelovanja z Unstable Network pri Europe Jazz Network.

Program Cankarjevih torkov:

Not Exactly Lost

Bowrain, klavir, glas, elektronika; Kalu, glas, ritem naprava, elektronika

Včasih se lepe zgodbe začnejo, še preden se glavni protagonisti poznajo. Žanrsko prepletene, na trenutke zasanjane, včasih melanholične, a vedno presunljivo melodične pesmi, ki sta jih pod imenom Not Exactly Lost zvočno utelesila Tine Grgurevič Bowrain in Luka Uršič Kalu, dajejo občutek, kot da so nastale v nekem drugem času ter počakale na pravi trenutek in pravo ustvarjalno dinamiko, da lahko zares zablestijo. Koncert bo zvočno potovanje, skozi katero bosta ustvarjalca iskala obliko svobodnega izražanja, ki jo bo navdihnili publika. V srčiki projekta se vedno pomerjata ravno drznost in oblika, odstopanje in izvorni navdih. Ta dinamika je tudi navdih za ime projekta, saj govori o izgubljanju v trenutku, ki pa je na koncu koncev vedno tista prava pot. *Lost, but not exactly.* (Izgubljen, a ne ravno.)

17. januarja 2023, Klub CD

Žigan Krajnčan & Fusion Reactor

Žigan Krajnčan, glas, ples, glasba; Marko Črnčec, klaviature, bobni, tolkala; Miha Koren, bas; Kristijan Krajnčan, bobni, violončelo; Patricija Škof in Klara Klasinc, spremljevalna glasova

Žigan Krajnčan (1995), glasbenik, plesalec, koreograf, igravec in performer, je ustvarjalno razpet po različnih delih sveta in razvija idejo integralnega ustvarjanja, pri čemer vselej teži k širjenju, zlitju ter potiskanju žanrskih in stilnih meja. Umetniška pot ga je v sicer kratki, a uspešni in z več nagradami oplemeniteni karieri vodila v ZDA, na Kitajsko, po Evropi in Afriki, kjer je spoznaval različne kulturne vzorce, jih v zanj značilni odprtosti vpiljal,

premišljaj in vnašal v lastne umetniške projekte. Tokrat predstavlja glasbeni album *Fusion Reactor*, kjer z avtorsko glasbo in plesom potuje med številnimi žanri, kot so funk, hip-hop, ragga, jazz in klasika.

24. januarja 2023, Klub CD

Martin Martian and the Universe

Martin Vogrič Dežman, glas, kitara; Sonia Melocco, glas, kitara, ukulele; Nina Virant, glas, klaviature; Klara Skaza, bas kitara; Robert Rebolj, bobni

Ustvarjalna glasbena pot Martina Vogriča Dežmana se je začela ob sodelovanju s Tomažem Maričem, producentom, s katerim sta naredila prvo skladbo. Nastale so *Moje napake* (Martin & Thomas March Collective), popevka tedna na Valu 202 v aprilu 2020 in najbrž najboljša pop pesem, ki je izšla v Sloveniji v tem letu. Sledilo je obdobje pisanja novih besedil in glasbe. Demo posnetki so pritegnili založbo Sonictribe, ki je z Martinom podpisala pogodbo o sodelovanju in načrtuje izid prvenca. Martin je za koncertno predstavitev svojega kantavtorskega opusa zbral odlično ekipo glasbenikov, da premierno izvedejo skladbe, ki jih bomo lahko slišali na prihajajočem albumu. Premierna predstavitev albuma.

31. januarja 2023, Klub CD

Zvončki in trobentice, 9. Festival slovenske jazzovske ustvarjalnosti

Festival (s petimi koncerti) krepi in širi možnosti izražanja in uveljavljanja mlajših generacij jazzovskih glasbenikov v Sloveniji s predstavitvami novih projektov. Program bo obogatil pogovor Mihe Zadnikarja o izbrani temi.

Nastopajoči:

Blaž Švagan – Sound in Time

Blaž Švagan, tenorski saksofon; Miha Koren, kontrabas; Matheus Jardim, bobni

Sound in Time je transkulturni projekt, poln svežih in sodobnih glasbenih konceptov, ki upoštevajo newyorško jazz sceno in vključujejo tudi nekatere balkanske melodične/ritmične strukture.

Mladi raziskovalci VI — Domen Kužnar

Miha Sever, klavir; Luka Papež, violončelo; Gašper Šemrov, tolkala; Arijan Mačak, saksofon; Domen Kužnar, viola

Veronika Kumar Vsa

Dobitna nagrade Jazzon za najboljšo skladbo v letu 2022. Veroniko lahko zadnja leta spremljamo v različnih zasedbah, od jazzovskih do improvizatorskih. Po končanem šolanju na ljubljanskem glasbenem Konservatoriju je zaključila študij jazzovskega petja in elektronike ter začela pisati tudi avtorsko glasbo, ki jo bo tokrat predstavila na solo koncertu.

Luka Zabrc The Gatherers

Luka Zabrc, altovski saksofon; Tin Džaferović, kontrabas; Luís Oliveira, bobni

Seme tega projekta je bilo zasajeno v letu 2019 in je potrpežljivo čakalo ugodnejše čase, da vzklije in zavrsti. Njegove zlagoma rastoče korenine se prebijajo skozi plasti usedlin, ki jih hranijo skozi pronicajoči glasbeni vplivi, njegovo vejevje pa radovedno sega proti še neraziskanemu. Različna ozadja članov skupine se pretakajo v kolektivno eklektično izraznost, ki jo zaznamuje individualnost posameznikov in veže skupna glasbena vizija. Skozi pretok spontane energije se glasba vije po brezpotjih, ki v samem toku dobivajo smernice in orisujejo zvočne mejnike. Tokrat v trio zasedbi saksofona, kontrabasa in bobnov, bodo »nabiralci« brez fanfare iskali nove pristopne točke svojemu ustaljenemu repertoarju, a vendar tudi po bolj ali manj premišljenih vzgibih puščali uhojeno pot za seboj. Koncert je del programa Footprints, ki ga podpira Ustvarjalna Evropa.

WCKD Nation

Maša But, glas; Filip Vadnu, kitara; Anže Vrabec, klaviature; Grega Skaza, altovski saksofon; Matic Mikola, tenorski saksofon; Sandi Štor, trobenta; Peter Smrdel, bas; Žiga Smrdel, bobni

Glasba skupine WCKD Nation združuje svetova jazza in popa ter ju prepleta v moderen neosoul. Umirjen vokal ostaja zvest vzorcem sodobnega ritma in bluesa, podpira ga inštrumentalna podlaga, ki ne zajema le v jazzu in popu, ampak tudi v hip-hopu in funku. S sedmimi singli, od katerih sta se dva uvrstila na lestvico najbolj predvajanih skladb na Valu 202, so člani skupine Wckd Nation ustvarili prepoznaven zvok slovenskih radijskih postaj, bili na portalu 24UR razglašeni za eno najzanimivejših slovenskih zasedb in zmagali na natečaju Radia SI ... Poleg tega so bili nominirani za glasbeno nagrado HEMI in oklicani za dobitnike zlate piščali leta 2020.

14. februarja 2023, Klub CD

Brata Teofilović & Mihael Hrustelj

Presenetljivo srečanje prvakov balkanske vokalne glasbe in slovenskega kitarskega virtuoza.

Dvojčka Teofilović, Ratko in Radiša, sta se rodila v Čačku v Srbiji. Tam v domačem kraju sta se leta 1983 prvič srečala s svetom glasbe pod vodstvom domačega zborovodje Predraga Peruničića. Naslednjih osem let sta preživela s Peruničićevim zborom in z njim tesno sodelovala. Po njegovi nenadni smrti leta 1991 sta se lotila raziskovanja in novih vokalnih interpretacij tradicionalne ljudske glasbe ter glasbene kulture Srbije in Balkana, kar je preraslo v njuno življenjsko zavezo. V svoji vokalni interpretaciji te tradicionalne pesniške in glasbene dediščine vztrajajo pri avtentični, še nikoli uporabljeni obliki, dvoglasni a cappella, ki je postala njihov profesionalni glasbeni podpis. Na koncertih v živo je mogoče začutiti neverjetno bogastvo njune melodične interpretacije, pretresljivo moč njihovega vokalne valovitosti ter čisto moč njihove strasti in predanosti: njihovo moč, da ustvarijo edinstveno glasbeno izkušnjo, ki je ni mogoče kar tako pozabiti.

Mihael Hrustelj (1991), slovenski kitarist, aranžer in skladatelj, je kitaro začel igrati pri trinajstih letih kot vsak mladenič, ki želi narediti vtis na dekleta. Toda njegovo prvo srečanje z glasbo je bilo igranje na klaviaturo Casio, ko je bil še otrok, in raziskovanje različnih zvokov, ki so bili na tej igrači. Potem ko se je resno posvetil kitari, je opustil idejo, da bi postal pilot, in se raje posvetil klasični glasbi ter kot klasični kitarist začel raziskovati moč zvoka klasične kitare, ki je postala njegova največja ljubezen. Udeležil se je celo nekaj mednarodnih tekmovanj klasične kitare. Skladanje je bilo vedno del njegove rutine, zato so bile ustanovitve skupine, ki bi igrala glasbo, ki jo je ustvaril, absolutne sanje. In leta 2012 je bil ustanovljen Mihael Hrustelj Trio, od takrat so gostovali v več evropskih državah in se udeležili več festivalov. Trenutno živi in dela v Rotterdamu na Nizozemskem, kjer ima svoj studio in šolo kitare.

21. februarja 2023, Klub CD

Johanna Summer + De Beren Gieren

Johanna Summer, solo klavir

DBG: Fulco Ottervanger, klavir, fx, sintetizator; Lieven Van Pée, kontrabas, električni bas; Simon Segers, bobni

Johanna Summer s solo albumom Resonanzen (feb. 2023 pri ACT) nadaljuje senzacionalni koncept, ki je že njenemu prvencu Schumannov Kalejdoskop prinesel izjemno priznanje medijev, kolegov glasbenikov in občinstva. Ustvarja neverjetno pestrost osebne pripovedi v reinterpreteraciji klasičnih izvirnikov, ki jo odlikuje globoka prodornost. »Glasba Johanne Summer je polna fantazije in kljubuje vsem kategorijam. Izhaja iz evropske klasične glasbe, s čudovitim pridihom ustvarja nekaj popolnega in edinstvenega. Čudovita glasba od A do Ž. Nova klavirska zvezda.« - Joachim Kühn »Mala senzacija!« - Süddeutsche Zeitung

Nizozemsko-belgijski akustično elektronski klavirski trio De je izdal svoj težko pričakovani novi album *Less Is Endless*. De Beren Gieren, znani po svojem dinamičnem zvoku in zapletenih strukturah pesmi, prinašajo ekstravagantno mešanico poliritmičnih zvočnih krajin in elitističnih preobratov, ki kažejo sposobnost spreminjanja razpoloženja na način, da takoj pritegne pozornost poslušalca. Brez truda preidejo iz bolj togo oblikovanih kompozicij v improvizirane odseke ter tako razkrijejo utripajoč in zlovešč futuristični zvok novega sveta. Od začetka delovanja (2009) si je trio pridobil sloves ene izmed najboljših skupin Beneluksa in je nastopal na najpomembnejših jazz festivalih v Evropi, vključno z Jazz festivalom Ljubljana. *»Ena najboljših belgijskih jazz skupin, ki nenehno išče sveže teksture in dinamiko.« Downbeat*

V okviru programa Unstable Network – Europeans Now

28. februarja 2023, Klub CD

Manca Udovič Romanca

Manca Udovič, klavir; Uroš Buh, glas; Rok Nemanič, trobenta; Jan Gregorka, bas; Gašper Peršl, bobni

Pianistka Manca Udovič je z odliko magistrirala iz klasičnega klavirja na zagrebški glasbeni akademiji, a nikoli ni mogla »zatreti« v sebi še druge strasti – do jazz glasbe, improvizacije, ustvarjanja avtorske glasbe. Na srednji stopnji je obiskovala tudi jazz oddelek, potem pa je to strast med študijem klasične glasbe prepoznal profesor na akademiji Saša Nestorović, ugleden jazz saksofonist in dirigent, ter jo spodbujal k avtorstvu. Bil je mentor klasičnemu triu Cassiopeia, v katerem je igrala. Na avtorskem večeru (prvič v Cankarjevem domu) se bo predstavila z obeh plati: v prvem delu kot pianistka in skladateljica klasičnih kompozicij, v drugem pa se ji bo na odru pridružil njen jazz kvartet.

7. marca 2022, Klub CD

Mary Halvorson Amaryllis Sextet

Mary Halvorson, kitara; Adam O’Farrill, trobenta; Jacob Garchik, pozavna; Patricia Brennan, vibrafon; Nick Dunston, kontrabas; Tomas Fujiwara, bobni

Amaryllis je najnovejši projekt kitaristke, skladateljice in dobitnice MacArthurjeve nagrade za genialnost Mary Halvorson iz Brooklyna, ki je izšla v njenem debitantskem sodelovanju z založbo Nonesuch Records maja 2022. Večdimenzionalni sekstet filtrira Halvorsonovo kompozicijsko raziskovanje melodije, harmonije in kontrapunkta skozi objektiv šestih mojstrskih improvizatorjev, razvrščenih tako, da se glasba vsakič razvija drugače. Glasba premosti številne glasbene vplive in zvrsti od jazza, eksperimentalne, nove glasbe in drugod. *»Na teh novih dvojnih albumih kitaristka Mary Halvorson združuje svobodno improvizacijo in nastavljene oblike, kar ustvari mojstrovino. Brez tveganja pretiravanja jo lahko opišete kot genija. Od post-bop in gledaliških himen do sodobne komorne glasbe, tukaj je zajeto veliko, a ravno zato, ker se vse to združi v eno, je album udarec (spet te besede) genija.« - Süddeutsche Zeitung*

14. marca 2023, Klub CD

Enemy

Kit Downes, klavir; Petter Eldh, bas; James Maddren, bobni

Kit Downes je združil moči z dolgoletnima sodelavcema za skrbno izbran program klavirskega tria, ki enako kroji nežno liričnost in drzne ustvarjalne izbruhe. Downes, čigar prejšnjo ECM-jevo ponudbo *Dreamlife of Debris* je revija BBC Music Magazine označila za »delo nezemeljske lepote«, je na Vermilionu izklesal nekaj svojih najobsežnejših del doslej. Trio, poln subtilnih zasukov in obratov, ponuja samosvoj pristop k formatu klavirskega tria, ki proizvaja nepričakovane harmonične spremembe in animira ritmične prebliske, ki izoblikujejo različne glasbene oblike. Posneta v Auditorio Stelio Molo v Luganu, trodelna zasnova zarisuje edinstveno zasnovo tega inštrumenta v jasni medsebojni igri in ustvarja globoko študijo široke glasbene domišljije Kita Downesa.

21. marca 2022, Klub CD

The Balkan Experience of Song and Ritual + Corina Sîrghi și Taraful Jean Americanu

Jelena Soro: vokal, oboa; Brigita Marko: vokal, pripovedovanje; Tea Vidmar: vokal; Dejan Jovanov: tolkala

The Balkan Experience of Song and Ritual je glasbena skupina, ki bi morala nastopiti v sklopu Cankarjevih torkov že v času ukrepov proti zaježitvi covida-19. Gre za zasedbo, ki z avtorskimi aranžmaji predstavlja ljudsko glasbeno izročilo od Slovenije do Turčije. Skozi tradicionalno postavo (večglasno petje v spremljavi tolkal) glasbeniki iščejo nov, sodobnejši izraz v vsebinskem, harmonskem in izraznem kontekstu vpetosti v današnji prostor in čas. Z vključitvijo improvizacijskih in pripovednih momentov, ljudsko pesem razširijo v "sedaj" in jo tako še bolj približajo sodobnemu poslušalcu. Corina Sîrghi și Taraful Jean Americanu je romunsko-ameriški kvartet z mešanico strastnih romanc, soparnih tangov, ognjevitih plesov lautar in hripavih klasik maneje spominja na zadimljene salone medvojne Bukarešte in ekstravagantne zabave Mahala v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Odkritje Womexa 2022.

28. marca 2023, Klub CD

Stelios Petrakis Trio

Stelios Petrakis, lira, laouto (grška lutnja); Dimitris Sideris, petje, laouto (grška lutnja); Michalis Kontaxakis, mandolina

V Cankarjevih torkih končno gostimo tudi grško glasbeno poslastico s Krete. Stelios Petrakis je eden največjih mojstrov kretske glasbe danes. Igranja lire se je priučil pod mentorstvom znamenitega Rossa Dalyja, ko se je s Krete preselil v Atene v osemdesetih letih. Od samega začetka profesionalne ustvarjalne poti je izdal vrsto odličnih albumov, tudi z različnimi glasbeniki iz drugih glasbenih okolij, v zadnjem desetletju pa se je predstavil tudi na največjih prireditvah glasb sveta, kot sta Womex in Globalfest, ter igral v najprestižnejših dvoranah.

Ljubezen do kretske glasbe in občudovanje njenega izročila sta ga vodila v ustanovitev lastne skupine, posvečene veliki kretski tradiciji, z repertoarjem, ki ga dopolnjujejo Petrakisove avtorske skladbe. Kot prava izbira za partnerja v projektu sta se z velikim mojstrstvom v kretski tradicionalni glasbi in odprtim pogledom na svet izkazala izjemna glasbenika Dimitris Sideris in Michalis Kontaxakis. Celoten glasbeni mozaik Krete, obarvan predvsem z vplivi Sredozemlja, zaživi v briljantni poustvaritvi, kot jo lahko slišimo tudi na lanskem albumu Spondi (»libacija oz. pitna daritev«), ki se je povzpel tudi na sam vrh lestvice World Music Charts Europe.

4. aprila 2023, Klub CD

Ahmed Burić: Sin pustinje feat. Damir Imamović, Tini Kitanovski in Ivan Mihajlović

Premierna predstavitev prvega albuma Ahmeda Burića (*spoken word*).

Ahmed Burić, poezija; Damir Imamović, glasba, kitara, Toni Kitanovski, kitara, Ivan Mihajlović, bas

Ahmed Burić (r. 1967 v Sarajevu) je eden najvidnejših novinarjev, kolumnistov in angažiranih intelektualcev na območju takratne Jugoslavije, znan po duhovitih, pronicljivih interpretacijah svojega mesta in sveta, ki jih lahko redno berete predvsem na portalu Radia Sarajevo. Po koncu vojne, ki jo je deloma preživel tudi v Sloveniji, je zaslovel kot pesnik, najprej z zbirko *Bog tranzicije* (2004), nato so sledile *Solze nafte in krvi* (2009) ter *Materni jezik* (2013). V slovenščini sta doslej izšla izbor njegove poezije *Vrata raja* (Goga, 2016) in roman *Ti je smešno, da mi je ime Donald?* (Goga, 2020).

Sin pustinje je album Ahmeda Burića, sarajevskega pesnika in prozaista svojevrstnega baritona, ki se mu v glasbeni pustolovščini pridružuje pevec, inštrumentalist in raziskovalec sevdaha Damir Imamović. V obliki govornje besede se na plošči pojavijo znani glasbeniki iz regije (jazz-fusion kitarist Toni Kitanovski, basist Ivan Mihajlović, tolkalec Nenad Kovačić, trobentač Benjamin Drijenčić in bobnar Goran Milošević). Album govori o doživljanju in interpretaciji glasbe in poezije, povzema različne interese in večine umetnika, ki smo ga do sedaj poznali iz drugih žanrov.

V spremnem besedilu albuma književnik Nenad Rizvanović piše: »Sin pustinje je glasba imaginarne domovine. Za uspešno ljubezensko pesem, avtobiografsko miniaturo, lirični zapis, pomemben politični manifest ali, navsezadnje, za ustvarjanje izvirnega umetniškega sveta, je pesnik potreboval znan – celo namišljen! – glasbeni in poetični kontekst. Toda Ahmed Burić je na tej plošči res uresničil vse to: tako kontekst kot besedilo in pesem! Na tej plošči se dvigne nad običajne sheme, znane refrene in preproste rešitve preprosto zato, ker je izviren umetnik, ki ljubi in slavi tako življenje kot umetnost. Njegova poezija in Imakovičeva glasba se tukaj čudovito intenzivno srečata v fragmentih bluesa, prefinjenih 'menuetih', utišanih baladah in nekem neulovljivem glasbenem medzvrstnem ambientu.« Je balkanski puščavski blues, ki ga naglasi in pritaji duh časa. Poezija in glasba, izgovorjeni in odigrani z drugačnimi sredstvi. V delu, za katero verjamemo, da ne bo pustilo ravnodušnih niti najzahtevnejših poslušalcev.

18. aprila 2023, Klub CD

Iz aktualne ponudbe

Jesenski cikel Cankarjevih torkov bo potekal od 3. oktobra do 28. novembra in bo oblikovan v začetku leta 2023, ko bodo znane turneje tujih umetnikov.

Koncerti Big Band RTV Slovenija

V skladu s pogodbo med RTV Slovenija in Cankarjevim domom bo Big Band RTV Slovenija izvedel tri koncerte, enega v Gallusovi in dva v Klubu CD.

Teo Collori & Memento Cigano

Premierna predstavitev novega albuma

Teo Collori, vodilna kitara; Metod Banko, ritemska kitara; Matija Krečič, violina; Matej Kužel, klarinet; Jošt Lampret, bas

Kitarist Teo Collori je leta 2010 diplomiral iz jazza na Državnem konservatoriju v Celovcu in kmalu zatem ustanovil Momento Cigano (ta je sprva deloval kot trio dveh kitar in kontrabasa), posvečeno samosvoji viziji gypsy swinga. Živahno in plesno godbo, ki sta jo pred drugo svetovno vojno začela soustvarjati Django Reinhardt in Stéphane Grappelli, Collori večje prevaja v avtorske skladbe, polne iskrivih aranžmajskih rešitev in navdihnjenih solističnih izletov. Bend ima za sabo že štiri albume: *Hot Club Piran* (2015), *Kamerato muzikante* (2018) in *Molto Aligatore* (2019) ter *Teo Collori in Big Band RTV Slovenija*. Ena najboljših skupin v Sloveniji v zadnjem desetletju, tudi z odmevnimi koncerti v tujini.

Februarja 2023, Linhartova dvorana

Traja Brizani in Amala Flamenco Project

Koncert ob svetovnem dnevu Romov

V Prištini rojeni Imer Traja Brizani živi v Sloveniji od leta 1980. Deluje kot večinstrumentalist, vokalist, aranžer, producent in glasbeni pedagog. Njegov avtorski opus je izjemno obsežen, izdal je že več kot petnajst albumov z avtorsko glasbo. Skupina Amala, katere vodja je Brizani, je nastala leta 1996. Brizanija je spodbudilo zanimanje za romsko ljudsko glasbo s primesmi jazza, klasične in zabavne glasbe. Z zasedbo so v preteklosti že igrali na številnih festivalih jazzovske in etnoglasbe, tako pri nas kot v tujini. Tokrat bodo predstavili nov projekt jazzflamenka z gosti iz Španije.

Aprila, Klub CD

Borut Bučar in Kvartet Primoža Grašiča: Čudoviti izdih

Borut Bučar, klarinet; Primož Grašič, kitara; Blaž Jurjevčič, klavir; Aleš Avbelj, bas; Bruno Domiter, bobni

Boruta Bučarja na njegovi glasbeni poti ni blagoslovila nobena institucija, temveč najstrožja razsodnica – praksa. Kot aranžer, vodja benda in klarinetist solist je podpisan na treh vinilnih albumih, osmih kasetah in osemnajstih CD albumih. Še na več izdajah je sodeloval kot solist. Njegove izvedbe poslušajo ljubitelji jazza po vsem svetu. V Greentown Jazz Bandu

se je zvrstilo veliko glasbenikov; menjav na posameznih inštrumentih je bilo do zdaj 42, ves čas pa je navzoč le vodja Borut Bučar, ki predstavlja tudi posebej kontinuiteto plemenite tradicije slovenskega jazza.

9. marca 2023, Linhartova dvorana

Kristijan Krajnčan: Med se iskri v temi

Skladatelj: Kristijan Krajnčan

Koreografija: Žigan Krajnčan; dramaturgija: Nina Kuclar Stiković

Glasba: Kristijan Krajnčan, bobni, violončelo, tolkala; Tomaž Gajšt, trobenta, krilovka; Boštjan Simon, saksofon; Robert Jukič, kontrabas

Ples: Žigan Krajnčan, Katja Legin, Kristyna Šajtošova, Bor Prokofjev

Producentka: Nataša Zavolovšek; produkcija: Zavod Exodos Ljubljana;

koprodukcija: Cankarjev dom; partnerja: Ustvarjalni center Krušče, Pekinpah; s podporo Mestne občine Ljubljana (Slovenija)

Kristijana Krajnčana, enega bolj samosvojih slovenskih jazzovskih ustvarjalcev (in tudi skladatelj filmske glasbe) nemara najbolj poznamo po »one-man« projektu DrummingCellist, pri katerem igra tako bobne kot violončelo. Tokrat nam bo spet (po podobnem projektu Skriti mit iz leta 2015) predstavil večdisciplinarno plesno-glasbeno predstavo. Koncept, ki ga je izdelal z bratom Žiganom (ta je avtor koreografije), izhaja iz slovenske folklorne in mitologije. Koreografija temelji na tradicionalnih ljudskih plesih, ki pa so predrugačeni skozi optiko sodobnosti. Gre za nadaljevanje Kristijanovega solističnega projekta, v katerem raziskuje svojo dediščino. »V pepelu naših prednikov // bomo našli med,« zapiše Kristijan Krajnčan, ki je v sodelovanju z osmimi glasbeniki in plesalci ustvaril delo, povezujoče stare običaje in sodobno improvizacijo. Glasbeno-plesna predstava je bila premierno izvedena na 63. Jazz festivalu Ljubljana in zatem na festivalu Sud Tirol Jazz. Produkcija Exodos Ljubljana, koprodukcija Cankarjev dom, partner Delavni center Krušče, s podporo Mestne občine Ljubljana

14. in 15. maja 2023, Kosovelova dvorana

Vollmaier: Ligeti

Kako razložiti Ligetija mrtvemu občinstvu

Klavirski recital

Sočasno umetniško izražanje in ustvarjanje G. Ligetija in J. Beuysa Vollmaierju vzbudi željo po sodelovanju in novem ustvarjanju glede na njun umetniški prispevek. Beuys je leta 1963 v Düsseldorfu organiziral prvi festival Festum Fluxorum Fluxus, na katerega je bil povabljen tudi Ligeti. Ta festival postavlja mejnik v razvoju Beuysovih glasbenih umetniških akcij, saj so od takrat naprej njegovi zvočni performansi izrecno označeni kot koncerti in ne kot umetniške akcije, kot jih je do takrat imenoval, Ligeti pa je v svojih delih radikaliziral performativni vidik v glasbi. Na eni strani je to Ligetijev »ekstremni elektronski« pristop do akustičnega inštrumenta, na drugi pa Beuysov koncept rušenja zidu med življenjem in umetnostjo. Po večjih klavirskih solo projektih z naslovoma *Vollmaier: Kind of Laibach* in *Vollmaier: Nietzsche* se je pianist lotil klavirskih skladb skladatelja G. Ligetija. Te bo ob 100. obletnici njegovega rojstva premierno predstavil v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Izbrane so tri klavirske kompozicije omenjenega skladatelja. Vsaka skladba dobi dve Vollmaierjevi variaciji ter tako s sodobnimi kot tudi klasičnimi zvočnimi prijemi poslušalca in opazovalca povabi v zvočno in vizualno dodelan akustično-elektronski performans, katerega jedro sta tako klavirski ton kot tudi izvajalec. Performans bodo vizualno podprli Things I Miss in Komposter ter z njihovim izrazom podaljšali Vollmaierjev zvok. Luka Jamnik, producent in skladatelj, ki je z Vollmaierjem sodeloval že pri prejšnjih projektih, bo iz režije spreminjal zvočno podobo klavirskega tona. Skupaj bodo ustvarili nov, osebni performans, katerega rdeča nit so tema, tišina, hrup, presenečenje in odmaknjenost. Koncert bo pospremil album, izdan pri založbi Nika Records.

11. aprila 2023, Gallusova dvorana

Laurie Anderson

Laurie Anderson, elektronika, glas, violina; Steven Bernstein, MD, trobila; Doug Wieselman, kitara, pihala; Briggan Krauss, saksofon, kitara; Tony Scherr, bas; Kenny Wollesen, tolkala

Laurie Anderson je ena najbolj znanih – in drznih – ustvarjalnih pionirk Amerike. Znana je predvsem po svojih multimedijskih predstavah. Je vizualna umetnica, skladateljica, pesnica, fotografinja, filmska ustvarjalka, strokovnjakinja za elektroniko, vokalistka in instrumentalistka. V svet popularne glasbe jo je lansiral znameniti komad O Superman v začetku osemdesetih, kot tudi njeni albumi iz tistega časa, med drugimi Big Science, Mister Heartbreak in Home of the Brave. Prav skladbe in zgodbe, ki jih pripoveduje v teh delih in ki so doživela tudi izven serijske vizualne upodobitve, so temelj njene najnovejše koncertne predstave. Prav na njen rojstni dan jo bomo doživeli tudi v Ljubljani, kjer bo nastopila šele tretjič. Za novo koncertno upodobitev se je umetniško povezala z enim izmed najbolj markantnih newyorških jazzovskih glasbenikov in skladateljev zadnjih desetletij. Steven Bernstein je izbral odlično ekipo, ki izhaja iz njegove zasedbe Sex Mob, ki jo poznamo tudi z naših odrov.

Vsekakor bomo priča veličastnemu umetniškemu dogodku. Laurie Anderson je vedno imela odgovor kaj lahko naredimo z umetnostjo in kaj nam lahko pomeni za nazaj, danes in v prihodnosti. Njene besede zvenijo in glasba govori. Z njo smo del neskončnega veselja, ki ga lahko objamemo. Po soočenju z njenim karizmatičnim dotikom, lahko v ogledalu vidimo svoj boljši jaz.

5. julija, Gallusova dvorana

Europeans Now

V sodelovanju z Unstable Network in Europe Jazz Network bomo organizirali gostovanje slovenskega glasbenika v partnerskih mestih (Dunaj, Gent, Köln, Amsterdam, Oslo).

Termin še ni določen.

Večer slovenska jazz v Budimpešti

Kot plod Evropske jazz konference v Ljubljani bo Cankarjev dom že četrtič programsko sodeloval pri izvedbi programa slovenskega jazz v klubu BMC v Budimpešti, ki temelji na programski izmenjavi med organizacijama.

Termin še ni določen.

64. Jazz festival Ljubljana

Osrednji glasbeni projekt druge glasbe tudi v letu 2023 ostaja Jazz festival Ljubljana, ena najstarejših prireditev te vrste v Evropi. Koncept festivala in programske smernice smo obravnavali v uvodu.

Seznam nastopajočih:

Alfa Mist (UK) Benjamin Clementine (UK) Ben Lamar Gay Ensemble Ljubljana (US/SI)
Boštjan Gombač & Eduardo Raon (SI/PT) Cene Resnik Trio feat. Luis Lopes & Samuel Ber (SI/PT/BE) Charlotte Greve Lisbeth (DE), Domen Cizej (rezidenčni umetnik) (SI)
Domen Kušnar (SI) Gaj Bostič (SI) Gard Nilssen Supersonic Orchestra (NO/SE/DK)
Goran Kajfeš (SE) Immanuel Wilkins Quartet (US) Jeff Parker Quartet | Mondays at Enfield Tennis Academy (US) John Zorn New Masada Quartet (US) Lakecia Benjamin (US) Luka Matič (SI) Lukas Koenig (AT) Neža Zupanc (SI) Nina Virant VIRA feat. Gard Nilssen (SI/NO) Roberto Ottaviano Eternal Love (IT) Sélène Saint-Aimé (FR) Signe Emmeluth's Amoeba (DK/NO) Theon Cross (UK) Tisa Neža Herlec (SI) Zlatko Kaučič/Barry Guy/Agusti Fernandez (SI/UK/ES)

Od 4. do 8. julija 2023, Križanke, Park Sveta Evrope in dvorane v Cankarjevem domu

2.3 Popularna glasba

Načrtovanih je 14 koncertov domače popularne glasbe, šansona in drugih glasbenih vsebin in velik koncert Hanie Rani

Vita Mavrič / Jani Kovačič: Kontra-Alba

premiera novega albuma

Vita Mavrič, glas

Jaka Pucihar, klavir; Janez Krevel, kontrabas; Gašper Bertoncelj, bobni; Matic Smolnikar, kitara; Peter Ugrin, violina

Spremljevalni vokali: Barbara Grabar, sopran; Jana Gamser, alt; Bojan Bratuž, bariton in bas; Samo Vovk, tenor

Lučna in scenska zasnova: Andrej Stražišar

Kontra-Alba, Večer in Jutro

Dvoje umetniških duš, oba z izrazito emotivnim pristopom, a vsak s svojo značilno interpretacijo. Vita Mavrič in Jani Kovačič že skoraj četrto stoletje prepletata svoji ustvarjalni poti. Skupaj sta poustvarjala pesmi Bertolta Brechta in Vitomila Zupana in z njimi gostovala po domačih in tujih odrih, z glasbeno predstavo Nepozabne sta oživila dela prezrtih slovenskih pesnic, Vita je v svoje projekte vključevala Janijeve pesmi. In če bi lahko kdo ujel bistvo Janijeve poetično-glasbene ustvarjalnosti ter ga postavil naravnost pod žaromete, namesto da ga skromno zadržuje v podobi na videz preproste kantavtorske ustvarjalnosti – potem je to zagotovo lahko le Vita Mavrič. V projektu Kontra-Alba se Vita Mavrič pri predelavi manj znanih pesmi Janija Kovačiča pridruži njen dolgoletni glasbeni sopotnik, skladatelj in pianist Jaka Pucihar, še ena ključna umetniška osebnost v Vitinem življenju. V osmerici izbranih pesmi pred nami izrišeta Janijevo videnje sveta: spoznamo pronicljivega opazovalca, ki v vseh časovnih obdobjih ostaja neizprosno kritik družbenih zablod.

8. in 26. februarja 2023, Štihova dvorana

Dominik Bagola: Balladero z gosti

Koncert ob izidu novega albuma Neon srce

Zasedba: Dominik Bagola – Balladero, klavir, klaviature in glas; Martin Lunder, kitara; Boštjan Gradišek, bobni; Jernej Kržič – bas kitara; Amadej Herzog, harmonika.

Gosti: Jadranka Juras, Bilka Peršič, Jakob Podlesek in drugi.

Balladero je umetniško ime Dominika Bagole, “vodilnega domačega klavirskega kantavtorja”, kakor ga je za oddajo Izštekani leta 2021 napovedal legendarni radijski voditelj Jure Longyka. Balladero z unikatnim avtorskim stilom že desetletje uspešno združuje navdihujoči klavirski indie-pop, udarne rokavske rife in prefinjene klavirske balade. Njegove skladbe odlikujejo tudi odlična besedila, ki se dotikajo tako osebno-izpovednih kot tudi družbeno-kritičnih tematik.

16. aprila 2023, Linhartova dvorana

Nuša Derenda

Veliki koncert s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in gosti

Nuša Derenda je izjemna vokalistka in čudovita pevska dama. Ljubezen do glasbe jo spremlja že od otroških let in je ena najbolj priljubljenih glasbenic zabavne glasbe pri nas, saj svojemu občinstvu rada podari nekaj več. V vseh letih glasbenega ustvarjanja je nanizala številne uspešnice, prejela ogromno nagrad, njen izjemni nastop na Eurosongu še vedno velja za enega najboljših. Ob 25-letnici samostojnega glasbenega ustvarjanja pripravlja Veliki koncert v Cankarjevem domu s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in gosti. Nuša si želi, da bi skupaj s svojimi poslušalci praznovala to posebno obletnico ter se jim zahvalila, da so ob njej že toliko let. Obeta se čudovit gala večer.

22. aprila 2023, Gallusova dvorana

Laibach: Alamut

Simfonični orkester RTV Slovenija; Vokalna skupina Human-Voice Ensemble; Navid Gohari, dirigent

Alamut je izvirno simfonično delo skupine Laibach, ki obravnava znamenito zgodbo iz Perzije v II. stoletju, kakor jo v svoji knjigi opisuje slovenski pisatelj Vladimir Bartol. Osrednji lik je heretik Hasan ibn Saba (Hassan-i Sabbāh), karizmatični verski in politični vodja Ismaelitov ter ustanovitelj skrivnostne islamske sekte Asasinov, čigar ime se še danes izgovarja s strahospoštovanjem. Hasan ibn Saba je samooklicani prerok, ki iz svojega orlovskega gnezda – gradu Alamut – vodi sveto vojno proti Seldžuškemu cesarstvu. V Laibachovem Alamutu se ideje radikalnega nihilizma prepletajo s klasično perzijsko poezijo Omarja Hajama, čutni stih pesnice Mahsati Ganjavi se zlivajo z minimalističnimi, na iranski tradiciji temelječimi orkestrskimi barvami, ibn Sabov peklenski mehanizem pa odzvanja v industrijskem principu delovanja orkestra in Laibachovem edinstvenem zvoku. Projekt je nastal v sodelovanju z iranskimi skladatelji in sodelavci. Kompozicijo so napisali Luka Jamnik, Idin Samimi Mofakham in Nima A. Rowshan. Simfoničnemu orkestru RTV Slovenije bo dirigiral iranski dirigent Navid Gohari, nastopili pa bodo tudi teheranska vokalna skupina Human-Voice Ensemble.

14. oktobra 2023, Gallusova dvorana

Hania Rani

New star is born! Gostovanje ene izmed najpopularnejših umetnic nove generacije na svetu.

Hania Rani, klavir, glas, klaviature, elektronika Rani je odraščala v Gdanskju s starši (zdravnikom in arhitektom) ter obkrožena z glasbo in filmi. Sprva je bila navdihnjena za študij klasične glasbe, nato pa se je v glasbeni šoli seznanila z jazzom in elektroniko, s čimer je razširila svoja zanimanja ter, kot pravi sama, »pomešala Chopina & Šostakoviča z Davom Brubeckom in Moderatom«. Drugi navdihi so skladatelji, kot so Max Richter, Esbjorn Svensson, Miles Davis, Nils Frahm, Murcof, Portico Quartet, Radiohead in celo The Beatles. »Navdihujejo me vsi ti umetniki, njihov posebni pristop do glasbe in zvoka. Zame imajo veliko srce in velik um.« Hania je koncertirala po vsej Evropi, Severni Ameriki, Japonski, Izraelu, Turčiji in Rusiji. Nastopila je na razprodanih koncertih v prestižnih prizoriščih, kot so NOSPR v Katovicah, Elbphilharmonie v Hamburgu, Funkhaus v Berlinu in The Roundhouse v Londonu. Leta 2022 je bila Hania povabljen v Pariz, da bi izvajala posnete nastope v živo za ARTE in Cercle. Ti posnetki dosegajo milijonske ogleda na YouTubeu. »Človek se lahko izgubi, lahko pa najde dom v svoji notranjosti – kar lahko pomeni marsikaj – duša, domišljija, um, intuicija, strast. Trdno verjamem, da ko smo v negotovih časih in imamo nestabilno življenje, še vedno lahko dosežemo mir sami s seboj in lahko kjer koli najdemo 'dom'. To bi rada izrazila s svojo glasbo – človek lahko prepotuje ves svet, a ne vidi ničesar. Ni pomembno, kam gremo, ampak koliko smo sposobni videti in slišati stvari, ki se dogajajo okoli nas.« - Hania R

15. oktobra 2023, Gallusova dvorana

Neisha

Tradicionalni koncert slovenske pop pizvajalke

Oktober 2023, Linhartova dvorana

Panda

Predstavitve novega albuma slovenske pop skupine

Rade Šerbedžija in Zapadni kolodvor

Po letu premora vrnitev legendarnega igralca in performerja na največji oder Cankarjevega doma. *November, 2023, Gallusova dvorana*

Vlado Kreslin

Trije tradicionalni koncerti z gosti

Decembra 2023, Gallusova dvorana

Prednovoletni koncerti

Trije prednovoletni koncerti, program bo oblikovan pred poletjem 2023.

Decembra 2023, Klub CD

3. UPRIZORITVENE UMETNOSTI (gledališče, ples in balet)

Program uprizoritvenih umetnosti za leto 2023 je kljub slabšim gospodarskim razmeram zastavljen izrazito ambiciozno in programsko raznovrstno. Ob utečeni in izredno dobro sprejeti seriji mednarodnih gostovanj, združeni pod imenom Veličastni., številnim drugim mednarodnim gostovanjem, tematskim ciklom, gostovanjem slovenskih gledališč in skupin, koprodukcijam s številnimi javnimi zavodi in neodvisnimi ustvarjalci, v letu 2023 pripravljamo popolnoma nov programski sklop. Skupaj s SNG Opera in balet Ljubljana pripravljamo 1. mednarodni baletni festival Plesne noči. Gre za projekt oziroma organizacijski model, ki na domačem uprizoritvenem prizorišču zaenkrat še ni bil prisoten, prizadevali pa si bomo, da bo, oziroma, prepričani smo, da ne bo šlo zgolj za »pilotsko«, pač pa za tradicionalno prireditev. Ta bo s svojim izborom in programsko usmeritvijo sodobnega, a na klasični baletni formi temelječega baleta nagovarjala izredno širok krog obiskovalcev tovrstnih prireditev, hkrati pa postala osrednji dogodek ob izteku sezone uprizoritvenih umetnosti (terminsko je festival umeščen v zadnjo tretjino junija).

Dogajanje je intenzivno že povsem v začetku januarja 2023, v izredno visokem ritmu se bo – ob krajšem letnem zatišju – nadaljevalo skoraj vse mesece vse do najgosteje z uprizoritvenimi dogodki posejanima novembrom in decembrom. Januar bo v znamenju premiere največje koprodukcije leta 2023, baleta *Giselle*, ki nastaja v sodelovanju z odličnimi solisti in ansamblom ljubljanskega baleta. Februarja gostimo zagrebški HNK z odlično uprizoritvijo Krleževe klasike *V agoniji*. Mednarodni program aprila nadaljuje gostovanje legende sodobnega plesa; Wim Vandekeybus s skupino Ultima Vez v Ljubljano prihaja s projektom *Roke se ne dotikajo tvojega dragocenega Mene*, s katerim praznuje 35 let ustvarjanja. Veličastni. se zaključujejo z gostovanjem trenutno največje zvezde evropskega sodobnega plesa, s projektom mladega Jana Martensa, *vsak poskus se bo končal z drobljenimi telesi in zlomljenimi kostmi*.

Kresna noč je tudi čas novega festivala. Mednarodni baletni festival Plesne noči gosti štiri projekte: prvi – *Mednarodni gala* bo posvečen delu Rudolfa Nurejeva, gostimo Srbsko narodno gledališče iz Beograda z neuničljivim, že dve desetletji »plesočim« baletom, nastalim po prav tako neuničljivem filmu – *Kdo neki tam poje*. Domači del festivala predstavljata najnovejša produkcija SNG Balet Maribor *Triptih* in uspešnica ljubljanskega baleta, *Veliki Gatsby*. Festival je zasnovan z mislijo na bogat spremljevalni program, filmske projekcije, vezane ne ustvarjalce gostujočih baletov, pogovore, okrogle mize ter – absolutno nujno v tem letnem času – bogato druženje z ustvarjalci in občinstvom.

Prva polovica nove sezone serije Veličastni. je prav tako izrazito avtorsko in ustvarjalno močna: uvod mednarodnega programa pripada nigerijski skupini Qudus in predstavi *Re:Incarnation*, sledi ji zvezda Marlene Monteiro Freitas s projektom *Mal – Embriaguez Divina*.

Gledališke koprodukcije, predvsem z neodvisnimi ustvarjalci, letos stavijo na izrazito avtorske poetike. Mladi Jan Rozman že zdaj intenzivno raziskuje meje gledališča objektov, projekt *Fenomeme* bo premierno uprizorjen aprila. Malce pred tem z najnovejšim delom *Perpetuum Mobile* v Linhartovo prihaja goriška naveza MN Dance.

V oktobru se obeta nova premiera Društva za razvoj gledališča v izobraževanja in njihovega projekta *Vesolje!*, namenjenega zadnji triadi osnovnih šol in srednješolski publiki.

V novem prostoru (dvorana v petem nadstropju CD) bodo premiere doživele tri zvočno/gledališke partiture piscev najmlajše generacije. Projekt *V živo* prepleta odrske prostore in posebnosti, ki jih nosi radijski medij, nastaja pa kot koprodukcija Radia Slovenija, Cankarjevega doma in ŠKUC gledališča. Avtorji »neuničljive« *Neustrašne raziskovalke* (predstava je na programu že od jeseni 2016) oktobra pripravljajo premiero nove, upajmo, da enako uspešne, predstave, *Vesolje!*

Cikel Noches de Tablao, ki v okviru Zavoda NEST nastaja pod vodstvom Urške Centa in gradi na unikatnem zlitju sodobnih plesnih praks in glasbe, odigrane v živo, je načrtovan za gostovanje na odprtem odru junija in v prednovoletnem programu v Klubu Cankarjevega doma.

Dogovorjeno je gostovanje projekta SNG Drama Maribor, ki nastaja v režiji Sebastijana Horvata, Prometej. Prav tako se obeta gostovanje Anton Podbevšek teatra s produkcijo v režiji Matjaža Bergerja, Marguerite Duras: Zamaknjenost Lol V. Stein.

Apofenija je naslov projekta mladih Nine Ramšak Markovič in Varje Hrvatini. Skupaj s sodelavci raziskujeta meje uprizoritvene pisave, režije, avdiovizualnih in intermedijskih umetnosti ter scenografije, tehnike in programiranja – čaka nas gledališče brez igralcev, zato pa z modernimi pristopi in obiljem tehnologije, ki se kaže kot vedno bolj nadomestljiv del človekove navzočnosti.

Decembra bo uprizorjen drugi del projekta *Zgodovinjence* (sodobnega slovenskega plesa), ki nastaja pod vodstvom Urše Rupnik in Maše Kagao Knez.

Jesensko gostovanje gledališč s prostora nekdanje Jugoslavije je tokrat dogovorjeno z Beograjskim dramskim gledališčem in dvema projektoma iz njihovega aktualnega programa. Naslovi bodo potrjeni ob koncu sezone 2022/23.

Del programa – novejna gostovanja ter nekatera gostovanja regijskih skupin in gledališč, so zaradi nepredvidljivih razmer, predvsem pa zaradi še neizvedenih produkcij aktualne sezone, iz katere se praviloma napaja program gostovanj – še ni potrjen. V vsakem primeru pa število načrtovanih prireditev ostaja enako, v določenih primerih pa celo večje kot lani. Prav tako še ni določen program bienalnega festivala Gibanica, katerega del ob vsaki izdaji gostimo tudi pri nas.

Bogat gledališki program nastaja tudi v tesnem sodelovanju s Kulturnovzgojnim in humanističnim programom. Abonmaji za najmlajše, osnovno- in srednješolce, gostujoče predstave za mlajše občinstvo, Pripovedovalski festival, koprodukcije z neodvisnimi ustvarjalci in slovenskimi gledališči so stalnica izredno pestrega programa, ki zaokrožuje podobo celotnega programa uprizoritvenih umetnosti, natančneje pa je opisan v razdelku kulturne vzgoje in humanističnega programa, in sicer bosta na sporedu dve gledališki premieri (*Pod svobodnim soncem* ter *Bajke in povesti o Gorjancih*), dve premieri glasbenogledaliških del (*Kresna noč* in *Gal v galeriji*) ter številne ponovitve predstav iz minulih let (*Plastonci*, *Veveriček posebne sorte*, *Zrelostni izpit*, *Reformatorji na odru*, *Nanine pesmi*, *Pesem o Odiseju*, *Večer srečnih začetkov#3: miti in stvarjenja*, *Hudiči pa z angeli plešejo*, *Zidanje Skadra*, *Tesla*, *sLOLvski klasiki v živo*, *Prosto po Prešernu*, *Romeo in Julija*, *Martin in Gregor ali Od junaka do bedaka*, *Za devetimi gorami*, *Kralj Matjaž*). Tudi v okviru programa Resne glasbe, opere in baleta Cankarjev dom pripravlja glasbeno-scenski deli, in sicer v koprodukciji s Slovenskim komornim glasbenim gledališčem (Stephen Sondheim: *Mala nočna glasba* ter Bojana Šaljić Podešva in Saška Rakef: *Ko sem še ...*). Tudi na področju Druge glasbe se nekateri projekti dotikajo performansa, med njimi *Čaralice* Zvezdane Novaković, projekt Žigan Krajčan & Fusion Reactor, Kristijan Kranjčan: *Med se iskri v temi*, nastop slovite Isabelle Adjani (Meryllyn's Vertigo) ali Radeta Šerbedžije (Rade Šerbenžija in Zapadni kolodvor).

3.1 Slovenske gledališke koprodukcije

Fenomeme

Jan Rozman

Umetniško vodenje in koreografija: Jan Rozman; izvedba: Peter Frankl in Jan Rozman; video: Miha Možina; oblikovanje prostora: Dan Pikalo; glasba: Blaž Gracar; grafično oblikovanje: Sara Bezovšek; kostumografija: Kiss the Future

Dramaturgija: Maša Radi Buh; izvršna produkcija: Sabrina Železnik

Produkcija: Emanat; koprodukcija: Cankarjev dom; koprodukcijska rezidenca: O Espaço do Tempo (Portugalska), DUM (Društvo umetnikov); Finančna podpora: Mestna občina Ljubljana, Ministrstvo za kulturo RS

Podobno kot grozeča ekološka kriza in sodobne različice potrošniškega kapitalizma, ki jo poganjajo, degradirajo naše neposredno okolje, nas na zaslonih zaliva poplava digitalnih podob. Živimo v negotovem svetu globalnega segrevanja, divjih teorij zarote, škodljivih narativ /ter težko ironičnih in pogosto nihilističnih viralnih spletnih podob v obliki spletnih memov. Se je z občutkom pogube in približujoče se apokalipse sploh mogoče spoprijeti drugače kot z izmenjevanjem bizarno humorističnih fragmentov podob in besedil? *Fenomeme* lepljive digitalne podobe procesira telesno. V hibridnem odrskem delu spaja gib, video, prostor in zvok ter ploščatim podobam z zaslonov in uporabe različnih medijev in plastik dodaja snovnost. Raziskuje razmerje med telesom in digitalno podobo ter razpira virtualne prostore vmesnosti; med organskim, analognim in digitalnim, med digitalnimi smetmi, med atmosfero, afektom in občutkom, na stičišču slike, telesa, izkušnje in dogodka, privida, slutnje in dejstva.

»V živo«

Koprodukcija: Radio Slovenija – Program Ars, ŠKUC gledališče, Cankarjev dom

Radio Slovenija – Program Ars v sodelovanju z Uredništvom igranega programa, ŠKUC gledališča in Cankarjevega doma pripravlja tri gledališko-radijske (zvočne) projekte, ki bodo premierno izvedeni v letu 2023. Gre za večletni projekt, ki smo ga začeli v oktobru 2022 s premiero »radijske igre« *Lotosov cvet* v živo iz Gledališča Glej na Program Ars.

Teme so različne in igre nastajajo na podlagi že napisanih slovenskih dramskih besedil, besedil, pisanih po naročilu za radio ali po priredbah proznih zgodb. Igre so zaključene ali pa so pripravljene kot participativne (z vključevanjem gledalcev/poslušalcev) in obravnavajo aktualne teme iz našega vsakdana. Pozneje vse uprizorjene igre pripravimo tudi kot radijske igre. »V živo!« je skupen delovni naslov niza krajših participativnih (radiofonskih/gledaliških) iger (enot), ki bodo izvedene pred gledalci/poslušalci z možnostjo njihove soudeležbe. Kontaktno igrane in premierno uprizorjene igre bi se prenašale z odra Kluba Alme Karlin (novega prostora v petem nadstropju Cankarjevega doma) neposredno v radijski eter s soudeležbo poslušalcev ali gledalcev z možnostjo poseganja v dogajanje. Vsebine in teme se bodo dotikale najrazličnejših dogodkov iz našega vsakdana. Poudarek bo na mlajših avtorjih in družbeno angažiranih temah (šolanje, zaposlitev, načrtovaje družine, partnerski odnos, družinske zgodbe, bolezen, ljubezen, spolnost, stanovanjska problematika, starševstvo, izseljevanje, prekarnost idr.).

Igralci bodo nastopali v živo, ustvarjali zgodbo pred gledalci/poslušalci, glasbeniki bodo spremljali dogajanje, glasbena oblikovalka bo lahko opremila prizore, tonski mojster bo dodajal efekte. Besedilo bo po uprizoritvi v živo dramaturško obdelano in prirejeno še za samostojno kratko radiofonsko igro. Te krajše, posnete in zmontirane enote bodo premierno predstavljene na radiu in na spletu (v podkastu).

Dvorana v petem nadstropju CD

Vesolje!

Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju

Režija: Justin Durel; scenografija: Rahela Klopčič; kostumografija: Jana Čoh; igrata: Tomaž Lapajne Dekleva, David Dolamič

Produkcija: Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju; koprodukcija: Cankarjev dom

Vesolje! je predstava, zasnovana za mlade v starosti od 12 do 15 let. Žanrsko bo nadaljevala dosežke predstave *Neustrašna raziskovalka Marie Curie in radioaktivnost*. Združevanje izobraževalnih naravoslovnih vsebin z umetniško-gledališkimi pristopi se je izkazalo kot zelo učinkovito in uspešno. V predstavi *Vesolje!* bo močneje poudarjen potencial gledališke uprizoritve, v primeri z *Neustrašno raziskovalko* bo format predavanja nadomestil »klasični« gledališki dogodek. V predstavi bosta nastopila ista junaka, profesor dr. Peter Kranjc, praktične prikaze znanstvenih odkritij in naravnih zakonov pa bo izvajal njegov

tehnični asistent Aleksander. Razvoj dogajanja bo poganjala demonstracija modelov nastanka vesolja, razvoja zvezd, planetov, pritlikavih planetov, lun, asteroidov in kometov. Poljudno bodo razkriti zakoni gravitacije, pomen prispevkov slovenskih znanstvenikov k razumevanju zakonitosti vesolja. Praktično bosta predstavljena nastanek in oblikovanje nebesnih teles.

Avtorji predstave delujejo na področju sodobnega klovnovstva, zato bodo klovnovski principi pomemben del predstave – ne bo šlo za hermetično zaprto samozadostno predstavo, ampak za interaktivno estetsko doživetje, kjer se bosta lika odzivala tudi na impulze iz občinstva in sooblikovala dogodek tako, da bodo imele reakcije gledalcev v njem pomembno vlogo. Uporabljeni bodo principi sodobnih gledaliških praks, ki se bodo povezali z načeli gledališke vzgoje – predstav bo ponudila mladim estetsko izkušnjo, ki bo izobraževala ter hkrati z jasno razpoznavnimi in preglednimi ustvarjalnimi umetniškimi postopki povečevala razumevanje zakonitosti in izraznih možnosti gledališča, s tem pa pismenost mladih za gledališča.

Štihova dvorana, oktober 2023

Apofenija

Zavod Pothos Melara

Avtorica projekta in režiserka: Nina Ramšak Markovič in Varja Hrvatini; sodelavci: Staš Vrenko, Monika Pocrnjič, Vid Merlak, Jure Anžiček, Igor Vasiljev; produkcija: Zavod Pothos Melara; koprodukcija: Cankarjev dom

Projekt *Apofenija* na način kolektivnega dela različnih sodelavcev, ki s svojimi specifičnimi znanji (iz uprizoritvene pisave, režije, avdiovizualnih in intermedijskih umetnosti ter scenografije, tehnike in programiranja) odpira polje razširjanja gledališkega prostora in koncepta hibridnosti sodobnih scenskih praks. Skozi metodologijo tovrstnega kolektivnega procesa se produkcijska forma uprizoritve utemeljuje kot legitim argument tega, kaj vse gledališče lahko je ter zakaj, kako in za koga ga bomo v prihodnosti ustvarjali.

V sodelovanju med avtorico uprizoritvenega besedila, režiserko, zvočnim oblikovalcem in programerjem, scenografom in videastom bo v ospredju izvedbe uprizoritve – skozi vprašanje raziskovanja novih oblik gledališča, narativnih ter interaktivnih dramaturgij v prepletu s tehnologijo – vzpostavljanje novih uprizoritvenih jezikov in umetniških hibridov. V takšni konceptualni zasnovi avtorje zanimajo različni kreativni tehnološki pristopi vnašanja navidezne organskosti v različne digitalne, virtualne in analogne objekte. Kakšna je razlika med delovanjem neke naprave, ki ima funkcijo medija pri komuniciranju med ljudmi in reprogramiranjem te iste naprave na način, da deluje kot samostojna identiteta s svojimi čustvi, mislimi in željami? Projekt v osnovi naslavlja vprašanje komunikacije in sobivanja. Sodobnost, v kateri se nahajamo, se v svojih komunikacijskih, storitvenih in medijskih obratih ne zdi nič manj distopična kot znanstvena fantastika, ki jo pripisujemo prihodnosti. Prihodnost brez človeka je prostor, kjer zaživijo fragmenti človeške identitete kot posamezne entitete s svojo lastno namenskostjo in iščejo svojo pot k osmišljanju. Vsak predmet, vsaka aplikacija, vsaka naprava, vsak stroj, lahko postane identiteta – robot, antropomorfni bot, socialni bot, ki začne bivati v domeni svojih tehničnih, motoričnih ali izvedbenih sposobnosti. Kaj se zgodi, ko tovrstna bitja začnejo sobivati, komunicirati s seboj – začno tvoriti novo obliko skupnosti, drugačno obliko dožemanja družbe? Veliko vlogo igra vprašanje etike, ki preizprašuje meje; kje se človeško začne in kje humanost konča?

Apofenija je strukturirana kot organizem oživljajočih celic, ki odpira prostor prihodnosti kot prostor brez človeka, v katerem umetna inteligenca svojo namenskost osmišlja skozi pozabljene podobe trajanja, minevanja in bivanja. Obdeluje vse, kar je neoprijemljivo, neubesedljivo, neulovljivo. Lovi trenutke deja vujev, virtualnih drobcev življenja, minulih vonjav in izgubljenih spominov. Je programirana za produciranje utrinkov bivanja, iskanje smislov v svoji spominski plošči nešteto podob in pomenov.

Štihova dvorana, junij 2023

Impro liga: Finale 2023

Produkcija: Društvo za kulturo in izobraževanje IMPRO

Klub Cankarjevega doma

Tako kot večina predstav tudi finalni večer *Impro lige* temelji na »nepripravljenosti« nastopajočih. To pomeni, da vsebina dogodka oziroma predstav vnaprej ni pripravljena, pač pa jo ustvarjalci vzpostavljajo med samim dogodkom. Nekatere predloge, asociativne iztočnice za prizore, poda občinstvo, izbere jih moderator, improvizatorji pa s pomočjo asociacij najdejo vsebino. Iz tega se razvije celovečerna improvizacijska predstava, zmagovalna ekipa je hkrati tudi zmagovalka aktualne sezone. Narava samega gledališča, nepredvidljivost, improvizacija, spontanost zagotavljajo številne obrate, komične zaplete, tudi dejavno sodelovanje občinstva.

Klub Cankarjevega doma, junij 2023

Ponovitve

Društvo za umetnost Avgus – Cum mortuis in lingua mortua

Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju – Neustrašna raziskovalka

3.2 Gledališka gostovanja iz Slovenije

SNG Drama Maribor

Sebastijan Horvat – Prometej

Izredno plodno sodelovanje z SNG Maribor, ustvarjeno v zadnjih sezonah, se nadaljuje tudi v prihodnji(h). Tokrat gre za gostovanje gledališkega dela ansambla. **Prometej**, projekt Sebastijana Horvata, premiero ima načrtovano za november, že decembra prihaja v Linhartovo dvorano Cankarjevega doma. Vznemirljivost ne zagotavlja samo univerzalna mitološka tematika, draž projektu zagotavlja predvsem odlična ustvarjalna kondicija Sebastijana Horvata in njegovega stalnega sodelavca zadnjega obdobja, dramaturga in dramatika Milana Ramšaka Markovića.

Linhartova dvorana, december 2023

APT Novo Mesto

Tradicija gostovanj APT Novo Mesto je načrtovana tudi za prihodnje leto. Kar potrjuje tudi vedno znova dober obisk gostujočih projektov, je dejstvo, da v Cankarjevem domu (in Ljubljani) obstaja velik interes za gostovanje novomeškega gledališča. Razlog je izvirna kreativna politika, ki jo gledališče razvija že od samih začetkov oziroma pod umetniškim vodenjem Matjaža Bergerja. Tokrat dogovorjeno je gostovanje projekta z delovnim naslovom Marguerite Duras: Zamaknjenost Lol V. Stein v režiji Matjaža Bergerja.

Linhartova dvorana

3.3 Gledališka gostovanja iz tujine

V agoniji

Miroslav Krleža

Režija: Ivica Buljan

Adaptacija besedila in dramaturgija: Vid Adam Hribar

Scenografija: Dalibor Martinis

Kostumografija: Ana Savić Gecan

Skladatelj: Mitja Vrhovnik Smrekar

Igrajo: Krešimir Mikić, Nina Violić, Livio Badurina, Ksenija Marinković, Marin Klišmanić, Ivan Colarić

V *agoniji*, drugo dramo iz cikla o Glembajevih – *Gospoda Glembajevi* (1913), *V agoniji* (1922), *Leda* (1925) – je eden od največjih hrvaških književnikov 20. stoletja Miroslav Krleža (1893–1981) napisal leta 1928. V *agoniji* se nekega zgodnjejesenskega dneva in noči izrišejo usodni dogodki pripadnikov nekoč privilegirane kaste padlega cesarstva. Življenje si najprej vzame zaradi kvartopirstva zadolženi baron Lenbach, nato pa še njegova žena, baronica Laura. Baronica, osrednji lik Krleževe drame, živi v sofisticiranem ljubezenskem trikotniku z dvema moškima protagonistoma: z baronom Lenbachom in advokatom, dr. Križovcem, ki ga iskreno ljubi. Uprizoritev mojstrovine Miroslava Krleže *V agoniji* je še eden v nizu izredno uspešnih projektov, s katerim režiser Ivica Buljan znova potrjuje, da je ne samo odličen interpret kanoničnih dramskih besedil, temveč tudi odličen poznavalec Krleže (pred nekaj sezonami smo si v ljubljanski Drami ogledali izjemne *Glembajeve*). Uprizoritev, počaščena s številnimi nagradami, nadaljuje niz gledaliških interpretacij (*Cigan, ampak najlepši, Tri zime ...*), s katerimi Buljan dokazuje, da ni samo pomemben gledališki inovator, poznavalec in ustvarjalec sodobnih gledaliških tokov, pač pa tudi prefinjen interpret t. i. klasičnega dramskega pisanja. Pri predstavi *V agoniji* mu to uspeva tudi po zaslugi vrhunske igralske zasedbe, v kateri še posebej izstopa prvakinja HNK-ja v vlogi Laure Lenbach odlična Nina Violač, njen kontrapunkt pa prav tako vrhunsko vzpostavljata Livio Badurina kot dr. Križovec in Krešimir Mikić kot baron Lenbach. Režiser in njegova velika igralska trojka je v zgoščeni in visoko ritmično intenzivni predstavi, do filigranske natančnosti pred nas razgrne Krleževe besedilne mojstrovine. Vse, kar je pred skoraj stotimi leti tako jasno zapisal, je še vedno tam, tudi pred nami, na odru. In še vedno je aktualno in še vedno silovito: strasti, kri, solze, znoj, vse zakopano v številne plasti besedila in pripravljeno na izbruh v soočenju v meščanskem salonu (danes dnevni sobi ali pač kuhinji), tem ekskluzivnem prostoru preživljanja prostega časa in prizorišču večine družinskih konfliktov.

V agoniji je prav igralska mojstrovina o izbruhu vsega zamolčanega, vsega, kar bi že zdavnaj moralo biti povedano, pa ni, zato se nazadnje izteče najbolj tragično, kot se lahko. Zgodba za vse čase.

Beograjsko dramsko gledališče

Zadnjih nekaj sezon ob koncu koledarskega leta Cankarjev dom gosti enega ali več projektov gledališč s prostora nekdanje Jugoslavije. Kulturna in jezikovna bližina, predvsem pa vrhunski gledališki projekti so razlog kontinuiranega sodelovanja z regijo. Tokrat (ob koncu 2023) v goste prihaja Beograjsko dramsko gledališče, ki ob novem umetniškem vodstvu doživlja nov kreativni vzpon in se prebija med ene najbolj prodornih gledališč ne samo v Srbiji, pač pa tudi v regiji. Gostimo jih z dvema projektoma iz njihove tekoče produkcije. Linhartova dvorana, oktober/november 2023

3.4 Plesne koprodukcije

Giselle

Adolphe Adam

Glasbeno vodenje: Kevin Rhodes; koreografija: José Carlos Martínez; scenografija in kostumografija: Inaki Cobos Guerrero; koprodukcija: SNG Opera in balet Ljubljana, Cankarjev dom Klasično baletno delo *Giselle* je od svoje praižvedbe l. 1841 doživelo številne koreografske preobrazbe. Očarljivi in skrivnostni balet francoskega skladatelja Adolpha Adama (1803–1856) kljub temu ostaja večni izziv plesalcem in koreografom po vsem svetu, zgodba pa navdušuje občinstvo tudi po skoraj dvesto letih. Ganljiva ljubezenska zgodba Theophila Gautiera in Jules-Henrija Vernoya de Saint-Georgesa ter nesmrtna glasba Adolpha Adama zahtevajo izjemno plesno izraznost in vrhunsko tehniko, ki romantično pripoved o odrešujoči moči nesebične ljubezni, polno dramatičnih vložkov in skrivnostnega ozračja, oživijo pred našimi očmi.

Gallusova dvorana, premiera 12. januar 2023

MN Dance

Perpetuum Mobile

Koreografa: Michal Rynia, Nastja Bremec Rynia

Produkcija: MN Dance Company, SNG Nova Gorica

Perpetuum mobile, hipotetičen stroj, ki se giblje neskončno dolgo, ne da bi mu dovajali energijo, je čudež ter jasno izraža prizadevanje človeka k raziskovanju novega, tudi nemogočega in neuresničljivega. Izdelava takšnega stroja do danes ostaja le neuresničen sen. Morda bo človeštvu v prihodnosti uspelo izsanjati ta sen in uresničiti idejo o čudežnem stroju, ki za zdaj obstaja le v glavah vizionarjev in utopistov ter poraja večne polemike z nasprotujočimi si mnenji o možnosti in nemožnosti njegove izdelave. Človeško telo, planet Zemlja, na katerem živimo, in celotno vesolje so kot stalno premikajoči in spreminjajoči se največja inspiracija za snovanje plesnega perpetuum mobila, s katerim plesalci ustvarjajo nove gibalne presežke, neustavljivo in hipnotično gibanje utripajočih teles ter s tem čudežni večno gibljivi plesni svet, ki je hkrati del preteklosti in del prihodnosti.

Uprizoritev je posvečena 570-letnici vizionarja, umetnika, arhitekta in izumitelja Leonarda da Vinci, vztrajnega oblikovalca perpetuum mobila, ter – kot mojster sam – povezuje umetnost in znanost. S podporo novodobne tehnologije, ki jo razvijajo v novogoriškem računalniškem podjetju Arctur, s sodelovanjem z Xcentrom, novogoriškim središčem kreativnih praks, ter s podjetjem za svetlobne rešitve Intra Lighting mednarodna zasedba plesalcev in igravec raziskujejo neskončnost giba ter neskončnost odkrivanja novega v umetnosti in znanosti. Koprodukcijski projekt med MN Dance Company in SNG Nova Gorica je del programa pred začetkom Evropske prestolnice kulture Go! 2025.

Zgodovinjene (sodobnega slovenskega plesa) II.

Kreativna skupina: Urša Rupnik, Maša Kagao Knez, Rosana Hribar, Jasna Knez, Vilma Rupnik, Saša Stapski Dobravec, Rebeka Dobravec ... Koprodukcija: Studio za svobodni ples, Zavod Diasspora, Flota Ljubljana, Cankarjev dom

Urška Rupnik in Maša Kagao Knez sta nosilki projekta *Zgodovinjene* (slovenskega sodobnega plesa), katerega temeljno vodilo je reaktualiziranje ustvarjalcev sodobnega plesa na Slovenskem. Osnovno vodilo Rupnikove in Knezove je skozi različne tematske sklope sočasno analizirati, predstaviti ter avtorsko poustvariti ustvarjalne poti in kanonična dela določenih ustvarjalk in ustvarjalcev. *Zgodovinjene* (sodobnega slovenskega plesa) se družbeno angažira z odpiranjem, raziskovanjem, reaktualiziranjem dela slovenske plesne zgodovine, ki je velikokrat zamolčana, spregledana in neupoštevana. Želja nosilk projekta je omogočiti vpogled v ta del plesne zgodovine, hkrati pa to isto zgodovino soočiti s sedanostjo, z aktualnimi trendi tako v polju uprizoritvenega kot plesno-tehnično telesnega. Ravno v tem soočanju je tudi ključni del kreativne nadgradnje *Zgodovinjena*, ki s tem prestopa meje arhivizacije, rekonstrukcije ter prestopa v prostor kreativnega razumevanja in nadaljevanje dialoga z bogato plesno zgodovino.

Za leto 2023 je načrtovan tematski sklop, ki bo raziskoval in umetniško re/interpretiral dediščino Jasne Knez in petdesetletnico ustanovitve Studia 1973, prve institucije sodobnega plesa pri nas.

Dvorana Duše Počkaj, december 2023

GIBANICA 2023

Kot vsaka izdaja Gibanice tudi tokratna z posameznimi predstavami in okroglimi mizami gostuje v različnih prostorih Cankarjevega doma. Izbor predstav in spremljevalni program organizator, Društvo za sodobni ples, načrtuje za december.

Različna prizorišča, februar 2023

Ponovitve

Pekinpah in Leja Jurišič – Koncert

3.5 Plesna gostovanja iz Slovenije

Baletni triptih

Myth, Rain dogs, Aperture

Gaj Žmavc: MYTH

Johan Inger: RAIN DOGS

Edward Clug: APERTURE

Avtorji glasbe Gaj Žmavc, Milko Lazar, Tom Waits

Svojevtrstno pomladno plesno prebujenje si lahko obetamo z uprizoritvijo triptiha sodobnih baletov z naslovom *Med telesi*, ki se začneja z noviteto *Myth* v koreografiji mladega plesnega ustvarjalca Gaja Žmavca, s posvetilom raziskovanju ljudskih pripovedi in nekaterih mitov z evropskega severa, ter v nadaljevanju s stvaritvama dveh mednarodno priznanih in večkrat nagrajenih koreografov – *Aperture* Edwarda Cluga in *Rain Dogs* Johana Ingerja. Vsak ustvarjalec prevprašuje določeno stanje človekovega bivanja. Kot je zapisal Clug, v svoji predstavi *Aperture* raziskuje idejo prostorskega interierja in posameznika, ujetega v njegov intimni prostor, ter našo povsem človeško željo biti z drugim in biti zaželen. Oder tako postane nekako voajersko »kukalo«, skozi katerega se razgrne medsebojna privlačnost protagonistov, njihovo deljenje intime in posledično načeto ali izginevajoče poželenje po drugem.

Drugačno, tako rekoč animalistično perspektivo bivanja z družbenega dna raziskuje švedski ustvarjalec Johan Inger v plesni uprizoritvi *Rain Dogs*, ki poteka ob glasbenem sopotništvu ameriškega skladatelja in tekstopisca Toma Waitsa. Medtem ko pada dež, pes s svojim zanesljivim čutom za voh samozavestno in z veliko radovednosti raziskuje meje svojega teritorija, pri tem pa odkriva in zaznava, kdo ali kaj je »tam onkraj«. Toda pes nenadoma ne najde več svoje poti nazaj, saj je dež spral vonj vseh sledi. Ingerjeva posebljena metafora psa je izhodišče za nadaljnje raziskovanje medosebnih odnosov, identitete in spola, skratka sistemov in konstruktov, s katerimi se individualno soočamo in se jim nemalokrat tudi moramo upreti.

V okviru 1. mednarodnega baletnega festivala Poletne noči, Gallusova dvorana, junij 2023

Noches de Tablao

Cikel Noches de Tablao predstavlja sveže umetniške iniciative na področju flamenka, ki med seboj prepletajo disciplini žive glasbe in plesa. Oblikujejo ga glasbeno-plesni dogodki, na katerih bodo gostovali vrhunski mednarodni umetniki iz raznolikih evropskih držav, ki se bodo posebej za to priložnost povezali s priznanimi domačimi avtorji. Program gradi medkulturni lok med tujimi in domačimi ustvarjalci, ki vzpostavljajo dialog med flamenkom in drugimi umetniškimi žanri in vanj vnašajo nove umetniške perspektive. Cikel ima za seboj že uspešne štiri sezone, v koledarskem letu 2023 pa bo potekal v Cankarjevem domu v obliki dveh gostovanj, ki nastajajo v produkciji Zavoda NEST in umetniškim vodstvom Urške Centa.

Letni oder in Klub Cankarjevega doma, junij/december 2023

3.6 Plesna gostovanja iz tujine

Mednarodni baletni gala koncert

Večer, v katerem bodo ustvarjalne energije presežnih baletnih koreografij pripovedovale govornico giba v plesu: prava poslastica tako za poznavalce kot ljubitelje baletne umetnosti, pa tudi tiste, ki se z njo redko srečujejo. Spored bo nanizal priljubljene umetnike priznanih mednarodnih odrov v interpretacijah solov in pas-de-deuxjev iz zgodovinske

zakladnice, pa tudi sodobnih koreografij, ki navdihujejo z novo izvirnostjo. Nastopila bodo cenjena imena mednarodne plesne scene, ki dejavno soustvarjajo umetniško odličnost najvidnejših baletnih skupin.

V sodelovanju z Društvom baletnih umetnikov Slovenije

2. aprila 2023, Gallusova dvorana

Wim Vandekeybus / Ultima Vez & KVS

Roke se ne dotikajo tvojega dragocenega Mene

Režija in koreografija: Wim Vandekeybus

Soustvarjalci in izvajalci: Olivier de Sagazan, Lieve Meeussen, Wim Vandekeybus, Maria Kolegova, Mufutau Yusuf, Borna Babić, Maureen Bator, Davide Belotti, Pieter Desmet in Anna Karenina Lambrechts

Umetniško ustvarjanje z glino: Olivier de Sagazan

Glasbena kompozicija in produkcija: Charo Calvo

Produkcija: Ultima Vez

Wim Vandekeybus (1963) je koreograf, plesalec, filmski ustvarjalec in fotograf. Svojo plesno skupino Ultima Vez je ustanovil sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja. Izjemen umetniški debi je doživel s prvo predstavo *Česar se telo ne spominja/What the body does not remember* (1987). Predstava je prejela nagrado Bessie, ki je vsako leto podeljena za izjemne dosežke. Istega priznanja je bilo deležno tudi njegovo drugo delo *Les porteuses de mauvaises nouvelles* (1989). Vandekeybus je s predstavami v svojem edinstvenem slogu zadnjih nekaj desetletij doma in na tujem ustvaril mejnike v razvoju sodobnega plesa. Vandekeybus je lastni gibalni jezik izoblikoval s sopostavljanjem intuicije, impulza in instinkta ob energijo, tveganje in nevarnost, s čimer skozi medij plesa ponazarja dramatičen svetovni nazor, poln dinamike in konflikta. Osrednji poudarek njegovega dela je nepremostljivo protislovje med telesom in umom, čustvom in razumom, moškim in žensko, naravo in kulturo, človekom in živaljo, skupino in posameznikom, iluzijo in resničnostjo. Za Vandekeybusovo delo je značilno skoraj obsedeno ponavljanje ene same teme: kako se človek odzove na ekstremne razmere. V tem kontekstu poseben pomen pripisuje temu, kar imenuje »trenutek katastrofe« – ob čemer ironično ne izključuje vključenosti humorja in igrivosti. Delo *roke se ne dotikajo tvojega dragocenega Mene* je mitska zgodba o soočenju in preobrazbi, svetlobi in temi, smrti in prerodu. Pri njegovi izvedbi sodeluje s skladateljico Charo Calvo, osmimi plesalci ter – prvič – s performerjem in vizualnim umetnikom Olivierjem de Sagazanom. Skupaj ustvarjajo svet, v katerem telesa kot žive, mesene skulpture nihajo med utopičnim in srhljivim, med močjo in krhkostjo. Poetični, skrivnostni naslov je verz iz hvalnice sumerske visoke svečenice Enheduanne boginji Inani. Od vseh mitov, ki obkrožajo boginjo Inano, je najbolj slikovit njen spektakularni odhod v podzemni svet. Inana je božje utelešenje paradoksov človeškega obstoja, njena dejanja so odraz napetosti in protislovij, ki jih mora vsak v življenju prestati. Klinopisi na glinenih tablicah izpred več kot štiri tisoč let so nekatere najbolj starodavnih zgodb človeštva. Ne glede na različnost performativnega sloga Wima Vandekeybusa in Olivierja de Sagazana njuna dela živijo na liniji preizpraševanja, kaj pomeni biti »telo« in kaj »človek«.

Linhartova dvorana, 14. aprila

Jan Martens / GRIP v sodelovanju z Dance On Ensemble

vsak poskus se bo končal z zdrobljenimi telesi in zlomljenimi kostmi

Koreografija: Jan Martens

Ples: Ty Boomershine, Truus Bronkhorst, Jim Buskens, Baptiste Cazaux, Zoë Chungong, Piet Defrancq, Naomi Gibson, Kimmy Ligtoet, Cherish Menzo, Steven Michel, Gesine Moog, Dan Mussett, Wolf Overmeire, Tim Persent, Courtney May Robertson, Laura Vanborm in Loeka Willems

Produkcija: GRIP

V sodelovanju z: Dance On Ensemble

Martensovo delo oplaja umetnikovo prepričanje, da se vsako telo sporazumeva, da ima vsako telo kaj povedati. To neposredno sporazumevanje se izkazuje v transparentnih oblikah. Njegovo delo je zatočišče, v katerem pojem časa znova postane otipljiv, je prostor opazovanja in čustva, pa tudi razmisleka. Ob sledenju temu cilju ne ustvarja toliko lastnega gibalnega jezika, temveč za vznik novih idej obstoječe idiome oblikuje in ponovno uporablja v drugačnem kontekstu. V vsakem novem delu poskuša na novo premisliti razmerje med občinstvom in izvajalcem.

Z delom *vsak poskus se bo končal z zdrobljenimi telesi in zlomljenimi kostmi* (*any attempt will end in crushed bodies and shattered bones*) Jan Martens pozornost prvič v celoti namenja glavnemu odru. Produkcija o moči, ki jo je najti v odstopanju od drugih, izvaja neznačilni sedemnajstčlanski baletni ansambel edinstvenih osebnosti. Heterogena skupina plesalcev obsega več generacij, najmlajši šteje petnajst, najstarejši pa osemindeset let, med njimi pa obstajajo znatne razlike glede izkušenj in tehnične izobrazbe. V novi stvaritvi iščejo svoj glas znotraj plesa in onkraj njega, si prizadevajo k izrazu, ki bi jim bil kot ulit. Eden za drugim zavzamejo svoj prostor pod žarometi, ne da bi ob tem odrinili preostale. Horizontalna vaja v medsebojnem omogočanju potrebnega prostora, ob hkratnem deljenju odrske pozornosti z drugim.

vsak poskus se bo končal z zdrobljenimi telesi in zlomljenimi je razkošna predstava, ki se ne boji padca v ekstatičnost. V dobi ekstremne polarizacije skupina odmisli vse družbene dogme za prepoznavanje in sprejemanje različnih identitet. Biti to, kar si, brez zadržkov – tako v življenju kot v umetnosti – z odrom kot lastnim ideološkim laboratorijem. Gib podpira glasbena kulisa, sestavljena iz neznačilnih protestnih pesmi različnih obdobj – od Henryka Goreckega mimo Maxa Roacha in Abbey Lincoln do Kae Tempest.

Za naslov svojega novega dela je Martens uporabil grožnjo kitajskega predsednika Ši Džinpinga, izrečeno demonstrantom na ulicah Hongkonga z zahtevami po večji neodvisnosti. »Zanimivo je, kako so bile besede Ši Džinpinga na različnih spletnih straneh prevedene drugače,« pove Martens. »V našem času jezik ni več orodje, s katerim poročamo o dejstvih, temveč ideološko orožje.«

Gallusova dvorana, 6. maja

Narodno gledališče Beograd

Kdo neki tam poje

balet na glasbo: Vojislava Vokija Kostića

Po zamisli Ljubivoja Tadića je libreto predstave nastal po scenariju istoimenskega filma Dušana Kovačevića v režiji Slobodana Šijana.

Koreografija in režija: Staša Zurovac; asistentka koreografinje Olja Jovanović Zurovac; kostumografka: Katarina Radošević Galić

Scenograf: George Drauschnik; oblikovanje luči Staša Zurovac

Baletna predstava *Kdo neki tam poje* je imela premiero v davnem letu 2004. Ustvarjena je po scenariju istoimenskega legendarnega filma Dušana Kovačevića, na glasbo Vojislava Vokija Kostića ter v koreografiji in režiji Staše Zurovca. Atraktivna razdelitev, v kateri ni glavnih in stranskih vlog, vrhunska glasba, ki daje predstavi posebno prepoznavnost, odlična koreografija in režija, so le nekateri izmed segmentov, ki so ji zagotovili kulturni status, kar potrjuje tudi dejstvo, da je dočakala že dvestoto uprizoritev na odru Narodnega gledališča. Od prvih taktov občinstvo zadira z nastopajočimi in postane še en potnik v nori vožnji. Balet je poln arhetipskih simbolov, ki so vtakani v naše bitje ter jih zato tako nezmotljivo prepoznavamo in razumemo. Dejavnike, ki tvorijo naše življenje, odkrivamo v ikoničnih baletnih prizorih poroke in pogreba, v likih Smrti in Angelov, tudi Vojske, ki je simbol različnih vojn, ki se jih na žalost spominjajo številne generacije iz tega časa.

Spreten in luciden koreografski in režijski rokopis Staše Zurovca je predstavo približal občinstvu po vsem svetu, kar dokazujejo številna gostovanja: Bogota (Kolumbija), Rim (Italija), Toronto in Ottawa (Kanada), Kairo (Egipt), Budva in Tivat (Črna gora), Banjaluka (Republika Srbska), Skopje (Makedonija), Temišvar (Romunija) in Sarajevo (Bosna in Hercegovina).

Kdo neki tam poje je prva baletna predstava v novejši zgodovini gledališča, ki je bila izvedena v okviru prestižnega mednarodnega gledališkega festivala BITEF (2005). Balet je prejel letno nagrado Narodnega gledališča za najboljšo predstavo v sezoni 2004/05, aprilsko nagrado mesta Beograd in nagrado Dimitrije Parlič Društva baletnih umetnikov Srbije.

Gallusova dvorana, junij 2023

Nurejev gala

Otvoritvena predstava prvega Mednarodnega baletnega festivala bo pripadla projektu, ki se bo vezal na izredno bogato ustvarjalnost enega največjih plesalcev, Rudolfa Nurejeva. Program bo preplet njegovih ustvarjalnih presežkov, odplesala ga bo vrhunska mednarodna zasedba plesalcev, spremljal pa orkester ljubljanske opere (gostovanje še ni potrjeno).

Gallusova dvorana, junij 2023

Qudus Onikeku

Re:inkarnacija (Re:Incarnation)

Idejna zasnova in umetniško vodenje: Qudus Onikeku in skupina plesalcev: Adila Omotosho, Bethel Wisdom, Angela Okolo, Esther Essien, Busayo Olowu, Faith Okoh, Joshua Gabriel, Sunday Ozegbe, Patience Ebute, Addy Daniel

Glasba v živo: Olantunde Obajeun, Victor Ademofe

Produkcija: The Qdance Company Lagos

Koprodukcija: Biennale de la danse – Lyon, Les Spectacles vivants – Centre Pompidou Les Halles de Schaerbeek Bruxelles, Théâtre Paul-Éluard Bezons, Escales danse en Val-d’Oise Théâtre national de Bretagne

Re:Inkarnacija je plesna, glasbena in vizualna mojstrovina nigerijskega kolektiva Qdance, ki ga vodi karizmatični Qudus Onikeku. Skupina s sedežem v eni najbolj divjih metropol sveta, Lagosu, prav nič ne skriva, da jo mesto s svojo norostjo (tako pozitivno kot negativno) še kako navdihuje. Navdiha ne jemlje samo iz dnevnega življenja metropole, pač pa iz nešteto zgodb, ki se vanj dnevno stekajo, zgodovine in mitologije, elementarnega dela življenja prebivalcev, ki ga tvorijo neštete etnične skupine Nigerije in sosednjih afriških držav.

Re:Inkarnacija se izdatno veže na starodavno filozofijo največje nigerijske etnične skupine joruba, pomešane z aktualno nigerijsko mladinsko sub/kulturo. Njen elementarni del je tudi specifičen ritem oziroma »groove«, na katerega se vežeta tako estetika kot koreografija predstave, temelji pa na popularni nigerijski glasbi šestdesetih in sedemdesetih let prejšnjega stoletja (afriški ritmi, funk groove, jazz vložki ...). Gre za tridelno umetniško »pašo za oči in ušesa«, ki je posledica šestletnega snovanja, raziskovanja in ekipnega ustvarjanja.

Izhodišče Qudusa Onikeka je bila očaranost nad načinom, na katerega si mlajše generacije prisvajajo in razumejo zgodovino ter jo obnavljajo – re:inkarnirajo v sedanjosti. Kako je sedanjost nevede obremenjena s preteklostjo, pa naj gre za osebno zgodovino ali širši družbenopolitični kontekst.

Da ne bo pomote: *Re:Inkarnacija* ni še ena v nizu zgodb o afriški zapostavljenosti, težavah, obremenjenosti z zgodovino, ki so jo diktirali drug. Je tudi to, a je hkrati tudi optimistična »bomba« mladosti, inovativnosti, radoživosti generacij, ki prihajajo in bolj kot nazaj gledajo naprej. Za razliko od starejših generacij bistveno bolj optimistično.

Qudus Onikeku (1984) je umetnik, ki se enako suvereno počuti v polju plesa, performansa, filma, instalacijo, tudi kuratorstva in z angažiranim družbenim delom. Njegove prve stvaritve *My Exile is in my Head* (2010), *Tihožitje* (2012) in *Qaddish* (2013) so požele mednarodno priznanje ter so bile izvedene na prestižnih festivalih, kot so Beneški bienale, Avignonski festival in RomaEuropa. Po desetletju v Franciji se je leta 2014 vrnil v Lagos, kjer je odprl The QDance Center, prostor za usposabljanje in negovanje nadarjenih, ki je postal steber plesnega sveta v Nigeriji. Med letoma 2015 in 2018 je ustvaril štiri predstave in odprl prostor plesnega laboratorija za multidisciplinarne dogodke.

Sodeloval je na razstavah in festivalih v več kot petdesetih državah, bil gost Bienala v Lyonu (2021), festivalov v Avignonu, Roma Europa, Torino Danza, Kalamata Dance Festival ... Je gostujoči profesor plesa na kalifornijski univerzi in Columbia College Chicago. Trenutno je gostujoči profesor na Centru za umetnost, migracije in podjetništvo Univerze na Floridi (2019–2022).

Marlene Monteiro Freitas

MEL – EMBRIAGUEZ DIVINA

Koreografija: Marlene Monteiro Freitas

Pomoč: Lander Patrick de Andrade

Z Andreas Merk, Francisco Rolo, Henri "Cookie" Lesguillier, Hsin-Yi Hsiang, Joãozinho da Costa, Mariana Tembe, Marlene Monteiro Freitas, Miguel Filipe, Tonan Quito

Svetloba: Yannick Fouassier

Vesolje: Yannick Fouassier, Marlene Monteiro Freitas, Miguel Figueira

Dramaturgija Marlene Monteiro Freitas, Martin Valdés-Stauber

Zvok: Rui Dâmaso, Rui Antunes

Režiser in upravljanje luči: João Chicó

Rekviziti: Marlene Monteiro Freitas, Flávio Martins

Kostumi: Marlene Monteiro Freitas, Marisa Escalera

Raziskave: Marlene Monteiro Freitas, Martin Valdés-Stauber João Francisco Figueira

Proizvodnja: P.OR.K – Soraia Gonçalves, Joana Costa Santos (Lizbona), Münchner Kammerspiele (München)

Distribucija: Ključna uspešnost (Stockholm)

Koprodukcija: Biennale de la ples v Lyonu 2020 in Pôle européen de création – Ministère de la Culture/Maison de la Danse en soutien à la Biennale de la danse de Lyon 2020 (Lyon); Culturgest (Lizbona); HAU Hebbel am Ufer (Berlin); Kunstenfestivaldesarts (Bruselj); mednarodni poletni festival Kampnägel (Hamburg); Künstlerhaus Mousonturm (Frankfurt); Festival d'Automne -Les Spectacles Vivants/Centre Pompidou (Pariz) ; NEXT festival (Eurometropolis Lille, Kortrijk, Tournai & Valenciennes (BE, FR); Ruhrtriennale (Bochum); TANDEM Scène nationale (Douai – Arras); Teatro Municipal do Porto (Porto); Theater Freiburg (Freiburg); Wiener Festwochen (Dunaj)

Zahvala CML – Câmara Municipal de Lisboa (Lizbona); Dançando com a Diferença (Funchal); Fabrica Europa|PARC- Center za raziskave uprizoritvenih umetnosti (Firence); La Gare – Fabrique des arts en mouvement (Le Relecq-Kerhuon); Pólo Cultural das Gaivotas | Boavista (Lizbona); Reykjavík Dance Festival (Reykjavík)

Marlene Monteiro Freitas, rojena na Zelenortskih otokih, je plesalka in koreografinja. Študirala je ples v Bruslju in Lizboni, sledilo je sodelovanje med drugimi z Emmanuelle Huynh, Loicom Touzém, Tânio Carvalho, Borisom Charmatzom. Po ustanovitvi svojega prvega podjetja Compass na Zelenortskih otokih zdaj sodeluje s P.OR.K, ki ga je soustanovila sama, v Lizboni in sodeluje z O Espaço do Tempo (Montemor-o-Novo).

Za njen opus je značilna enotnost odprtosti, heterogenosti in intenzivnosti ter vključuje produkcije, kot so *Primeira Impressão* (2005), *A Improbabilidade da Certeza in Larvar* (2006), *Uns e Outros* (2008), *A Seriedade do Animal* (2009), solo *Guintche* (2010), *(M)imosa* (2011, v sodelovanju s Trajalom Harellom, Françoisom Chaignaudom in Cecilio Bengolea), *Paraíso, coleção privada* (2012) in *De marfim e carne – kot estátuas também sofrem* (2014).

Leta 2017 jo je vlada Zelenortskih otokov odlikovala za njene kulturne dosežke, prav tako istega leta Sociedade Portuguesa de Autores podeli Jaguarju priznanje za najboljšo koreografijo leta. Leta 2018 je ustvarila *Canine Jaunâtre 3* za Batsheva Dance Company in prejela srebrnega leva za ples na Beneškem bienalu. Od leta 2020 je bila Marlene tudi sokustosinja projekta *(Un)common ground*, projekta, ki raziskuje umetniški in teritorialni vpis izraelsko-palestinskega konflikta. Leta 2020 je prejela tudi nagrado za najboljšo mednarodno predstavo *Critica d'Arts Escéniques* iz Barcelone za svoje delo *Bacantes*.

Avgusta 2020 je bila premiera MAL – Embriaguez Divina v Kampnagelu v Hamburgu.

Po eni strani portugalski »mal« nima enotnega neposrednega prevoda: lahko pomeni nelagodje, žalost, muko, pomanjkanje nečesa, grozo ali preprosto zlo. Dodatek »Embriaguez divina« označuje zlo kot stanje božanske zablode – in ga enakomerno postavlja v nasprotje z eskapizmom brezmejne ekstaze.

Ohlapna zgodba gre nekako takole: da bi raziskali vrste zla, se skupina na tribuni spremeni v zbor. So pod vplivom preganjajočih navdihov, strupenih pričevanj, bakterijskih vtisov, gnilih dejstev.

George Bataille postavlja zlo in umetnost v bližino enega drugega. Še več: umetnost je vedno zlo – nasprotna sila razumu, ki drži vse pod nadzorom: brezno zla kot predpogoj umetnosti. Morda se zato zlo v številnih zgodbah pojavlja kot sila, ki določa dejanja – pri čemer je gledališče vedno znova mesto, kjer se razkriva.

Koreografinja Marlene Monteiro Freitas ustvarja razkošne in poetične svetove v svojih formalno strogih in podrobnih predstavah. Navdihujejo jo mitološki motivi in se poigrava z referencami iz visoke in pop kulture, na primer v svojih delih *Of Ivory and Flesh – Statues also Suffer* in *Bacantes – Prelude to a Purge*.

3.7 Folklor

75. letna predstava Akademske folklorne skupine France Marolt

Prihodnji koncert osrednje slovenske folklorne skupine bo na velikem odru Gallusove dvorane označil 75. obletnico delovanja. Zaradi inventivnosti pristopa vseh ustvarjalnih sil skupine lahko pričakujemo skrbno zasnovan dogodek v tematskem prepletu žlahtnih elementov glasbenega, plesnega in etnografskega izročila.

20. maja 2023, Gallusova dvorana

4. FILMSKI PROGRAM

Filmski program Cankarjevega doma temelji predvsem na dveh festivalih, ki sta prepoznavna na nacionalni in regionalni ravni. Ljubljanski mednarodni filmski festival (Liffe), ki ga bomo leta 2023 organizirali 34., je z leti postal vodilna in referenčna manifestacija, ki bogati kulturno podobo prestolnice in širše regije, tudi zaradi kakovostnega izbora evropske in neodvisne svetovne produkcije, številnih stranskih dogodkov (predavanja, pogovori z gosti, mladinske filmske delavnice, strokovna srečanja ...), razstav in pripadajočega družabnega dogajanja, ki poudarja sproščeno urbano ozračje.

Po drugi strani je Festival dokumentarnega filma (FDF) mlajši in bolj specializiran, zato, logično, privablja manjše število obiskovalcev, kar pa ne pomeni, da nima svojega občinstva; predvsem s širitvijo programa na druga prizorišča v Ljubljani (Kinodvor, Slovenska kinoteka) smo festival približali tudi občinstvu, ki morda ne obiskuje redno Cankarjevega doma, medtem ko smo z vzpostavitev tekmovalnega sklopa na temo človekovih pravic poudarili atraktivnost za filmske producente in obiskovalce iz širše regije.

Pri enako specifičnem občinstvu (ljubitelji gora in gorskega avanturizma) se je dobro uveljavil Festival gorniškega filma, ki ga pripravljamo v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo Domžale.

Filmski cikli so drugi pomemben sklop filmskega programa CD; pripravljamo jih samostojno in tudi z zunanjimi partnerji, npr. s festivalom Mesto žensk ali literarnim festivalom Fabula, s katerim smo že organizirali cikle o literaturi in filmu.

Med pandemijo so nekateri festivali (FDF) potekali na spletnih platformah, drugi (Gorniški festival) so bili v poletnem času uprizorjeni drugod, zato bomo leta 2023 vse sile usmerili v ponovno vzpostavitev normalne filmske ponudbe v kinodvoranah. Enako velja za filmsko distribucijo, tretjo vejo našega programa, ki smo jo v letu 2022 povečini že vrnili v kino dvorane. V 2023 bo distribucija znova dobila obsežnejši programski sklop, začeni že januarja in februarja, ko bo (še od sredine decembra 2022 naprej) filmska distribucija CD neprekinjeno ponudila približno osem filmov domačih distributerjev in filmov slovenskih avtorjev.

Zavoljo še vedno prisotne pandemije smo manjši del programa 33. Liffa novembra 2022 kljub programu v kinodvoranah še vedno predstavili na spletni platformi VOD (video-na-zahtevo), pričakujemo, da bomo v letu 2023 lahko vse dogodke organizirali izključno v kinodvoranah. V 2023 nameravamo nadaljevati sodelovanje s Slovenskim filmskim centrom (SFC) pri slavnostnih premierah nove slovenske produkcije. Pobuda SFC, da bi pod znamko »Naši filmi doma« slovesne premiere ob začetku redne kinematografske distribucije iz multipleksov predstavili v uglednejše in prijetnejše okolje Cankarjevega doma, je naletela na zelo dobre odzive tako med filmskimi ustvarjalci kot obiskovalci, »Naši filmi doma« je gotovo že postala prepoznavna znamka med domačim občinstvom.

Najpomembnejša novost filmskega programa v letu 2023 je pridružitve Liffa Jadranski mreži filmskih festivalov, ki jo sestavlja pet partnerjev. Sarajevski filmski festival (SFF), vodilni Jugovzhodne Evrope, je leta 2020 vzpostavil mrežo festivalov, ki delujejo na ozemlju skupnega jezika nekdanje Jugoslavije (s podporo sklopa MEDIA programa Ustvarjalna Evropa). Poleg SFF je mreža sprva združevala vidnejše festivale Hrvaške (Zagrebski filmski festival), Črne gore (Hercegovski filmski festival) in Srbije (Festival avtorskega filma v Beogradu). Ob strateškem načrtu mreže, ki predvideva geografsko razširitev na druga ozemlja nekdanje Jugoslavije, se v letu 2022 Jadranski mreži pridružil tudi Ljubljanski mednarodni filmski festival – Liffe. Čeprav se festivali

razlikujejo po velikosti in programiranju, so enotni v prizadevanju za promocijo in pretok evropskih avdiovizualnih vsebin in nadarjenih filmskih ustvarjalcev.

Vodilna načela, oblikovana v zadnjih dveh letih, so visoka raven solidarnosti do filmskih ustvarjalcev; uvajanje partnerskega sodelovanja med festivali, ki omogoča kroženje vsebin in promocijo evropskih talentov; spodbujanje finančnega izkoristka filmskih del za zagotovitev ustrezne monetizacije/donosa; zagotovitev več delovnih mest za strokovnjake v festivalskem sektorju in bolj trajnostne prakse v naši redni dejavnosti. Ne le v naši regiji, temveč po vsej Evropi so manjši filmski festivali postali vodilna alternativna metoda številnih evropskih filmov za finančni izkoristek. Delovanje v tem okolju zahteva, da festivali prevzamejo vlogo neodvisnih distributerjev, edini način za doseg ekonomije obsega pa sta sodelovanje in partnerstvo po vsej regiji.

Projekt Jadranske mreže predstavlja strateško partnerstvo, namenjeno spodbujanju kroženja in promocije neodvisnih evropskih filmov in talentov v jezikovno sorodni regiji z omejenim dostopom do visokokakovostnih filmskih vsebin. Namen tega partnerstva je spodbuditi ohranjanje občinstva, razviti novo občinstvo ter nadgraditi splošne organizacijske in operativne zmogljivosti svojih partnerjev z uvedbo najnovejših tehnoloških izboljšav.

Med številnimi skupnimi projekti, ki jih bo mreža izvedla v letu 2023, je npr. izbor štirih evropskih filmov, ki prihajajo iz držav z manjšo produkcijsko zmogljivostjo (npr. Portugalska, Gruzija, Romunija, Nizozemska); ti filmi bodo predvajani na vseh petih festivalih, kjer bodo lokalni obiskovalci glasovali za nagrado občinstva. Konec leta bo po zaključenem ciklu in preštetih glasovih z vseh festivalov razglašen zmagovalec, ki bo prejel finančno podporo za distribucijo filma v regiji. Jadranska mreža bo tisto leto organizirala številne tematske sklope in retrospektive (npr. izbor »zelenih« filmov, ki tematizirajo trajnostni razvoj in varstvo okolja), izbor najboljših koprodukcijskih projektov med državami nekdanje skupne države itd. Ti projekti bodo izvedeni tako v virtualnem okolju videa-na-zahtevo kot (po možnosti) v kino dvoranah.

4.1 Filmski festivali

17. Mednarodni festival gorniškega filma

Od 13. do 17. februarja 2023, Linhartova in Kosovelova dvorana

Gorniški in avanturistični filmi so bili v preteklosti predvajani v okviru Festivala dokumentarnega filma, pred leti pa smo se zaradi izjemnega zanimanja in velikega razmaha tovrstne dokumentaristike – in zelo specifične publike – v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo odločili predstaviti izbor vrhunskih gorniških in avanturističnih filmov v novem okviru. Sodelovanje nadgrajujemo vse od leta 2010, ko smo gorniške filme vrnili v kulturno-umetniški program Cankarjevega doma, sodelovanje se bo nadaljevalo tudi v prihodnje. Obiskovalci si bodo lahko ogledali približno petdeset domačih ter tujih gorniških in avanturističnih filmov vseh dolžin, filmski program bodo dopolnjevali predavanja vrhunskih alpinistov, predstavitve novih gorniških knjig, razstava gorniške literature in fotografije ter okrogle mize.

Predstavljeni filmi se bodo potegovali za glavno nagrado mesta Domžale, nagrado za najboljši film, najboljši film o gorski kulturi, najboljši film o okolju in gorskih športih ter najboljši film po izboru občinstva.

25. Festival dokumentarnega filma (FDF)

Od 10. do 17. marca 2023, Kosovelova dvorana, Kinodvor, Slovenska kinoteka

Festival dokumentarnega filma že skoraj četrto stoletje prinaša raznovrsten vpogled v dogajanje v produkciji sodobnega dokumentarca, prodorne in široko sprejete umetniške oblike, ki z aktualno obravnavo družbenih in političnih problemov posega v vse segmente življenja. Dokumentarni filmi so se v kontekstu množične kulture močno dvignili na prelomu stoletja, ko so se iz tedaj specializirane, nišne filmske estetike postale globalno

prepoznavna in množino čislana filmska oblika, predvsem po zaslugi bolj komercialno zastavljenih ameriških in zahodnoevropskih produkcij. Ker družbenokritični dokumentarci najlepše in najbolj prepričljivo »cvetijo« v kriznih časih, ki smo jim zavoljo vse številnejših mednarodnih konfliktov in gospodarske krize priče v zadnjih letih, so festivali filmskega dokumentarca postali množično zastopani in tako rekoč enakovredni festivalom generalnega tipa. FDF ima kot edini redni in dolgoletni tovrstni dogodek v Sloveniji že dolgo časa jasno in strogo izoblikovano programsko vizijo, tudi zato ker je popularizacija te filmske zvrsti posledično prinesla trivializacijo obravnavanih tematik ali celo senzacionalistično »nadgradnjo«, zato je pri programiranju oz. izločevanju spornih vsebin nujen trezen premislek.

25. izdajo bo zaznamovala vse bolj prevladujoča tema ekoloških in trajnostnih praks, festival pa bo v sklopu daljnosežnega projekta za večjo emancipacijo ustvarjalk v evropskem filmu, ki ga med drugim podpira Svet Evrope, nadaljeval podporo ustvarjalkam. V tem kontekstu načrtujemo posvetilo pomembni avstrijski dokumentaristki Ruth Beckermann.

FDF filme uvršča v različne programske sklope:

- **Tekmovalni sklop na temo človekovih pravic** odstira akutne probleme sodobnega sveta, od pravic zapostavljenih žensk, manjšin, delavskih migrantov ali političnih azilantov, do ekološke tematike ali verskega fundamentalizma. Ta sklop služi tudi kot opomnik vsem sodobnim množičnim medijem, ki številne pomembne in pomenljive zgodbe zaradi navidezne neatraktivnosti vse pre pogosto potiskajo v stran.
- **Miti, ikone, mediji**; sklop s filmi o inovativnih posameznikih, družbenih fenomenih, medijskih tematikah ali nikoli raziskanih zgodbah osvetljuje popularnejše vidike sodobnega življenja in polpretekle zgodovine.
- **Intimni portreti** prinašajo, kot sugerira naslov, majhne, skrbno stkane zgodbe, ki se lahko nanašajo bodisi na posameznika bodisi na določen prostor ali čas.
- **Aktualni, družbenokritični dokumentarci** se v marsičem navezujejo (in dopolnjujejo) tekmovalni sklop, s to razliko, da največkrat – tudi zaradi izdatnejšega produkcijskega vložka – prinašajo večje, medijsko bolj izpostavljene zgodbe.
- **Tematska retrospektiva ali retrospektiva pomembnega domačega ali tujega dokumentarista**; v preteklosti smo predvajali tematske sklope (arabska pomlad, pol stoletja bosenskega dokumentarca, zgodovinski pregled t. i. rockumentarca in vzhodnonemškega dokumentarca ...) ter poklone velikanom pretekle in sodobne dokumentaristike (Frederick Wiseman, Marcel Lozinski, Mako Sajko, Raymond Depardon, Nicolas Philibert, Laila Pakalnina, Werner Herzog, Matjaž Ivanišin, Jonas Mekas).

Tekmovalni program, stalnica festivala, se bo tudi v prihodnje navezoval na temo človekovih pravic. Nagrado podeljuje Amnesty International Slovenija, s katero smo v preteklosti sodelovali na festivalu Liffe, od leta 2010 pa plodno sodelujemo v okviru FDF. Festival bo v letu 2023 v Ljubljani potekal na treh prizoriščih: v Kosovelovi dvorani CD, Kinodvoru in Slovenski kinoteki. FDF bodo pospremile stalne obstranske dejavnosti, pogovori z gosti, filmska delavnica ter mednarodni seminarji in predavanja, ki jih običajno pripravimo v sodelovanju s stalnim festivalskim partnerjem, Ustvarjalno Evropo (v okviru EU programa Media).

34. Ljubljanski mednarodni filmski festival (Liffe)

Od 8. do 19. novembra 2023

Filmski festival v Ljubljani je nastal ob spoznanju, da so številni kakovostni filmi manj znanih produkcij, avtorjev ali držav v programu slovenskih kinematografov spregledani. To spoznanje se je še posebej nanašalo na prezrti evropski film. Festival in sistematično predstavljanje umetniških filmov to praznino že več kot trideset let uspešno zapolnjujeta, s tem da vzgajata, informirata in gradita odnos širšega občinstva do kakovostnega filma. Med drugim je festival spodbudil tudi slovenske distributerje, da so svojim nakupom začeli dodajati vedno več evropske, ameriške neodvisne, azijske in druge produkcije. Festival je torej pomemben zaradi vse večjega števila filmov, ki jim po tej končani prireditvi uspe priti tudi v redni program slovenskih kinematografov.

34. festival bomo zasnovali podobno kot izdaje pred pandemijo, z zanimivimi gosti ter razširjenim strokovnim in spremljevalnim programom, predvsem v polju t. i. industrije dogodkov oziroma poslovnega vidika filma. Liffe se je leta 2020 in 2021 med pandemijo covida 19 znal hitro prilagoditi novim razmeram ter je najmanj polovico programa predstavil v spletni pretočni platformi (VOD), prav tako nekatere stranske dogodke, ki so bili v virtualnem okolju izvedljivi – in smiselni. Zaradi (predvidoma) vse bolj stabilnih razmer bomo festival 2023 pripravljali v tradicionalni obliki, del programa bomo v hibridni obliki predstavili samo v primeru še vedno prisotnih proticovidnih omejitev.

Liffe je najobsežnejša (okoli sto celovečernih in 25 kratkih filmov na okrog tristo projekcijah) in najbolj obiskana (približno 45 tisoč obiskovalcev) filmska prireditev v Sloveniji. Vsako leto se v šestih dvoranhah po Ljubljani – od dveh dvoran Cankarjevega doma, do Slovenske kinoteke, Komune, Kinodvora in Kina Bežigrad – odvrta pregled svetovne filmske produkcije s poudarkom na avtorskih presežkih evropskega filma, neodvisne ameriške produkcije, latinskoameriških filmov ter najboljših dosežkov Azije, Afrike in Avstralije. Dodatni festivalski ponudbi v Mariboru smo pred leti dodali še novi prizorišči: Celje (Kino Union) in Novo mesto (Anton Podbevšek teater).

Liffe na široko odpira vrata v mednarodni filmski dialog tudi slovenskim filmskim ustvarjalcem; med festivalom gostimo številne tuje in domače ustvarjalce, ki svoje umetniške in produkcijske izkušnje izmenjujejo z domačimi poznavalci in ustvarjalci.

Pomembno vodilo pri oblikovanju programa je želja, da festival domače občinstvo seznanja z zmagovalnimi filmi evropskih in svetovnih filmskih festivalov ter približa filme, ki morda niso nagrajeni, vendar prinašajo podobno kakovost, mladostno energijo in svežino. Programski cilj Cankarjevega doma je ustvariti kritično razdaljo do prevladujočega filmskega programa v kinematografski mreži in na številnih (komercialnih) TV-kanalih. Izobraževalna vloga festivala se še posebej kaže v sklopih Retrospektiva, Fokus in Posvečeno, ki obravnavajo izbrano temo, avtorja ali nacionalno kinematografijo. Za leto 2023 načrtujemo retrospektivi režiserja Francesca Rosija in (razširjeno) italijanskega političnega filma, kot vedno pa bomo v sklopu Fokus izpostavili pomembno ustvarjalno središče sodobnega filma, predvidoma Islandijo.

Oblikovalci programa festivala se odločamo tudi za filme mlajših in obetavnih avtorjev, ki iščejo pot do uveljavitve. Z uvrstitvijo na pomembnejše mednarodne festivale si pridobivajo potrebne reference, ki jim omogočajo nadaljnje filmsko ustvarjanje. Festival je odprt za filmsko raziskovanje in drugačne avtorske prijeme, kakovostne, toda finančno nedonosne projekte. Za spodbudo jim je namenjena nagrada za najobetavnejšega režiserja; vodomec iz Perspektiv, ki jo podeljuje generalni pokrovitelj festivala Telekom Slovenije.

Nadaljujemo tudi s tradicionalnimi sklopi in ohranjamo novosti prejšnjih let, ki so se izkazale kot kakovostne in odmevne, med drugimi pomembno pridobitev festivala zadnjih

let, program filmov za otroke in mladino (Kinobalon), s katerim želimo na filmsko umetnost opozoriti tudi najmlajše. V kontekstu vzgoje mladih smo pred kratkim uvedli še dodatno dejavnost, mladinsko žirijo Kinotrip, znotraj katere izbrana ekipa srednješolcev izbira najboljši film na temo mladosti oz. odraščanja. Leta 2023 nameravamo ohraniti pred nekaj leti uvedeno nagrado za spodbudo art kino distribucije; v sodelovanju z Art Kino mrežo Slovenije (AKMS) uvajamo nagrado AKMS; žirija obravnava odkupljene filme »nižjega kalibra« oziroma filme iz manj atraktivnih držav in okolij, ki bi si pri umeščanju v distribucijo zavoljo visoke kakovosti zaslužili večjo promocijsko dejavnost.

Programski sklopi

1. **Perspektive:** uraden tekmovalni sklop mladih režiserjev za Mobitelovo nagrado vodomec
2. **Predpremiere:** filmi, odkupljeni za domačo distribucijo
3. **Kralji in kraljice:** dela prepoznavnih in nagrajevanih mojstrov in mojstric sodobnega filma
4. **Panorama svetovnega filma:** festivalski favoriti s petih celin
5. **Ekstravaganca:** t. i. polnočni kino prinaša drznejše, žanrsko različne in žgečkljive vsebine
6. **Fokus:** vpogled v eno ali več »vročih« nacionalnih kinematografij
7. **Retrospektiva:** celovit pregled del zgodovinsko pomembnega cineasta ali tematska retrospektiva
8. **Posvečeno:** krajša, zgoščena predstavitev festivalsko in medijsko poudarjenega avtorja
9. **Evropa na kratko:** izbor kratkometražnih filmov evropske produkcije; tekmovalni sklop
10. **Kinobalon:** program, namenjen otrokom in mladini
11. **Jadranska mreža festivalov,** izbor štirih evropskih filmov, ki pretendirajo za nagrado občinstva Mreže in podporo lokalni distribuciji
12. **Spremljevalni program**
13. Pogovori s festivalskimi gosti (odprte novinarske konference, okrogle mize), filmske delavnice, tematski seminarji, kritiška konferenca, ki se tematsko navezuje na program festivala ...

Nagrade

Vodomec, nagrada mednarodne žirije režiserju najboljše ocenjenega filma Perspektiv, ki jo podeljuje generalni pokrovitelj Telekom Slovenije.

Zmaj, nagrada občinstva, zmagovalca gledalci izbirajo med filmi brez distribucijske licence za Slovenijo.

Nagrada FIPRESCI, mednarodna žirija svetovnega združenja filmskih kritikov izbere zmagovalca med filmi iz Perspektiv.

Nagrada za najboljši kratki film, mednarodna žirija izbere najboljši film.

Nagrada mladinske žirije Kinotrip

Nagrada Art kino mreže Slovenije

Članstvo v mednarodnih organizacijah

MEDIA, program Evropske komisije

Europa Cinemas, združenje prikazovalcev evropskega filma, Pariz

CEFF, koordinacija evropskih filmskih festivalov, Bruselj

Jadranska mreža festivalov

Festival pripravljamo v sodelovanju s partnerji Kolosej kinematografi, Kinodvorom, Kinom Bežigrad, Slovensko kinoteko, Mariboxom, Kinom Metropol (Celje) in Anton Podbevšek teatrom (Novo mesto).

Glavni pokrovitelj je že vrsto let Telekom Slovenije d.d. (podeljuje uradno festivalsko nagrado). Medijski pokrovitelj Multimedijски center RTV Slovenija. Položaj Liffa v slovenskem kulturnem prostoru krepi tudi predvajanje liffovskih filmov na TV Slovenija.

4.2 Filmski cikli

Predstavitev najboljših regionalnih koprodukcijskih projektov

Marec 2023

V sklopu Jadranske mreže festivalov načrtujemo skupni projekt, ki bo predstavil najkakovostnejše in najbolj odmevne filmske koprodukcije iz regije zadnjih let. Namen filmskega cikla je dati večjo vidljivost nekaterim manj izpostavljenim produkcijam, predvsem pa izbrana dela posredovati v vse republike nekdanje skupne države, kjer so največkrat predvajana le na nekaj projekcijah na filmskih festivalih. Izboru štirih sodobnih filmov bomo dodali še eno, nedavno restavrirano »jugoslovansko« klasiko, po možnosti film, ki korespondira s čim več kulturnimi okolji nekdanje Jugoslavije.

Okvirni spisek filmov:

Oče (Otac; r. Srđan Golubović)

Asimetrija (r. Maša Nešković)

Jaz Sem Frenk (r. Metod Pevec)

Bog obstaja, ime ji je Petrunija (Gospod postoji, imeto i'e Petrunija; r. Teona Strugar Mitevska)

Filmski cikel v okviru baletnega festivala Poletne noči

Junij 2023

V okviru baletnega festivala bomo predvajali dva filma, ki se bosta navezovala na plesni program: igrani film *Beli vran* (The White Crow) režiserja Ralpa Fiennesa, biografsko dramo o ključnem trenutku v življenju mladega Rudolfa Nurejeva, ter jugoslovansko klasiko *Kdo tam poje* (Ko to tamo peva) Slobodana Šijana, na kateri je zasnovana gostujoča baletna predstava.

4.3 Filmi v distribuciji

Cankarjev dom bo filmski program v letu 2023 znova oblikoval tudi v sodelovanju z lokalnimi distributerji. Stanje na kinematografskem distribucijskem trgu se je v zadnjih letih veliko spreminjalo (in se zavoljo pandemije še spreminja), zato »nespecializirani« distributer, kakršen je bil v prejšnjih letih Cankarjev dom, ne more več konkurirati velikim distribucijskim hišam, ki z velikimi paketi nakupov nimajo prednosti le pri tržno zanimivih, temveč tudi nagrajevanih umetniških filmih z vodilnih filmskih festivalov. Po drugi strani isti distributerji zaradi nezainteresiranosti multipleksov in infrastrukturne omejenosti edinega ljubljanskega umetniškega kina vseh nakupljenih filmov niso sposobni odvrteti v redni distribuciji, zato nastaja neskladje med kupljenimi in predvajanimi filmi. V tem kontekstu vidimo gostovanje lokalnih distributerjev v Cankarjevem domu kot ustrezen rešitev za prikazovalca in tudi distributerje, sploh če gre za zelo kakovostne in/ali evropske filme, med katerimi so se številni pred tem uspešno predstavili na Liffu. Leta 2023 se bo program lokalnih distributerjev v celoti vrnil v Kosovelovo dvorano.

Načrtovani filmi (v prvi polovici 2023):

Metronom (r. Alexandru Belc)

Blizu (Close; r. Lukas Dhont)

Neskončnost (L'immensita; r. Emanuele Crialese)

Osem gora (Le otto montagne; r. Felix van Groeningen, Charlotte Vandermeersch)

Tori in Lokita (Tori et Lokita ; r. Luc & Jean-Pierre Dardenne)

Lunana: jak v razredu (Lunana: A Yak in the Classroom; r. Pawo Choyning Dorji)

4.4 Izredne projekcije, drugo

Naši filmi doma – premiere slovenskih filmov

V sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom bomo pozimi in spomladi 2023 gostili premiere številnih filmov; nekateri so bili premierno prikazani na Festivalu slovenskega filma v Portorožu, drugi bodo v Cankarjevem domu prikazani premierno.

Načrtovane premiere (v prvi polovici 2023):

Jezdeca (Dominik Mencej)

Ptičar (Robert Černelč)

Zbudi me (Marko Šantič)

Izredne projekcije

Silvestrsko-novoletni program

Premierno prikazovanje enega ali dveh na novo odkupljenih filmov, ki bodo premierno prikazani novembra na Liffu (pribl. deset terminov).

Kosovelova dvorana

5. KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM

Kulturnovzgojni in humanistični program v programskem letu 2023 znova zaznamujejo štirje programski sklopi: kulturna vzgoja, humanistika in literatura ter ustvarjalnost mladih, saj se po dveletnem premoru zaradi epidemije v Cankarjev dom vrača praznik dijaške ustvarjalnosti – festival Transgeneracije. Po številu različnih programskih enot je program, ki ga predstavljamo v nadaljevanju, najobsežnejši (v letu 2023 kar 334 prireditvev), njegovo programsko vodenje pa upošteva merila vsebinske in izvajalske kakovosti, dostopnosti in povezovanja med kulturnimi, vzgojno-izobraževalnimi ustanovami in socialnovarstvenimi ustanovami. Opozoriti je treba na širino in odprtost našega dela, ki se oplaja ob številnih informacijah ter premislekih, ko se srečujemo, razpravljamo in primerjamo svoje izkušnje z vrsto referenčnih sodelavcev. Morda mednarodna razsežnost programa ni dovolj poudarjena, čeprav daje močne impulze in kreativne spodbude; v letu 2023 bodo v Kulturnovzgojnem in humanističnem programu sodelovali umetniki in intelektualci iz Velike Britanije, Indije, Nemčije, Izraela, Združenih držav Amerike, Avstrije, Francije, Italije, Španije, Mehike, Švedske, Portugalske, Ukrajine, Romunije in Madžarske.

Kulturnovzgojni program – tako kot v prejšnjih letih tudi v letu 2023 – prinaša široko in pestro paleto kakovostnih projektov, nastalih v produkciji Cankarjevega doma, v koprodukciji z nevladnimi organizacijami, gostovanj slovenskih gledaliških hiš, in delavnic, povezanih z razstavo *V vrtincu sprememb*; če se ozremo na minula leta, ga odlikuje tudi visoka stopnja realiziranosti.

Glede na zasnovo in dostopnost občinstva nagovarjamo v sklopu njegovih šolskih aktivnosti kot tudi v okviru prostega časa.

Program koprodukcijskih kulturnovzgojnih projektov je nastajal v premišljeni izbiri vsebinskih nastavkov in umetniških imen. Prizadevali smo si za vključenost mladih umetnikov ter sodelovanje s številnimi nevladnimi organizacijami (Divja misel, Druga godba, Zavod Homo Narrans, Slovensko komorno glasbeno gledališče, Zavod Margarete Schwarzwald, Zavod Škratelj, Moment, Glasbena matica Ljubljana, Inštitut Kuskus, Slovenski tolkalni projekt, KUD S. N. G., KUD Adapter, Kulturni zavod Godot, zavod Dagiba, Zavod Godibodi).

Ponavljali bomo devetnajst projektov (med njimi izpostavimo lutkovni muzikal za otroke *Plastonci* in interaktivno glasbeno predstavo *Zabobnaj pesem o drevesu!*, ki sta nastala v minulem programskem letu ob razstavi *V vrtincu sprememb*), šest javnih zavodov pa je v naš spored (so)prispevalo pet otroških oziroma mladinskih predstav (SNG Nova Gorica, Slovensko mladinsko gledališče in Center urbane kulture Šiška, SNG Maribor, Mestno gledališče Ptuj, Pionirski dom Ljubljana).

Bogat prispevek h kakovosti programa pričakujemo s kar petimi premierami: dejavni bomo že takoj v začetku leta, ko bomo skupaj s koproducenti uprizorili eno temeljnih slovenskih literarnih del, *Bajke in povesti o Gorjancih* Janeza Trdine – projekt se imenuje Gorjanci; predstavo ustvarjalci žanrsko opredeljujejo kot »zaklet kabaret«. V marcu bo na odru Štihove dvorane zaživela razgibana glasbena pravljica z otroškimi solisti in otroškim pevskim zborom *Gal v galeriji*; gledališki dogodek bo dopolnjen z obiskom Narodne galerije. *Kresna noč* bo v letu 2023 praznična tudi zaradi praižvedbe etno operete za otroke z istoimenskim naslovom. Decembra pa si lahko obetamo gledališki dogodek sezone, ko bo na odru Linhartove dvorane na ogled odrska postavitev romana *Pod svobodnim soncem*, nastala kot koprodukcija med Cankarjevim domom, SNG Dramo Maribor in SNG Nova Gorica ter Zavodom Škratelj. S slednjim smo zasnovali tudi doživljajski sprehod po Ljubljani *Pod znamenitimi okni*.

Vsi naši projekti so opremljeni s pedagoškimi gradivi, gledališkimi listi in kratkimi promocijskimi videi ter zasledujejo sodobne kulturnovzgojne smernice.

Zaradi prenove Vodnikove domačije se v Cankarjev dom seli dovršen del njene produkcije za otroke in mladino, hkrati pa se skupaj z njeno produkcijsko ekipo dogovarjamo za koprodukcijo dveh otroških festivalov. V juniju bomo v Parku Sveta Evrope pripravili pravo knjižno zabavo za otroke s pregledom kakovostne otroške literature, ki jo bodo popestrila pripovedovanja, predstave, srečanja s pisatelji, ilustratorji in na koncu sklepni koncert. Decembrsko festivalsko dogajanje, ki bo obsegalo otroške predstave in delavnice ter bo potekalo v Veliki sprejemni dvorani, pa bo oplemenil sejem ilustracije s pestrim izborom najvidnejših domačih avtoric in avtorjev vseh generacij; festivalske dni bodo popestrile tudi stojnice založnikov otroških knjig.

Na Pripovedovalski festival, kot se je razvijal v šestindvajsetih letih, smo nadvse ponosni. Njegovo poslanstvo lahko razumemo kot ohranjanje kulturne dediščine, ki pa svojega naboja kljub poplavi najrazličnejših multimedijskih pripovednih form nikakor še ni izgubila. Ker pa je zamišljanje drugačnega prvi pogoj za ustvarjanje novega, je verjetno največ, kar lahko podarimo zanamcem, omogočanje in spodbujanje razvoja njihovega domišljjskega sveta, in prav to je eno izmed poglavitnih poslanstev Pripovedovalskega festivala. S takšno platformo spodbujamo prakso pripovedovanja in ponujamo priložnost tistim, ki se z najrazličnejšimi načini pripovedovanja ukvarjajo ljubiteljsko ali profesionalno. Po toliko uspešnih festivalih je logično nadaljevanje življenja festivalskih produkcij tudi med letom, zato smo se letos odločili za uvedbo posebnega pripovedovalskega abonmaja, ki bo z več dogodki vzdrževal kontinuiteto pozornosti, usmerjeno na festivalski vrhunec, ter s svojim sporedom dodatno bogatil pripovedovalsko kulturno krajino.

Abonmaja Moj prvi in Ivan ohranjata podoben koncept kot v minulih letih, abonma Liffe po Liffu pa bomo dopolnili z reflektivni uvodi pred projekcijami.

Kulturnovzgojne prireditve se – tako kot opisano – snujejo in izvajajo v okviru domicilnega programa, hkrati pa je kulturna vzgoja tudi integralni del programa resne glasbe, opere in baleta, filmskega, gledališkega in razstavnega programa, zlasti v smislu pristopov približevanja tematik ter vsebin otrokom in mladim.

Glede na kakovostne programe, obseg repertoarja in zavzeto delo s kulturnimi koordinatorji na slovenskih šolah načrtujemo zelo veliko število obiskovalcev.

Cankarjev dom bo tudi v letu 2023 izvršni producent Kulturnega bazarja, ki je postal osrednja nacionalna prireditev in platforma kulturno-umetnostne vzgoje, hkrati pa ponuja vpogled v ponudbo kulturnovzgojnih prireditev ter medresorskih, medinstitucionalnih in medprogramskih sodelovanj.

V okviru programskega segmenta Ustvarjalnost mladih so Transgeneracije neprecenljive – festival dijaške kulture je predvsem prostor srečevanja dijakov z različnimi stališči, prostor, kjer se njihova potreba po artikulaciji sreča z vrstniki, s sorodnimi ustvarjalci, pa tudi s takšnimi, katerih postopke je treba premisliti in se do njih opredeliti. Veseli nas, da je dijaška ustvarjalnost na šolah znova zaživela in da smo sestavili dobro selektorsko moštvo, s katerim bomo pripravili kakovosten in odmeven festival.

Humanistični program je sicer samostojna in neodvisna programska enota, ki pa svoje poslanstvo uresničuje v tesni navezanosti in programski prepletenosti z drugimi programskimi enotami, še zlasti pri snovanju festivalov in vsakoletnih programskih fokusov. Z vključevanjem uglednih in tudi šele uveljavljajočih se imen z različnih znanstvenih in umetniških področij se bomo v letu 2023 navezali na kulturno-umetniški program ter poantirali pomembne fenomene slovenske in globalne družbe ter pojme, ki nam jih pomagajo misliti. Eden izmed teh je gotovo koncept alienacije, odtujitve, ki je eno izmed torišč humanistične teorije različnih družboslovnih struj, zato ne čudi,

da ga je pod drobnogled večkrat vzela tudi tako imenovana ljubljanska lacanovska šola, s katero je Cankarjev dom za september 2023 povabil sam slovenski filozofski vrh in vrhunske filozofe z vsega sveta. Na večdnevni konferenci z naslovom *Odtujenost* se bodo spraševali po aktualnosti tega že skoraj dve stoletji starega pojma in pretresali njegovo morebitno anahronističnost. Bogat prispevek h kakovosti programa pomeni tudi gostovanje vodilnih ameriških muzikologov Marthe Feldman in Setha Brodskega. V ospredje bosta postavila temo, ki se ji večina »klasičnih« muzikoloških struj še vedno izogiba – vprašanje družbenosti glasbe in glasbene družbenosti.

Kot rečeno, se več projektov navezuje na druge prireditve kulturno-umetniškega programa. Najprej velja omeniti osrednjo razstavo v Galeriji CD *V vrtincu sprememb*, ki jo dopolnjujeta cikla naravoslovnih oziroma naravovarstvenih dogodkov in umetnostnozgodovinskih predavanj, predvsem pa številne delavnice in projekte, ki so nastali ob njej. Z zanimivimi omizji bomo reflektirali tudi razstavi JFK in časopis ter 40 let pozneje: *Punkovska politika telesa ljubljanske subkulture osemdesetih let*. Glede na smiselnost in vsebinske potrebe načrtujemo izvedbo več predavanj ob premieri opere *Ko sem še ...*, ki v ospredje postavlja težavo demence kot eno izmed najbolj skrb zbujajočih bolezni.

Na literarno prizorišče Cankarjev dom vrsto let stopa s koproduciranjem festivala Fabula, ki bo v letu 2023 v Ljubljano znova pripeljal pet uglednih sodobnih avtorjev; na pobudo Cankarjevega doma pa že vrsto let nastaja program Fabula v teoriji, ki bo v tokratni izvedbi popolnoma zvezdniški, saj v Ljubljano prihaja svetovno prepoznavna avtorica Bernardine Evaristo in verjetno največji poznavalec zgodovine 20. stoletja v svetovnem merilu Mark Mazower.

Literarni dogodek leta bo zanesljivo gostovanje Nemške akademije za jezik in slovstvo iz Darmstada; pričakujemo, da se bo na odrih Cankarjevega doma zvrstilo približno 80 najpomembnejših nemških literatov.

Pozornost bomo namenili letu Karla Destovnika - Kajuha, ki ga bomo počastili z recitalom, in 100. obletnici smrti Ivana Tavčarja, ko bo bralno uprizorjena njegova dekameronka povest *V Zali*.

Z Društvom slovenskih pisateljev in Slovenskim centrom Pen pripravljamo zahtevnejše literarne večere, hkrati pa smo odprti za sodelovanje z založbami ter predstavitve kakovostnih in uglednih domačih in tujih literarnih ustvarjalcev, med drugimi je naše vabilo prejel Pulitzerjev nagrajenec Richard Powers, ki se s tematiko svojih del, predvsem pa z romanom *Razvejanje* odlično vklaplja v fokus programa, ki ga določa razstava *V vrtincu sprememb*.

Pod režijsko taktirko Jerneja Lorencija nastaja zanimiv literarni kabaret *Moja vojna harmonika*, ki združuje elemente poezije Aleša Štegra, pripovedništva, performansa ter glasbe z videom in zvočnimi učinki.

Naj za konec omenim, da večino našega humanističnega in literarnega sporeda odlikuje široka dostopnost, saj gre za brezplačne prireditve.

5.1 Kulturna vzgoja

Abonmajska ponudba za otroke in mladino

Moj prvi abonma (5 +) in abonma Ivan (10 +) ponujata premišljen izbor primernih gledaliških, glasbeno-gledaliških, pripovedovalsko-glasbenih, lutkovnih predstav in drugih žanrsko inovativnih dogodkov; z izbrano ponudbo mladi obiskovalci lahko dobijo vpogled v raznovrstnost vsebin in dogodkov, ki jih lahko ponudi kulturni center. Poleg gledaliških in glasbenih predstav iz svoje produkcije abonmajsko ponudbo oblikujemo z izborom gledaliških produkcij slovenskih gledaliških hiš ter v sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Po predstavah bomo organizirali

pogovore z avtorji – režiserji, igralci, vedno znova pa mlade očara tudi sprehod po Cankarjevem domu, tako da jim bomo ponudili tudi možnost ogleda našega zaodrja.

Za ljubitelje filma že vrsto let pripravljamo abonma Liffe po Liffu s svežim izborom z zadnjega Liffa, ki ga bomo tudi v tem programskem letu nadgradili z reflektivnim programom.

Novost in posebnost programskega leta je uvedba pripovedovalskega abonmaja, ki z izbranimi produkcijami nagovarja populacijo 15 +, predvsem pa občinstvo, ki smo ga vzgajali s Pripovedovalskim festivalom – za nami je 25 let srečevanja, tvornega sodelovanja in povezovanja. Pripravili smo raznovrsten program produkcij, ki smo jih (so)ustvarili v Cankarjevem domu in povabili na gostovanje presežno pripovedovalsko predstavo, ki je nastala pod okriljem Gleja. Pri snovanju abonmajskega sporeda smo zasledovali izvirnost ideje, ki jo pripovedovalci – največkrat v sodelovanju z glasbeniki – razvijajo, ter usmeritev podpiranja izstopajočih samostojnih kulturnih ustvarjalcev. Abonmaji za otroke in mladino so nastajali v medprogramskem mreženju, oblikovali smo jih Andrej Jaklič, Simon Popek in Barbara Rogelj.

Moj prvi abonma, od 5. do 10. leta:

- 1. Tam, na robu pravljice živi ...**
Pripovedovalsko-glasbena predstava
Izbor zgodb: Špela Frlic; pripoveduje: Primož Pirnat; koprodukcija: Cankarjev dom in Zavod Homo Narrans v okviru 25. Pripovedovalskega festivala
- 2. Iztok Kocen: Veveriček posebne sorte**
Opera za otroke po pravljici Svetlane Makarovič
Glasba in glasbeno vodenje: Iztok Kocen; libreto: Iztok Kocenin Jakob Barbo (po pravljici Svetlane Makarovič); režija: Kaya Tokuhisa; koprodukcija: Slovensko komorno glasbeno gledališče in Cankarjev dom
- 3. Backi iz klavirja**
Koncert uglasbene poezije za otroke
Avtor glasbe, basovska kitara: Andrej Hočever; koprodukcija: Zavod Druga godba in Divja misel / Vodnikova domačija Šiška
- 4. Jacob in Wilhelm Grimm: Janko in Metka**
Gledališka predstava
Režija: Andrej Jus; produkcija: SNG Nova Gorica
- 5. Evolucija**
Akrobatsko-gledališka predstava
Režija in besedilo: Tadej Pišek; produkcija: Kulturni zavod Godot in Pionirski dom Ljubljana
- 6. Mišja glasbena hiša**
Filmsko-glasbena predstava
Idejna zasnova: Tadeja Pungerčar, Timon Leder, Janez Dovč, Goran Krmac; produkcija: Slovensko mladinsko gledališče, Invida d.o.o., Zavod Dagiba, Zavod Godibodi

Abonma Ivan, od 11. do 15. leta:

- 1. Janja Vidmar, Maja Borin: Elvis Škorc, genialni štor**
Mladinska predstava
Režija: Mateja Kokol; produkcija: SNG Maribor
- 2. Svetlana Makarovič in Jure Novak: Pasja procesija**

Gledališki koncert

Režija: Jure Novak; koprodukcija: Slovensko mladinsko gledališče in Center urbane kulture Kino Šiška

3. Bajke in povesti o Gorjancih

Igrano-pripovedovana predstava

Besedilo: Janez Trdina in ustvarjalna ekipa; zasnova in režija: Maruša Kink; koprodukcija: Cankarjev dom, Zavod Margarete Schwarzwald in Mestno gledališče Ptuj

4. sLOLvenski klasiki v živo (neresno predavanje o resni literaturi)

Stand-up nastop

Avtorski projekt Boštjana Gorenca - Pižame

5. Bajkomat

Pripovedovalsko-glasbena predstava

Idejna zasnova, izbor zgodb in pripoved: Špela Frlic; produkcija: Homo Narrans

6. Moj oče klobasa / Mijn vader is een saucisse

Filmska projekcija

Belgija, Nizozemska, Nemčija, 2021, 83 minut, v nizozemščini s podnapisi

Režija: Anouk Fortunier

Pripovedovalski abonma, od 15. leta:

1. Večer italijanskih zgodb

Pripovedovalsko-glasbena predstava

Pripovedujejo: Ana Duša, Katja Preša in Primož Pirnat; glasba: Anbot; produkcija: Cankarjev dom v okviru 25. Pripovedovalskega festivala

2. Moja vojna harmonika

Zasedba: Aleš Šteger, besedilo, pripoved, zvočni učinki; Jernej Lorenci, režija; Jure Tori, avtor glasbe, harmonika; Jan Cvitković, video; produkcija: Cankarjev dom

3. Večer srečnih začetkov

Pripovedujeta: Minca Lorenci in Nejc Cijan Garlatti; produkcija: Cankarjev dom v okviru 25. Pripovedovalskega festivala

4. Hudiči z angeli plešejo

Idejna zasnova in izbor zgodb: Špela Frlic; produkcija: Homo Narrans v okviru 24. Pripovedovalskega festivala

5. Zidanje Skadra

Ep iz zbirke Vuka Karadžića interpretira: Irena Tomažin; produkcija: Homo Narrans v okviru 25. Pripovedovalskega festivala

6. Kako smo prišli do sem?

Avtorja in izvajalca: Matej Recer in Gregor Zorc; produkcija: Moment in Gledališče Glej

Abonma Liffe po Liffu, od 15. leta

Filmi iz aktualnega abonmaja Liffe po Liffu bodo žanrsko različni, a hkrati bodo s temami izrazito nagovarjali dijaško in študentsko populacijo, ki ji je izbor prvenstveno namenjen; do oddaje programa izbor še ni bil pripravljen. Refleksivne uvode v projekcije bo pripravil mag. Marcel Štefančič, jr.

Nove produkcije in koprodukcije Kulturnovzgojnega programa

Pod svobodnim soncem

Gledališka predstava

Avtor besedila (priredba romana F. S. Finžgarja): Goran Vojnović; režija: Aleksandar Popovski; avtor animacije: Rok Predin; kostumografija: Jelena Proković; glasba: zasedba Katalena; koprodukcija med Cankarjevim domom, SNG Maribor in SNG Nova Gorica

Roman *Pod svobodnim soncem* Frana Saleškega Finžgarja je tisti veliki slovenski ep, ki ga pogosto označujemo za eno naših temeljnih besedil, za knjigo, ki nas je napisala, to misel pa radi opremimo še z idejo, da bi po tem romanu morali posneti tudi svoj veliki, največji filmski spektakel.

Današnjemu bralcu tega romana se odpirajo možnosti novih, drugačnih in tudi sodobnejših branj. V spopadu velikega, mogočnega, čarobnega, osvajalskega in okrutnega Bizanca na eni ter malih, bojevitih, svobode željnih barbarov na drugi strani, nastane namreč osupljiv izmišljeni svet, v katerem se razvija miselna igra prepoznavanja demonov lastnega časa ter se nam odpirajo zelo zanimiva in še kako aktualna vprašanja: Kdo so danes barbari? Kje je danes Bizanc? Smo mi barbari na obrobju mogočnega cesarstva ali smo Bizantinci, ki Bizanc varujejo pred vdirajočimi barbari? In kako je z našo svobodo? Živimo danes pod svobodnim soncem ali ne?

To pa so tudi idejna izhodišča za spektakularno gledališko predstavo po romanu *Pod svobodnim soncem*. Ker gre za mladinski roman, bo tudi predstava namenjena mladim, a Finžgarjeve velike teme vendarle nagovarjajo tudi odrasle gledalce.

Ambiciozna ustvarjalna ekipa pod okriljem treh velikih produkcijskih hiš obeta enega največjih gledaliških dogodkov v programskem letu 2023.

Linhartova dvorana

Kresna noč

Etno muzikal za otroke

Besedilo: Jera Ivanc in Saša Eržen; glasba: Janez Dovč; režiserka: Yulia Roschina; nastopajo: Janez Dovč, Kristijan Kranjčan, Goran Krmac, Klemen Bračko, Laura Kranjc, Metod Banko; koprodukcija med Cankarjevim domom in Slovenskim komornim glasbenim gledališčem

Dan se bliža koncu, prihaja najkrajša noč v letu, šentjanževo, »čas cvetov in čudnih semen«, ko človek sliši govorico narave in se Kresnik spopade z zmajem, svetloba s temo, dobro z zlim. Odkar pomnijo najstarejša bajeslovna bitja, je vedno zmagal Kresnik in sledilo je praznovanje. Tudi tokrat bo tako, le da brez mladih bajeslovčkov. Ker so z nespametno rabo svojih veščin zmešali naravni red, morajo ostati doma. A mlade vile in škрати so prepričani, da zmeda ni posledica njihovih dejanj, zato sklenejo, da se bodo praznovanja kljub kazni udeležili. Jim bo uspelo?

Muzikal, poln čarobnih zvokov, glasbe in tišine, ki nastaja v glasbeni delavnici enega najvidnejših sodobnih glasbenih ustvarjalcev Janeza Dovča, libreto pa v kreatoriju Jere Ivanc in Saše Eržen, spremlja bajeslovčke skozi prizore skrivnostnega pričakovanja in duhovite akcije vse do končnega spopada z zmajem in spoznanja, da je svetloba, ki premaga temo, v nas samih.

Kreativna ekipa obeta praznično kresno noč, ko bo prazvedeno novo glasbeno-scensko delo za otroke.

Linhartova dvorana

Gal v galeriji

Glasbena pravljica

Avtorica besedila: Svetlana Makarovič; avtorica glasbe: Tadeja Vulc; režiserka: Eva Hribernik; dirigentka: Tadeja Kreča; korepetitorica: Metoda Kink; koreografinja: Simona Kočar; kostumografinja: Anjana Pavlič; scenograf: Jaro Ješe; nastopajo: Klara Kastelec, Simona Kočar, Otroški pevski zbor Glasbene matice Ljubljana ter Godalni kvintet, tolkalci in pianist; koprodukcija med Cankarjevim domom in Glasbeno matico Ljubljana

Libreto za novo glasbeno pravljico je literarna umetnina slovenske pesnice in pisateljice Svetlane Makarovič, ki zna najmlajše obiskovalce nagraditi z iskrivim, duhovitim in začinjenim jezikom. Z njenimi besedami lahko tudi težja poglavja »umetnostne zgodovine« vznemirijo otroško domišljijo in spodbudijo k nadaljnjemu raziskovanju umetnosti. Oživitev besed v glasbi tako dodaja dvema vejama umetnosti še tretjo: slikarsko platno postane glasbena partitura, namesto čopiča pa zdaj vabi na sprehod po galeriji od slike do slike kar dirigentska paličica. Gal se po prostrani palači umetnosti ne sprehaja le šepetaje, ampak tudi zapoje, svoj glas pa mu posodijo pevci otroškega zbora. V zgodbo vstopajo izbrani inštrumenti godalnega kvinteta, pridružijo se tolkala, za osnovo pa poskrbi klavir. Skrivnostno Galovo pripoved o njegovih popotovanjih in raziskovanju najlepših podob oživlja igralka v posebnem sožitju glasbe in besede, za prevajanje likovne podobe v glasbeno in nazaj pa bo poskrbela profesionalna plesalka ...

Mladi obiskovalci predstave (*Gal v galeriji* je namenjen otrokom od petega leta starosti in vse do šolarjev prve triade) bodo lahko v dobri šolski uri spoznali tri umetniška polja in z interdisciplinarnimi pristopi odkrivali zaklade Narodne galerije, med njimi najbolj znana dela slovenskih slikarjev Riharda Jakopiča, Matije Jame, Ivana Groharja, pa tudi skulpture srednjega veka.

Glasbena upodobitev *Gala v galeriji* je delo mednarodno uveljavljene skladateljice Tadeje Vulc, ki svoje glasbeno-didaktično znanje predaja študentom glasbene pedagogike na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Njen glasbeni jezik je zavezan sodobnosti, kljub vsemu pa dostopen in razkošno barvit. Glasbenogledališka predstava *Gal v galeriji* tako obiskovalcu odkriva novo zvočnost, z mladimi pevci pa nagovarja občinstvo v lahkotnih in zapomljivih melodičnih spevih. In prav njeni napevi bodo v ušesih mladih obiskovalcev odmevali še dolgo po izteku predstave.

Štihova dvorana

Gorjanci

Gledališka predstava

Avtorstvo zgodb: Janez Trdina in ekipa predstave; režija: Maruša Kink; dramaturgija: Špela Frlic; kostumografija in scenografija: Vasilija Fišer; glasba: Kristijan Krajncan; igrata: Nataša Keser in Gal Oblak; produkcija: Zavod Margareta Schwarzwald, Mestno gledališče Ptuj, Cankarjev dom in SSG Trst

Bajke in povesti o Gorjancih, ki jih je napisal Janez Trdina, so eno temeljnih del slovenske literature, pa tudi vir zapisov in interpretacij našega ljudskega in kulturnega izročila. Ivan Cankar jih je označil za »najlepši in naj zrelejši sad slovenske proze«, ki je nanj napravilo »neizbrisen vtisk«.

Energična in skrivnostna predstava bo izhajala iz slovenskega ljudskega izročila, elementov kmečkega življenja, povezave z naravo in možnosti nadnaravnega, raziskovala bo zgodbe in obrede iz slovenske mitologije, ki jih najdemo v polnokrvnih Trdinovih zapisih.

Predstava je zasnovana kot »zaklet kabaret«: igralca, ki sta tudi pevca in pripovedovalca, bosta zgodbe podajala, kakor da jih poznata iz prve roke – da sta jih slišala od nekoga, ki ve, ali pa sta jim bila celo sama priča.

Zgodbe se vsebinsko ukvarjajo s čarnimi vsebinami, zato stalno drsijo proti skrivnostnemu, srhljivemu, neznanemu. Vse učinke, ki jih bosta pripovedovalca potrebovala za upovedovanje, bosta upravljala sama, predstava se bo tako sama sproti gradila ... Trdinovo besedilo, ki bo delno pripovedovano, ostaja v izvorniku. Njegova sočnost in duhovitost odtehtata tudi kakšno težje razumljivo besedo, ki je pozneje vedno jasnejša znotraj konteksta. V kontrastu s tem pa igrani prizori širijo kontekst, tu igralca uporabljata današnjo govorico slišanege ter vzpostavljata vzporednice med zgodbo in današnjim časom. Predstava bo raziskovala mejo med mogočim in nemogočim, čarnim in resničnim, svetlobo in senco.

Štihova dvorana

Pod znamenitimi okni

Cilj programa je učence tretje triade OŠ in srednješolce popeljati po doživljajskem sprehodu po Ljubljani ter jim kulturo, ustvarjalnost in znanost Ljubljane predstaviti skozi oči znamenitih Ljubljančank in Ljubljančanov. Ključne pri tem bodo realne lokacije, kjer so ti živeli, delovali in ustvarjali, ter dinamična interpretacija vodnika, ki bo otroke popeljal po poti in se pri tem lahko z vsebino nivojsko prilagodil njihovi stopnji; posebno vlogo bo imelo interpretativno vodenje vsaj petih znanih umetnic ali umetnikov ali oseb iz javnega življenja, ki bodo vsak razvili svoj način in pristope, kako te znamenite osebe približati ciljni skupini učencev.

Osnova za podoživetje oseb in njihovega časa bo slikanica z ilustracijami vrhunskega umetnika Petra Škerla, ki bo naslikal znamenite Ljubljančanke in Ljubljančane na oknih z njihovimi glavnimi značilnostmi, učenci pa bodo na pot krenili s knjižico (vstopnica), ki bo vključevala odlomke iz del in življenj, ki jih bodo lahko spoznavali na lokacijah in situ. Prava lokacijska identiteta bo motivacija, ki bo učence spodbujala k bolj poglobljenemu odkrivanju znamenitih žena in mož iz Ljubljane. Tako bodo vključeni: Julija Primic (Wolfova ulica), Jože Plečnik (Plečnikova hiša, Karunova), Primož Trubar (Trubarjeva Hiša literature), Oton Župančič (govor na Kongresnem trgu), Milica Valentič Petrovič (Medicinska fakulteta), Milan Klemenčič (Lutkovno gledališče Ljubljana, Krekov trg), Majda Sepe (Ljubljanski grad), Vilim Demšar (Žabjak), Ivan Hribar (Vila Zlatica), Žiga Zois (palača, Breg 22), Pavla Jesih (Gornji trg ali pa Filharmonija, kino), Lili Novy (Stari trg), Ljuba Prenner (sodišče, Tavčarjeva), Peter Lampič (Stožice), Ivana Kobilica, Fran Milčinski - Ježek (Drama in RTV), Ivan Cankar (Cankarjev dom). Sprehod bo mogoče prilagoditi dolžinsko in vsebinsko, začel se bo v Cankarjevem domu in tam tudi končal, s pogledom na Cankarjev vrh in z ogledom filma, razstave oziroma literarnim dogodkom, ki ga bodo pripravili učenci sami in bo obenem refleksija pridobljenega znanja.

V sodelovanju z Zavodom Škratelj

Ponovitev produkcij Kulturnovzgojnega programa in kulturnovzgojnih učnih ur ter projektov drugih producentov

---

Plastonci / ob razstavi *V vrtincu sprememb*

Lutkovni muzikal in delavnice za otroke

Predvidena avtorska ekipa: Peter Kus (besedilo, režija in glasba), Tery Žeželj (soavtorstvo besedila in dramaturgija), Boštjan Gorenc (besedila songov), Gregor Lorenci (likovna podoba), Iztok Hrga (kostumografija); nastopajo: Urša Kavčič, Martin, Mlakar, Lola Mlačnik; koprodukcija med Cankarjevim domom, Lutkovnim gledališčem Maribor in Inštitutom Kuskus

Izhodišče projekta *Plastonci*, ki je nastal ob razstavi *Presenetljivo življenje*, je ekološka znanstvenofantastična zgodba, ki govori o novem življenju plastičnih bitij, novi civilizaciji inteligentnih bitij – plastoncev, ki so se iz plastičnih odpadkov razvili po izumrtju človeštva. Zgodba v žanru »monodokumentarca« s pomočjo lutk, animacije predmetov, svetlobe in senc opisuje značilnosti plastoncev in njihovo življenje, posebej od trenutka, ko so se zavedeli samih sebe, se začeli obračati v preteklost in poskušali razumeti, kako so nastali ... Projekt je zasnovan v žanru lutkovnega muzikala, ki predstavlja »soundtrack« namišljenega konca človeške civilizacije; na njem se kot lutke predstavijo različni »plastonski« liki, glasbena spremljava pa je v živo odigrana na izvirnih »plastonskih« glasbenih inštrumentih. Predstava gledalcem ponuja možnost refleksije o moči človeškega razvoja in podrejanja sveta, ki se lahko konča z uničenjem in prinese konec civilizacije. V vsebinski zasnovi je večplastna, primerna za otroke, starejše od 7 let, in odrasle.

Kosovelova dvorana

Zabobnaj pesem o drevesu! / ob razstavi *V vrtincu sprememb*

Interaktivna ritmično-gledališka predstava o naravi

Nastopata: Franci Krevh in Marko Brdnik; koprodukcija med Slovenskim tolkalnim projektom in Cankarjevim domom

Predstava bo otroke vodila k razmišljanju o odgovornem vedenju do narave, pomembnosti dreves in uporabe lesa ter spodbudila k sodelovanju in medsebojni podpori, s katerima več zmoremo in hitreje dosežemo cilje.

Frene Pene in Marko Parko v duplini najstarejšega drevesa v Sloveniji, macesna v dolini Male Pišnice, najdeta veliko leseno knjigo. Knjiga vodi macesen do njegovih drevesnih prijateljev po svetu. Najditelj mora zbrati svoje pleme in se odpraviti na pot. »Pleme« so mladi obiskovalci, ki dobijo vsak svoj boben. S pomočjo vodenega bobnanja bodo potovali skozi predstavo, spoznavali zgodbe dreves, ob tem pa usvojili osnovne glasbene elemente, kot so utrip, ritem, dinamika.

Klub CD

Veveriček posebne sorte

Opera za otroke

Avtor glasbe: Iztok Kocen; avtorja libreta (priredba po istoimenski pravljici Svetlane Makarovič): Iztok Kocen in Jakob Barbo; režija: Kaya Tokuhisa; kostumografija: Anjana Pavlič; scenografija: Jaro Ješe; koreografija: Maša Vajda Andrejka; nastopajo: pevci Klemen Torkar, Katja Konvalinka, Eva Černe, Marko Erzar in Antea Poljak ter glasbeniki: Andrej Zupan, Mojca Batič, Mirko Jevtović in Miha Firšt; koprodukcija med Cankarjevim domom in Slovenskim komornim glasbenim gledališčem

Opera *Veveriček posebne sorte*, nastala na podlagi pravljice Svetlane Makarovič, je namenjena predšolskim otrokom in za številne bo to prvo srečanje s klasično glasbo in gledališčem: glasbeni dogodek vključuje tudi krajšo razlago dela, ki olajša razumevanje petega besedila in različnih glasbenih učinkov med predstavo. Glasba Iztoka Kocena je izrazito pestra in slikovita, njena slogovna govorica pa povsem sodobna, vendar dostopna in razumljiva. Pevska zasedba je odlična, posebni prepričljivost in očarljivost pa so predstavi dali kostumi Anjane Pavlič in scenografija Jara Ješeta.

Štihova dvorana

Zrelostni izpit

Gledališka predstava

Avtorji predstave: ustvarjalna ekipa; nastopata: Nik Škrlec, Domen Valič; produkcija: KUD S. N. G., Mestno gledališče Ptuj in Cankarjev dom

Predstava *Zrelostni izpit* želi srednješolce nagovoriti v stresnem trenutku pričakovanja mature kot vseobsegajočega izpita ter njihov usmerjeni pogled za trenutek razširiti in jim tako omogočiti trenutek refleksije. V predstavi se igralca sprašujeta o smislu šolanja ter hkrati poskušata poiskati izvorno povezavo med maturo iz slovenščine in človekom ter učni snovi vrniti njen prvotni smisel, za katerega se med intenzivnimi pripravami na maturo včasih zdi, da je izgubljen.

Ustvarili smo tudi spletno različico predstave.

Štihova dvorana

Reformatorji na odru

Stripovski stand up (po stripu *Reformatorji v stripu*)

Nastopata: Boštjan Gorenc Pižama in Nik Škrlec; komentira: Kozma Ahačič; ilustracije in animacija: Jaka Vukotič; koprodukcija med Zavodom Škratelj in Cankarjevim domom

Za učence zadnje triade bosta Boštjan Gorenjc - Pižama in Nik Škrlec kot Bohorič in Dalmatin preigravala prizore iz stripa; scenarij je zasnovan na interpretaciji verskega, kulturnega in političnega gibanja iz 16. stoletja, ki je pomembne sledi pustilo predvsem v slovenski književnosti, vsebinska izhodišča so naslednja: prevajanje Biblije kot največji podvig tega obdobja, težave s tiskom, nastanek slovnice. Zgodbe so napisane zelo sočno in so polne akcije; ob projiciranju podob in prizorov iz stripa ter posnetkov starih knjig in rokopisov bo uprizoritev poučna in hkrati zabavna.

Kosovelova dvorana

Nanine pesmi

Koncertno-baletna predstava

Besedila pesmi: Fran Milčinski - Ježek; vezno besedilo: Nejc Gazvoda; režija in koreografija: Valentina Turcu; glasba: Peter Penko, Jan Medle, Anja Pavlin, Barbara Kobal, Jani Hace, Tomaž Okroglič Rous; video: Andrej Intihar; nastopata: Nana Milčinski in Bojan Marošević ter člani baletnega ansambla SNG Maribor; koprodukcija med Cankarjevim domom in SNG Maribor

Izhodišče projekta je bila glasbena slikanica *Nanine pesmi*, ki predstavlja manj znano Ježkovo poezijo v interpretaciji Nane Milčinski – 17 pesmi je pesnik napisal o svoji vnukinji, na njeno pobudo pa so bile uglasbene in so izšle v sklopu zbirke *Preprosta ljubezen*. Predstava, namenjena najmlajšemu občinstvu, prehaja iz pesmi (konvencije koncerta v živo) v plesno-gledališko predstavo in v kontekstih videoprojekcije in pripovedi slika zgodbo o odraščanju deklice ob dedu ter spoznavanju njunega skupnega vesolja risarij, igračk in sanjskega sveta. Srečanje dedka in vnukinje kot srečanje dveh generacij v posebnem miru, ki ga človek lahko doživi samo ob koncu življenja in na njegovem začetku.

Gallusova dvorana

Pesem o Odiseju

Gledališka predstava

Avtorica besedila in songov ter dramaturginja: Jera Ivanc; režija: Ivana Djilas; vizualna podoba: Barbara Stupica; avtor glasbe: Boštjan Gombač; nastopata: Pia Zemljič in Boštjan Gombač

Uprizoritev, nastala v okviru festivala Na Olimpu, mlade gledalce posrka v najbolj razburljive dogodke Odisejevega vračanja iz trojanske vojne domov na Itako – obuja pustolovščine, hkrati pa razloži osnovne koncepte starogrške mitologije. Glasbeno-zvočna predstava z elementi pripovednega gledališča in gledališča predmetov, nekakšen žanrski hibrid, duhovito, hkrati pa nadvse resno ugotavlja, da je največji človekov boj še vedno s samim seboj in z lastno nezmernostjo.

Štihova dvorana

Večer srečnih začetkov#3: miti, stvarjenja

Pripovedovalsko-glasbena predstava

Izbor vsebin in koncept: Špela Frlic; glasba: Irena Tomažin in Zvezdana Novaković; pripovedujeta: Nejc Cijan Garlatti, Minca Lorenci; produkcija: Cankarjev dom v okviru 23. Pripovedovalskega festivala

Večer srečnih začetkov je koncert z zgodbami, namenjen dijaškemu, študentskemu in odraslemu občinstvu, sicer nova stalnica marčnega pripovedovalskega festivala. Ta produkcija sovzpostavi kozmogonske mite iz različnih ustnih tradicij in nas povabi na sam začetek sveta – skozi izbrane pripovedi iz svetovne tradicije kreacijskih zgodb.

Štihova dvorana

Hudiči z angeli plešejo

Pripovedovalsko-glasbena predstava

Idejna zasnova in izbor zgodb: Špela Frlic; pripovedujeta: Janez Škof in Tamara Avguštin; glasba: Samo Kutin; produkcija: Homo Narrans v okviru 24. Pripovedovalskega festivala

Strah pred peklenkim ognjem je sprožil nastanek posebnega žanra ljudskih zgodb o navihanih, hudomušnih in včasih, ko je bilo treba koga odvrniti od greha, tudi smrtno

resnih in zlobnih hudičih. Ti po žveplu smrdeči zapeljivci in njihovi svetli bratje angeli so v zgodbah iz iste snovi. Vsak na eni strani sveta stražijo vrata do človekovih želja, obžalovanja in strahov. Človek pa – in še sreča, da je tako – z zgodbami potuje od enih do drugih.

Klub CD

Zidanje Skadra

Ep iz zbirke Vuka Karadžića interpretira: Irena Tomažin; produkcija: Homo Narrans v okviru 25. Pripovedovalskega festivala

Trije bratje Mrnjavčević že tri leta zidajo grad Skadar na Bojani, pa nimajo sezidanih niti temeljev. Kar zgradijo čez dan, jim čez noč strašna vila razruši. Šele takrat bo stal grad, kakor pove vila, ko bodo v njegove temelje zazidali žensko.

Najbolj znano različico te epske pesmi je, kot mu jo je zapel stari Raško iz Hercegovine, zapisal in leta 1815 objavil folklorist Vuk Karadžić. Jakob Grimm jo je označil za eno najbolj ganljivih pesmi vseh narodov in časov ter jo poslal Goetheju, ki pa je bil zgrožen nad barbarskostjo motiva. Ep je doživel številne avtorske prepesnitve in upodobitve ter se še vedno kot odmev pojavlja v zgodbah in govoricah. Njegova vsebina očitno ostaja čudno in trpko aktualna tudi danes.

Dvorana Duše Počkaj

Tesla

Glasbeni performans

Avtor koncepta, glasbe, nastopajoči glasbenik in pripovedovalec: Janez Dovč; dramaturgija in režija: Marko Bratuš; produkcija: Cankarjev dom

Harmonikar, skladatelj in fizik Janez Dovč v avtorskem projektu z glasbo, zvočnimi posnetki, zanimivimi inštrumenti in nekaterimi tehnološkimi rešitvami ter slikovitimi izumi Nikole Tesle osvetli tudi etično-ekološko razsežnost univerzalnega genija, z glasbeno improvizacijo pa ponazori spontanost (so)ustvarjanja novega kot bistva človeške narave v harmoniji z vesoljem.

Ustvarili smo tudi spletno različico predstave.

Štihova dvorana

sLOLvenski klasiki v živo

Avtor, režiser: Boštjan Gorenc - Pižama; nastopata: Boštjan Gorenc - Pižama in Marko Hatlak

Pižama črpa snovi iz knjig in svojega preteklega stand-up ustvarjanja. Gledalce popelje na pot od *Brižinskih spomenikov* do sodobne literature, vmes pa izvejo, kdo je s prvo posvetno pesniško zbirko za nekaj let prehitel Valentina Vodnika, kakšen bi bil film, posnet po Cankarjevem *Peharju suhih hrušk*, in kje je navdih iskal Srečko Kosovel – naniza skratka vrsto tem, ki jih dijaki obravnavajo pri pouku književnosti in ki so lahko temelj za nadaljnji pogovor v razredu. S humornim pogledom na književnost in njene ustvarjalce mladim pokaže zabavnejšo plat literature, ki jo mladi vse preveč radi vidijo zgolj kot nekaj zaprašene in dolgočasne.

Klub CD

Prosto po Prešernu

Gledališka predstava

Režija: Maruša Kink; dramaturgija: Simona Hamer; scenografija: Vasilija Fišer; kostumografija: Tina Bonča; avtor glasbe: Boštjan Gombač; igrajo: Jernej Čampelj, Tina Gunzek in Saša Pavlin Stošič; koprodukcija med Cankarjevim domom in Zavodom Margarete Schwarzwald

Junake Prešernovih pesmi preigravajo trije mladi igralci, ki sveže interpretiranemu dogajanju dodajajo inovativne življenjske, humorne in abstraktne vložke. Natančno analiziranje Prešernovega življenja in ustvarjanja jih je pripeljalo do zanimive uprizoritve, ki drzno oživlja podobo dr. Franceta Prešerna.

Štihova dvorana

Romeo in Julija

Gledališka predstava

Avtorica koncepta in režiserka: Maruša Kink; besedilo: ustvarjalna ekipa (po Williamu Shakespearu); igrajo: Patrizia Jurinčič Finžgar, Vid Klemenc, Lovro Finžgar/Žan Koprivnik ter Jure Kopušar; produkcija Zavod Margareta Schwarzwald in SLOGI v sodelovanju s Cankarjevim domom

Romeo in Julija kot igra v igri – odlomke izvirnega besedila v verzih je ustvarjalna ekipa prepletla z improviziranimi dogodki iz življenja posameznih likov iz zgodbe ter glasbenimi in drugimi referencami iz sodobnega življenja mladih. Uprizoritev v sodobnem gledališkem jeziku verz podaja mehkeje in zato bolj razumljivo ter mladim približuje vsebine Shakespeareovih zapletov.

Štihova dvorana

Martin in Gregor ali od junaka do bedaka

Gledališka predstava

Besedilo: Fran Levstik; priredba besedila: Ira Ratej; režija: Matjaž Latin; avtor glasbe: Boštjan Gombač; scenografija in kostumografija: Barbara Stupica; nastopata: Pavle Ravnohrib in Boštjan Gombač; produkcija Cankarjev dom

Martin in Gregor je glasbeno-gledališka predstava, v kateri spremljamo dialoški spopad med ministrom Gregorjem, značilnim predstavnikom oblastiželjne povzpetniške družbe, obsedene z resničnostnimi šovi, ter tihotapcem Martinom Krpanom, ki pa je zavezan vrednotam in resnici. Ljudski junak se postavi po robu medijskemu junaku. Predstava duhovito preigrava klasično pripoved o pogumnem silaku, gledalcu pa zastavi vprašanje, kdo je resničnosti in kdo resnični junak.

Štihova dvorana

Enci benci Katalenci

Glasbenogledališka predstava

Nastopa zasedba Katalena: koprodukcija med KUD Adapter in Cankarjevim domom

Katalena se navdihuje pri izštevankah, izrazito ritmičnih pesmih, polnih skrivnostnih besed, kar jih zanese v najrazličnejše zgodbe, pesmi, motive ali domislice, ki kar same po sebi ustvarjajo prostor glasbenega gledališča. Ustvarjalcem je uspel velik podvig: predstava je primerna za vse starostne skupine.

Linhartova dvorana

Svet je kakor ringaraja

Literarno-glasbena predstava

Nastopajo: Anja Štefan, Boštjan Gombač, Blaž Celarc, Andraž Mazi, Žiga Golob, Severa Gjurin in Metod Banko

Ob izidu antologije Anje Štefan z naslovom *Svet je kakor ringaraja* je izšla istoimenska zgoščenka, ki jo je pripravil izvrstni slovenski večinstrumentalist Boštjan Gombač. Štefanova in Gombač sta s sodelavci sodelovanje nadgradila v priložnostni glasbeno-scenski projekt, ki navdušuje otroke in odrasle.

Linhartova dvorana

Za devetimi gorami

Pripovedovalsko-glasbena predstava

Nastopajo: Anja Štefan, Boštjan Gombač, Janez Dovč; produkcija: Cankarjev dom

Pesnica, pisateljica, pripovedovalka in nekdanja vodja festivala Pravljice danes, Anja Štefan, bo zgodbe zajemala iz svoje knjige slovenskih pripovedi *Za devetimi gorami*, Boštjan Gombač in Janez Dovč, glasbenika z dolgoletnimi izkušnjami v ljudski in avtorski godbi, pa bosta besedam dodala glasbeni odmev.

Štihova dvorana

Kralj Matjaž

Pripovedovalsko-glasbena predstava

Idejna zasnova: Anja Štefan; pripoveduje: Anja Štefan; glasba: Janez Dovč in Boštjan Gombač; produkcija: Cankarjev dom v okviru 21. Pripovedovalskega festivala

Kralj Matjaž je eden najbolj prepoznavnih junakov iz našega izročila in trije vrhunski ustvarjalci nam pričarajo predstavo o treznem, sočutnem, odgovornem vladarju, ki v družbi res deluje (in ne samo spi).

Štihova dvorana

Gostovanje Vodnikove domačije z njihovimi produkcijami za otroke in mladino

Vodnikova domačija Šiška, Hiša branja, pisanja in pripovedovanja, v sodelovanju z uveljavljenimi slovenskimi pripovedovalci, ilustratorji, glasbeniki in animatorji razvija produkcije za otroke s področja pripovedovanja in knjige. Kakovostne in inovativne produkcije, ki temeljijo na združevanju različnih izraznih medijev v odrsko celoto in ki si za osnovo jemljejo kakovostno literaturo za otroke, želijo otroško in družinsko publiko spodbujati k branju in raziskovanju literarnih svetov, bodo v prihodnjem programskem letu – zaradi prenove domicilne stavbe – zaživele na odrih Cankarjevega doma.

Bratovščina Sinjega galeba

Pripovedovalsko glasbeno animirana predstava

Avtor romana: Tone Seliškar; pripovedovalska priredba, besedila vmesnih songov in pripovedovanje: Špela Frlic; glasba in vokal: Metod Banko; ilustracije: Matjaž Schmidt

Slovenska mladinska klasika *Bratovščina Sinjega galeba* pisatelja Toneta Seliškarja se je z napeto zgodbo o zaprti otoški skupnosti, jadrnici Sinji galeb in prijateljstvu, ki ga je spodbudila, dotaknila številnih generacij otrok. Ta napeta pustolovska zgodba o pogumu, upanju, tovarištvu in solidarnosti je danes še kako aktualna.

Pripovedovanje ravno zaradi skopih sredstev (beseda, glas, pogled) občinstvo vabi k aktivnemu poslušanju, da si dogajanje v pripovedi, ki je z glasbo in preprosto animiranimi ilustracijami le nakazana, do konca naslikajo v svoji glavi. V tem smislu je poslušanje pripovedovanja blizu branju in krepi domišljjsko kondicijo tudi za samostojne bralne podvige. Predstava *Bratovščina Sinjega galeba* je tako zasnovana tudi kot povabilo otrokom, da bi se branja zgodbe lotili tudi sami.

Kosovelova dvorana

Tristo bratov zmerjavcev

Interaktivna pripovedovalsko-glasbeno-animirana predstava

Idejna zasnova, besedilo in pripoved: Špela Frlic; ilustracije v živo: Ana Zavadlav; animacija: Timon Leder; glasba in glas: Tea Vidmar/Teja Bitenc

Pisatelj Lojze Kovačič je pred več kot pol stoletja napisal zgodbo o dveh zmerjavcih, ki sta z zmerjanjem v svojo hišico priklicala cel kup prepirljivih živali, na koncu pa je k hišici iz gozda prihrumelo tudi tristo bratov zmerjavcev .... Zgodba se je srečno končala, živali so se vrnile v hlev, živalski vrt in cirkus. A kam so šli bratje zmerjavci? Kaj pa, če so se naselili v naše mesto in potrkajo na vhodna vrata vedno, ko se v kakšnem stanovanju vname prepir in po zraku letijo zmerjavke? Iz tega vprašanja je nastala zgodba, ki jo dopolni pogovor o verbalnem nasilju. Pogovor z otroki vodi pripovedovalka Špela Frlic, na v pogovoru izpostavljene vsebine pa se v živo z ilustracijo in glasbo odzivata tudi ilustratorka in glasbenica.

Kosovelova dvorana

Varuška za medvedke

Pripovedovalsko glasbeno predstava

Priredba, besedila uspavank in pripoved: Špela Frlic; avtorica glasbe, glas in harfa: Zvezdana Novaković; izdelovanje živali iz papirja: Marija Prelog

Medved išče varuško za svoje medvedke. Volk, vrana, lisica in zajček bi z veseljem pazili nanje. Pa bodo znali? Kdo zna zapeti pravo uspavanko za medvedke? Preprosta živalska ljudska pravljica, pospremljena z nežnimi uspavankami, je primerna tudi za najmlajše, ki šele vstopajo v svet zgodb. Po predstavi bomo izvedli delavnico izdelovanja papirnatih živali.

Kosovelova dvorana

Rokavička

Pripovedovalsko glasbeno animirana predstava

Priredba besedila in pripoved: Katja Preša; avtorica glasbe in vokal: Ana Kravanja; animacija ilustracij: Andreja Goetz

Dedek sredi hude zime v gozdu izgubi rokavičko. Vanjo se pred mrazom skrijejo miška, žabica, zajček, lisica, volk, merjasec in medved. In kaj se zgodi potem? Prijazna ukrajinska pravljica je primerna tudi za najmlajše, ki šele vstopajo v svet zgodb.

Kosovelova dvorana

Backi iz klavirja

Koncert uglasbene poezije za otroke

Glasba: Andrej Hočevnar; nastopajo: Rada Kikelj (glas), Rok Zalokar (klavir), Justin Durel (bendžo) in Andrej Hočevnar (bas)

Na prvi pogled se zdi, da se pod pokrovom klavirja skrivajo samo strune in klavirca. Toda če dobro pogledaš, vidiš, da se tam prekopicavajo še nekakšne glasbene bolhe. To so backi. Backi so pisana družina pravljicnih bitij, zaljubljenih v glasbo, ki najraje od vsega razgrajajo in nagajajo ... *Backi iz klavirja* so nastali na podlagi izbrane otroške poezije znanih in manj znanih avtorjev. Otroci se bodo lahko prepustili zazibanim melodijam, odkrivali pravljicne svetove backov in se zabavali ob njihovih vragolijah, odrasli bodo mogoče prepoznali glasbene vzorce in uživali v njihovih domiselnih sopostavitvah, saj backi iz klavirja nenehno širijo tudi svoja lastna glasbena obzorja.

Kosovelova dvorana

Razcufane zgodbe

Pripovedovalsko-glasbena predstava

Avtor literarne predloge: Peter Svetina; režija: Maruša Kink; glasba: Pantaloons; scenografija in kostumografija: Vasilija Fišer; igrajo: Lina Akif, Blaž Šef, Stane Tomazin in Pantaloons (Luka Belič, Aljaž Markežič, David Nik Lipovac); koprodukcija med Vodnikovo domačijo in Slovenskim mladinskim gledališčem

Igralska zasedba štirih v vlogi igralcev in pripovedovalcev s svojo karavano gledalca popelje na pravljicno potovanje skozi temeljne žanre Svetinovih zgodb in vzpostavi čarobno ozračje. Igralci občinstvo vključijo v predstavo, mu prisluhnejo, se nanj odzivajo in dajejo gledalcu občutek, da je tudi sam del uprizoritve. Razgibano odrsko dogajanje ob glasbeni spremljavi slovenske tričlanske skupine Pantaloons dodatno razživi gledalce in se z odra razširi tudi v parter, kjer karavana potuje med sedežnimi vrstami, v predstavi pa se ohranja estetika spreminjajoče se scenografije.

Linhartova dvorana

Junjski in decembrski otroški festival

S pobudo, da z Vodnikovo domačijo razvijamo in nadgradimo njeni vsakoletni manifestaciji – junjski otroški knjižni festival in decembrski sejem ilustracije –, uresničujemo cilj podpirati kulturne projekte in programe, ko gre za doseganje najvišje stopnje kulturno- in umetnostnovzgojnih standardov in ustvarjalnosti.

Junija bomo v Parku Sveta Evrope ob koncu šolskega leta pripravili pravo knjižno zabavo za otroke z dobrim pregledom kakovostne otroške literature, ki jo bodo popestrila pripovedovanja, predstave, srečanja s pisatelji, ilustratorji in na koncu sklepni koncert z Otroškim pevskim zborom RTV Slovenija. Programske vsebine bomo izbrali iz obsežene ponudbe kulturnovzgojnih projektov

Cankarjevega doma in Vodnikove domačije, delavnice pa bomo vsebinsko navezovali na razstavo *V vrtincu sprememb*.

Kuriranje decembrskih festivalskih prireditev bo temeljilo na podobnih načelih kot pri junijskih, dogajanje pa bo oplemenitil sejem ilustracije s pestrim izborom najvidnejših domačih avtoric in avtorjev vseh generacij (na ogled in v nakup); pripravili bomo medgeneracijsko razstavo, ki bo tudi družabni dogodek, na katerem se avtorji srečujejo, spoznavajo ter si izmenjujejo znanja in razmišljanja. Festivalske dni bodo popestrile tudi stojnice založnikov otroških knjig.

Koncerti v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko in Glasbeno mladino Slovenije

Jazz v živo/Etno jazz/Latino

Izvajajo: Big Band RTV Slovenija; dirigent: Tadej Tomšič/Lojze Kranjčan; solistke: Eva Hren, Nina Strnad, Ana Bezjak; povezovalci: Blaž Trček

Srečanje s Policijskim orkestrom

Paul Dukas, prir. Nejc Bečan: Čarovnikov vajenec
Izvajajo: Policijski orkester; dirigent: Nejc Bečan; pripoveduje: Jure Sešek

Sergej Prokofjev, prir. Johannes Stert: Peter in volk

Izvajajo: Policijski orkester; dirigent: Tomaž Kmetič; pripoveduje: Jure Sešek

Fran Levstik in Emil Glavnik: Martin Krpan

Izvajajo: Policijski orkester; dirigent: Tomaž Kmetič; pripoveduje: Jure Sešek

Hans Christian Andersen in Kees Vlak: Cesarjeva nova oblačila

Izvajajo: Policijski orkester; dirigent: Tomaž Kmetič; pripoveduje: Jure Sešek

Carlo Collodi in Sergio Parisini: Ostržek

Izvajajo: Policijski orkester; dirigent: Tomaž Kmetič; pripoveduje: Jure Sešek

Glasbena torta

Izvajajo: Trobilni kvintet Orkestra Slovenske vojske, Pihalni kvintet Ariart, Slovenski tolkalni projekt, Big Band KGB Ljubljana, godalci simfoničnega orkestra KGB Ljubljana

Delavnice

Program za otroke in mladino ob razstavi *V vrtincu sprememb* bo sovpadal z redno učno snovjo, pri čemer bodo za posamezne starostne skupine (oz. triade v osnovni šoli) oblikovana težavnostno prilagojena vodenja in delavnice:

- 1. Za predšolske otroke in šolarje prve triade: Čudovita spremenljivost narave – delavnica**
Ob osupljivih zgodbah dr. Florjana Umeka, znanstvenika, ljubitelja in zagovornika varovanja narave, bomo otrokom predstavili njene lepote, skrivnosti in zanimivosti. Spodbujali bomo spoštovanje in občudovanje narave, kar je temelj za poznejše zahtevnejše naravovarstvene teme. Na ustvarjalnih delavnicah bomo iz naravnih materialov izdelovali prave male umetnine.
- 2. Za šolarje druge triade: Vse se spreminja – vodenje po razstavi**
Ob ogledu interaktivne razstave se bomo posvetili predvsem temam, ki jih učenci v tem obdobju obravnavajo tudi pri pouku. Ob zanimivih in slikovitih predstavitev bomo spoznavali, kakšen je bil nekoč naš planet, kako se spreminjajo kamnine, kako se je spreminjalo življenje, kako so se živa bitja prilagajala na spremembe. Ogledali si bomo tudi primere različnih odnosov med

organizmi (prehranjevalni splet, razgradnja in kroženje snovi v naravi ...). Seveda ne bomo mogli mimo vpliva človeka na okolje in naravo.

Vodenje po razstavi z delavnico

Nekoliko krajši ogled razstave bomo popestrili z zanimivimi interaktivnimi nalogami, ki bodo spodbujale razmišljanje, raziskovanje ter iskanje rešitev z uporabo sodobnih tehnologij (pametnih telefonov) in drugih iger, ki spodbujajo dejavno učenje.

3. Za šolarje tretje triade in dijake: V vrtincu sprememb – vodenje po razstavi

Ob zanimivih dejstvih, interaktivnih predstavitev in resničnih zgodbah o spremenljivosti našega planeta ter življenja na njem bodo učenci in dijaki spoznavali pomembne zakonitosti narave in dejstvo, da se na svetu vse spreminja. Posebej se bomo posvetili vplivu človeka na okolje in krizam, s katerimi se srečujemo danes. Iskali bomo odgovore na vprašanja, kot so: Zakaj človek tako korenito posega v okolje in ga spreminja? Kaj povzroča podnebne spremembe in kaj te prinašajo? Kako jih lahko ustavimo? Kaj je biodiverziteteta, zakaj je pomembna? Zakaj se lahko takšen odnos do okolja in narave obrne proti nam samim? Predvsem pa bomo skušali poiskati rešitve, kako lahko z drugačnim ravnanjem poskrbimo za prihodnost naših zanamcev.

Narava, naš najdragocenejši zaklad – vodenje po razstavi z delavnico

Po vodenju po interaktivni razstavi se bomo s pomočjo pametnih telefonov odpravili na lov za zakladom. Zaklad, ki ga bomo (po)iskali, je okolje oz. narava, ki bo nam in še številnim prihodnjim generacijam omogočila kakovostno življenje v sozvočju z naravo.

Organizirali bomo tudi teden delavnic iz astronomije, ki se bo vsebinsko navezoval na planet Zemljo, meteorite, izvor življenja itd., namenjen pa bo učencem tretje triade in dijakom.

26. Pripovedovalski festival

---

26. Pripovedovalski festival nadaljujemo z načrtano programsko potjo: z bogatim izborom ljudskih vsebin ter različnih domačih in tujih pripovedovalcev nameravamo tudi s to festivalsko izdajo pritegniti široko odraslo in otroško občinstvo, hkrati pa ga nadgrajevati tudi kot ustvarjalno platformo – prostor raziskovanja, mednarodnega, produkcijskega in umetniškega povezovanja ter razvijanja novih vsebin. V času, ko si je skoraj nemogoče zamišljati lepšo prihodnost, bomo raziskovali podobe idealne dežele Indije Koromandije, kot jo upovedujejo pravljice in miti z vsega sveta, in si v sodelovanju z ustvarjalci poskušali zamisliti svojo. Ne samo zato ker bi imeli radi utopijo, ampak ker se strinjamo z ameriško avtorico Ursulo le Guin, da je domišljija mogočna sila in je prvi pogoj, da se trud za boljši jutri usmeri v realnost, da si to boljšo realnost znamo zamisliti v glavi. Premisleki v festivalskem programu tako prehajajo od podob skupnega do empatičnega sobivanja z živalmi in pripovedovanja kot formativne sile skupnosti.

V tednu festivalskega dogajanja prinašamo na odre Cankarjevega doma različne dogodke (ciljno zasnovane za različne publike) z vrhunskimi pripovedovalci:

Vse naše Indije Koromandije, otvoritveni dogodek

O pravljicnih, mitoloških in lastnih vizijah idealnega sveta pripovedujejo (predvidoma): Nejc Cijan Garlati, Anja Novak, Nataša Keser, Lovro Finžgar, Patricija Jurinčič

Območje človeka

Zgodbe iz Frana Erjavca, *Slave vojvodine Kranjske* (Janez Vajkard Valvasor) in osebne zgodbe o srečanjih z živalmi pripoveduje Grega Zorc.

Tri pomaranče

Pustolovske pravljice pripoveduje: Anja Štefan, glasbena spremljava: Boštjan Gombač, Janez Dovč

Grapa

Večer pripovedi v narečju

Pripovedujejo: Gregor Božič, Anja Golob, Renata Lapanja, Nataša Kramberger

Glasba: Bakalina Velika

Večer resničnih zgodb

Zgodbe iz resničnega življenja pripovedujejo: Marko Stabej, Ivana Dilas, Tjaša Koprivec in drugi.

Indija Koromandija kot satira / asociativno predavanje

Asociiira: Ciril Horjak

Po dveh letih odsotnosti pripovedovalcev iz tujine, kar je posledica epidemije, se v letu 2023 veselimo gosta Abisheka Thaparja – z naslednjim dogodkom:

Abishek Thapar: Moj dom na razpotju

Leta 1984 se je Pandžab, regija na severu Indije, kjer je odraščal Abishek Thapar, znašla v krvavem sporu med khalistanskimi skrajneži in indijsko vojsko, ki se je končal s pogromom nad civilnim prebivalstvom. Sedemletni Abhishek je s starši in sestro zapustil državo. Zdelo se je, da je svoj prvi dom za vedno prepustil pozabi. A leta 2016 se je z družino vrnil na kraj, kjer je nekoč stala njihova hiša. Nastal je intimen pripovedovalski performans za štirideset gledalcev, v katerem Abhishek Thapar s pomočjo različnih predmetov, materialov in dokumentarnega videa gradi pripoved o svojem odraščanju in iskanju izgubljenega doma.

Pripovedovalski festival širi veje

V letu 2022 nadaljujemo z vzpostavljanjem sodelovanj tudi zunaj Ljubljane. Najbolj priljubljene produkcije festivala bodo v poletnih mesecih gostovale v izbranih krajih po Sloveniji (predvidoma: Nova Gorica, Krško, Visoko pri Poljanah, Kranj).

Kulturni bazar

Največje strokovno usposabljanje na področju kulturno-umetnostne vzgoje Kulturni bazar 2023, ki ga že 15. leto pripravljamo Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo ter Cankarjev dom s kulturnimi ustanovami in partnerji iz različnih resorjev, bo **31. marca 2023**. Namenjen je strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju ter kulturi in študentom.

Delovni naslov Kulturnega bazarja 2023: **Ustvarjalnost za trajnostni razvoj**

Osrednja tema je osredotočena na uresničevanje Agende za trajnostni razvoj do leta 2030. Agendo sicer obravnavamo v širšem kontekstu, vendar se osredotočamo še posebej na Cilj 4: Vsem enakopravno zagotoviti kakovostno izobrazbo in spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar, in sicer podcilj 4.7: »Do leta 2030 poskrbeti, da bodo vsi učenci pridobili znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja, tudi z izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju.« V okviru slednjega se posebej osredotočamo na »prispevek kulture k trajnostnemu razvoju«.

Jeseni 2023 v okviru projekta načrtujemo izvedbo četrtega bienalnega strokovnega usposabljanja Kulturni bazar v regiji, ki bo potekal v Obalno-kraški regiji v sodelovanju z Gledališčem Koper. Na dogodku bodo v okviru programa svojo ponudbo predstavile tako kulturne ustanove iz širše regije kot tudi iz vse Slovenije.

Kulturni bazar je nacionalno stičišče kulturno-umetnostne vzgoje in nosilec mreže koordinatorjev kulturno-umetnostne vzgoje. Koordinatorje vse leto informiramo o aktualnem dogajanju iz kulturno-umetnostne vzgoje: z mesečnimi obvestili, na portalu Kulturni bazar in v e-Katalogu ponudbe kulturno-umetnostne vzgoje.

V letu 2023 načrtujemo:

- Izdelavo filma, ki bo predstavil portal Kulturni bazar – kaj vključuje, kako se uporablja e-Katalog ponudbe kulturno-umetnostne vzgoje, kako poteka vključitev v mrežo koordinatorjev kulturno-umetnostne vzgoje, uporabo rubrike Gradiva ... Film bomo poslali vsem vzgojno-izobraževalnim zavodom, prav tako bomo prosili za objavo partnerske ustanove Kulturnega bazarja.
- Zaradi novo dogovorjenega načina vrednotenja dela registriranih koordinatorjev kulturno-umetnostne vzgoje (dogovor Ministrstva za kulturo in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v septembru 2022) je nujno izdelati posebno aplikacijo (program), ki bo omogočal koordinatorjem poročanje o kulturnovzgojnih dejavnostih v vzgojno-izobraževalnih zavodih (VIZ). Aplikacija bo omogočila vpogled v načrtovanje in izvajanje kulturnovzgojnih dejavnosti v VIZ, iz katerega bo registriran koordinator. Pri vsebinski pripravi aplikacije bomo vključili nacionalne koordinatorje in strokovnjake kulturno-umetnostne vzgoje ter praktike iz VIZ, saj želimo pripraviti aplikacijo, ki bo omogočala analizo pridobljenih podatkov na letni ravni, prav tako pa bo mogoča primerjalna longitudinalna primerjava.

V okviru mreže koordinatorjev bomo izvedli strokovno usposabljanje Potenciali povezovanja 2023, namenjeno registriranim koordinatorjem kulturno-umetnostne vzgoje v kulturnih ustanovah (predvidoma spomladi), in strokovno usposabljanje Tkemo mrežo ustvarjalnosti 2023, namenjeno povezovanju koordinatorjev v vzgojno-izobraževalnih zavodih, kulturnih ustanovah in lokalnih skupnostih (predvidoma v avgustu). Na strokovnih usposabljanjih bomo predstavili primere dobrih praks povezovanja na različnih ravneh, ki so koordinatorjem lahko v pomoč pri njihovem delu, velik delež pa bo namenjen aktivnemu sodelovanju vseh udeležencev, spoznavanju drugih koordinatorjev in izmenjavi izkušenj ter iskanju novih možnosti povezovanja.

Kulturni bazar bo v letu 2023 doživel 15., jubilejno izvedbo. V tem letu še ne bodo aktivni ESS-projekti kulturno-umetnostne vzgoje, ki so v prejšnjih letih prispevali k oblikovanju programa (predstavili svoje projektne dejavnosti) in tako posredno tudi finančno prispevali k bogatejšemu programu. V letu 2023 nas čaka Kulturni bazar v regiji, kjer bo CD – tako kot v preteklosti – sodeloval kot soorganizator (prevzame prijavni postopek, oblikovanje programa, promocijo). Ob jubilejnem letu bi radi pripravili tudi promocijsko gradivo za udeležence kulturnega bazarja. Vsega navedenega pa brez dodatnih finančnih sredstev v višini 10.000 evrov ne bo mogoče izvesti.

Medresorski posvet kulturno-umetnostne vzgoje na področju glasbe

---

Cankarjev dom bo v 2023 – skupaj z MK, MIZŠ, ZRSŠ, SIGIC, Slovensko filharmonijo in drugimi kulturnimi ustanovami, ki pripravljajo projekte kulturne in umetnostne vzgoje in vsebine na področju glasbe – soorganizator posveta kulturno-umetnostne vzgoje na področju glasbe.

Cankarjev dom bo predstavil svojo kulturnovzgojno ponudbo na tem področju (vključno s sodelovanjem z Glasbeno mladino Slovenije, Slovensko filharmonijo ...).

Posvet bo namenjen strokovnim delavcem vzgojno-izobraževalnih zavodov iz vse Slovenije (vrtci, OŠ in SŠ), strokovnim delavcem v kulturnih ustanovah ter umetnikom, študentom pedagoških smeri in AG.

5.2 Ustvarjalnost mladih

Festival sodobnih umetnosti mladih, danes poznan kot Transgeneracije, ki je v svoji dolgoletni zgodovini zamenjal tako številna imena kot različne podobe ter zaznamoval marsikatero generacijo, se po letih premora, nastalega zaradi epidemičnih razmer, vrača v Cankarjev dom. Festival ohranja svoje osnovno vodilo: spremljati in spodbujati umetniško produkcijo dijakov ter jo razkrivati drugim generacijam. S festivalom bomo mlade vključevali v ustvarjalne procese, jim omogočali, da predstavijo svoje kreativne in kritične ideje, razmišljanja, refleksije.

Festival poteka pod budnim očesom selektorjev, ki najboljše tudi nagradijo, in še bolj budnim očesom vrstnikov, za katere upamo, da bodo na festivalu najštevilnejši obiskovalci. Predstavljena dela po naših dolgoletnih izkušnjah najbolj nagovarjajo prav njih, tako s svojo vsebino (družbeno, eksistencialno, šolsko ali kulturno problematiko) kot s formo (umetniški izraz mladih za mlade). Ob vsem tem pa se ne omejuje le na trenutno generacijo mladih. Festival je namenjen vsem – ravno zato se nam zdi zelo pomembno, da so vsi dogodki v okviru festivala brezplačni.

Na festivalu lahko pričakujemo okoli petnajst gledaliških in plesnih produkcij ter približno sto likovnih, fotografskih, stripovskih in videodel. Največje zanimanje občinstva vsako leto pritegnejo gledališke produkcije (najboljša skupina bo tudi letos nagrajena z možnostjo ustvarjanja nove produkcije v Štihovi dvorani), a se jim zaradi svoje vedno bolj interaktivne narave ob bok postavlja tudi razstava, ki bo na ogled v Veliki sprejemni dvorani.

Festival Transgeneracije deluje na dveh ravneh – kot platforma za izražanje in razvijanje kreativnosti, odkrivanje in razkrivanje mladostniških idej, stališč, izrazov in vizij, obenem pa sodeluje pri oblikovanju prihodnjega zahtevnega občinstva.

Leta 2023 načrtujemo več kot dvajset dogodkov tekmovalnega in spremljevalnega programa, na katere bomo skušali privabiti čim več obiskovalcev. Mlade bomo nagovarjali na njim poznanih in domačih družabnih omrežjih, širše občinstvo pa z oglaševanjem na plakatih, letakih...

Mimo festivala dijaške ustvarjalnosti pa bomo v program vključevali tudi izstopajoče produkcije, nastale na srednjih in drugih (sorodnih) šolah, o katerih se bo pozitivno izrekla kritiška javnost. Dogovori so že sklenjeni za letni produkciji Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana ter za produkcijo – muzikal *Figarova svatba*, ki je nastal na 2. gimnaziji Maribor.

5.3 Humanistika

Mednarodna filozofska konferenca Odtujitev

Ljubljanska lacanovska šola, ki je priznana kot ena najpomembnejših sodobnih filozofskih šol v svetovnem merilu, alienacijo postavlja kot svoj središčni koncept. Danes odtujitve nismo presegli, nasprotno, vse kaže, da se v času korporacij, digitalnega kapitalizma in razgradnje družbenih institucij le še povečuje. Zdi se, da je odtujitev resnična paradigma našega časa. Širši filozofski razmislek o tej žgoči temi, ki globoko zadeva vsakega od nas, tako intimno kot družbeno, je vsekakor nujen in bo zagotovo pritegnil širšo javnost. »Ambasadorji« mednarodne filozofske konference na temo odtujitve bodo zato njeni znani predstavniki, Slavoj Žižek, Alenka Zupančič in Mladen Dolar. Prav tako bo svoje misli na temo alienacije podala t. i. druga generacija (tako so njeni predstavniki označeni v tujini), med drugim Gregor Moder, Bara Kolenc, Samo Tomšič, Jure Simoniti in drugi.

Prav tako bodo na konferenci sodelovali svetovno znani filozofi, kot so Rebecca Comay, Catherine Malabou, Paolo Virno, Jodi Dean, Franco Berardi, Jordi Riba Miralles, Robert Pfaller, David Pavón-Cuéllar in Joan Copjec, ter srednja generacija izjemnih filozofov, kot

so Sven-Olov Wallenstein, Rachel Aumiller, Yuval Kremnitzer, Aaron Schuster, Frank Ruda, Luca Illetterati in Sami Khatib.

Konferenca bo potekala v soorganizaciji Cankarjevega doma, Filozofske fakultete, Goethe inštituta in Združenja Aufhebung; organizacijski odbor: Barbara Rogelj, Gregor Moder, Urban Šrimpf, Bara Kolenc, Goran Vranešević.

Glasba kot družbeni fenomen

Vodilna ameriška muzikologa Martha Feldman in Seth Brodsky bosta večer posvetila popularni glasbi (Nina Simone, Beyonce, Jay-Z) in postavljala širša vprašanja o glasbi kot družbenem simptomu, o glasbi in psihoanalizi, glasbi kot družbeni kritiki, glasbi po izteku modernizma, o sedanjem času prehoda. Angleški predlog naslova je Unsound, težko prevedljiva besedna igra, ki evocira »nezvok« in hkrati nenormalnost, problematičnost.

Večer bo povezoval dr. Mladen Dolar.

Klub CD

Poletna šola: Inteligenca

Poletna šola Design+Science, ki jo organizirajo Univerza v Ljubljani, Univerza v Splitu, Fh Joanneum iz Gradca in Kulturno izobraževalno društvo PiNA v sodelovanju s Cankarjevim domom, odpira pomembna družbena vprašanja ter odgovore išče v točki preseka znanosti in oblikovanja ter spodbuja raziskovanje in eksperimentiranje na stičišču oblikovanja in različnih znanstvenih področij, ki jih vodijo priznani strokovnjaki.

Tretja izvedba *Poletna šole Design+Science* bo obravnavala temo inteligence – inteligence ne samo kot antropocentrične sposobnosti pridobivanja, razumevanja in uporabe znanja, ampak kot sposobnost refleksije interakcij vsega z vsem, kar živi organsko, neorgansko ali tehnološko »življenje«. Osrednja osebnost bo dr. Slavoj Žižek.

Gallusova dvorana

Fabula 2023 – teoretski del

Ob osrednjem dogajanju srečevanj s knjižnimi avtorji in avtoricami v Cankarjevem domu bo Fabula že tradicionalno ponudila humanistični program Fabula v teoriji, katerega pobudnik je tudi letos Cankarjev dom. Program bo pretresal vprašanje osebne in kolektivne preteklosti, kakšne nauke nam ponuja preteklost za delovanje v sedanjosti in kakšni obeti nas pričakujejo v prihodnosti, kako se pri tem povezuje vprašanje človekovega (osebnega) in kolektivnega (družbenega) spomina, kaj nam lahko ponudi retrospektiva in kaj (samo)refleksija. Kot gostja na omenjeno temo pa bo v Cankarjevem domu nastopila svetovno prepoznavna britanska avtorica in Bookerjeva nagrajenka Bernardine Evaristo.

Klub CD/Linhartova dvorana

V vrtincu sprememb / ob istoimenski razstavi

Ob razstavi, ki bo zaznamovala program v letu 2023, bo potekal – ob delavnicah in vodenih ogledih – tudi bogat spremljevalni program za strokovno in širšo publiko. Cikel ne bo podvržen enkratnemu dejanju – predavanju v živo, temveč bomo s posnetimi predavanji ustvarjali platformo, na kateri bodo obiskovalci lahko dobili poglobljen vpogled v izbrane vsebine; dogovori so že sklenjeni za naslednja spletna predavanja:

- Dr. Lučka Kajfež Bogataj: Podnebne spremembe na območju Slovenije ter okoljske in družbene posledice
- Dr. Robert Brus: Kakšne gozdove vzgajamo za svoje vnuke?
- Dr. Davorin Tome: V vesolju zanesljivo nismo sami!
- Dr. Mitja Kaligarič: Travniki včeraj, danes, jutri
- Dr. Boris Kryštufek: Zgodbe o eksotičnih muzejskih preparatih
- Dr. Cene Fišer: Ogroženost jamskega sveta pri nas

V sodelovanju z Zavodom Cosmolab ob razstavi pripravljamo privlačen program Dnevi astronomije, ki je razdeljen na dva dela: 1) spomladansko opazovanje Sonca, predavanja o

Soncu, demonstracijski poskusi ter delavnice za otroke in odrasle; 2) jesensko opazovanje planetov in Lune, predavanja o Osončju, demonstracijski poskusi in delavnice za otroke in odrasle.

Galerija CD / splet

Cikel JFK in časopis / ob razstavi JFK in časopis

Ob razstavi, ki namerava predstaviti umor Johna F. Kennedyja kot ultimativen medijski dogodek, bo potekalo nekaj pogovorov, katerih namen bo čim širša osvetlitev Kennedyjevega lika; predlagane vsebine so:

J. F. Kennedy, teorije zarote in film – pogovor z mag. Marcelom Štefančičem, jr.

Kennedy in mediji – pogovor z Boštjanom Botasom Kendo in Leonom Magdalencem

Predsednik in varnost – pogovor s Karmen Šterk in enim izmed strokovnjakov za varovanje Slovenske policije (do oddaje programa ime še ni potrjeno)

Pot v Dallas – pogovor z Arnetom Hodaličem

Večere bo moderiral dr. Ali Žerdin, avtor razstave.

Klub Lili Novy

Totalna revolucija? / ob razstavi 40 let kasneje. Punkovska politika telesa ljubljanske subkulture 1980-ih

Omizje bodo tvorili Esad Babačić, Igor Vidmar, Ičo Vidmar in Simon Ošlak-Garasimov, pogovor pa bo povezoval Igor Bašin, bo ponudilo tehtno razpravo o pomenu slovenskega punka za družbene in politične spremembe v gospodarski, ideološki in še kakšni krizi samoupravne socialistične Jugoslavije, glede na izbor lucidnih sogovornikov pa verjamemo, da lahko pričakujemo anekdotično obarvane pasuse.

Klub CD

Demenca / ob premieri Ko sem še ...

Demenca kot bolezen ter spekter neobičajnih stanj zavesti in odnos skupnosti do tega bo izhodiščna vsebina predavanj uglednega slovenskega zdravnika dr. Zvezdana Pirtoška, predstojnika katedre za nevrologijo na ljubljanski Medicinski fakulteti. Zdi se primerno, da vzroke, simptome in načine soočanja z demenco poljudno predstavimo zainteresirani javnosti, kar pa bo služilo tudi kot izvrsten uvod v spremljanje opere v produkciji Slovenskega komornega glasbenega gledališča.

Štihova dvorana

Križ čez Himalajo

Viki Grošelj je leta 2021, 46 let po prvem obisku Nepala, dokončal svojo zamisel prečenja v smereh sever–jug in vzhod–zahod. To potovanje, ki najbolj osmišlja njegova soočanja in čustvovanja s to himalajsko deželo, ga je iz adrenalinskega zanesenjaka preoblikovalo v modreca, spravljenega s seboj in svetom. Spoznanja bo delil na predavanju, s katerim bo nagovarjal ljubitelje gora in tudi običajne popotnike skozi življenje.

Linhartova dvorana

Pozitivna psihologija: Moč pripovedi

V okviru cikla *Pozitivna psihologija* se ukvarjamo s preučevanjem človekove sreče, zadovoljstva in blaginje. Predstavljamo različne, na dokazih temelječe tehnike, s katerimi pomagamo ljudem izboljševati kakovost njihovega osebnega življenja, družinskih in prijateljskih odnosov, dela in vodenja. V središču letošnjega cikla bosta zgodba in pripovedovanje. Zgodbe namreč vodijo do občutkov. Občutkov čudenja, spoštovanja, zamaknjenosti. S tovrstnimi občutki si lažje ustvarimo smisel, upanje, smer. Vabljeni strokovnjaki 10. cikla *Pozitivna psihologija* nas bodo popeljali v zgodbe, kot jih piše življenje.

Poglobili se bodo v osebnostno rast skozi zgodbe, njihovo transformativno moč in povezovalno vrednost. Predlog programa je takšen:

Tone Lesnik: Ko nam drevesa spregovorijo ...

Irena Cerar: Zakaj potrebujemo naravo in zgodbe?

Bronja Žakelj: Ko te življenje opere na devetdeset ...

Vsa predavanja zaradi dostopnosti objavljamo na videolectures.net (slovenska spletna stran Instituta Jožef Stefan za snemanje in objavljanje kakovostnih znanstvenih in strokovnih predavanj).

Kosovelova dvorana, Linhartova dvorana

Delavnica Marka Pogačnika

Marko Pogačnik, kipar in soustanovitelj skupine OHO, je razvil različne pristope pri sodelovanju z zavestjo Zemlje in svetovi narave, bodisi v primeru akupunkturo Zemlje (litopunkturo) bodisi pri geomantičnih interpretacijah posameznih krajev in pokrajin. V Cankarjevem domu si je v štiridesetih letih pridobil zvesto občinstvo.

Tema Delavnice, predvidena ob njeni 40-letnici, je: Zemlja odpira vrata v svoje vzporedne svetove. Razširjeni pogled na Zemljo, kakršen se razvija v zadnjih desetletjih, omogoča stik s subtilnimi ravni življenja in bitji, ki jih naseljujejo. Avtor na podlagi svojih najnovejših izkušenj opiše razvoj te nove stopnje v procesu preobrazbe Zemlje in bitij, ki naš planet na različnih ravneh naseljujemo.

Štihova dvorana

5.4 Literatura

Fabula 2023

Festival literature sveta Fabula je najodmevnejši literarni festival v Sloveniji in eden pomembnejših v širši regiji.

Fokus festivala v letu 2023 bo v svoje izhodišče vzel vprašanje prejšnjega, kaj se lahko (in česa se nismo) naučili prav ob primeru preteklosti – kako sence minulega vplivajo na našo sodobnost in kakšne nauke nam sporočajo na naši poti v prihodnost. Festivalski slogan »Spomini preteklega, sence sodobnega, vizije prihodnjega« bo v svojem dogajanju združil mednarodne uveljavljene avtorje in avtorice, ki ta hip veljajo za najboljše v svojih državah, prav tako pa v svetovnem merilu. Festival bo v začetku marca v Cankarjevem domu odprla svetovno prepoznavna ukrajinska avtorica Oksana Zabužko, ki nas v svojem romanu *Terenska raziskava ukrajinske spolnosti* skozi zgodovino popelje v vprašanje identitete in spola, na področje boja, v katerem je ženska izpostavljena zatiranju (socialnemu in spolnemu). Predstavitvi prelomnega dela ukrajinske avtorice, ki danes velja za najbolj odmevno knjigo ukrajinske književnosti zadnjih petnajstih let, bo sledilo gostovanje romunske pisateljice Tatiane Țibuleac, ki v svojem delu *Stekleni vrt* izpostavlja vprašanje zgodovine in političnega. Slednje velja tudi za portugalskega zvezdniškega pisatelja Joséja Luísa Peixota. Njegovo delo *Galveias* opisuje alegorijo ujetništva znotraj tradicionalnih vrednot, družbenih normativov in spon vaše skupnosti, ki jo avtor posreduje skozi podobe preteklega in elemente magičnega realizma. Območje človeške ujetosti, tradicionalna (za)varovanja in človeške oziroma družbene anomalije so lastne tudi delu *Satanov tango*, madžarskega pisatelja Lászla Krasznahorkaija, ki je slovenskemu bralstvu dobro poznan, a bo njegov romaneskni prvenec tokrat prvič predstavljen tudi v slovenskem jeziku. Skozi preteklost, sedanost, resničnost in domišljijo bomo stopili še z britansko pisateljico Bernardine Evaristo, ki bo v slovenskem prevodu predstavila svoje delo *Manifesto: On Never Giving*, nekonvencionalno izpisane spomine in navdihujoče besedilo. V programu Fabula Hub bo tokrat nastopila ena izmed najbolj obetavnih mlajših španskih avtoric, Cristina Morales, ki se bo predstavila s svojim romanesknim prvencem *Los combatientes*, delom, ki je morda roman, morda gledališka igra ter skozi fikcijo pripoveduje resnično zgodbo o reprezentaciji in realnosti, vsiljenih radikalizmi in avtentični transgresiji, umetnosti kot

sredstvu provokacije ter pomeni oster krik nasproti današnje družbe. V pred- in pofestivalnem dogajanju pa se bomo posvetili še nekaterim domačim literarnim imenom ter avtorjem in avtoricam iz bližnje regije, v sklopu spremljevalnega programa bomo tako gostili italijanskega avtorja Antonia Scuratija, s katerim se bomo ob preiskovanju letošnjega festivalskega fokusa posvetili njegovemu dosedanjemu ustvarjanju, hkrati pa občinstvu prinesli slovenski prevod odmevnega romana *Otrok stoletja*. S tem bo festival Fabula tudi v letu 2023 prepletel lokalno kulturno področje z mednarodnim, v slovenski prostor prinesel sveže prevode najboljšega iz svetovne književnosti, se prevpraševal o vlogi preteklega, (samo)refleksiji sodobnega in možnih projekcijah prihodnosti. V sodelovanju z založbo Beletrina

Linhartova dvorana, Klub Cankarjevega doma, Štihova dvorana

Gostovanje Nemške akademije za jezik in slovstvo

Osrednji literarni dogodek v Cankarjevem domu in tudi na slovenskem literarnem prizorišču sploh bo gostovanje Nemške akademije za jezik in slovstvo (Deutsche Akademie für Sprache und Dichtung) iz Darmstadta; njeni referenci sta vsakoletna podelitev najpomembnejše literarne nagrade za literarni opus v nemško govorečem prostoru – [nagrada Georga Büchnerja](#) ter nagrada Sigmunda Freuda za strokovno literaturo. Obiskalo nas bo 80 najpomembnejših nemških literarnih ustvarjalcev, na odrih Cankarjevega doma se bodo zvrstili literarno-pogovorni večeri ter literarna branja. V sodelovanju z Goethe inštitutom v Ljubljani

Klub CD, dvorana v 5. nadstropju

Richard Powers / ob razstavi V vrtincu sprememb

Cankarjev dom bo med razstavo *V vrtincu sprememb* obiskal Richard Powers, ameriški pisatelj, avtor številnih romanov, esejev in kratkih zgodb. V romanu *Razvejanje*, za katerega je leta 2019 prejel Pulitzerjevo nagrado, je raziskoval naš odnos z naravo ter politično in psihološko ozadje razlogov, zakaj nam odločno ukrepanje v zvezi s podnebnimi spremembami ne gre od rok.

Klub CD

Moja vojna harmonika / premiera

Zasedba: Aleš Šteger, besedilo, pripoved, zvočni učinki; Jernej Lorenci, režija; Jure Tori, avtor glasbe, harmonika; Jan Cvitkovič, video; produkcija: Cankarjev dom

Literarni kabaret je zasnovan po resnični zgodbi Matije Zorca, Štegerjevega deda, ter se razprostira skozi petdeset najbolj nemirnih let 20. stoletja, prostorsko pa sega od Trsta skozi Ljubljano pa do Severnega morja in Slovenskih goric. Deideologizira ustaljene zgodovinske poglede in delitve ter z zgodbo posameznika in glasbe odpira vprašanje zgodovinske krivde in odgovornosti brez ustaljenih sodb. Združuje elemente poezije, pripovedništva, performansa in glasbe z videom in zvočnimi učinki. Besedilo je napisano kot rimana pripoved; osrednji motiv je dedova črna harmonika, njegova rešiteljica skozi vihre zgodovine, vse, kar ostane od dilem in pretresov, ideologij in gonj minulih časov.

Klub CD

Lili Novy – skozi čas. Preko meja

Večmedijski projekt Tatjane Gregorič in Lada Jakše osvetljuje osebnost avtorice in prevajalke Lili Novy skozi različne umetniške in znanstvene pristope, poslanstvo umetniškega dogodka pa je usmerjeno k razumevanju skupnih korenin duhovne sfere ter umetniškega izraza med Avstrijo in Slovenijo.

Steklena dvorana Lili Novy

Literarni dialogi

Literarne dialoge smo zasnovali kot niz diskurzivnih večerov, s katerimi bi si – v sodelovanju z Goethe inštitutom in Veleposlaništvom kraljevine Španije – prizadevali poglobiti stike

med slovenskimi, španskimi in nemškimi literati in intelektualci ter predstavili njihova dela kar najširšemu krogu bralcev in poslušalcev. Format predvideva po enega gosta ali gostjo iz Nemčije ali Španije in Slovenije ter moderatorja, ki bo dogodek povezoval; večer bo vseboval branje del avtorja in pogovor na določeno temo, ki bo izvirala iz njegovega pisanja in delovanja. Večeri bodo potekali v slovenščini in nemščini ali španščini.

Do oddaje programa gostje je bila potrjena prva španska gostja [Ana Iris Simón](#), na slovenski strani [Goran Vojnovič](#).

Klub CD

Kritikovo oko

Literarne ocene, ki so na ogled v Prvem preddverju, so pomembna predstavitev drugačnega pristopa k premisleku o zadevah literature. Referenčna predstavitev literature v referenčni ustanovi na prvi pogled morda res samo vzpostavlja literarno kritiko v instituciji, a hkrati tudi zaznamuje celotno literarno prizorišče s kritičnim vrednotenjem šestih izbranih novih literarnih del (izvirnih ali prevedenih). V letu 2023 bo platforma osvežena z različnimi kritiškimi pisavami.

Prvo preddverje

Pred in ob izidu

Tudi v letu 2023 bomo predstavljali novosti nekaterih založb, ki jih sofinancira Javna agencija za knjigo; prireditve potekajo kot srečanja z novinarji in zainteresirano javnostjo.

Steklena dvorana Lili Novy, dvorane M in E

Koroški in tržaški večer

Programski cilj, ki smo si ga zastavili ob prirejanju večerov, je predstavitev glasbene in literarne dejavnosti ustvarjalcev slovenske narodne manjšine v Avstriji in Italiji; kurator koroškega večera je prof. Lovro Sodja, tržaškega pa Marij Čuk.

Drugi literarni večeri in literarna omizja

Nova dvorana v petem nadstropju ponuja idealno prizorišče za organizacijo literarnih in literarno-pogovornih večerov, hkrati pa prostor vabi k zahtevnejšim bralnim uprizoritvam klasičnih in sodobnih literarnih del. Tako bosta nastali dve literarno-glasbeni predstavi, s katerima bomo zaznamovali leto pesnika Karla Destovnika - Kajuha in 100. obletnico smrti Ivana Tavčarja, in sicer bomo v sodelovanju z literarno redakcijo programa Ars Radia Slovenija pripravili uglasbeni recital Kajuhovih pesmi v režiji Alana Jelena ter v interpretaciji dramskih igralcev Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta; v sodelovanju z Arsovo dramsko redakcijo pa pripravljamo bralno uprizoritev dramatizacije Tavčarjeve dekameronске povesti *V Zali*. Pri snovanju literarnih večerov in omizij v petonadstropni dvorani velja opozoriti zlasti na sodelovanje z Društvom slovenskih pisateljev in slovensko sekcijo Pen, ki bosta v Cankarjevem domu realizirala literarne dogodke, namenjene tudi zelo zahtevnemu občinstvu. Sodelovanje prinaša ustrezno senzibiliziranje javnosti, nagovarja vse generacije, širok krog občinstva, tudi tisto, ki ga po svojih promocijskih kanalih morda ne bi dosegla. Tako se občinstvo razločuje in razvija. Z Društvom slovenskih pisateljev smo za leto 2023 že dorekli naslednje dogodke:

- Za Prešernom (Tradicionalni literarni večer članov Društva slovenskih pisateljev ob kulturnem prazniku)
- Spomin na njih, naš spomin (Tradicionalni spominski večer za preminulimi člani Društva slovenskih pisateljev)
- Mednarodni komparativistični kolokvij in literarni večer z nagrajencem v okviru Mednarodnega literarnega festivala Vilenica

Dvorana v petem nadstropju CD

6. RAZSTAVNI PROGRAM

Leto 2023 bodo razstavni program zaznamovali narava, okoljevarstvo in trajnostni razvoj, z osrednjo veliko naravoslovno razstavo v Galeriji CD. Tej tematski usmeritvi bodo sledile tudi razstave in predstavitve v drugih razstavnih prostorih CD ter dodatno tudi še nekateri drugi umetniški programi – humanistični, filmski.

V času, ko je problematika ogroženosti in varovanja našega planeta neizogibna in nujno potrebna še dodatne obravnave, se Cankarjev dom vključuje v te smernice tudi znotraj muzejske stroke, kjer vedno več svetovnih muzejev (ne le prirodoslovnih) in galerij na ogled postavlja najrazličnejše razstave, ki obravnavajo tovrstno problematiko. Pri tem je posebnost v tem, da bodo spremembe v naravi, ki spreminjajo naš svet in naša življenja, predstavljene ne le v splošnem, temveč konkretno na območju Slovenije. Slovenija ima izredno bogato naravo in visoko stopnjo biodiverzitete, ki pa se nezadržno spreminja. Zlasti velika naravoslovna razstava (pa tudi nekatere druge predstavitve) bo gledalcem omogočala prikaz kaj konkretno to pomeni na področju naše narave in okolja – narave, ki jo najbolj poznamo in nam je najbližje – zaradi česar je ta razstava oziroma celoten razstavni program v prihodnjem letu še posebej aktualen. Razstave v Mali galeriji in preddverjih bodo z različnimi umetniki dano tematiko predstavljale v kontekstih najrazličnejših umetniških zvrsti in praks: arhitektura, oblikovanje, fotografija, video itd.

Začetek nove sezone jeseni 2023 pa bomo v razstavnem programu (z dvema razstavama) posvetili počastitvi 30. obletnice smrti enega najpomembnejših slovenskih arhitektov, ter hkrati arhitekta zgradbe Cankarjevega doma, Edvarda Ravnikarja.

Razstavni program Cankarjevega doma ni primerljiv s programom drugih muzejev in galerij, ki imajo razstave za svojo primarno in pogosto tudi edino dejavnost. Razstavni program Cankarjevega doma je v domeni enega samega zaposlenega kustosa, zato Cankarjev dom ne opravlja raziskovalnega dela, kar pomeni, da se pri pripravi posameznih razstav povezuje z različnimi domačimi in tujimi strokovnjaki. Razstavni program je del mozaika kompleksnega programa Cankarjevega doma, ki obsega vse umetniške zvrsti, ki se med seboj dopolnjujejo. To je tudi posebnost programa Cankarjevega doma, da obiskovalca nagovarja z različnimi vsebinami in pristopi. Razstave so v Cankarjevem domu pogosto tudi vsebinsko izhodišče za preostale programe. V letu 2023 razstava *V vrtincu sprememb* navdihuje vsa preostala programska področja, med drugim tudi razstave na preostalih prizoriščih CD (Mala galerija in preddverja).

6.1 Razstave v Galeriji Cankarjevega doma

V vrtincu sprememb. Velika naravoslovna razstava

V sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije

Vsebinska zasnova razstave: Prirodoslovni muzej Slovenije

Organizacija in izvedba razstave: Cankarjev dom, kulturni in kongresni center

Oblikovanje razstave: TRANS, Zavod za prostor in vsebino (oblikovanje razstave: Sanja Jurca Avci, Tomaž Budkovič, oblikovanje razstavne grafike: Dolores Gerbec)

Pokrovitelj razstave: Perspektiva, FT LTC

Leto 2023 bo v Galeriji CD zaznamovala velika naravoslovna razstava, odprta decembra 2022, prva tovrstna v zgodovini Cankarjevega doma, ki bo na ogled postavljena vse do novembra 2023. Ogroženost in varovanje našega planeta Zemlja sta današnjem času izredno aktualni in relevantni temi in z omenjeno razstavo želimo tovrstne vsebine – s posebnim poudarkom na našem, naravnem okolju Slovenije – predstaviti in približati kar najširšemu krogu obiskovalcev.

Tematsko rdečo nit razstave bodo predstavljale spremembe v naravi na Zemlji – tako tiste, ki na razne načine sledijo njenemu razvoju in raznim naravnim ciklom, kot tiste, ki jih vanjo vnaša človek s svojim ravnanjem. Od blizu in interaktivno bo mogoče spoznati posamezna značilna naravna okolja v Sloveniji – gore, reke, morje, gozd, podzemlje, travniki – in spremembe, ki so se, in ki se, znotraj njih dogajajo. Slovenija ima burno geološko zgodovino in visoko stopnjo biodiverzitete, ki pa se dandanes spreminja precej hitreje, za kar je odgovoren tudi človek, saj je nekatere običajno naravne procese nezadržno pospešil.

Atraktivni eksponati in razstavni elementi ter spreminjajoča se svetloba, ki bodo vizualno ponazarjali temo razstave, bodo nanizani ob poti obiskovalca. Ta bo zasnovana tako, da se bo obiskovalec iz posameznih obravnavanih naravnih okolij kar naprej vračal v osrednji del razstave s pripovedjo o spremembah, ki jih v njih povzroča človek. Razstavna izkušnja se bo sklenila z labirintom izbir, v katerem se obiskovalec odloča med takšnimi, ki naš planet uničujejo, in takšnimi, ki ga pomagajo ohraniti.

Ob razstavi bo izšla tudi obsežna monografija, ki bo zajemala poglobljene in izčrpne prispevke strokovnjakov in raziskovalcev Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

Velik poudarek razstave bo tudi na pedagoških vsebinah in izobraževalnem programu.

Za najmlajše obiskovalce bodo na sami razstavi, ob vsakem posameznem poglavju razstave, na voljo za uporabo različni inovativni didaktični in pedagoški pripomočki. Za šolajoče se otroke in mladino bo pripravljen poseben izobraževalni program, ustrezen posamezni starostni in težavnosti stopnji. Za odraslo občinstvo pa bodo ob razstavi organizirana posamezna tematska strokovna vodenja ter – v sodelovanju z Humanističnim programom CD – tematske okrogle mize, pogovori itd.

Do 5. novembra 2023, Galerija CD

*Za razstavo V vrtincu sprememb bomo pripravili tudi posebno taktilno vodenje za slepe in slabovidne.

Za razstavo V vrtincu sprememb smo na različnih programskih področjih oblikovali projekte, ki bodo opozarjali na vsebino razstave in jo dopolnjevali. Projekti so podrobneje predstavljeni v okviru predhodno orisanih programskih sklopov. Na področju uprizoritvenih umetnosti (gledališče, glasba, ples) se trajnostnih, okoljevarstvenih tem in narave dotikajo naslednji projekti: Zvezdana Novaković Čaralice, Vesolje! v režiji Justina Durela, Pod znameniti okni (vodenje po Ljubljani – predstavitev kulture, ustvarjalnosti, znanosti), lutkovni muzikal Plastonci v režiji Petra Kusa, Zabobnaj pesem o drevesu! v izvedbi Francija Krevha in Marka Brdnika.

V okviru programa kulturne vzgoje opisujemo vodenja in delavnice ob razstavi V vrtincu sprememb, namenjene vsem starostnim skupinam od vrtca do upokojitve. Naravoslovnih tem se dotika tudi več projektov 26. Pripovedovalskega festivala.

Kulturni bazar 2023, ki je največje strokovno usposabljanje na področju kulturno-umetnostne vzgoje, se bo osredotočil na »Ustvarjalnost za trajnostni razvoj«.

S tematiko razstave smo povezali tudi del humanističnega programa: mednarodna filozofska konferenca na temo odtujitve, poletna šola, ki vključuje obisk misleca in pisatelja Yuvala Noaha Hararija, cikel predavanj ob razstavi (dr. Robert Brus, dr. Davorin Tome, dr. Mitja Kaligarič, dr. Boris Kryštufek, dr. Cene Fišer), naravi bo posvečen del predavanj iz cikla Pozitivna psihologija, delavnica Marka Pogačnika se bo ukvarjala s preobrazbo Zemlje in bitij, ki jo naseljujejo. Obiskal nas bo Pulitzerjev nagradenec Richard Powers, ameriški pisatelj, med drugim tudi avtor romana Razvejanje. V okviru filmskega programa bo s tematiko razstave povezan 17. Mednarodni festival gorniškega filma.

40 let kasneje. Punkovska politika telesa ljubljanske subkulture 1980-ih

V sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU)

Kuratorica: dr. Marina Gržinić

Asistentka kuratorice: dr. Jovita Pristovšek

Razstava, ki je posvečena revoluciji na kulturnem in družbenem polju, ustvarjanju alternativne umetniške in kulturne scene, ki je prinesla povsem drugačno vizualnost in držo mladine v prelomnem času jugoslovanskega socializma, bo zasnovana kot živi arhiv. S fotografijo bo razstava ustvarila mrežo vizualnih referenc in zgodb, ki omogočajo sodobno performativno upodobitev pripovedi odpora in upora. Razstava bo nastala na pobudo in v okviru raziskovalnega programa P6-0347, »Historične interpretacije 20. stoletja«, načrtovano je tudi, da bo, po predstavitvi v Cankarjevem domu, nato na ogled še v Umetnostni galeriji Maribor in Galeriji Murska Sobota.

Razstava bo obsegala pregled črno-bele fotografije večjih formatov ter pokrivala subkulturno in alternativno dogajanje v Sloveniji od leta 1979 do 1985 (punk, klubska scena, disko FV, koncerti, bandi, image ipd.). Na razstavi bodo razstavljeni dela naslednjih umetnikov: Mauro Baldrati, Božidar Dolenc, Dušan Gerlica, Siniša Lopojda, Andreja Peklaj, Bojan Radovič, Jože Suhadolnik in Igor Vidmar.

Z vključitvijo motivov mestnih prizorov z ulic in prizorišč (Pod Lipo, Železnica, Kavarna Union, Rio, K4 ipd.) pa želi razstava ustvariti nekakšno dvojno kazalo, opombe in hipertekst k subkulturnemu ter alternativnemu dogajanju v omenjenem obdobju. Na razstavi je zato načrtovana tudi serija diaprojekcij, da bi se tako zaobjela ne samo analogna fotografija časa, pač pa njeno soodvisnost s protofilmom.

Od konca novembra / začetka decembra 2023 do sredine januarja 2024

V okviru humanističnega programa je v povezavi z razstavo načrtovana okrogla miza, na kateri bodo sodelovali Esad Babačić, Igor Vidmar, Ičo Vidmar in Simon Ošlak-Garasimov, povezoval pa jo bo Igor Bašin. Refleksivni program ob razstavi bo pripravil tudi ZRC SAZU.

6.2 Razstave v večnamenskih prostorih Cankarjevega doma

V Veliki sprejemni dvorani in Prvem preddverju v začetku leta nadaljujemo s tradicionalno arhitekturno razstavo Arhitektura inventura, nato pa bomo pospremili kar tri obletnice – 30. obletnico smrti enega največjih baletnih umetnikov vseh časov – Rudolfa Nurejeva, ki bo del programa 1. Baletnega festivala Ljubljana, 60-letnico atentata na ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja in 30-letnico od smrti enega najpomembnejših slovenskih arhitektov Edvarda Ravnikarja. Z veliko hibridno razstavo pa bomo obiskovalcem predstavili simbiozo robotske znanosti in umetnosti ter s humanizacijo tehnologije osvetlili njeno združevalno vlogo.

Tudi v letu 2023 nadaljujemo z ustaljenimi oblikami sodelovanja in predstavitvami s Slovenskim društvom likovnih kritikov, Društvom oblikovalcev Slovenije ter Strip Core/Forum Ljubljana (Svetlobna gverila). Program večnamenskih prostorov bo tako zajel utrinke preteklosti, sodobno umetnostno produkcijo in kritičnega pogleda nanj ter vizijo prihodnosti, ki je združevalna.

Arhitektura inventura 2020–22

Bienalna pregledna arhitekturna razstava Društva arhitektov Ljubljana

Kako graditi trajnost v prostoru?

Če so značilnosti in posebnosti lokalnega prostora in okolja nekdam posredno narekovale način gradnje, izbor materialov in njihove obdelave, se z razmahom sodobnih tehnologij iz »enačbe« izloča pomen lokalnosti. Razmah sodobnega načrtovanja mest in gradnje objektov tako večinoma zanemara lokalnost in obenem izdatno obremenjuje okolje. V obdobju, ko zavedanje o (so)odgovornosti do okolja ponotranjamo, se nove rešitve ustvarjajo tudi v arhitekturi in prostoru. Odražajo se v novih načrtovalskih praksah, arhitekturnih zasnovah,

izbiri materialov ter v trendu sodobnih pristopov k obnavljanju in gradnji prilagodljivih in odpornih stavb.

Od 10. februarja do 23. marca 2022, Velika sprejemna dvorana, vstop prost

Načrtovanje trga slovenske prestolnice

Razstava ob 30. obletnici smrti arhitekta Edvarda Ravnikarja

V sodelovanju z Muzejem za arhitekturo in oblikovanje (MAO)

Kustos razstave: Miloš Kosec (MAO) s sodelavci

Razstava si bo prizadevala k predstavitvi in osmislitvi kompleksnega procesa graditve in raznovrstnega dogajanja na osrednjem, državnem trgu slovenske prestolnice – TR, torej Trgu revolucije oziroma današnjem Trgu republike, ter arhitekta prof. Edvarda Ravnikarja. Poleg že znanih spoznanj bo na razstavi predstavljeno tudi manj znano gradivo, denimo tisto iz arhiva IZITR (Investicijski zavod za gradnjo Trga revolucije) in pričevanja ljudi, ki so sodelovali pri graditvi. Načrtovanje TR ne pomeni zgolj gradnje notranjih in zunanjih prostorov, ampak tudi simbolno gradnjo slovenske državnosti znotraj tedanje jugoslovanske stvarnosti. V šestdesetih, sedemdesetih letih je bil to smel podvig slovenske politične elite in gospodarstva. To je bil eden večjih, monumentalnih in strukturalističnih evropskih urbanih projektov, ki je bil zasnovan in zgrajen kontinuirano znotraj dvajsetletnega obdobja pod enovito taktirko vodilnega arhitekta. Razstava bo, v obliki skic, načrtov, fotografij, maket, televizijskih in video posnetkov, osmišljala kompleksno zgodbo tega historičnega območja. Dialog razstavi bo sočasna razstava EDVARD (v sodelovanju z Ravnikar Gallery Space, Mala galerija CD), ki bo predstavljala različne prakse umetnikov, ki bodo reinterpreterali in aktualizirali Ravnikarjevo ustvarjanje. Hkrati pa bo razstava vsebinsko povezana ter bo dopolnjevala razstavo o arhitektu Ravnikarju in njegovih delih, ki bo odprta v MAO predvidoma v začetku decembra 2023.

Od 26. oktobra do 14. novembra 2023, Velika sprejemna dvorana, vstop prost

John F. Kennedy in časopis

Razstava ob 60. obletnici atentata

V sodelovanju z: Muzej tiska, Delo

Kustos razstave: Ali Žerdin

John F. Kennedy, 35. predsednik ZDA, je bil v Dallasu ubil pred šestdesetimi leti, 22. novembra 1963. Bil je prvi medijski predsednik v zgodovini; na naslovnice časopisov je prinašal politična sporočila, hkrati pa je na naslovnice prinašal zasebno življenje. Ker je bil John F. Kennedy medijski predsednik, je bil njegov umor ultimativen globalni medijski dogodek. 23. november 1963 je bil eden redkih dni v svetovni zgodovini, ko so si bile časopisne naslovnice po vsem svetu na last podobne: poročale so o umoru predsednika Kennedyja. V zbirki Muzeja tiska je okrog štirideset časopisov in revij, ki so bile natisnjene ob političnem vzponu Johna F. Kennedyja in ob njegovem umoru. Gre za slovenske, francoske, italijanske, nemške in seveda ameriške časnike. Razstava, ki jo bo zasnoval Ali Žerdin, bo temeljila zlasti na predstavitvi teh izvirnih izvodov časopisov in revij, ob razstavi pa so načrtovani tudi izobraževalni dogodki, katerih namen bo čim širša osvetlitev Kennedyjevega lika.

Od 23. oktobra do 14. novembra 2023, Prvo preddverje, vstop prost

V povezavi z razstavo bo v okviru humanističnega programa potekalo pet pogovorov z naslednjimi vsebinami: teorije zarote in film, Kennedy in mediji, predsednik in varnost, Kennedy in hladna vojna ter pot v Dallas.

Legendarni Nurejev

Poklon baletniku Rudolfu Nurejevu

Spremljevalna razstava 1. mednarodnega baletnega festivala Plesne noči, ki nastaja v sodelovanju Cankarjevega doma in SNG Opera in balet Ljubljana

V letu, ko se spominjamo tridesete obletnice smrti enega največjih plesalcev, koreografov in baletnih umetnikov vseh časov, se bomo v sklopu prvega baletnega festivala v Sloveniji poklonili Rudolfu Nurejevu z veliko razstavo del, ki bodo obiskovalca popeljala skozi nekatere slikovite trenutke iz njegove bogate uspešne poti. Razstavljeni predmeti – kostumi in še neobjavljene fotografije francoskega fotografa Francetta Levieuxa – so del zbirke, ki jo ima v lasti plesalec Charles Jude, nekdanji prvak pariškega baletnega ansambla, ki je svojčas plesal s slavnim Nurejevom. Zbirka skrbno zasnovanih kratkih in bogato okrašenih suknjičev sodi v del kostumografije, ki je bil za slavnega plesalca značilen in ki mu je namenjal posebno pozornost. V njih je odplesal vloge v baletnih klasikah, kot so *Labodje jezero*, *Giselle* in *Don Kihot*. Fotografije Francetta Levieuxa pa bodo prikazale odrske trenutke Nurejeva, ki jih je fotograf ujel v svoj objektiv. Z vpogledom v svet Rudolfa Nurejeva bo razstava pospremila izvedbo 1. mednarodnega baletnega festivala Poletne noči, se poklonila pokojnemu umetniku ter slovenski javnosti ponudila vpogled v njegovo življenje in delo, ki še danes navdihuje baletne plesalce po vsem svetu.

Nurejevu bo posvečen celoten mednarodni baletni festival Plesne noči, v okviru katerega bo potekalo tudi strokovno predavanje o plesalcu in koreografu (prispevek Fundacije Nurejev), prikazani bodo dokumentarni filmi, najverjetneje pa bo izjemnemu ustvarjalcu posvečen tudi uvodni gala večer ob 30. obletnici smrti.

Od 21. junija do 30. avgusta 2023, Velika sprejemna dvorana, vstop prost

ROB-ART 4.0

Velika hibridna razstava sodobnih tehnologij in umetniških praks

Sodelovanje z mrežo raziskovalnih centrov umetnosti in kulture RUK

Pregledna razstava končanih projektov Mreže centrov raziskovalnih umetnosti – RUK. Novomedijska razstava v sodelovanju s slovensko znanostjo, gospodarstvom in izobraževanjem postavlja pred gledalca interaktivne projekte, implementirane v slovensko gospodarstvo, polje varstva kulturne in naravne dediščine ter turističnih projektov. Modus vpeljave načela umetniške kreativnosti v temeljne postulate sodobne družbe 21. stoletja. Šest nosilnih projektov, KIBLAB2, DDTLAB in PINA Koper. Razstava vsebuje sodobne tehnologije (kibernetika, robotika, virtualna resničnost, razširjena resničnost, hologrami, bioumetnost) ter kreativne raziskave na polju vpeljave novomedijske tehnologije v sodobno družbo skozi princip humanizacije tehnologije.

Od konca avgusta 2023 do konca septembra 2023, Velika sprejemna dvorana, vstop prost

Cikel Likovni kritiki izbirajo in podelitev nagrad kritiško pero

V sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov

V letu 2023 se bo v okviru cikla predstavilo pet dvojic umetnik-likovni kritiki; umetnik s svojim umetniškim delom ter kritik s pripadajočo likovno kritiko. S tovrstnimi predstavitvami se želita krepiti vloga in pomembnost dandanes vse premalo zastopane likovne kritike. Dodatno se bo cikel v prihodnjem letu osredotočal na sodobno likovno umetnost, na koncu leta pa se sklenil s podelitvijo nagrad kritiško pero, ki jih podeljuje Slovensko društvo likovnih kritikov. Prav tako bomo poseben poudarek namenili vključevanju in predstavitvi najrazličnejših likovnih disciplin ter tematski navezavi na druge predstavitve v okviru razstavnega programa.

Januar–december 2023, Prvo preddverje, Galerija Europlakat, vstop prost

Cikel Daljnogled in podelitev nagrad Oblikovalski presežki

V sodelovanju z Društvom oblikovalcev Slovenije

Ciklus šestih predstavitev oblikovalskih projektov mladih oblikovalcev je poimenovan *Dalnogled*. Razstavljalci v letu 2023 bodo izbrani in razglašeni na letošnji podelitvi Oblikovalskih presežkov konec 2022. Leto 2023 bomo, že tradicionalno, zaokrožili s

slovesno razgrnitvijo Oblikovalskih presežkov leta, vključno z nagrado za življenjsko delo Društva oblikovalcev Slovenije.

Od januarja do decembra 2023, Prvo preddverje, vstop prost

Svetlobna gverila 2023

V sodelovanju s Strip Core / Forum Ljubljana

S projekcijo na pročelje Cankarjevega doma se bo predstavil nemški umetnik Laurenz Theinert.

Od 22. maja do 17. junija 2023, Ploščad CD (pročelje CD), večerne projekcije, vstop prost

6.3 Fotografske razstave v Mali galeriji

V letu 2023 bodo razstave v Mali galeriji v večinskem delu (razen dveh razstav) sledile glavni letni tematiki razstavnega programa – narava in okoljevarstvo. V tem oziru pri razstavah sodelujejo različni umetniki, ne nujno fotografi. Za razliko od prejšnjih let si bomo tako letos v Mali galeriji lahko ogledali ne le tradicionalne fotografske razstave, temveč tudi druge umetniške prakse in umetniška dela, nastala v drugem mediju in tehnikah (video, risba, mešana tehnika itd.).

Plateauresidue: Terra Ignota

Senzorična videoinstalacija *Terra Ignota* obravnava čutno izkušnjo izgube biotske raznovrstnosti. Sestavljajo jo video projekcija in vitrine, ki se navdihujejo v prirodoslovnih muzejskih dioramah. Projekt poskuša ambiciozno zmanjšati človeško kognitivno pristranskost v zvezi s prihodnostjo, ki nam preprečuje izvajati boljše osebne in skupne odločitve za sprejemljivejši jutri.

Plateauresidue (slo. Ostanekplanote) je namišljena identiteta nagrajenega dvojca Aljaža Celarca (dipl. geograf, Filozofska fakulteta UL, in mag. fotografije, AKV St. Joost, Nizozemska) ter Eve Pavlič Seifert (dipl. umetnostna zgodovinarica, Filozofska fakulteta UL, in mag. vizualne kulture, Aalto University, Finska). V delih se ukvarjata s pokrajinsko ekologijo in novimi mediji ter iščeta nove načine ozaveščanja javnosti. Izhodišče njune umetniške produkcije predstavljajo video instalacije, v katerih dajeta glas udeležencem in sodelavcem projektov, naravnim oblikam, kot so skale, zrak, organizmi ter drugi skupki snovi, ki jih reorganizirata v nove nenavadne oblike in novomedijske sisteme. Tandem živi in deluje v Novem Kotu, v zaledju gozdov Goteniške gore in Snežnika.

Od 18. januarja do 19. marca 2023

Dogodek, dokaz, priča in okolje

V sodelovanju z Zavodom Membrana

Kuratorska ekipa: Zavod Membrana

Zgodovinsko gledano je fotografija temeljila na predpostavki referenta, ki je v neposredni bližini predstavljene stvari. Kot takšna je fotografija zrasla z znanostmi o zapisu, podatkih in meritvah – znanostih, ki temeljijo na tehnološko posredovanem pojmu evidentnega, ki sooblikujejo »nove« znanosti in okoljsko zavest. Ko se soočamo z učinki antropocena, opaznih v ekstremnih vremenskih dogodkih, ki se pojavljajo skoraj vsak dan, je treba ponovno preučiti in ovrednotiti dokazne prakse, tako z vidika njihove sokrivde pri ekološki krizi kot z vidika njihove moči za ponovno pridobitev pravice do narave same. Kdo govori v imenu koga? In ali lahko odmev tega glasu povzroči valovanje v današnjih družbah? Zdi se, da so danes dokazi edini glas narave. Razstava bo obravnavala in raziskovala moč tehnologij, starih že dvesto let, da bi naravi zagotovile glas ter prepoznavno in legitimno mesto v družbenih sistemih. Razmišljala bo o presečiščih in soodvisnostih med naravnim in kulturnim, ekološkim in družbenim, med pravičnim in dobrim.

Od 22. marca do 14. maja 2023

Tilyen Mucik

Fotografska razstava

Kuratorka: Hana Čeferin

Tilyen Mucik je fotografinja mlajše generacije (roj. 1995), ki se v svojih fotografski praksi posveča zlasti botaniki in alternativnim fotografskih tehnikam. Pri svojem delu se ukvarja z opazovanjem, prevpraševanjem in spremljanjem narave, pri čemer se osredotoča na rastline. Svoja dela je razstavljala v Sloveniji (Galerija Božidar Jakac, Layerjeva hiša Kranj, Galerija Photon, Galerija Fotografija itd.) in tujini (Berlin, Trst, Rim itd.), prav tako so bila objavljena v več mednarodnih revijah. Razstava v Cankarjevem domu bo na ogled postavila več serij, kurirala pa jo bo umetnostna zgodovinarica Hana Čeferin – kuratorka Galerije Fotografija, ki umetnico tudi zastopa.

Od 17. maja do 2. julija 2023

JAZZ FOTO razstava

Ob 64. Jazz festivalu Ljubljana

Ob oddaji programa razstavlja več oziroma avtor jazz fotografije še ni določen.

Od 4. julija do 27. avgusta 2023

NOVO OBLIKOVANJE »V vrtincu sprememb«

V sodelovanju z Društvom oblikovalcem Slovenije (DOS)

Ob veliki naravoslovni razstavi *V vrtincu sprememb* bo Društvo oblikovalcev Slovenije zasnovalo razstavo avtorskih idejnih konceptov, ki manifestirajo intimna razmišljanja ustvarjalcev in so po navadi javnosti nedostopna. Tokrat pa bodo oblikovalci razkrili svoj odnos do sodobnih tem, kot so: trajnostni razvoj, krožno gospodarstvo, novo dojetje narave in sveta, samooskrbna družba, etično okolje in osebna odgovornost, novo življenje ...

Kurirana razstava, na kateri bodo sodelovali slovenski oblikovalci več generacij in različnih vej oblikovanja, bo z izvirnimi skicami naslavljala gledalce z večnimi, a vedno drugačnimi pogledi na fenomene o odkrivanju novega, o uresničevanju idej, o povezovanju v nove skupnosti, o medgeneracijskem predajanju, o odpiranju novih poti, o globalnem sodelovanju in o lokalnem bogastvu, o individualni odgovornosti, o novih mejah ...

Od 30. avgusta do 8. oktobra 2023

Edvard

V sodelovanju z Ravnikar Gallery Space

EDVARD je skupinska umetnostna razstava, ki bo pospremila trideseto obletnico smrti enega izmed najpomembnejših arhitektov druge polovice 20. stoletja ne le v Sloveniji, pač pa v celotnem jugoslovanskem prostoru, Edvarda Ravnikarja. Razstava bo na ogled vzporedno z razstavo Muzeja za arhitekturo in oblikovanje o Ravnikarju, ki bo sočasno na ogled v Veliki sprejemni dvorani CD.

Nekdanji Plečnikov študent, ki se je kmalu po končanem študiju oddaljil od mentorjevih konceptov, je pomagal soustvarjati vrhunsko slovensko arhitekturno dediščino, ki je neizpodbitno prestala preizkus časa. Ravnikar je pri oblikovanju arhitekture zmeraj izhajal iz njenega širšega konteksta, kamor sodijo različni kulturni in drugi družbeni dejavniki, ki vplivajo na arhitekturno zasnovo. Njegovo delovanje ni bilo omejeno na snovanje arhitekture, pač pa zajema tudi področja oblikovanja uporabnih predmetov, likovne kulture, knjižne opreme in arhitekturne publicistike. Razstava bo tako preizpraševala, v kakšnih kontekstih delujejo ustvarjalke in ustvarjalci danes, na kakšen prostor in na kakšno družbo se odzivajo. Rdeča nit, ki bo povezovala raznolika ozadja ustvarjalcev (večmedijski vizualni umetniki, oblikovalci, arhitekti), bosta reinterpreteriranje in aktualiziranje Arhitektovega etosa.

Od 11. oktobra 2023 do 7. januarja 2024

II

KONGRESNO-KOMERCIALNI PROGRAM

(dejavnost na trgu)

Kongresno-komercialni program tako po vsebinski kot poslovni plati pomembno dopolnjuje kulturno-umetniški program zavoda oz. program javne službe in kulturnih sodelovanj z mednarodnimi umetniškimi skupinami, ki na dejavnost pripeljejo koncerte, gledališke skupine, literate ... Izpostaviti je treba prispevek tega programskega segmenta k razvoju različnih področij slovenske znanosti ter k njenemu umeščanju v evropski in svetovni prostor. V letu 2023 gostimo 14 kongresov na različnih znanstvenih področjih.

Poslanstvo kongresno-komercialnega programa oz. dejavnosti na trgu je večplastno. Dejavnosti kongresno-komercialnega programa pa imajo tudi ugodne učinke na gospodarski razvoj prestolnice, države in regije v smislu kongresnega turizma ter tozadevne referenčnosti našega prostora v ožjem in širšem smislu. Kongresno-komercialni program Cankarjevega doma se uveljavlja predvsem kot znanstveno in družabno središče. V letu 2023 bomo gostili znanstvene, medicinske in družbeno odgovorne kongrese, prireditve drugih organizatorjev in upoštevali trajnostni vidik izvedbe kot priporočajo smernice sedemnajstih ciljev OZN.

I. Kongresi, konference in strokovna srečanja

Evropska zimska konferenca o plazemski spektrokemiji – EWCP2023

Od 29. januarja do 3. februarja 2023

Konferenca združuje plazemske spektrokemike z vsega sveta na izbrani evropski lokaciji, kar je priložnost za vzpostavitev novih sodelovanj ter dejavno izmenjavo znanja in izkušenj. Glavni tematski sklopi letošnje konference so: aplikacije, osnove, prihodnji trendi, slikanje, analiza izotopskega razmerja, analiza s pomočjo laserja in GD, metalomika, meroslovje, analiza nanomaterialov, speciacija.

II. Slovenska konferenca o zdravljenju odvisnosti

Marca 2023

Vsaka odvisnost je drugačna, vsako zdravljenje je drugačno in tako je tudi pomoč prilagojena različnim potrebam. Na konferenci se bodo udeleženi pogovarjali ter skupaj pripravili najustreznejše oblike pomoči. Odvisnost je predvsem bolezen, ki prizadene telo, razum in čustva, vedenje, duhovnost ter odnose z drugimi.

26. Schrottovi dnevi

17. in 18. marca 2023

Dnevi so namenjeni zdravnikom in specializantom družinske medicine ter vsem drugim zdravnikom ali farmacevtom, ki želijo obnoviti znanje in se dodatno izobraziti na tem področju. Prirejata jih Združenje zdravnikov družinske medicine in Zavod za razvoj družinske medicine.

Pričakujemo približno štiristo petdeset udeležencev.

Konferenca Evropskega združenja številke za klic v sili – EENA 2023

Od 18. do 21. aprila 2023

Gostili bomo letno srečanje strokovnih struktur, ki so povezane z delovanjem številke za klic v sili z vsega sveta. Konferenca bo ozaveščala evropsko javnost o številki za klic v sili 112 in jo povezala s sodobnimi tehnološkimi rešitvami, ki uporabnikom omogoča hiter dostop

do služb za zaščito in reševanje, tem pa učinkovit sistem za lociranje poškodovancev. Poleg strokovnjakov na konferenci sodelujejo tudi tehnološka podjetja, kot so Google, Facebook, Twitter in Microsoft.

Pričakujemo približno štiristo petdeset udeležencev.

2. Mednarodna strokovna konferenca Fit4KID

18. in 19. aprila 2023

Konferenca je namenjena učiteljem osnovnih šol in pedagogom v vrtcih, ki bodo spregovorili o novih načinih poučevanja ter uvajanju FIT doktrine za spreminjanje življenjskega sloga iz neaktivnega v aktivnega, prikazati inovativne strategije za poučevanje in vseživljenjsko učenje ter s tem otrokom in mladostnikom v različnih okoljih omogočiti zdrav in celovit razvoj ter doseganje boljših učnih uspehov.

Konferenca – MUZA

5. maja 2023

Konferenca v organizaciji Ministrstva za javno upravo bo potekala v okviru projekta vzpostavitve informacijskega sistema za upravljanje in razvoj zaposlenih v državni upravi. Gostila bo mednarodne strokovnjake kot tudi predstavnike Vlade Republike Slovenije.

22. Evropski kongres travmatološke in urgentne medicine – ECTES 2023

Od 7. do 9. maja 2023

Kongres bo neke vrste forum za izmenjavo strokovnega znanja, izkušenj, organiziranosti in oblik dela kirurgov v evropskih državah. Predavatelji – inovatorji bodo predstavili novosti na strokovnih področjih, novih metodah, ki temeljijo na vse manj invazivnih pristopih, IT-podpori, vse večji uporabi umetne inteligence, endovaskularnih pristopih ter uporabi novih vsadkov in novih materialov v vsakodnevni kirurški urgentni in travmatološki praksi.

35. letno srečanje Evropske akademije za pediatrično invalidnost – EACD 2023

Od 24. do 27. maja 2023

Tema srečanja EACD je »Pametnejši cilji za boljšo prihodnost«, z namenom poudariti pomen postavljanja ciljev v vseh procesih oskrbe pri rehabilitaciji otrok in mladostnikov. Program bo razdeljen v pet glavnih tematskih sklopov: pomen pravočasnega posredovanja, napredek pri zdravljenju bolezni sirot, obvladovanje bolečine pri otrocih z motnjami v razvoju in kroničnih bolečinskih sindromov pri sicer normalno razvijajočih se otrocih, postavitev ciljev: dejavna vloga otroka in starša v procesu (re)habilitacije, napredek v tehnološki podpori rehabilitacijskega procesa.

XXXX. Derčevi dnevi

1. in 2. junija 2023

Podiplomsko izobraževanje s področja pediatrije bo potekalo z mednarodno udeležbo v organizaciji Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, ki prinaša nova spoznanja iz revmatologije in alergologije, oftalmologije, pediatrične oskrbe na primarni ravni in cepljenjih.

Pričakujemo približno tristo udeležencev.

Konferenca o inovacijah – ISPIM 2023

Od 4. do 7. junija 2023

Inovacije in krožno gospodarstvo so poudarek te svetovne konference, ki je namenjena strokovnjakom za inovacije iz akademskih krogov, industrije, svetovanja in javnega sektorja. Raznovrstno in razgibano srečanje bo potekalo v obliki delavnic, razprav o aktualnih temah in najnovejših akademskih raziskavah ter konkretnih in praktičnih primerov.

30. Kvartalno zasedanje Mednarodne komisije za razsvetljavo – CIE 2023

Od 18. do 23. septembra 2023

Konferenca z naslovom *Inovativne svetlobne tehnologije* pokriva naslednje tematske sklope: pametna razsvetljava, trajnostne tehnologije in prakse razsvetljave, integrativna razsvetljava za zunanjo in notranjo rabo, meroslovje za nove tehnologije ter prikaz slike v načinih razširjene in navidezne resničnosti. Sodelovali bodo strokovnjaki iz področij od znanosti, inženiringa, oblikovanja in industrije.

SiNAPSINA nevroznanstvena konferenca – SNC'23

Od 28. do 30. septembra

Mednarodna konferenca poteka v organizaciji Slovenskega društva za nevroznanost ter predstavlja nevroznanstvene raziskave od molekularne do systemske ravni na področjih razvojne in odrasle nevrologije, psihiatrije, psihologije, kognitivne in translacijske nevroznanosti.

Kongres Klinične meje v pediatrični nevrologiji

5. in 6. oktobra 2023

Mednarodni kongres se osredotoča na najsodobnejšo pediatrično nevrologijo in gosti ugledne mednarodne predavatelje. Sodelovali bodo strokovnjaki pediatri nevrologi, pediatri, specializanti, pripravniki in študenti pediatrične nevrologije, ki bodo predstavili svoje delo, s katerim se bo širilo sodelovanje med institucijami.

2. mednarodna znanstvena konferenca družinske medicine – ISCPC 2023

23. in 24. novembra 2023

Na konferenci bodo obravnavane teme, ki se dotikajo različnih področij, od profesionalnega in poklicnega sodelovanja do horizontalnega in vertikalnega timskega dela ter prehoda oskrbe, kakovosti in varnosti v primarnem zdravstvu, simulacije v izobraževanju in usposabljanju, dolgotrajne oskrbe in vloge neformalnih negovalcev, novih izzivov v osebni obravnavi pacientov v medprofesionalnih timih ter strukture primarne nege in kakovosti.

Mednarodna konferenca invalidskih podjetij

Oktobra 2023

Letna konferenca se osredotoča na zaposlovanje invalidov, njihove pravice ter na nove smernice za razvoj in poslovanje invalidskih podjetij doma in v širšem, evropskem prostoru.

Akademija strojništva 2021 in II. Mednarodna konferenca strojnih inženirjev

13. oktobra 2023

Akademija in Mednarodna konferenca inženirjev strojništva predstavlja dosežke slovenskega inženirstva in razvojno-raziskovalne dejavnosti v strojništvu. Ključni nosilci znanja doma in v tujini bodo najpomembnejša podjetja na tem področju.

2. Sejmi in festivali

Čar lesa

Maj 2023

Predelava lesa in uporaba lesnih izdelkov sta za znižanje emisije toplogrednih plinov pomembna in lahko največ pripomoreta k normaliziranju podnebja. Za prihodnost in obstanek človeštva bo les nedvomno odločilen, pa ne le kot energent, ampak predvsem kot gradivo za objekte in izdelke (v gradbeništvu se porabi od 40 do 50 % vse energije). Drevesa namreč ob rasti iz zraka absorbirajo ogljikov dioksid (fotosinteza), ki je nato med uporabo še naprej uskladiščen v lesnem izdelku. Po drugi strani pa je proizvodnja izdelkov iz lesa energetsko nepotratna in prispeva k manjši porabi energije. Mlajše generacije in družba

nasploh se tega dejstva vse premalo zavedamo, zato je glavni namen prireditve, da ponovno spoznamo vse prednosti rabe lesa. Razstava izdelkov iz masivnega lesa v Veliki sprejemni dvorani vsako leto očara obiskovalce in izpostavlja največje naravno bogastvo Slovenije.

8. Mineralfest Ljubljana 2023

Od 15. do 17. septembra 2023

Sejem bo obiskovalcem поблиže predstavil čarobni svet mineralov in fosilov ter jih povabil na prodajno razstavo nakita. Na ogled bosta tudi tematska razstava *Svetloba in kamen* ter prikaz ročne izdelave nakita in brušenja plemenitih kamnov.

Posebna zanimivost festivala bo najsodobnejši planetarij v Sloveniji, kjer bo mogoče doživeti razvoj vesolja od velikega poka naprej, razvoj zvezd in planetov, usode svetov ter razvoj življenja.

Festival za tretje življenjsko obdobje

Od 27. do 29. septembra 2023

Festival je edinstvena prireditev za starejše v Sloveniji. Je prostor povezovanja, izmenjave idej in ustvarjanja, namenjen aktivnemu staranju, izboljšanju kakovosti življenja starejših in uresničevanju solidarnosti med generacijami. Ustvarja prostor za sodelovanje med generacijami, civilno družbo, prostovoljnimi organizacijami, gospodarskimi, akademskimi in političnimi sferami ter tako prispeva k trajnostnim medgeneracijskim rešitvam. Poteka v obliki razstave, programa na odprtem odru in v Linhartovi dvorani.

Karierni sejem Mojedelo.com

19. oktobra 2023

Največji tovrstni dogodek v Sloveniji je glavno stičišče trga dela, kjer se povezujejo podjetja – delodajalci in ustrezni kandidati. Ti se na sejem dobro pripravijo, prinesejo življenjepise ter se v enem dnevu predstavijo in opravijo prve razgovore z več delodajalci, kot bi jih sicer v celem letu.

27. Slovenski festival vin

16. in 17. novembra 2023

Poslanstvo Slovenskega festivala vin je predstavljati slovenske in tuje vinske sorte ter širiti kulturo pitja vina. Festival vsako leto obiščejo gostinci, odgovorni v restavracijah in hotelih, poslovneži, novinarji, trgovci, lastniki vinotek, vinogradniki in vinarji, sommelieri ali vinski poznavalci, enologi, člani društev vinogradnikov in vinarjev, člani vinskih bratovščin in drugih (vinskih) združenj, vitezi vina, vinske kraljice in ljubitelji vina.

3. Izobraževalne prireditve

Cankarjev dom kot kongresno-znanstveno središče bo gostil tudi na pol znanstveno oz. poljudno sfero.

4. Korporativni dogodki različnih organizacij

Cankarjev dom bo gostil različne korporativne dogodke v organizaciji slovenskih in tujih podjetij. Gre za poslovne konference, predstavitve podjetij, njihovih storitev in proizvodov, sprejeme, novoletne zabave, korporativne koncerte, obletnice, podelitve nagrad, poslovne zajtrke ipd.: podelitev nagrad za najboljše bančnike SKB, podelitev nagrad GZS, Slovenska gazela 2023, novoletni koncert Zavarovalnice Triglav, Managerski koncert.

Nagrada Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke

7. marca 2023

Podelitev najprestižnejše nagrade gospodarstvenikom v slovenskem prostoru za dosežke v minulem letu.

Slovenska gazela 2023

25. oktobra 2023

Izbor najboljših hitro rastočih podjetij je najbolj odmeven poslovni dogodek v Sloveniji, katerega namen je promoviranje poslovne drznosti, inovativnosti in mednarodne uspešnosti slovenskih podjetij. Največkrat gre za majhna družinska podjetja, ki so s svojo inovativnostjo uspela najti tržno nišo, zato se lahko gazela meri s priznanji za poslovno odličnost.

5. Kulturne prireditve drugih organizatorjev

Cankarjev dom bo privlačno prizorišče za zunanje organizatorje kulturnih dogodkov najrazličnejših vsebin iz sveta umetnosti. Pri tem nemalokrat pretehta cenjenost blagovne znamke, ki je v ob današnji poplavi dogodkov sinonim za kakovost, zato tudi z večjo skrbjo preučimo možnosti za sodelovanje.

Poleg ustaljenega sodelovanja z nacionalnimi kulturnimi društvi in institucijami, ki zajemajo vse od zborov Škofijske klasične Gimnazije in Zavoda sv. Stanislava, Radia Ognjišče, KD Prifarski, KD Simfonični orkester Cantabile, Baletne šole Pirueta, Policijskega orkestra, Pihalne godbe Vevče, Folklorne skupine ŽKUD Tine Rožanc, Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnost, ZZB NOB Slovenije, sodelujemo tudi z vidnejšimi organizatorji, ki ob posebnih priložnostih prirejajo tudi koncertne prireditve.

Na našem odru bodo nastopili Avseniki, Kvatropirci, Nuša Derenda, Perpetuum Jazzile.

V letu 2023 si obetamo tudi gostovanja iz tujine, in sicer Kitajskega orkestra iz Sudžova pod vodstvom Pang Ka Panga, avstrijski trobilni septet Mnozil Brass, Richarda Claydermana. Naši odri so vključeni v gostovanja priljubljenih zasedb, ki obišejo Jugovzhodno Evropo.

Ljubljana festival

Od julija do septembra 2023

Festival Ljubljana je največji, najstarejši in eden najpomembnejših festivalov tako v Sloveniji kot širši regiji. Postal je nepogrešljiv del ponudbe poletne Ljubljane – za veliko njenih prebivalcev pa tudi redne obiskovalce iz drugih krajev Slovenije ter bližnjih in daljnih držav je postal način preživljanja poletnih počitnic. S svojim barvitim svetovljanskim duhom pripomore k energičnosti slovenske prestolnice, ki velja za eno najbolj živahnih mest v Evropi. Od julija do septembra se v Cankarjevem domu na odru Gallusove dvorane vrstijo akustično najzahtevnejše prireditve.

6. Družabni dogodki

Obletnice različnih organizacij, gala večerje, poroke, valete in maturantski plesi, sprejemi, podelitve nagrad (nazivov). Cankarjev dom so kot prireditveni prostor prepoznali:

Valete in mature osnovnih in srednjih šol, poroke v Klubu CD, slovesne podelitve maturitetnih spričeval, zaključne slovesnosti izobraževalnih ustanov, obletnice podjetij, gala večerje, podelitve nagrad in častnih nazivov, kot so: Inženirka leta, Moj zdravnik, Športnik leta. Počastitev 60-letnice delovanja Zveze Sožitje, ki združuje društva za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju v Sloveniji, 70-letnice Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, 100-letnice rojstva Karla Destovnika Kajuha kot tudi 100-letnice Smučarske Zveze Slovenije – bodo zaznamovale celovečerne prireditve.

7. Dogodki vladnih in nevladnih organizacij

V tem segmentu prireditev gre večinoma za porabnike proračunskih sredstev: podelitev nagrad Prešernovega sklada, počastitev mednarodnega dneva žena, podelitev Zoisovih nagrad, Policijskega orkestra, Zveza za tehnično kulturo Slovenije (Zotkini talenti), proslava ob dnevu reformacije ter ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

8. Ključni cilji kongresno-komercialne dejavnosti CD v letu 2023

V letu 2023 načrtujemo organizacijo in izvedbo približno 176 kongresno-komercialnih projektov (z več kot osemsto dogodki), pričakujemo pa okoli 165 tisoč udeležencev oz. obiskovalcev. Pridobljeni kongresi in druge načrtovane prireditve v sklopu dejavnosti na trgu še niso dokončno potrjeni pri naročnikih. Ob pripravi predloga programa in finančnega načrta za leto 2023 ocenjujemo, da se je po pandemiji kongresni trg postavil v stalnice. Za doseg načrtovanih finančnih ciljev moramo kratkoročno pridobiti še precejšen del prihodkov oz. dogodkov in storitev. Uresničevanje finančnih ciljev poslovanja je zelo težavno, saj zelo zasedene dvorane ožijo manevrski prostor za (kratkoročno) trženje prostih zmogljivosti v sklopu kongresno-komercialnih programov (KKP) CD.

Razmerje med obsegom javne službe in dejavnosti na trgu je okvirno določeno s strateškim načrtom, prilagaja pa se glede na nove razmere v okolju. Glede na obseg načrtovanega kulturno-umetniškega programa (javna služba) in kongresno-komercialnega programa (dejavnost na trgu) bo v skladu z metodologijo za delitev splošnih odhodkov (splošni stroški – fiksni in variabilni, stroški dela, nakup opreme in investicijsko vzdrževanje) javni kulturno-umetniški program sofinanciral 80 odstotkov teh stroškov, 20-odstotno pa načrtujemo sofinanciranje s prispevkom kongresno-komercialnega programa oziroma dejavnosti na trgu.

Ocenjujemo, da bomo ustvarili prihodek iz dejavnosti na trgu v višini 2.351.173 evrov. Kongresno-komercialni program (programski stroški in neposredni splošni stroški tega programa) je financiran izključno iz prihodka dejavnosti na trgu. Razlika, ki jo za leto 2023 načrtujemo v višini 1.841.173 evrov, predstavlja prispevek kongresno-komercialnega programa za sofinanciranje splošnih odhodkov. Dejavnost na trgu bo s tem omogočila nižje splošne stroške in stroške dela javne službe, zaradi boljšega izkoristka zmogljivosti in zaradi odbitnega deleža DDV¹ bodo nižji tudi neposredni programski stroški javne službe in stroški investicijskega vzdrževanja ter nakupov opreme.

Dopuščamo možnost, da bodo neposredni stroški in prihodki dejavnosti na trgu odstopali od načrtovanih, odvisno od geopolitičnih razmer ter monetarnih in fiskalnih ukrepov za obvladovanje inflacije, kot tudi epidemiološke slike, razmer na trgu in dogodkov, povezanih s projekti oz. storitvami, ki jih bomo kratkoročno še vključili v program. Naš cilj je, da dosežemo načrtovano razliko med prihodki in neposrednimi stroški, ki je pomemben vir sofinanciranja splošnih odhodkov Cankarjevega doma.

¹ Do 31. 1. 2022 je bil odbitni delež DDV 11 %; od 1. 2. 2022 pa znaša 18 %.

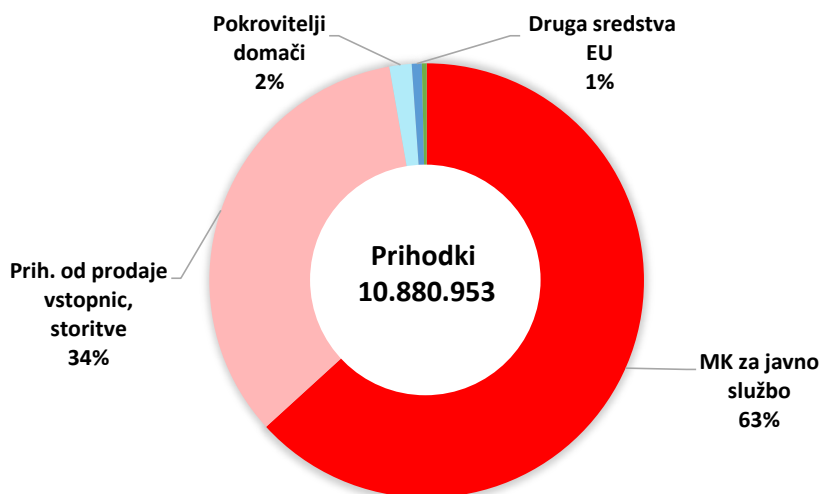
III

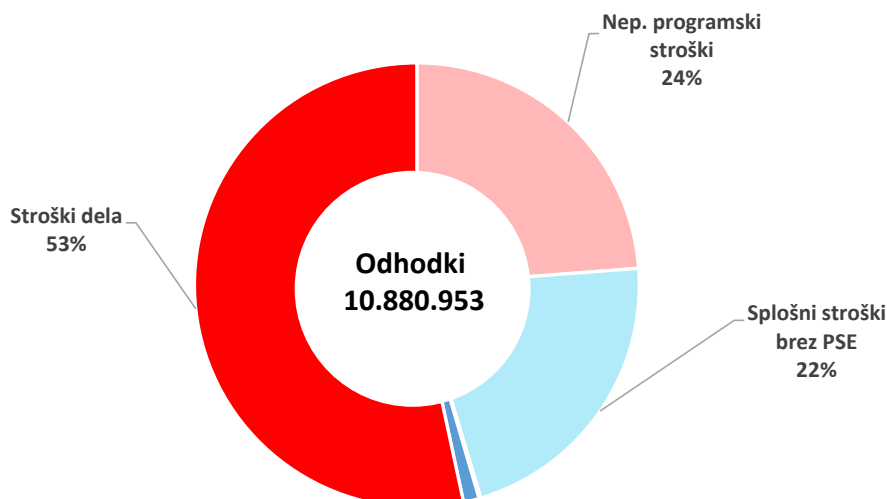
POVZETEK FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2023

Osnove za finančni načrt za leto 2023 so:

- ▶ načrtovani prihodki in odhodki za posamezne projekte, zvrsti in dejavnosti programa javne službe in dejavnosti na trgu ter CD kot celote,
- ▶ načrtovan in ovrednoten kulturno-umetniški program (javna služba),
- ▶ načrtovan in ovrednoten program kongresne in druge dejavnosti na trgu,
- ▶ načrtovani stroški dela na osnovi kadrovskega načrta in predpisov o plačah s področja javnega sektorja,
- ▶ načrtovani splošni stroški delovanja po organizacijskih enotah in vrstah,
- ▶ načrtovano investicijsko vzdrževanje in nakupi opreme,
- ▶ obrazci in navodila MK ter Odločba.

Sredstva, ki jih ne zagotavlja ustanovitelj – prihodki od prodaje vstopnic, sredstva pokroviteljev in donatorjev, prihodki dejavnosti na trgu in drugi prihodki (načrtovana so v višini 4.064.746 €) – še niso zagotovljena, vendar jih glede na ugodno poslovanje in izvedbo programskih aktivnosti v letu 2022 načrtujemo v podobnem obsegu kot pred nastankom epidemije. Z obračunavanjem višjega odbitnega deleža DDV (24 %) kot leto poprej, ko je znašal 18 %, bomo vsaj deloma ublažili visoka povišanja cen na trgu, še posebej ogrevanje, ki je eden večjih stroškov obratovanja. Dražijo se tudi druge storitve in blago. S finančnim načrtom predvidena sredstva ne zadoščajo za kritje večjih stroškov popravil objekta in opreme, kljub visoki stopnji odpisanosti opreme, prav tako ne zadoščajo za realizacijo prepotrebnih razvojnih projektov.

Preglednica I: Načrtovani prihodki in odhodki CD za leto 2023 (v €)

	2020	2021	2022	FN 2023	Struktura 2023	2023 vs. 2022
MK za javno službo	5.621.103	6.215.057	6.758.928	6.804.757	62,5	45.829
Drugi prorač. prihodki	367.800	65.588	65.146	11.450	0,1	-53.696
Prih iz držav. proračuna iz sredstev prorač. EU ²	46.031	25.625	24.950	0	0,0	-24.950
Neprrač. in drugi prihodki	1.207.196	1.979.312	4.670.009	4.064.746	37,4	-605.263
- Prih. od prodaje vstopnic	458.241	576.789	1.967.265	1.480.000	13,6	-487.265
- Pokrovitelji domači	192.019	151.753	398.697	178.315	1,6	-220.382
- Pokrovitelji tuji	43.752	8.680	38.815	39.000	0,4	185
- Donatorji domači			13.200	13.500	0,1	300
- Donatorji tuji	3.572	0	15.000	14.230	0,1	-770
- Prih. od storitev JS	26.890	52.217	36.916	35.105	0,3	-1.811
- Prih. od storitev DT	382.477	1.095.942	2.059.595	2.180.528	20,00	120.933
- Prih. od najemnin	34.352	0	0	0	0,0	0
- Obresti	247	0	10.380	6.000	0,1	-4.380
- Druga sredstva EU	35.500	17.500	48.000	80.000	0,7	32.000
- Drugo	30.145	76.430	82.141	38.068	0,3	-44.073
	7.242.130	8.285.582	11.519.033	10.880.953	100,0	-638.080

² Podpora novim kariernim perspektivam v obdobju 2018–2021 (Pogodba št. C3340-18-202010 in aneksi). Vključuje razmejene prihodke (akontacijo) iz predhodnjega leta.

	2020	2021	2022	FN 2023	Struktura 2023	2023 vs. 2022
Nep. programski stroški	925.270	1.657.731	4.500.890	2.595.468	23,9	-1.905.422
Splošni stroški (brez PSE)	1.450.065	1.553.152	1.031.803	2.325.620	21,4	1.293.817
Vzdrževanje PSE	9.324	7.014	7.709	8.000	0,1	291
Investicijsko vzdrževanje	100.834	11.109	6.101	6.005	0,1	-96
Amortizacija	191.137	208.215	462.034	124.400	1,1	-337.634
Stroški dela	4.515.531	4.760.137	5.389.297	5.821.460	53,5	432.163
Razvojni projekti				0	0,00	0
	7.192.160	8.197.358	11.397.836	10.880.953	100,00	-516.883
Presežek prih. nad odh.	49.971	88.224	121.197			
DDPO		3.309	8.604			
Presežek prih. nad odh. z upoštevanjem DDPO		84.915	112.593			

Načrtovani **stroški dela** (*plače, prispevki delodajalca in druga izplačila zaposlenim*) v višini **5.821.460 €** temeljijo na številu zaposlenih iz kadrovskega načrta ter obsegu in strukturi načrtovanega programa, ob upoštevanju razmerja med načrtovanim obsegom programa javne službe in dejavnosti na trgu. Za leto 2023 smo v finančnem načrtu vezanega na neposredni poziv (*poziv št. 6110-619-3340/2022-1 z dne 15. 10. 2022*) ministrstvu predlagali, da zagotovi sofinanciranje dodatnih desetih zaposlitev iz predlaganega kadrovskega načrta, vendar glede na izdano odločbo Ministrstva za kulturo o financiranju programa dela za leto 2023 (št. 6110-681/2022-3340-3 z dne 3. 1. 2023) našemu predlogu ustanovitelj ni sledil. Stroški dela so izračunani na podlagi ZSPJS in drugih veljavnih predpisov s področja plač v javnem sektorju ter kolektivnih pogodbe, ki zavezujejo Cankarjev dom kot delodajalca. V izračunu je upoštevana ocena finančnega učinka napredovanj v letu 2022. Upoštevani so tudi zadnji dogovori med Vlado Republike Slovenije in reprezentativnimi sindikati javnega sektorja, ki večini uslužbencev in funkcionarjem v tem in prihodnjem letu skupno prinaša za 8,5 odstotka višje plače. Izračuni tako temeljijo na novih plačnih letvicah iz zakona o spremembah in dopolnitvah ZSPJS, ki so se pričela uporabljati pri plači za oktober 2022 – prvo povišanje plač – oz. od 1. aprila 2023 – drugo povišanje plač. Na višino stroška dela vpliva tudi zakonsko določena minimalna plača. Minimalna plača za delo s polnim delovnim časom od 1. januarja 2023, določena na podlagi 3. člena Zakona o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/10, 92/15 in 83/18) in usklajena na podlagi 5. člena ZminP znaša 1.203,36 eura bruto. Pri izračunu regresa za letni dopust je upoštevana višina, ki mora biti izplačana najmanj v višini minimalne plače v Republiki Sloveniji. Minimalna plača za leto 2023 znaša 1.203,36 evra. To tudi pomeni, da bo tudi regres 2023 znašal najmanj 1.203,36 evra. V izračun so upoštewane tudi premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja javnih uslužbencev (KDPZJU). Za leto 2023 velja Sklep o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 163/22. Ta sklep določa, da se znesek minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke, veljaven na dan 31. december 2022 s 1. januarjem 2023 uskladi s koeficientom rasti povprečne plače, izplačane zaposlenim pri pravnih osebah v obdobju januar–oktober 2022, v primerjavi s povprečno plačo, izplačano zaposlenim pri pravnih osebah v obdobju januar–oktober 2021. Ta

koeficient rasti povprečne plače objavi Statistični urad Republike Slovenije in znaša 1,021, kar pomeni, da nov znesek minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke znaša 35,12 evrov (ni upoštevan dodatek glede na premijski razred). Sredstva za povračila in nadomestila ter drugi izdatki zaposlenim so načrtovani ob upoštevanju števila upravičencev in na podlagi izplačil v letu 2022, ki so korigirana skladno s predpisanimi spremembami. Upoštevano je tudi višje nadomestilo za prehrano med delom, ki velja od septembra 2022. Pri izračunu prispevkov za socialno varnost so upoštevane obstoječe prispevne stopnje. Morebitne prihranke, določene v 22.d členu ZSPJS, bomo skladno in v višini, določeni z zakonom in podzakonskimi akti, namenjali za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela. Finančni načrt vključuje tudi izplačilo redne delovne uspešnosti. Postopek ugotavljanja redne delovne uspešnosti se bo izvajal za trimesečna ocenjevalna obdobja.

Preglednica 2: Načrtovani stroški dela po dejavnostih in virih financiranja za leto 2023 (v €)

Načrtovani stroški dela	SKUPAJ CD	MK	Nejavni prih. JS	Skupaj JS	Dejavnost CD na trgu	Delež MK	Delež JS	Delež DT
a) plače in dodatki	4.130.944	2.889.684	456.381	3.346.065	784.879	70,0%	81,0%	19,0%
od tega dodatki	329.313	230.361	36.382	266.743	62.570	70,0%	81,0%	19,0%
b) regres za letni dop.	207.479	147.011	21.047	168.058	39.421	70,9%	81,0%	19,0%
c) povračila	440.816	265.641	91.421	357.062	83.754	60,3%	81,0%	19,0%
- prehrana	260.065	152.294	58.359	210.653	49.412	58,6%	81,0%	19,0%
- prevoz	175.991	110.267	32.286	142.553	33.438	62,7%	81,0%	19,0%
- ostala povračila	4.760	3.080	776	3.856	904	64,7%	81,0%	19,0%
d) sredstva za DU	70.704	57.363	-93	57.270	13.434	81,1%	81,0%	19,0%
- redna DU	66.870	54.525	-361	54.165	12.705	81,5%	81,0%	19,0%
- redna DU (direktorji)	3.835	2.838	268	3.106	729	74,0%	81,0%	19,0%
- povečan obseg			0	0	0			
e) sredstva za nadurno delo	74.000		59.940	59.940	14.060	0,0%	81,0%	19,0%
f) plače za delo po pogodbi								
g) drugi izdatki (odpravnine, solidarnost...)	129.042	92.530	11.994	104.524	24.518	71,7%	81,0%	19,0%
- odpravnine	120.000	90.065	7.135	97.200	22.800	75,1%	81,0%	19,0%
- jubilejne nagrade	3.332	2.465	234	2.699	633	74,0%	81,0%	19,0%
- solidarnostne pomoči	1.200		972	972	228	0,0%	81,0%	19,0%
- drugo	4.510		3.653	3.653	857	0,0%	81,0%	19,0%
SKUPAJ (a do g)	5.052.985	3.452.229	640.690	4.092.919	960.066	68,3%	81,0%	19,0%

Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	4.275.648	2.947.047	516.228	3.463.275	812.373	68,9%	81,0%	19,0%
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	777.337	505.182	124.462	629.644	147.693	65,0%	81,0%	19,0%
Skupaj prispevki, davek, premije pokojninskega zavarovanja	768.475	529.539	92.926	622.466	146.010	68,9%	81,0%	19,0%
SKUPAJ	5.821.460	3.981.768	733.616	4.715.384	1.106.076	68,4%	81,0%	19,0%
prispevki	688.379	474.475	83.113	557.588	130.792	68,9%	81,0%	19,0%
premije pokojninskega zavarovanja	80.096	55.065	9.813	64.878	15.218	68,7%	81,0%	19,0%
deleži sofinanciranja			12,6%	81,0%	19,0%			
Odločba MK Primanjkljaj sredstev *na osnovi zahtevkov: drugi izdatki		3.981.768						
SKUPAJ MK		3.981.768						
					MK:	3.981.768	68,4%	
					Lastni viri:	1.839.692	31,6%	

Finančni načrt **splošnih stroškov** je izdelan na podlagi podatkov iz preteklega in tekočega leta. S pomočjo ekstrapolacije izračunani stroški so korigirani za predvidena zvišanja in znižanja zaradi sprememb cen na trgu in drugih vplivov. V letu 2022 se, poleg težav v dobavnih verigah, ki so se začele z epidemijo Covida-19, srečujemo še z ekstremnimi dvigi cen energentov, kot posledica ukrajinske vojne, ki povzročajo višanje cen drugih storitev in blaga (*kot npr. poštno storitve, storitve tiska, prevozne in transportne storitve, papir, različni materiali in surovine*). Korekcije vključujejo tudi načrtovane enkratne letne stroške (*kot npr. najem opreme na trgu ali oddaja storitev zunanjim izvajalcem zaradi večjega obsega v času zgostitev programa ali zaradi neuspešnih zaposlitvenih razpisov zaradi pomanjkanja delovne sile; uvedba novih tehnologij in z njimi povezano vzdrževanje*). Največji delež splošnih stroškov predstavljajo stroški v zvezi s strojnimi sistemi in napravami (*ogrevanje, klimatizacija, vodovod in kanalizacija*) ter energetiko in elektroniko (*od tega največji delež strošek električne energije, preostalo pa obratovanje in vzdrževanje sistemov*), ki skupaj predstavljajo 43 % vseh načrtovanih splošnih stroškov. Med višje postavke splošnih stroškov sodijo še NUSZ ter zavarovanjem premoženja in premoženjskih interesov, ki skupaj predstavljata kar 10 % vseh načrtovanih splošnih stroškov, ter stroški prodaje vstopnic (*bančni stroški, provizije plačilnih kartic, posredniške provizije*) in informacijskimi sistemi (*licence za programsko opremo, prilagajanje programskih rešitev zaradi sprememb zakonodaje, vzdrževanje osebnih računalnikov, fotokopirnih strojev in informacijskega sistema, gostovanje in vzdrževanje spletne strani*), ki skupaj prav tako predstavljajo 10 % vseh načrtovanih splošnih stroškov. Načrtujemo tudi dodatne stroške, povezane z aktivnostmi za spodbujanje vračanja občinstva v dvorane, in stroške povezane z motiviranjem in zadovoljstvom zaposlenih.

Glede na Jesensko napoved gospodarskih gibanj³ se je uresničila napoved, da se je inflacija do konca leta 2022 ohranila na 10 %, do konca tega leta pa postopno zniževala. Zaupanje se krepi in zadnje januarske raziskave kažejo, da naj bi se tudi gospodarska aktivnost v prvem četrtletju 2023 izognila krčenju. Napoved inflacije je bila v primerjavi z jesensko napovedjo popravljena nekoliko navzdol, predvsem zaradi razvoja na energetskem trgu. Skupna inflacija naj bi se po napovedih v EU zmanjšala z 9,2 % v letu 2022 na 6,4 % v letu 2023 in na 2,8 % v letu 2024. V območju evra naj bi se zmanjšala z 8,4 % v letu 2022 na 5,6 % v letu 2023 in na 2,5 % v letu 2024. K inflaciji največ prispevajo energenti in hrana. UMAR napoveduje visoko rast cen energentov, medtem ko naj bi se cene neenergetskih surovin zniževale, a vseeno ostale na visokih ravneh. Strošek ogrevanja za leto 2023 (582.300 €) je ocenjen na podlagi povprečnih količin dobavljene toplote v zadnjih dveh letih ter ob predpostavki, da se cena toplote zaradi omejitev države ne bo zviševala po tendenci iz leta 2022. V izračunu je upoštevana znižana stopnja DDV (9,5 %), ki po trenutno veljavnih predpisih velja do konca maja 2023. Ocena stroška je odvisna od realnega gibanja cen energentov, morebitnih sprememb glede davkov in drugih pristojbin in tudi od vremenskih razmer. Bistveno višji kot v preteklih letih je strošek zavarovanja premoženja in premoženjskih interesov. Razlog je v tem, da je bil objekt Cankarjev dom doslej podzavarovan. To pomeni, da bi bila zavarovalnina v primeru škodnega dogodka sorazmerno manjša. V zadnjih letih je letna zavarovalna premija znašala 20.100 € (z DPZP). Ob upoštevanju ustreznih (višjih) zavarovalnih vsot in sprememb na zavarovalnem trgu – kot posledica energetske krize in zvišanja cen so se bistveno podražila pozavarovanja, del podražitev gre na račun višje požarne takse (plačuje se iz naslova požarnega zavarovanja), na ceno zavarovanja vplivajo tudi podnebne spremembe – je ocenjeno, da bo letna zavarovalna premija v prihodnje znašala 104.160 € (z DPZP). Del splošnih stroškov predstavljajo tudi stroški rednega vzdrževanja Parka Sveta Evrope (PSE), ki je z odlokom zaščiten kot spomenik oblikovane narave in naravni spomenik in ga ima Cankarjev dom na podlagi pogodbe z MK v upravljanju. V sodelovanju z ZVKDS si prizadevamo ohraniti zeleno oblikovno podobo parka (*s tremi višinami rastišč – travnata površina in cvetlične grede; grmičevje, ki naj ne presega višine človeka; visoka drevesa*) in skrbimo za redno vzdrževanje. Del vzdrževanja PSE, predvsem dnevno čiščenje, zagotavljamo z lastnimi kadri, vrednost ostalih del sprotnega vzdrževanja (*kot npr. arboristična dela, podiranje, razrez in odvoz drevja*) pa za leto 2023 ocenjujemo v višini 10.000 €. Je pa potrebno opozoriti, da sredstva ne zadoščajo za večje investicijske posege. Večkrat smo že predlagali, da bi se dodatna sredstva (v okviru postavke splošnih stroškov) zagotovila iz državnega proračuna⁴.

Preglednica 3: Finančni načrt splošnih stroškov delovanja za leto 2023 (v €)

KODA	Organizacijska enota, stroškovno mesto	FN 2023
TEHNIČNI SEKTOR		
Splošni stroški		
800000123	Splošni stroški	2.500
		2.500
Literatura-strokovne knjige in revije		
803000123	Področje obratovanja in vzdrževanja	100
803000223	Področje ITK	600
803000323	Področje tehnične izvedbe programa	-

³ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), september 2022.

⁴ Zeleno površino parka namreč dopolnjuje s tonalitom tlakovana ploščad, površine 700 m², ki je večinoma v slabem stanju. Nepoškodovanih je zgolj petina kamnitih plošč. Popravilo in ureditev kamnitega dela parka bi bila izvedena po pridobitvi konzervatorskega načrta in namenskih finančnih sredstev – po revalorizirani oceni iz leta 2016 bi bil strošek 325.240 €.

		700
	<u>Stroški Telekom in RTV</u>	
804000123	Telekom Centrex IP	24.000
804000223	Internet	9.600
804000323	Telekom-Mobitel	7.500
804000423	RTV	850
804000523	Digitalna TV	<u>3.300</u>
		45.250
	<u>Področje investicijske dejavnosti</u>	
805000123	Objave	
805000223	Analize, študije, projekti in inšpek. pregledi	2.000
805000323	Standardi in strokovna literatura	
805000423	Fotokopiranje	-
		2.000
	<u>Področje tehnične izvedbe programa</u>	
	Področje odrsko-scenskih postavitev	
811000123	Gallusova dvorana-material za izvedbo prireditev	3.000
811000223	Gallusova dvorana-storitve	
811000323	Linhartova dvorana-material za izvedbo prireditev	1.000
811000423	Druge dvorane in prostori - material	1.000
811000523	Druge dvorane in prostori - storitve	
811000823	Drobni inventar - potrošni	-
		5.000
811010023	<u>Področje priprave prizorišč</u>	
811010123	Material za izvedbo prireditev	1.500
811010223	Storitve za izvedbo prireditev	700
811010523	Študentsko delo	<u>600</u>
		2.800
	<u>Področje scenske razsvetljave</u>	
812000223	Vzdrževanje sistemov scenske razsvetljave	17.000
812000323	Material za izvedbo prireditev	2.000
812000423	Storitve za izvedbo prireditev	1.200
812000523	Najem opreme	-
		20.200
	<u>Področje tonske tehnike in ozvočenja</u>	
813000123	Vzdrževanje tonske opreme-materijal	1.300
813000223	Vzdrževalne storitve	1.000
813000323	Material za izvedbo prireditev	3.000
813000423	Storitve za izvedbo prireditev	6.500
813000523	Študentsko delo	800
813000723	Drobni inventar - potrošni	<u>400</u>
		13.000
	<u>Področje video tehnologije in drugih projekcij</u>	
814000123	Vzdrževanje video in druge opreme-mat.	4.000
814000323	Material in storitve za izvedbo prireditev	6.000
814000523	Študentsko delo	3.000
814000623	Najem zunanjih sodelavcev	1.000
814000723	Vzdrževanje kino opreme	5.500
814000823	Rezervne žarnice za projektorje	<u>11.490</u>
		30.990
	<u>Področje vodenja prireditev</u>	
815000123	Vzdrževanje opreme-material	
815000223	Vzdrževanje orgel	4.000
815000323	Material za izvedbo prireditev	500
815000423	Storitve za izvedbo prireditev-instrumenti	<u>2.500</u>

		7.000
Področje strojnih sistemov in naprav		
<u>Vzdrževanje strojnih sistemov</u>		
830010123	Vzdrževanje klima naprav-material	10.000
830010223	Vzdrževanje klima naprav-storitve	500
830010323	Vzdrževanje ogrevn.sistemov in naprav-M	1.000
830010423	Vzdrževanje ogrevnih sistemov in naprav-S	200
830010523	Vzdržev. vodovod.in kanal.sistemov-M	1.000
830010623	Vzdrževanje vodovod. in kanal.sistemov-S	10.000
830010723	Vzdrževanje hladilnih sistemov-M	1.000
830010823	Vzdrževanje hladilnih sistemov-S	7.000
830010923	Splošno strojno vzdrževanje-M	1.000
830011023	Splošno strojno vzdrževanje-S	500
830011123	Drobni inventar - potrošni	500
<u>Vzdrževanje odrske tehnike</u>		
830020123	Vzdržev. naprav odrske tehnike-M	6.000
830020223	Vzdržev. naprav odrske tehnike-storitve	1.000
830020323	Drobni inventar	500
<u>Stroški obratovanja</u>		
830030123	Toplotna energija	560.000
830030223	Gorivo in mazivo	1.000
830030323	Vodovod in kanalizacija	14.000
830030423	Sistem hladilne vode	20.000
<u>Obnova in posodobitev sistemov</u>		
830040123	Izdelava študij in projektov	
830040223	Večja popravila in obnove sklopov	-
		635.200
Področje upravljalških in nadzornih sistemov		
840010123	Vzdrževanje varnostnih sistemov-material	300
840010223	Vzdrževanje varnostnih sistemov-storitve	15.000
840010323	Vzdrževanje CNS-material	14.000
840010423	Vzdrževanje CNS-storitve	13.000
840010823	Drobni inventar	1.000
		43.300
Področje elektroenergetike in elektronike		
<u>Vzdrževanje elektroenergetskih sistemov</u>		
850010123	Vzdrževanje splošne razsvetljave	11.000
850010223	Vzdrževanje elektroenergetskih sistemov	12.000
850010323	Vzdrževanje dvigal	9.000
850010423	Vzdrževalne storitve	6.000
850010523	Material in storitve za tehn. izvedbo prireditev	4.000
850010623	Drobni inventar	1.800
850010723	Servis gostinske opreme	1.500
850010823	Žarnice za SCR	12.000
<u>Stroški obratovanja</u>		
850020123	Električna energija	270.000
<u>Obnova in posodobitve</u>		
850030123	Izdelava študij in projektov	
850030223	Posodobitve in adaptacije	6.000
		333.300
Informacijski sistemi		
860010123	Vzdrževanje osebnih računalnikov-material	7.500
860010223	Vzdrževalne storitve za osebn. račun.-storitve	25.000
860010323	Vzdrževanje računalniškega omrežja	2.000
860010523	Vzdrževanje fotokopirnih strojev	2.500
860010623	Gostovanje in vzdrževanje spletne strani	15.000
860010723	Domene in gostovanja KUP	1.600

860040022	Internetne tehnologije in komunikacije	
860020023	Programska oprema	82.000
		135.600
	Splošno vzdrževanje in čiščenje	
870010123	Materialni stroški	25.000
870020222	Splošno vzdrževanje	
870020123	Komunalni odvoz smeti	16.000
870020223	Stroški vzdrževanja	23.000
870030123	Dezinsekcija	7.000
870030423	Redno čiščenje objekta Panhyghia	
870030523	Pleskanje Galerije CD	
870030623	Vzdrževanje PSE	10.000
		81.000
	TEHNIČNI SEKTOR - rekapitulacija	
	Tehnični sektor - splošno	2.500
	Literatura-strokovne knjige in revije	700
	Stroški Telekom in RTV	45.250
	Področje investicijske dejavnosti	2.000
	Področje tehnične izvedbe programa	
	Področje scenske priprave in izvedbe prireditev	5.000
	Področje priprave prizorišč	2.800
	Področje scenske razsvetljave	20.200
	Področje tonske tehnike in ozvočenja	13.000
	Področje video tehnologije in drugih projekcij	30.990
	Področje vodenja prireditev	7.000
	Področje strojnih sistemov in naprav	635.200
	Področje upravljalških in nadzornih sistemov	43.300
	Področje elektroenergetike	333.300
	Informacijski sistemi	135.600
	Splošno vzdrževanje in čiščenje	81.000
		1.257.840
	POSLOVNI SEKTOR	
200000023	Vodstvo CD	15.000
210000023,	Splošni stroški CD (zavarovanje, uporaba stavbnega	278.880
210000123	zemljišča, bančne storitve, PTT, arhiviranje ...)	
21001	Športna rekreacija, preventivna dejavnost zaposlenih po KP CD, počitniški objekti	32.500
210020123	Vozni park CD	21.000
21003	Skladišče	10.000
21004	Čebelarjenje	7.600
2200, 22004	Splošne, pravne in kadrovske zadeve	47.000
	Razvojni projekti	
22002,22003	Izobraževanje in šolanje	30.000
240000023	Računovodstvo, finančno poslovanje, revizije	40.500
27001,27002	Varnostna služba, hostesna služba	35.500
27003	Varstvo pri delu, osebna zaščitna sredstva, zdravniški pregledi; Covid-19	11.000
500, 501	Splošni stroški promocije kulturno-umetniškega programa in odnosov z javnostmi, arhiviranje, splet. stran	49.700
	Institucionalni marketing	10.000
502	Stroški prodaje vstopnic	70.000
503	Stroški za oblikovanje in tisk	23.000
		681.680
400	KULTURNO-UMETNIŠKI SEKTOR	114.200
600,601	KONGRESNO-KOMERCIALNI SEKTOR	100.000

SKUPAJ CD	2.325.620
SKUPAJ NAČRTOVANI SPLOŠNI STR. CD	
<i>Splošni stroški CD, ki se delijo v skladu z Navodili o ločenem evidentiranju dejavnosti</i>	1.909.820
<i>Splošni stroški, ki bremenijo le javno službo</i>	235.521
<i>Splošni stroški, ki bremenijo le dejavnost na trgu</i>	108.379
Razdelitev splošnih stroškov na javno službo in dejavnost na trgu	
- Splošni stroški javne službe / sorazmerni del (80 %) v skladu z načrtovano zasedenostjo dvoran	1.763.377
- Splošni stroški dejavnosti CD na trgu / sorazmerni del (20 %) v skladu z načrtovano zasedenostjo dvoran	490.343

Preglednica 4: Načrtovani prihodki in odhodki javne službe za leto 2023 (v €)

	2020	2021	2022	FN 2023	Struktura 2023	Indeks 23/22
MK za javno službo	5.621.103	6.215.057	6.758.928	6.804.757	81,1 %	100,7
Nep. str. programa (brez KB)	821.631	1.444.888	1.489.700	1.300.000	15,5%	87,3
Kulturni bazar (KB)	53.155	53.155	57.155	73.155	0,9%	128,0
Splošni stroški JS	1.210.246	1.345.302	1.435.702	1.441.834	17,2%	100,4
Vzdrževanje PSE	11.000	7.014	8.000,00	8.000	0,1%	100,0
Invest. vzdrževanje	57.530					
Stroški dela	3.467.542	3.364.698	3.768.371	3.981.768	47,4%	105,7
Drugi proračunski prihodki	191.695	40.977	50.361	11.450	0,1%	22,7
Prih. iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU	46.031	25.625	24.950	0	0,0%	0,0
Nejavni in drugi prihodki	765.614	735.923	2.084.686	1.577.744	18,8%	75,7
Prodaja vstopnic	457.331	537.975	1.583.495	1.206.594	14,4%	76,2
Storitve JS	26.890	52.217	36.918	35.105	0,4%	95,1
Najemnine	34.352					
Prodaja katalogov, prom.artik.	3.258	5.857	4.026	6.000	0,1%	149,0
Sponzorji domači	181.974	110.566	367.947	178.315	2,1%	48,5
Donatorji domači			8.500	13.500	0,2%	158,8
Donatorji tuji	3.572		15.000	14.230	0,2%	94,9
EU sredstva – MEDIA	35.500	17.500	48.000	80.000	1,0%	166,7
Obresti	247		8.200	6.000	0,1%	73,2
Drugo	22.489	11.808	12.600	38.000	0,5%	301,6
Skupaj	6.624.443	7.017.582	8.918.926	8.393.951	100,0%	94,1

	2020	2021	2022	FN 2023	Struktura 2023	Indeks 23/22
Neposredni programski stroški	876.354	1.499.047	3.482.377	2.595.468	30,9%	75
Splošni stroški (brez PSE)	1.292.379	1.355.808	1.003.756	1.436.694	17,1%	143
Vzdrževanje PSE	9.324	7.014	7.709	8.000	0,1%	104
Razvojni projekti						
Investicijsko vzdrževanje	93.675	9.943	4.821	6.005	0,1%	125
Amortizacija	113.817	98.406	250.325	32.400	0,0%	13
Stroški dela JS	4.165.586	3.935.510	4.071.260	4.315.384	51,4%	106
Stroški dela Nove kar. perspektive	32.193	45.516	35.094	0	0,0%	0
	6.583.326	6.951.244	8.855.342	8.393.951	100,0%	95,0

Sredstva za **neposredne programske materialne stroške javne službe** predstavljajo finančno ovrednotenje predlaganega programa, ki se je glede na prvotni novemberski predlog nekoliko znižal, saj so odobrena sredstva s strani ministrstva ostala na lasnkoletni ravni. Osnova za izračun načrtovanih stroškov so predkalkulacije načrtovanih prireditvev oziroma projektov. Tudi pri načrtovanju vrednotenja programskih stroškov smo se srečali s splošnim povišanjem cen, zlasti pri načrtovanju prevoznih in transportnih stroškov, cenami oglaševanja in cenami tiskarskih storitev ter izjemne rasti cen papirja, ki so posledica velikega pomanjkanja oziroma izpada.

Načrtovani stroški ne vključujejo financiranja izrednega večletnega projekta, velike interdisciplinarne umetniške razstavo *The Labyrinth* Alana Hranitelja, saj ministrstvo, navkljub pohvalni oceni strokovno-programske komisije, ni odobrilo dodatnih sredstev. Zaradi izjemne kompleksnosti projekta naj bi priprave stekle sicer že v letu 2023 ter se nadaljevale skozi 2024 in 2025 do odprtja razstave spomladi 2026 in poti po Evropi kot sklepni del projekta. Prav zaradi tega projekt potrebuje primerno redno finančno podporo v omenjenem obdobju, ki bi mu omogočila uspešno izvedbo.

Preglednica 5: Načrtovane cene vstopnic za prireditve JS v letu 2023 (v €)

	Najvišja	Povprečna
Resna glasba, opera	40,00	15,14
Druga glasba	56,00	18,24
Ples		
– balet		
– sodobni ples	28,00	21,93
Gledališče	34,00	15,94
Film	15,00	5,61
KVH	10,00	6,92
Razstave	5,00	4,57

Preglednica 6: Ocena finančnega vložka v koprodukcije v letu 2023 (v €)

	JZ ⁵	NVO ⁶
Resna glasba, opera	27.171	29.147
Druga glasba		27.493
Ples		
– balet		
– sodobni ples		15.000
– folklor		1.300
Gledališče	50.500	1.800
Film		
KVH	2.300	61.200
Razstave	27.540	11.200
	107.511	147.139

Preglednica 7: Načrtovana višina sredstev za leto 2023 po posameznih programskih sklopih glede na vir financiranja (Ministrstvo za kulturo, druga ministrstva in lokalne skupnosti ter drugi viri)

	MK	DRUGA MINISTR- STVA	DRUGI VIRI	SKUPAJ
1. Glasbena umetnost - »klasična glasba« (98 prireditev)	351.987		202.368	554.355
2. Glasbena umetnost – »druga glasba« (81 prireditev)	300.996		202.660	503.656
3. Plesna umetnost (35 prireditev)	268.557		224.294	492.851
4. Gledališka dejavnost (36 prireditev)	52.475		39.204	91.679
5. Filmska dejavnost (415 prireditev)	79.294		167.143	246.438
6. Kulturno vzgojna dejavnost in humanistični program (329 prireditev)	175.446	15.000	36.747	227.193
7. Razstavna dejavnost (24 prireditev)	123.480		17.625	141.105
8. Drugi projekti javne službe (42 prireditev)	22.920		15.980	38.900
10. Kongresna dejavnost (800 prireditev)	0		0	0
SKUPAJ	1.375.155	15.000	906.022	2.296.177

Kongresno-komercialni program se zaradi narave industrije srečan načrtuje za več let vnaprej, ko se oddajajo kandidature za izvedbo kongresov in drugih prireditev. Na podlagi predkalkulacij že potrjenih kongresov in drugih prireditev so določeni pričakovani prihodki in neposredni stroški za izvedbo le-teh; za ostale prireditve oziroma kongrese, ki jih je treba v tekočem letu še pridobiti, so

⁵ Javni zavodi.

⁶ Nevladne organizacije.

stroški in prihodki predvideni na podlagi standardiziranih stroškov, izkušenj, analiz in ocene trenutnega stanja v panogi industrije srečanj in poslovnega turizma.

Prihodki in odhodki dejavnosti na trgu so načrtovani v višini **2.445.528 €**. Del prihodka te dejavnosti predstavljajo vir sofinanciranja splošnih odhodkov obratovanja in poslovanja, in sicer za: splošne stroške 503.423 €, stroške dela 1.319.065 € in investicijsko vzdrževanje 3.040 €.

Preglednica 8: Načrt prihodkov in odhodkov dejavnosti na trgu za leto 2023 (v €)

	2020	2021	2022	FN 2023	Struktura 2023	Indeks 23/22
PRIHODKI						
Prodaja vstopnic	911	38.814	383.769	115.000	4,7%	333,7
Prodaja storitev	382.477	1.095.942	2.059.596	2.180.528	89,2%	94,5
Sponsorji domači	10.045	41.188	30.750	30.000	1,2 %	102,5
Sponsorji tuji	43.752	8.680	38.815	40.000	1,6%	97,0
Donatorji domači						
Donatorji tuji						
Drugo	180.503	83.376	82.000	80.000	3,3%	102,5
	617.688	1.268.000	2.600.108	2.445.528	100,0%	106,3
ODHODKI						
Neposredni stroški	48.916	158.684	1.018.513	510.000	20,9 %	-508,513
Splošni stroški	157.686	197.344	28.047	503.423	20,6 %	475,376
Investicijsko vzdrževanje	7.159	1.166	1.280	3.040	0,1%	1,760
Amortizacija	77.321	109.809	211.709	110.000	4,5 %	-101,709
Stroški dela	317.752	779.111	1.282.944	1.319.065	53,9%	36,121
	608.834	1.246.114	2.542.494	2.445.528	100,0%	-96,966

Izračun sredstev za **nakup opreme in investicijsko vzdrževanje** temelji na dejanskih potrebah po nabavi nove opreme oziroma izvedbi investicijsko-vzdrževalnih del. Koefficient odpisanosti opreme (0,94 za leto 2022) in koefficient deleža opreme v sredstvih (0,04 za leto 2022) kažeta, da ima Cankarjev dom za izvajanje dejavnosti v povprečju zelo velik delež izrabljene in zastarele opreme. Če oprema ne bo nadomeščena z novo, je pričakovati povečevanje stroškov v zvezi s popravili in vzdrževanjem (*v kolikor je to še možno*) oziroma dodatne programske stroške zaradi najema opreme na trgu. Glede na to, da v prejeti odločbi financer (št. 6110-681/2022-3340-3 z dne 3. 1. 2023) zaenkrat še ni opredelil sredstev za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme oziroma je 2. točki zgoraj naveden odločbe pojasnil, da bo o dotičnih sredstvih odločeno nanakdno, bo Cankarjev dom iz presežka prihodkov nad odhodki iz poslovnega izida za leto 2022 (*če bo s strani financerja to odobreno*), izvedel najnujnejše investicijsko vzdrževanje in nakup opreme, ki so glede na starost in dotrajanost objekta, opreme in naprav nujna za normalno in varno obratovanje, pa tudi za izvajanje novih (digitalnih) vsebin programa. Ustrezno in sprotno investicijsko vzdrževanje vpliva tudi na višino zavarovalnih premij za premoženjska zavarovanja. Podrobnejši pregled z obrazložitvami predlaganih nabav opreme in investicijsko-vzdrževalnih del (po prioriteten vrstnem redu) je razviden va nadaljevanju.

Skladno s Pravilnikom o Spremembi pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava⁷ prihodki iz najemnin od oddaje stvarnega premoženja države v najem od leta 2021 niso prikazani v izkazih prihodkov in odhodkov, ker gre za prihodek proračuna. Glede na to, da so ti prihodki skladno s predpisi vir sredstev za vzdrževanje stvarnega premoženja države (ki ga ima Cankarjev dom v upravljanju), je prihodek od najemnin za leti 2021 in 2022 (predvidoma 75.818 €) in prihodek od prodaje rabljenega avtomobila v letu 2022 (1305 €), skupaj torej 77.123 € prikazan med predlaganimi proračunskimi viri za nabavo opreme in investicijsko vzdrževanje. Kriteriji za delitev posrednih (splošnih) stroškov med javno službo in dejavnost na trgu so skladno s sprejetimi sodili: načrtovan obseg in struktura kulturno-umetniškega programa (javne službe) in kongresno-komercialnega programa (dejavnost na trgu) ter načrtovana zasedenost dvoran – vse aktivnosti, ki so povezane z izvedbo načrtovanega programa (termini priprav, vaj, prireditev in pospravljanj po prireditvah) v letu 2023.

Program investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme za leto 2023 (po prioriteten vrstnem redu z obrazložitvijo):

Izjemno smo zadovoljni, da smo leto 2022, ob pomoči Ministrstva za kulturo in z lastnimi sredstvi zaključili bogato investicijsko leto, saj so sredi lanskega leta⁸ zaživela tri investicijska delovišča. V Linhartovi dvorani smo zamenjali svetilne elemente v 96 svetilkah delovne in 192 svetilkah splošne razsvetljave. V letu 2018 je bila namreč z evropsko direktivo ukinjena prodaja halogenskih žarnic, ki smo jih uporabljali za splošno osvetlitev v dvoranah. Vse svetilne elemente smo zamenjali s svetilnimi telesi v LED tehnologiji, prav tako smo zamenjali tudi vso elektro inštalacijo in krmilje. Na drugem delovišču smo zaključili prenavo še zadnjega dela dvonamenskih prostorov oziroma garderob za izvajalce. Ostalo nam je še približno 300 m² površin. Prenova je vključevala gradbeno-obrtniška dela ter strojna in elektro inštalacijska dela. Enostavneje, garderobe smo popolnoma porušili in izdelali nove. Prostore smo opremili z novim, udobnim in po meri izdelanim pohištvo slovenskih proizvajalcev. Pri prenovi je bilo naše osnovno vodilo zagotoviti čim višjo stopnjo udobnosti bivanja in funkcionalnosti prostorov, seveda pa nismo pozabili na pridih in elemente, ki nas opominjajo na bogato kulturno zapuščino.

Zadnja investicija, ki je bila izvedbeno, časovno in finančno najzahtevnejša, se izvaja v nedograjenem nadzidku Cankarjevega doma, ki je bil zgrajen leta 2008 (ob popolni prenovi Kluba CD). Gre za enovit, odprt prostor površine 400m², ki se odpira na zahodno stran, z razgledom na Rožnik in Ljubljansko barje. Od idejne zasnove do začetka izvedbe projekta pravzaprav ni bilo večjih sprememb pri oblikovanju notranjosti prostora. Stenske in stropne obloge so iz lesenih vlaken, talna obloga vsebuje 60 odstotkov reciklirane surovine, vsa svetila splošne in scenske razsvetljave so v LED tehnologiji ... v vseh pogledih smo sledili smernicam zelenega javnega naročanja, hkrati pa upoštevali usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Cankarjev dom in s tem vsi naši obiskovalci smo z novo večnamesnko dvorano v 5. nadstropju stavbe, pridobili unikaten prostor številnih možnosti in prednosti. Sodobno oblikovan in opremljen prostor je zagotovo edini svoje vrste in veselimo se številnih prireditev in dogodkov, ki se bodo v prihodnosti odvijali v tem prostoru in pustili svoj pečat še dolgo po tem. Prostor smo oblikovali in opremili tako, da bomo lahko izvajali

---

⁷ Uradni list RS, št. 80/19.

⁸ Večji del investicij in investicijskega vzdrževanja in aktivnosti vezanih na menjavo opreme je možno, zaradi izvedbe rednega programa, izvesti zgolj v poletnem času.

vse umetniške prakse, vseh področij našega kulturno-umetniškega programa. Zaradi dnevne svetlobe, ki prihaja v prostor vzdolž celotne zahodne fasade bo prostor lahko zaživel v popolnoma novih prireditvenih merilih. Na okroglem odru »gledališkega dela« se bodo tako odvijale gledališke in plesne predstave, koncerti sodobne in klasične glasbe, prav tako večeri uglasbene poezije ... v »večnamenskem delu« prostora pa literarni večeri v družbi eminentnih domačih in tujih avtorjev, različna druženja, najrazličnejše prireditve in delavnice kulturno-vzgojnega programa, pa različna srečanja, konference in simpoziji. V smislu tehnične opremljenosti je dvorana še precej surova, zato za dokončanje načrtujemo vgradnjo in nakupe sodobne **tehnične opreme** s področja scenske razsvetljave, tonske tehnike in multimedije. Kljub določenim prostorskim in drugim omejitvam, včasih tudi prednostim, si želimo prostor opremiti s sodobno, tehnološko zmogljivo in prostoru ter namenu primerno tehnično opremo, saj bomo le tako lahko izvajali načrtovan program ter zadostili potrebam nastopajočih in končno tudi pričakovanjem obiskovalcev.

Obrazložitev investicijskih prioritet iz preglednice II sledi v nadaljevanju:

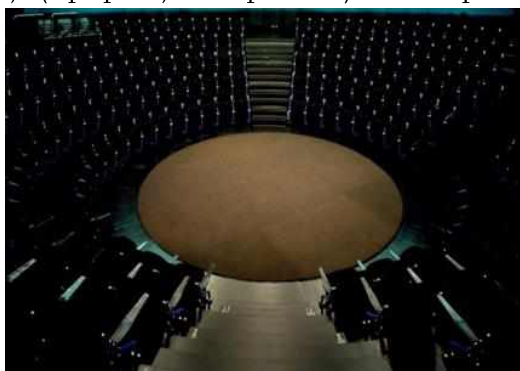
Prenovo **preostalih garderobnih in tehničnih prostorov**, ki so vezani za izvedbo prireditev oziroma gostijo nastopajoče skupine in umetnike. Gre za sedem večjih prostorov, kot so garderoba za zbor, Studio Ksenija, pralnica, garderobe ob Kosovelovi dvorani, statistična garderoba, prostor za masko, produkcijska soba za gostujoče in garderoba ob odru Linhartove dvorane. Prenova bi, tako kot v letih prenov A, B in C traktov obsegala celotno prenovo; gradbeno-obrtniška dela ter strojne in elektro inštalacije.

V letu 2023 bi bilo potrebno nujno dokončati še eno veliko in tehnološko kompleksno investicijo na področju elektroenergetskih sistemov, sploh iz vidika izjemnega pomena pri varčevanju z energijo, saj bo potrebno **zamenjati vsa svetila splošne in delovne razsvetljave v Gallusovi dvorani**, kar predstavlja 192 svetil splošne in 58 svetil delovne razsvetljave. Tako kot v Kosovelovi dvorani leta 2020 in Linhartovi dvorani leta 2022 načrtujemo tudi v Gallusovi dvorani menjavo svetil splošne in delovne razsvetljave. Vse svetilne elemente bomo zamenjali s svetilnimi telesi v LED tehnologiji, prav tako bomo zamenjali tudi vso elektro inštalacijo in krmilje. Sistem krmiljenja delovne in splošne razsvetljave je izveden na osnovi tiristorske regulacije, ki nam omogoča različne nivoje intenzivnosti osvetlitve v celotni dvorani oziroma v njenih posameznih delih. Oba sistema razsvetljave predstavljata osnovni temelj za obratovanje dvoran. Ob posodobitvah scenske razsvetljave in dograditve lučnih vlekov v Gallusovi dvorani (od leta 2007 do leta 2013) so bile posodobljene oziroma dograjene tiristorske omare z vgrajenimi tiristorskimi moduli od številke 335

do 1024. Tiristorske omare z vgrajenimi tiristorskimi moduli od številke 1 do številke 334 so še prvotne, vgrajene v letu 1982, ob začetku delovanja Gallusove dvorane.

V prihodnjih letih, skladno s strateškim načrtom razvoja, načrtujemo še prenove prostorov, ki imajo še močan pridih 80-ih let prejšnjega stoletja. Edina dvorana, ki še ni doživela preobrazbe in celovite prenove ostaja **Štihova dvorana**, amfiteaterska oblika odra, ki je edinstven v Sloveniji. Tako kot pri ostalih, obeh večjih dvoranah, bi celovita prenova obsegala: zamenjavo sedežev, obnovo talnih in stenskih površin, vgradnjo izolacijskega materiala po obodu pododrja, celotno prenovo elektro instalacij in tiristorske postaje scenske osvetljave, zamenjavo ozvočenja in pripadajoče opreme (digitalne mešalne mize, komplet brezžičnih mikrofонов), zamenjavo opreme za predvajanje multimedijskih vsebin. Ob prenovi dvoranskega dela pa seveda ne smemo zanemariti preureditve zadržaja (s pripadajočimi prostori) z vsemi potrebnimi instalacijskimi in ostalimi deli.

Tako kot Štihova dvorana ostaja tudi **Mala galerija** v vrsti za prenavo. Kot že načrtovano, pa žal še nerealizirano, bi prenova Male galerije vključevala ustrezno gradbeno-obrtniško funkcionalno posodobitev, vgradnjo prezračevanja in ogrevanja ter prenovo prostorsko-razstavne osvetlitve in ozvočenja. Prostor Male galerije se je z leti programske spremenil oziroma nadgradil in dopolnil svojo namembnost, saj se, poleg fotografskih razstav v tem prostoru odvijajo tudi sprejemi in drugi spremljevalni dogodki.

Že vrsto let je **Linhartova dvorana** najbolj zaseden uprizoritveni prostor Cankarjevega doma. Vnosi težkih bremen, upravljanje z njimi, intenzivno odrsko dogajanje in velike dinamične obremenitve so močno poškodovale **odrsko in ob odrsko površino**, vključno z nosilno konstrukcijo. Ogromno škode je povzročilo tudi dolgoletno zamakanje meteorne vode na različnih delih stropnih površin. Varno in kakovostno izvajanje programa tako narekuje čim prejšnjo sanacijo odrskega dela, saj ob opuščanju potrebnih posegov ne bo mogoče zagotoviti varnega delovanja. Obnova odrske površine je kompleksen, logistično in tehnično zahteven projekt, posebno zahteven pa je tudi v finančnem smislu. Glede na pričakovane finančne zmožnosti bomo zato prvenstveno zamenjali staro in

popolnoma dotrajano **glavno odrsko zaveso**. Tkanina zavesa je popolnoma preperela, posledično tudi vodila ne morejo biti ustrezno nameščena. Popravila tako iztrošenega in okvarjenega odrskega elementa ni več mogoče izvesti. Poleg menjave glavne zavesa je potrebno začeti s postopno zamenjavo ročnih v električne vleke, z večjo možnostjo nošenja bremen (do 500 kg). Posodobitev pomeni hitrejša in racionalnejša izvajanje delovnih operacij, tudi s stališča kadrovske zasedbe. Investicija menjave predstavlja vsekakor večletni projekt, kjer je začetna faza finančno najbolj zahteven del.

Letna posodabljanja tehnične opreme, pripomočkov in naprav so ključnega pomena za kakovostno izvedbo prireditev. Hkrati omogočajo tudi nadgrajevanje znanj, povezovanje strokovnih področij in zaposlenih!

Z razvojem tehnološko dovršenih inteligentnih/efektnih svetil je svetlobno oblikovanje predstav in dogodkov postalo resnično prava umetnost in nudi neverjetno široko paleto možnosti podob. Možnosti oblikovanja so seveda pogojene z naborom (ob predpostavki ustreznih znanj, seveda) teh svetil, tako bomo na področju scenske razsvetljave tudi v tem letu povečali obstoječi svetlobni park, z inteligentnimi/efektnimi svetili. V preteklih dveh letih smo pridobili kar nekaj sodobne svetlobne opreme tako, da bi se v letošnjem letu investicija iz tega naslova nanašala predvsem na **LED panele**, ki bi predstavljali mobilno opremo in bili na voljo za vse večje dvorane.

Tudi v letu 2023 bomo nadaljevali z digitalnim povezovanjem dvoran prek Dante protokola. Tako je v KCD je potrebno kupiti še en konverter in mrežna stikala YAMAHA SWP 1-8. Tako bomo nadaljevali povezovanje dvoran z DANTE protokolom prek CAT6E vodnikov oziroma obstoječega ITK omrežja.

Glede na vedno pogostejša povpraševanja po najsodobnejši multimediji opremi je naša velika želja pridobiti **mobilni laserski projektor** visoke zmogljivosti (35.000 ansi lumenski), saj bi nas ta pridobitev predstavljala v novi luči sodobno opremljenega kulturno-kongresnega centra in nam omogočala izvedbo multimedijskih vsebin z najvišjimi oblikovnimi in produkcijskimi standardi. Za starejše projektorje pa je nujna **dopolnitev zaloge rezervnih žarnic**.

Že nekaj časa se pripravljamo na **prenovo osebnih dvigal** upravnega dela v Cankarjevem domu. Izdelali smo že elaborat za prenovo, ostala dokumentacija (PZI) čaka na čas, ko bodo finančna sredstva dejansko odobrena. Za potrebe prevoza oseb sta v upravnem delu stavbe vgrajeni dve osebni dvigali švicarskega proizvajalca Schindler, ki sta v obratovanju od leta 1982. Dvigalo št. 1 je

namenjeno prevozu osmih oseb, dvigalo št. 2 pa šestih. Obe osebni dvigali vozita iz tretje kleti do šestega nadstropja upravnega dela. V izredno dolgi dobi obratovanja sta bili dvigali redno vzdrževani ter sprotno usklajevani z vsemi sprejetimi in veljavnimi varnostnimi zahtevami in predpisi. Osebni dvigali št. 1 in 2 obratujeta v sistemu duplex, kar pomeni, da sta povezani s skupnim krmilnim sistemom, ki deluje na principu kolektivnega selektivnega zbiranja pozivov v obe smeri. Obratovalni način določa tudi način prenove, ki se mora izvesti sočasno za obe dvigali.

Na področju strojnih sistemov in klima naprav bomo prenovili napravo N32, **napravo za rekuperacijo**. Namen skupne rekuperacije, ki je vgrajena v glavni klima strojnici in v odvodni strojnici na strehi je, da v grelni sezoni izkoriščamo toploto odpadnega zraka preko lamelnih izmenjevalcev na odvodu. Tu se medij glikol-voda ogreje in preko transportne črpalke in lamelnih izmenjevalcev na skupnem zajemu zraka predgreje sveži zrak. Na ta način privarčujemo približno 40 odstotkov toplotne energije za ogrevanje zraka, potrebnega za klimatizacijo. Sistem rekuperacije obratuje v Cankarjevem domu že od samega začetka in še ni bil deležen prenove. Po vseh letih delovanja je skrajni čas za menjavo. Ob tej menjavi bomo zamenjali staro črpalko, z energetske varčnejšo, krmiljeno s frekvenčnim pretvornikom. S tem bomo bistveno povečali zanesljivost delovanja sistema in zmanjšali porabo električne energije za črpalko. Za investicijo imamo že izdelane projekte PZI za strojna in elektro dela.

Prenova stabilne gasilne naprave sprinkler predstavlja enega od sistemov aktivne požarne zaščite. Namenjen je gašenju požara oziroma preprečevanju nastanka večjih požarov. S tem sistemom so opremljeni vsi tehnični prostori, dvorane in preddverja. Zaradi svoje enostavnosti gre za zanesljiv sistem, ki se vgrajuje v objekte z visoko stopnjo zasedenosti, kamor spada tudi Cankarjev dom, saj je lahko v objektu prisotnih tudi do 3.000 ljudi hkrati. Požarna statistika nam postreže s podatkom, da je bila pri 98 odstotkih delujočih sistemov zagotovljena 75 odstotna uspešnost gašenja. Starost sistema, velika iztrošenost komponent ter neustrezna čistost in pretočnost sistema pa ta odstotek še bistveno zmanjšata. Obstajajo tudi verjetnostne metode s katerimi se ob vnosu različnih kriterijev lahko oceni oziroma izračuna odstotek zanesljivosti delovanja ob sprožitvi sistema. Po taki metodi nam je izračun zanesljivosti delovanja, hkrati z uspešnostjo gašenja, pokazal oceno okoli 50 odstotkov kar pomeni, da je sistem pogojno operativen. To domnevo je potrdilo tudi polletno poročilo pooblaščenega serviserja. Za zagotavljanje predpisanega in predvsem zanesljivega nivoja požarne varnosti bi morali posodobiti krmilno omaro, namestiti stikala za kontrolo odprtosti ventilov, namestiti zaslonko za kontrolo pretoka vode, zamenjati nepovratne lopute, prav tako vse ventile in pogonske motorje. Glede na leta obratovanja Cankarjevega doma in nujnost zagotavljanja ustrezne požarne varnosti moramo pravočasno pristopiti k prenovi gasilne naprave. Perioda pregleda inšpekcijske službe je na tri leta in nikakor si ne moremo dovoliti, da bi prišlo do prepovedi delovanja naprave. Za investicijo imamo že izdelane projekte PZI, za strojna in elektro dela.

Na posameznih klimatskih napravah (N3a, N6, N28, N25 in N8, N13, N14) je nujna **zamenjava krmilnikov** za vodenje in nadzor. Obstoječi krmilniki naštetih klimatskih naprav so krmilniki Siemens, za katere se ne dobi več rezervnih delov. Prav tako ti krmilniki niso kompatibilni z nadzornim sistemom, ki pokriva vse ostale klimatske naprave. Z novimi krmilniki se lahko aplicira naprednejše tehnike regulacije, ki omogočajo prihranke energije. Poveča se zanesljivost delovanja klimatskih naprav in zagotavljanje optimalnih razmer v klimatiziranih prostorih. S podobnim pristopom smo pred časom posodobili napravo N7a.

Na področju internetnih tehnologij in komunikacij načrtujemo nadaljevanje s periodiko menjave **delovnih postaj za zaposlene**, saj že krepko zaostajamo in si želimo čim bolj slediti vsaj pet letnemu obdobju in ne dvakrat prekoračenemu od priporočljivega.

Pri posodobitvi **strežniške infrastrukture** je potrebno upoštevati dejstvo, da je obstoječa oprema praktično prastara, tehnološko zastarela in ne zadostuje potrebam ter uveljavljenim standardom s tega področja, saj datira v november 2009, ko smo vgradili HP Blade enclosure. Naknadno sta bila v letu 2016 vgrajena še dva cluster strežnika. Večina strežnikov deluje z operacijskim sistemom Windows Server 2012 R2, ki bo kmalu brez možnosti podpore in posodobitev. V sklopu posodobitve načrtujemo strojno in programsko prenovo, slednjo s strežniki Microsoft nove generacije (2022). Z novo opremo bomo povečali zanesljivost delovanja, zaradi zmogljivejših procesorjev in večje količine delovnega spomina se bo povečala hitrost delovanja in odzivnost. Novi strežniki so varnejši in manj občutljivi na zunanje napade/vdore ter omogočajo nove funkcionalnosti, saj lahko nameščamo najnovejše operacijske sisteme.

Za potrebe izvedb virtualnih konferenc, kongresov in ostalih srečanj, pa seveda tudi koncertov, filmov in ostalih dogodkov je ključnega, vitalnega pomena **naprava za posredovanje video signala v živo**. V želji, da bi bili tudi ob prestrukturiranju potreb čim bolj samozadostni je nakup tovrstne naprave absolutna prioriteta.

Na področju centralno-nadzornih sistemov je v čartovanju še **prenova protivlomne centrale**, saj je obstoječa, tipa VAC9000 neprekinjeno v obratovanju že od leta 1999. Strojna oprema je močno zastarela in iztrošena. Delovanje aplikacije VTZNet (za nadzorovanje sistema) je bilo nekoliko olajšano ob prenovi kontrole pristopa (2018) in javljanja požara (2017). Ostaja pa na operacijskem sistemu Windows XP, kar onemogoča nadaljnje nadgrajevanje verzije. V načrtu imamo celotno prenovo, ki zajema menjavo centrale, modulov, tipkovnic, z izjemo posameznih senzorjev in magnetnih stikal. Ti so bili z rednimi vzdrževalnimi deli že pomlajeni. Aplikacijski nivo za nadzorni center bo povezan na obstoječi nadzorni sistem (SCADA iFix). Modernejši pristop komunikacij bo sistem precej poenostavil (manj akumulatorjev, lažje vzdrževanje in nadgrajevanje).

Z namenom izboljšati zanesljivost varovanja, tako premoženja kot oseb, je nujna **celovita prenova in razširitev videonadzornega sistema**. Obstoječa oprema za izvajanje videonadzora je namreč zastarela. Zaradi slabe kvalitete posnetkov so le-ti večinoma neuporabni, oprema tudi ne izpolnjuje vseh zahtev novejših zakonodaj, ki ureja področji zasebnega varovanja in varstva osebnih podatkov. Prav tako smo v zadnjih letih v prostorih, namenjenih obiskovalcem (velika sprejemna dvorana, preddverja) namestili multimedijško in drugo tehnično opremo, ki je lahko podvržena potencialni odtujitvi ali poškodovanju. Sodobna multimedijška oprema bo, kot razstavni eksponat, prisotna tudi na več razstavah, ki jih načrtujemo za leto 2023 (npr. razstava v Vrtincu sprememb v Galeriji CD, razstava ROB-ART 4.0 v veliki sprejemni dvorani). V prostorih za obiskovalce se skozi leto odvijajo tudi različne sejemske prireditve, kongresi, konferenc in druge prireditve, na katere zunanji udeleženci oz. izvajalci pripeljejo velike količine opreme in razstavnih eksponatov, pogosto zelo velike vrednosti.

V letu 2023 je nuno potrebna **menjava določenih delov in sklopov "pohišta", opreme**, ki se nahaja po preddverjih, sejnih sobah in manjših ali začasnih prireditvenih prostorih CD. Prioritetna je menjava vseh orkestrskih stolov, saj so obstoječi že močno dotrajani, predvsem sedalni del in

naslonjalo, tako da pogosto dobivamo pripombe ne samo od ustvarjalcev na odru, temveč že tudi od gledalcev, ki se jim zdi takšna oprema ponižujoča za vse deležnike.

Zaradi vedno pogostejših okvar na našem edinstvenem inštrumentu, **orglah** v Gallusovi dvorani bi bila potrebna zamenjava celotne opreme za električno registraturo in zveze. Obstoječe elektromehanske komponente so izdelane s tehnologijo, ki je stara več kot 40 let in se že nekaj časa ne uporablja več. Zaradi tega tudi ni več mogoče dobiti rezervnih delov, z lastnimi zalogami najbolj potrebnih elementov za zamenjavo (različni kontakti, releji, kartice itd.) pa smo že bolj proti koncu. Ob takšni starosti orgel strokovnjaki priporočajo generalno zamenjavo celotne opreme za električno registraturo in zveze zaradi več razlogov. Poleg nezanesljive funkcije in pomanjkanja rezervnih delov takšno zamenjavo narekujejo veljavni predpisi požarne varnosti. Naše orgle so sicer v devetdesetih dobile posodobljeno elektronsko krmiljenje registrature in disketno enoto, ki pa je danes že neuporabna. Tako kot domači in gostujoči organisti si tudi mi si želimo, da bi bile naše orgle opremljene z zasloni na dotik in imele možnost uporabe USB priključkov.

Lokalne prevoze, vključno s prevozi do oz. z bližnjih letališč, gostujočih umetnikov in drugih gostov v veliki meri izvajamo v lastni režiji. Za ta namen razpolagamo z voznim parkom, ki vključuje štiri osebna vozila in dva kombija. V zadnjih petih letih smo dve osebni vozili že nadomestili, sicer z rabljenimi a dobro ohranjenimi vozili. Težave imamo s preostalimi vozili starejšega letnika (v povprečju sta stari 18 let, s povprečno prevoženimi več kot 241.300 kilometri), saj na trgu ni več možno dobiti rezervnih delov, stroški servisiranja in popravil naraščajo, vozili pa sta zaradi iztrošenosti vse bolj nezanesljivi. Z namenom izboljšati varnost na cesti, tako zaposlenih kot naših gostov, kot tudi zanesljivosti in kakovosti voznega parka bi bila potrebna **menjava enega osebnega vozila** in odprodaja dveh rabljenih vozil.

Po prenovi strešnih površin, ki je vključevala tudi zahodno fasado ter s tem vsa cvetlična korita, na vseh štirih etažah objekta smo Cankarjevemu domu vrnili res veličasten izgled. Z urejenim in redno vzdrževanim Parkom Sveta Evrope je ta del mesta postal novo srečevališče naših obiskovalcev, naključnih mimoidočih, prostor sestankov in drugih srečanj ... Do popolnega izgleda nas loči le še **prenova asfaltne površine** (ki loči stavbo od parka) ter vseh kamnitih zaključkov in detajlov. Prenova bi zajemala celotno preplastitev od Erjavčeve ceste do Valvazorjeve oziroma do naše dovozne rampe.

Preglednica 9: Opredeljeno investicijsko vzdrževanje in nakup opreme v letu 2023 po prioritetenem vrstnem redu (v €)

Priori- teta	Investicija/oprema	nakup opreme	invest. vzdrževanje
1.	Tehnična oprema za novo izgrajeno 5. nadstropje (Dvorana Alme Karlin)		85.000
2.	Odrsko-scenske postavitve		
	- zamenjava glavne zavese LD		30.000
	- obnova odrske in obodrske površine LD		130.000
	- orkestrski stoli (150)	30.000	
3.	Priprava prizorišč		
	- pripomočki in orodja za izvedbo prireditev	3.000	
	- pohištvo in pohištvena oprema sejnih sob, predverij, tematskih kotičkov	80.000	
4.	Scenska razsvetljava		
	- sodobna scenska svetila KCD, KD, ŠD	46.000	
	- lučni pult 5N	12.000	
5.	Ozvočenje		5.500
	- mikrofoni (žični in brezžični)	13.000	
	- mrežna stikala, pretvorniki, predvajalniki.	15.000	
	- ozvočenje in monitorji	17.000	
	- zvočna oprema 5N s simultano aparaturo	60.000	
6.	Multimedija		
	- snemalna in oprema AVK	22.500	
	- računalniška oprema za virtualne kongrese	10.000	
	- mobilni laserski projektor 35 K ansi lumens	85.000	
	- žarnice za projektorje		
	- MM oprema za 5N	72.000	
7.	Internetne tehnologije in komunikacija		
	- računalniki KKD in Informacijski center, sistemski tiskalnik	32.000	
	- telekomunikacijska oprema	9.000	

	- UPS brezprekinitveno napajanje	8.000
	- posodobitev strežniške infrastrukture	61.000
	- sistem protivlomnega varovanja	35.000
8.	Strojni sistemi in naprave	
	- prenova N32-rekuperacija	37.000
	- prenova stabilne gasilne naprave Sprinkler	193.000
	- zamenjava krmilja na napravah N3a, N6, N28, N25 in N8, N13, N14	147.000
9.	Elektroenergetika in elektronika	
	- zamenjava delovne in splošne razsvetljave Gallusove dvorane	310.000
	- prenova osebnih dvigal 1 in 2	65.000
10.	Investicijsko vzdrževanje	
	- orgle-zamenjava registrature	15.000
	- asfaltiranje pred vhodom CD + dovozna rampa	27.000
	- obnove in prenove prostorov in pisarn, pisarniško pohištvo	15.000
	- oljenje parketa P1, P2, KCD	13.000
	- prenova preostalih garderobnih prostorov 1K-3K	420.000
	SKUPAJ	2.018.000

Preglednica 10: Rekapitulacija investicijskega vzdrževanja in nakup opreme v letu 2023 po prioriteten vrstnem redu (v €)

POVZETEK	Povečanje vrednosti			
	Oprema	OS	Inv. vzdrž.	Skupaj
1. Tehnična oprema za novo izgrajeno 5. nadstropje (Dvorana Alme Karlin)	85.000			85.000
2. Odrsko-scenske postavitve	35.410	188.860		224.270
3. Priprava prizorišč	97.970			97.970
4. Scenska razsvetljava	68.470			68.470
5. Ozvočenje	123.950			123.950
6. Multimedija	223.730			223.730
7. Strojni sistemi in naprave		445.020		445.020
8. Centralno nadzorni sistemi	151.960			151.960
9. Elektroenergetika in elektronika		442.660		442.660
10. Internetne tehnologije in komunikacija	129.840			129.840
11. Prenove prostorov CD, drugo	188.410	364.780	70.820	624.010
	1.099.740	1.441.320	70.820	2.531.880

Kadrovski načrt za leto 2023 (po prioriteten vrstnem redu z obrazložitvijo):

Neposredni uporabniki proračuna države in posredni uporabniki proračuna države in občin pripravijo kadrovski načrt za leti 2023 in 2024 tako, da se:

- določi dovoljeno število zaposlenih, ki se financirajo iz 1., 2., 3. in 4. točke prvega odstavka tega člena, pri čemer to število ne sme presegati dovoljenega števila zaposlenih iz teh virov, kot je določeno v kadrovskih načrtih za leto 2022,
- oceni število zaposlenih, ki se financirajo iz 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. točke prvega odstavka tega člena.

VIR FINANCIRANJA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH na dan 1. januarja 2023	DOVOLJENO ALI OCENJENO ŠTEVILO ZAPOSLENIH na dan 1. januarja 2024
1. Državni proračun	118	118
2. Proračun občin		
3. ZZS in ZPIZ		
4. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV- prispevek)		
1. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	34	34
6. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe	7	7
7. Sredstva prejetih donacij		
8. Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov skupaj s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna		
9. Sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18 in 66/19)		
10. Sredstva iz sistema javnih del		
11. Sredstva raziskovalnih projektov in programov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo in kakovost v izobraževanju in znanosti.		
SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH od 1. do 11. točke	159	159
SKUPNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH pod 1., 2., 3. in 4. točko	118	118
SKUPNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH pod 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. točko	41	41

Struktura zaposlenih po tarifnih skupinah (v FTE):

Zaposleni, ki jih financira MK	I. – IV.	V.	VI.	VII.	VIII .	IX.	SKUPAJ
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2023	28	27	21	40	1		118 ⁹
1. Število zaposlenih na dan 1. 1. 2023 (a+b)	28	27	21	40			118
a) Število zaposlenih za določen čas			1	2			3
b) Število zaposlenih za nedoločen čas	28	27	20	38			115
LETO 2023							
Število zaposlenih s krajšim del. časom	0,5						0,5
Število napredovanj znotraj tarifne skupine	11	3	1	2			17
Število napredovanj v višjo tarifno skupino (<i>navedite v tarifni skupini pred napredovanjem</i>)		2	1	1			4
Število premestitev							
Število upokojitev	7	5	1	4			17
Število nadomestnih zaposlitev zaradi upokojitev	6	5	1	5			17
Število odpovedi pogodb o zaposlitvi zaradi poslovnega razloga							
2. Št. zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov, na dan 1. 1. 2023 /navedite vir/:	8	7	12	14			41
3. SKUPAJ ŠT. ZAPOSLENIH na dan 1. 1. 2024 (1+2)	36	34	32	54			159

⁹ V letu 2023 (tako kot v preteklih letih) MK sofinancira plače zaposlenih iz seznama MK v 74-odstotnem deležu, razen zaposlitve nacionalnega koordinatorja Kulturnega bazarja, katerega zaposlitev je 100-odstotno financirana s strani MK.

Pregled števila zaposlenih po letih:

Zaposleni, ki jih financira MK	I. – IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	SKUPAJ
Število zaposlenih na dan 1. 1. 2019	21	30	18	37			106 ¹⁰
Število zaposlenih na dan 1. 1. 2020	32	30	16	40			118 ¹¹
Število zaposlenih na dan 1. 1. 2021	30	30	16	38			114 ¹²
Število zaposlenih na dan 1. 1. 2022	30	29	19	38			116 ¹³
Število zaposlenih na dan 1. 1. 2023	30	26	23	39			118
Število zaposlenih na dan 1. 1. 2024	29	26	21	38			118

Obrazložitev kadrovskega načrta

Kadrovski načrt je pripravljen v skladu z Uredbo o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologijo spremljanja njihovega izvajanja za leti 2022 in 2023¹⁴. Kadrovski načrt mora javni zavod pripraviti tako, da dovoljeno število zaposlenih, ki se financirajo iz 1., 2., 3., in 4. točke prvega odstavka 65. člena ZIPRS2223, ne bo preseгло dovoljenega števila zaposlenih iz teh virov, kot je določeno v kadrovskem načrtu za leto 2021. Dovoljeno število zaposlenih, ki so financirani iz proračuna MK, na dan 1. 1. 2024 ne sme presegati 118,00 zaposlenih.

Glede na metodologijo sofinanciranja stroškov dela iz javnih sredstev Cankarjev dom od ministrstva ne prejema sredstev za konkretnih 159 zaposlitev iz seznama ministrstva, pač pa je bilo število zaposlenih iz kadrovskega načrta ministrstva (118) izračunano na podlagi deleža sofinanciranja (74 %) teh zaposlitev¹⁵. Izjemo predstavlja le zaposlitev nacionalnega koordinatorja za Kulturni bazar, ki je 100-odstotno financirana iz javnih sredstev. Zaposleni iz seznama ministrstva dela in naloge opravljajo tako za javno službo kot za dejavnost na trgu, vendar v pretežni meri za javno službo.

¹⁰ Na podlagi odločbe (št. 6110-170/2017/4, 21. 12. 2017) in dodatnih pojasnil MK od leta 2018 zagotavlja 100-odstotno financiranje zaposlitve- na delovnem mestu za vodenje in organizacijo projekta Kulturni bazar in s projektom povezane aktivnosti (razvoj nacionalne mreže koordinatorjev kulturno-umetnostne vzgoje) za nedoločen čas in za delo s polnim delovnim časom. Zaposlitev je bila realizirana 15. 2. 2018.

¹¹ Na podlagi dopolnilne odločbe (št. 6110-640/2018/16, 20. 5. 2019) se je dovoljeno število zaposlenih, ki so uvrščeni na seznam MK, povečalo zaradi zaposlitve čistilk in varnostnikov. Sprememba je temeljila na devetem odstavku 60. člena ZIPRS1819.

¹² Zaradi negotovih razmer v panogi smo bili v zadnjih dveh letih soočeni z višjo fluktuacijo zaposlenih kot v obdobju pred epidemijo covid-19. Zaradi omejitev poslovanja in daljšega obdobja zaprtja javnih kulturnih ustanov nezasedenih delovnih mest nismo takoj zapolnili, v nekaterih primerih pa kadra nismo uspeli pridobiti, ker gre za deficitarne poklice (razvijalec programov, inženir energetik, vodovodar ipd.).

¹³ Tudi v letu 2022 smo se, podobno kot drugi delodajalci, soočali s pomanjkanjem ustrezne delovne sile. Hkrati smo bili zaradi relativno nizkih plač manj konkurenčni kot delodajalci iz gospodarstva oz. iz drugih področij javnega sektorja. Zato do 1. 1. 2022 še nismo uspeli popolniti nezasedenih delovnih mest.

¹⁴ Uradni list RS, št. 203/21.

¹⁵ Medtem ko so stroški dela večine ostalih javnih zavodov s področja kulture praviloma priznani v višini 100 % izračunane višine.

Skladno s sklepom o ustanovitvi Cankarjev dom opravlja javno službo (t. i. kulturno-umetniški program) in dejavnost na trgu (t. i. kongresno-komercialni program). Obe dejavnosti se med seboj prepletata, s čimer ustvarjamo sinergijske učinke v dobro obeh dejavnosti. Z dejavnostjo na trgu se zagotavlja polna izkoriščenost prostorskih zmogljivosti, ki so Cankarjevemu domu dane v upravljanje, v finančnem smislu pa pomeni razbremenitev izvajanja javnega kulturno-umetniškega programa s sofinanciranjem splošnih odhodkov (predvsem stalnih stroškov dela ter splošnih stroškov delovanja in vzdrževanja) ter z naložbami v investicijsko vzdrževanje in nabavo opreme, ki bi sicer v celoti bremenila ustanovitelja. Takšen poslovni model pomembno diferencira Cankarjev dom od drugih javnih zavodov s področja kulture in je za Cankarjev dom značilen že od same ustanovitve.

74-odstotni delež sofinanciranja zaposlenih na seznamu ministrstva iz proračunskih virov je bil v dogovoru z ministrstvom določen v preteklih letih na podlagi večletnih analiz izkoristka delovnega časa zaposlenih (za izvajanje javne službe in dejavnost na trgu). Izključno delo v zvezi z dejavnostjo na trgu opravlja šest zaposlenih, ki niso uvrščeni na seznam ministrstva. Stroški dela slednjih so v celoti financirani iz prihodkov dejavnosti na trgu. Opisana metodologija je bila sprejeta v bistveno drugačnih okoliščinah, kot so sedanje, zato obstoječ model sofinanciranja stroškov ni več vzdržen.

V preteklosti smo v času varčevalnih ukrepov pri zaposlovanju ravnali skrajno varčno in zaposlovali le toliko kadra, kolikor je bilo sledeč potrebam delovnega procesa nujno za zagotovitev nemotene izvajanja osnovne dejavnosti ne pa tudi za razvoj. Število zaposlenih se je v letu 2012 zaradi upokojitev, ki jih nismo nadomestili, znižalo za več kot osem odstotkov in v naslednjih letih do vključno leta 2016 v povprečju še za 1,6 odstotka letno, ob tem da so bila že v obdobju pred letom 2012 določena področja kadrovske podhranjenosti in s tem tudi zapostavljena. S sprostitvijo varčevalnih ukrepov na področju javnega sektorja, ki so predpisovali postopno zmanjševanje zaposlenih, predvsem pa zaradi pridobitve evropskih sredstev za začasno zaposlitev mladih se je število zaposlenih jeseni leta 2018 vrnilo na raven iz leta 2013. Projekt se zaključil 30. 9. 2022, zato to ni dolgoročna rešitev kadrovske zagate. Primarni namen projekta je bil, da se omogoči mladim osebam iz ciljne skupine pridobiti delovne izkušnje, reference in nova znanja. Za izvedbo programa in realizacijo razvojnih programov je v prihodnje treba zagotoviti dodatne kadre, predvsem na področju poslovne informatike, celostnega upravljanja kadrov, ravnanja z dokumentarnim gradivom, pridobivanja evropskih in drugih nejavnih virov, digitalnega marketinga ter za popolnitev na področju tehnične izvedbe v programskih zgostitvah. Poleg omenjene kadrovske podhranjenosti v naslednjih letih pričakujemo težave na področju kadrov, ki jih bo brez novih zaposlitev zelo težko reševati oziroma jih brez novih zaposlitev ne bo moč rešiti: številne upokojitve predvsem vodilnega kadra v povezavi s pravočasnim prenosom znanja in zadolžitev na nove kadre; sprememba starostne strukture zaposlenih, predvsem deleža starejših delavcev, ki imajo možnost uveljaviti pravice iz varstva starejših delavcev (nadurno delo, delo v neenakomerno razporejenem delovnem času), zaradi česar je oteženo izvajanje dejavnosti brez dodatnih večjih obremenitev ostalih zaposlenih; veliko število invalidov in ostalih zaposlenih z omejitvami pri delu; bolniške odsotnosti zaposlenih in delo s krajšim delovnim časom zaradi starševstva.

Želeli bi opozoriti tudi na nizko vrednotenje določenih poklicnih skupin v kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti, tudi v primerjavi z drugimi področji javnega sektorja. Zaradi menjave generacij smo ob iskanju nadomestnega kadra naleteli na zelo veliko težavo, ker je težko oziroma skoraj nemogoče pridobiti nove sodelavce na izrazito deficitarnih tehničnih področjih, kot so strojni, elektroenergetski in nadzorni sistemi, informacijske tehnologije in telekomunikacije za plačo, ki jo

lahko ponudimo. Že takoj po uveljavitvi sedanjega plačnega sistema v javnem sektorju je bilo jasno, da so pogajalci »pozabili« na delovna mesta, ki ne sodijo v osnovno dejavnost posamezne kolektivne pogodbe javnega sektorja in so tudi zato prenizko vrednotena. Cankarjev dom kot stavba, prireditveni prostor in tudi kot dejavnost, ki se v njem izvaja, je tehnično kompleksen in zahteven za vzdrževanje. To lahko ugotavljamo ob vseh investicijskih vlaganjih v obnovo prostorov kot tudi pri posodabljanju tehnologije za izvajanje prireditev na raznolikih področjih. Zaposleni v Cankarjevem domu, ki se jim je (oz. se jim bo v kratkem) iztekla poklicna doba in zdaj skrbijo za »dobro kondicijo« stavbe in vseh sistemov v objektu, so se z leti odlično usposobili za svoje delo in podrobno poznajo delovanje. Z dolgoletnim delovnim stažem v Cankarjevem domu in z maksimalnim številom napredovanj prejemajo relativno solidne plače, medtem ko novozaposlenim v javnem sektorju ni mogoče ponuditi plače na primerljivem nivoju. To je velika ovira za pridobitev visoko kvalificiranega kadra, ki mu lahko v gospodarstvu ponudijo mnogo več oziroma dobro zaslužijo s samostojno dejavnostjo (vodovodni inštalaterji, električarji, programerji, ...).

Foto napovedi leta 2023

Od 6. do 9. januarja 2023
Moja vojna harmonika
Besedilo, pripoved: Aleš Šteger;
režija: Jernej Lorenci
Dvorana Duše Počkaj

Foto: Peter Uhan

Od 12. do 28. januarja 2023
Adolphe Adam: Giselle
Balet v dveh dejanjih
Koreograf: José Carlos Martínez
Gallusova dvorana

Foto: Darja Štravs Tisu

Od 13. februarja do 23. marca 2023
Arhitektura inventura 2020–22
Bienalna pregledna razstava
Društva arhitektov Ljubljana
Velika sprejemna dvorana

Foto: Kristina Bursać

18. februarja 2023
Miroslav Krleža: V agoniji
HNK Zagreb
Linhartova dvorana

Foto: HNK Zagreb

18. februarja 2023

Gorjanci

Koprodukcija: Zavod Margareta
Schwarzwald, Cankarjev dom, Mestno
gledališče Ptuj in SSG Trst
Štihova dvorana

Foto: Jaka Varmuž

Od 23. do 25. februarja 2023

Gibanica v CD

Julia Keren Turbahn, Jan Rozman: **Reči reči**
Linhartova dvorana, Dvorana Duše Počkaj,
Klub CD

Foto: Nada Žgank

28. februarja 2023

Peter Kust, Tery Žeželj: PLASTONCI

Koprodukcija: Lutkovno gledališče
Maribor, Cankarjev dom in Kuskus
Kosovelova dvorana

Foto: Peter Kus

Od 3. do 29. marca 2023
Festival Literature sveta – Fabula
Fabula v teoriji: Bernardine Evaristo
Linhartova dvorana

Foto: Jennie Scott

7. marca 2023
Srebrni abonma
Sir Andrés Schiff, klavir
Gallusova dvorana

Foto: Nadia F. Romanini

10. marca 2023
Teo Collori in Momento Cigano
Linhartova dvorana

Foto: Nada Žgank

Od 10. do 17. marca 2023
25. Festival dokumentarnega filma
Otroci megle *Children of the Mist*, najboljši
film na temo človekovih pravic 2022
Kosovelova dvorana in druge dvorane
zunaj CD; www.fdf.si

Foto: arhiv CD

Od 17. do 25. marca 2023
26. Pripovedovalski festival
Moj dom na razpotju
Dvorane Cankarjevega doma

Foto: Karin van de Wiel

23. marca 2023
MN Dance Company: Perpetuum Mobile
Linhartova dvorana

Foto: Damir Ipavec

Od 22. marca do 14. maja 2023
Andreas Müller Pohle: Okoljski odtisi
Produkcija: Zavod Membrana
Mala galerija

Foto: Andreas Müller Pohle

6. maja 2023
Jan Martens / GRIP v sodelovanju z Dance
On Ensemble: vsak poskus se bo končal z
zdrobljenimi telesi in zlomljenimi kostmi
Gallusova dvorana

Foto: Phile Deprez

10. maja 2023
Zlati abonma
Kraljevi škotski nacionalni orkester
Gallusova dvorana

Foto: Drew Farrell

Od 17. maja do 2. julija 2023
Tilyen Mucik: Florigrafija
Fotografska razstava
Mala galerija

Foto: Tilyen Mucik

29. maja 2023
Abonma Glasbe sveta
Mariza
Gallusova dvorana

Foto: arhiv umetnice

5. junija 2023
Laurie Anderson
Gallusova dvorana

Foto: Žiga Koritnik

Od 5. do 8. julija 2023
64. Jazz festival Ljubljana
CD, Križanke, Park Sveta Evrope

Foto: Miha Fras

2. oktobra 2023
Srebrni abonma
Ensemble Modern
Gallusova dvorana

Foto: Wonge Bergmann

20. oktobra 2023
Zlati abonma
Dunajski simfonični orkester
Dirigent: **Jaap van Zweden**

Foto: Simon van Bostel

Do 5. novembra 2023
V vrtincu sprememb
Velika naravoslovna razstava
V sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem
Slovenije
Galerija Cankarjevega doma

Foto: Aleš Rosa

Od 8. do 19. novembra 2023
34. Liffe, Ljubljanski mednarodni filmski festival

Varen kraj *Sigurno mjesto*, glavna
festivalaska nagrada vodomec
Kosovelova, Linhartova in druge dvorane
zunaj CD; www.liffe.si

Foto: arhiv CD

14. novembra 2023
Srebrni abonma
The King's Singers
Gallusova dvorana

Foto: Frances Marshall

Ustanovitelj in glavni sofinancer kulturno-umetniškega programa Cankarjevega doma

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO